Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση en αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

αγγλικά

Swipe to change

Κληρονομική διαδοχή

Οι εθνικές διατάξεις περί κληρονομικής διαδοχής διαφέρουν σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο (π.χ. ως προς τα πρόσωπα των εξ αδιαθέτου κληρονόμων, τις κληρονομικές μερίδες, τη νόμιμη μοίρα, τον τρόπο διαχείρισης της κληρονομιάς, την έκταση της ευθύνης των κληρονόμων για χρέη του κληρονομηθέντος κ.λπ.).

Γενικές πληροφορίες

Σημαντικό βήμα για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών κληρονομικών διαδοχών υπήρξε η θέσπιση, στις 4 Ιουλίου 2012, νέων ενωσιακών κανόνων οι οποίοι έχουν σχεδιαστεί για να απλουστεύσουν την αντιμετώπιση των νομικών πτυχών μιας διεθνούς κληρονομικής διαδοχής από τους πολίτες. Οι νέοι αυτοί κανόνες εφαρμόζονται στην κληρονομική διαδοχή αυτών που αποβιώνουν από τις 17 Αυγούστου 2015 και μετά.

Ο κανονισμός διασφαλίζει ότι μια διασυνοριακή κληρονομική διαδοχή αντιμετωπίζεται συνεκτικά, βάσει ενός δικαίου και από μια και μόνο αρχή. Κατ' αρχήν, τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο οι πολίτες είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθούν της κληρονομικής διαδοχής και θα εφαρμοστεί το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Ωστόσο, οι πολίτες μπορούν να επιλέξουν το δίκαιο της χώρας της οποίας έχουν την ιθαγένεια ως δίκαιο που θα πρέπει να εφαρμοστεί στην κληρονομική διαδοχή τους. Με την εφαρμογή ενός δικαίου από μια και μόνο αρχή σε διασυνοριακή κληρονομική διαδοχή αποφεύγονται παράλληλες διαδικασίες με ενδεχομένως αντικρουόμενες δικαστικές αποφάσεις. Επίσης, διασφαλίζεται ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται σε όλη την Ένωση χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία.

Ο κανονισμός καθιερώνει επίσης το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο. Αυτό το έγγραφο το οποίο εκδίδεται από την αρχή που επιλαμβάνεται της κληρονομικής διαδοχής μπορεί να χρησιμοποιείται από τους κληρονόμους, κληροδόχους, διαχειριστές της κληρονομίας και εκτελεστές διαθήκης, για να αποδεικνύουν την ιδιότητά τους και να ασκούν τα δικαιώματα ή τις εξουσίες τους σε άλλα κράτη μέλη. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο μόλις εκδοθεί, θα αναγνωρίζεται σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία.

Στις 9 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστικό κανονισμό για τη σύνταξη των εντύπων που θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του κανονισμού για την κληρονομική διαδοχή:

Word (346 Kb) el

PDF (827 Kb) el

Η διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice) παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας PDF του εντύπου V (Ευρωπαϊκό κληρονομητήριο) εδώ.

Η Δανία και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στον κανονισμό. Ως εκ τούτου, οι διασυνοριακές διαδικασίες κληρονομικής διαδοχής που διεκπεραιώνονται από τις αρχές των δύο αυτών κρατών μελών θα εξακολουθήσουν να διέπονται από τους εθνικούς τους κανόνες.

Τα θέματα που αφορούν τη φορολόγηση κληρονομιών αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Σ' αυτόν τον ιστότοπο θα βρείτε πληροφορίες σχετικά με τους νέους κανόνες της ΕΕ για την κληρονομική διαδοχή.

Για να συμβουλευθείτε τα ενημερωτικά δελτία που αφορούν **το εθνικό δίκαιο και τις διαδικασίες για την κληρονομική διαδοχή σε κάθε κράτος μέλος** επιλέξτε τη σχετική εθνική σημαία στην παρούσα σελίδα. Τα ενημερωτικά αυτά δελτία εκπονήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΔΔ-αστικές υποθέσεις) σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CNUE).

Ο δικτυακός τόπος Successions in Europe που προτείνεται από το CNUE, μπορεί να σας βοηθήσει να βρείτε απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με την κληρονομική διαδοχή σε 22 κράτη μέλη.

Εάν επιθυμείτε να βρείτε έναν συμβολαιογράφο σε ένα κράτος μέλος, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο αναζήτησης Εξεύρεση συμβολαιογράφου που παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τους συμμετέχοντες συμβολαιογραφικούς συλλόγους.

Οι εθνικοί κανόνες σχετικά με την καταχώριση διαθηκών σε μητρώο διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό. Σε ορισμένα κράτη μέλη, το άτομο που συντάσσει διαθήκη («ο διαθέτης») πρέπει να την καταχωρίσει σε μητρώο. Σε άλλα κράτη μέλη, η καταχώριση σε μητρώο απλώς συνιστάται ή αφορά μόνον ορισμένα είδη διαθηκών. Σε μερικά κράτη μέλη, δεν υπάρχουν μητρώα διαθηκών.

Εάν σας ενδιαφέρει το πώς θα καταχωρίσετε μια διαθήκη στο μητρώο διαθηκών σε ένα κράτος μέλος ή εάν επιθυμείτε να ελέγξετε εάν ένας αποβιώσας είχε συντάξει διαθήκη, μπορείτε να συμβουλευθείτε τα ενημερωτικά δελτία που εκπονήθηκαν από την Ένωση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Διαθηκών (ENRWA) και διατίθενται σε 3-4 γλώσσες. Τα εν λόγω ενημερωτικά δελτία εξηγούν πώς θα καταχωρίσετε μια διαθήκη στο μητρώο κάθε κράτους μέλους και δίνουν συμβουλές για την αναζήτηση διαθηκών σε κάθε κράτος μέλος.

Σχετικοί σύνδεσμοι

Κληρονομική διαδοχή – κοινοποιήσεις των κρατών μελών και ένα εργαλείο αναζήτησης για τον εντοπισμό των αρμόδιων δικαστηρίων/αρχών

Οδηγός του πολίτη: πως με τους κανόνες της ΕΕ απλοποιούνται οι διεθνείς κληρονομιές

Αποτελέσματα του έργου «Περαιτέρω εξελίξεις στον τομέα της διασύνδεσης των μητρώων διαθηκών», που εστιάστηκε στις δυνατότητες αύξησης της αποτελεσματικότητας των διασυνοριακών διαδικασιών κληρονομικής διαδοχής με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και το οποίο υλοποιήθηκε υπό την ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Εσθονίας και σε συνεργασία με την Ένωση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Διαθηκών, το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εσθονικό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο, το εσθονικό Κέντρο Μητρώων και Πληροφοριακών Συστημάτων και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Η μελέτη σκοπιμότητας PDF (755 Kb) en

Τελική έκθεση PDF (507 Kb) en

Συστάσεις PDF (153 Kb) en

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/01/2023

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα

που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Κληρονομική διαδοχή - Βέλγιο

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η βελγική νομοθεσία αναγνωρίζει κατά βάση τις εξής 3 μορφές διαθήκης: τη **δημόσια διαθήκη** ή **διαθήκη ενώπιον συμβολαιογράφου**, την **ιδιόγραφη διαθήκη** (η οποία πρέπει να έχει συνταχθεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από τον διαθέτη μόνο) και τη **διεθνή διαθήκη**.

Ο διαθέτης πρέπει να είναι ικανός να εκφράσει τις επιθυμίες του έγκυρα και ελεύθερα (άρθρα 901-904 του Αστικού Κώδικα).

Καταρχήν και πλην εξαιρέσεων, οι κληρονομικές συμβάσεις απαγορεύονται.

Σε διασυνοριακές περιπτώσεις, μια διαθήκη είναι, καταρχήν, έγκυρη στο Βέλγιο, εάν είναι σύμφωνη με το δίκαιο του τόπου στον οποίο συντάχθηκε («locus regit actum») ή με ένα από τα άλλα δίκαια που ορίζονται από τη σύμβαση της Χάγης της 5ης Οκτωβρίου 1961.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Ο συμβολαιογράφος ο οποίος συντάσσει δημόσια ή διεθνή διαθήκη ή στον οποίο κατατίθεται ιδιόγραφη διαθήκη υποχρεούται να την καταχωρίσει στο μητρώο διαθηκών, που τελεί υπό την εποπτεία του βελγικού συλλόγου συμβολαιογράφων (Fédération Royale du Notariat). Στην περίπτωση των ιδιόγραφων διαθηκών που κατατίθενται σε συμβολαιογράφο, ο διαθέτης μπορεί να αρνηθεί την καταχώριση της διαθήκης του στο εν λόγω μητρώο.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η βελγική νομοθεσία αναγνωρίζει την αρχή της νόμιμης μοίρας, σύμφωνα με την οποία ένα ελάχιστο ποσοστό (νόμιμη μοίρα) της κληρονομίας περιέρχεται υποχρεωτικά στον/στην επιζώντα/-ώσα σύζυγο, στα τέκνα και στον πατέρα και τη μητέρα του θανόντος.

Όσον αφορά τα τέκνα (ή τους κατιόντες), αυτή η νόμιμη μοίρα ανέρχεται στο ήμισυ της κληρονομίας, εάν υπάρχει ένα τέκνο, στα 2/3 εάν υπάρχουν δύο τέκνα και στα 3/4 εάν υπάρχουν τρία ή περισσότερα τέκνα.

Ο πατέρας και η μητέρα έχουν έκαστος δικαίωμα στο ένα τέταρτο της κληρονομίας, εάν δεν υπάρχουν κατιόντες συγγενείς. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, η δωρεά στον επιζώντα σύζυγο μπορεί να περιλαμβάνει το σύνολο της κληρονομίας.

Ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος κληρονομεί πάντα κατ' ελάχιστο είτε την επικαρπία επί του μισού των αγαθών που απαρτίζουν την κληρονομία, είτε την επικαρπία επί του ακινήτου που αποτελεί την κύρια κατοικία και επί της οικοσκευής, έστω και αν η αξία τους υπερβαίνει το ήμισυ της κληρονομίας.

Εάν ο διαθέτης επιλέξει να μην λάβει υπόψη τη νόμιμη μοίρα στη διαθήκη του και οι κληρονόμοι συμφωνούν να αποδεχτούν τις επιθυμίες του, η διαθήκη μπορεί να εκτελεστεί. Τα πρόσωπα, όμως, των οποίων δεν έγινε σεβαστή η νόμιμη μοίρα και τα οποία προτίθενται να τη διεκδικήσουν έχουν δικαίωμα προσβολής της διαθήκης.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ο κληρονομούμενος ήταν άγαμος και άκληρος, οι ανιόντες και οι πλάγιοι συγγενείς δεύτερου βαθμού (αδέλφια) κληρονομούν σε πρώτη τάξη. Ο πατέρας και η μητέρα λαμβάνουν ένα τέταρτο έκαστος και τα αδέλφια ή, κατά περίπτωση, οι κατιόντες τους, το υπόλοιπο. Εάν ο ένας ή και οι δύο γονείς έχουν αποβιώσει, το μερίδιό τους περιέρχεται στα αδέλφια. Εάν δεν υπάρχουν ανιόντες και αδέλφια ή κατιόντες τους, η κληρονομία περιέρχεται κατά το ήμισυ στους συγγενείς από την πλευρά της μητέρας και κατά το ήμισυ στους συγγενείς από την πλευρά του πατέρα (θείος, θεία, ξαδέλφια...).

Εάν ο κληρονομούμενος είναι άγαμος αλλά αφήνει τέκνα, αποκλείονται όλα τα άλλα μέλη της οικογένειας. Μοιράζονται την κληρονομία κατά πλήρη κυριότητα και κατ' ισομοιρία. Ωστόσο, εάν ένα τέκνο απεβίωσε πριν από τον κληρονομούμενο (ή αποποιείται την κληρονομία ή είναι ανάξιο να κληρονομήσει) και αφήνει κατιόντες, οι τελευταίοι καθίστανται κληρονόμοι υποκαθιστώντας το τέκνο που προαπεβίωσε, αποποιήθηκε την κληρονομία ή ήταν ανάξιο να κληρονομήσει.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο και τέκνα, ο επιζών σύζυγος αποκτά δικαίωμα επικαρπίας (το δικαίωμα προσώπου να χρησιμοποιεί ένα πράγμα και να απολαμβάνει τα οφέλη του) επί του συνόλου των αγαθών που απαρτίζουν την κληρονομία. Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία την ψιλή κυριότητα.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο αλλά είναι άκληρος, ο επιζών σύζυγος καθίσταται μοναδικός κληρονόμος, εάν δεν υπάρχουν κατιόντες, ανιόντες και πλάγιοι συγγενείς έως και τετάρτου βαθμού του θανόντος. Εάν υπάρχουν συγγενείς, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει, καταρχήν, την επικαρπία και οι λοιποί κληρονόμοι την ψιλή κυριότητα. Ωστόσο, το μερίδιο που κληρονομεί ο επιζών σύζυγος εξαρτάται επίσης από το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων: σε περίπτωση γάμου με καθεστώς κοινοκτημοσύνης, ο επιζών σύζυγος κληρονομεί το μερίδιο του προαποβιώσαντος στο πλαίσιο αυτής της κοινοκτημοσύνης κατά πλήρη κυριότητα.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει κληρονόμο ένα άτομο με το οποίο είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, η μορφή του συμφώνου συμβίωσης που αναγνωρίζεται στο Βέλγιο είναι η «νόμιμη συγκατοίκηση». Ο επιζών νομίμως συγκατοικών έχει κληρονομικό δικαίωμα επικαρπίας επί της κοινής κατοικίας της οικογένειας, η οποία αποκτήθηκε στη διάρκεια του κοινού τους βίου, καθώς και επί των κινητών που την συνοδεύουν. Ωστόσο, ο επιζών νομίμως συγκατοικών ενδέχεται να στερηθεί αυτό το δικαίωμα επικαρπίας με διαθήκη ή με δωρεές εν ζωή προς άλλα πρόσωπα.

Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύντροφο με τον οποίο/την οποία δεν είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης – ελεύθερη συμβίωση (εκ των πραγμάτων συμβίωση, μη καταχωρημένη) -, ο σύντροφος δεν αποκτά κληρονομικό δικαίωμα, εκτός εάν ο κληρονομούμενος το έχει προβλέψει με διαθήκη. Η βελγική νομοθεσία δεν παραχωρεί αυτόματα στον σύντροφο κανένα κληρονομικό δικαίωμα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Καμία συγκεκριμένη αρχή δεν είναι αρμόδια για τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής.

Ωστόσο, ο νόμος προβλέπει τη συμμετοχή συμβολαιογράφου σε περίπτωση ιδιόγραφης ή διεθνούς διαθήκης. Εξάλλου, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι αναγκαία η παρέμβαση του πρωτοδικείου (ή του ειρηνοδικείου), και ιδίως: σε περίπτωση επαγωγής σε ανικάνους (ανηλίκους κ.λπ), σε περίπτωση αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής, σε περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας, όταν απαιτείται παράδοση της νομής ή κληροδοσίας, σε περίπτωση δικαστικής εκκαθάρισης/διανομής της περιουσίας με την παρέμβαση συμβολαιογράφου οριζόμενου από το δικαστήριο.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Ο θάνατος ενός προσώπου συνεπάγεται ότι η κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζεται στους κληρονόμους.

Οι κληρονόμοι έχουν δυνατότητα επιλογής: να αποδεχθούν την κληρονομία, με απλό και σαφή τρόπο ή με το ευεργέτημα της απογραφής, ή να την αποποιηθούν.

Η αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή: είναι ρητή όταν ο κληρονόμος αποκτά τον τίτλο ή την ιδιότητα του κληρονόμου με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο και είναι σιωπηρή όταν ο κληρονόμος προβαίνει σε πράξη που προϋποθέτει αναγκαστικά την πρόθεσή του να αποδεχθεί και στην οποία δεν θα μπορούσε να προβεί παρά μόνο με την ιδιότητα του κληρονόμου.

Είναι δυνατή η αποδοχή με το «ευεργέτημα της απογραφής» με την τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 793 επ. του Αστικού Κώδικα.

Ο κληρονόμος που επιθυμεί την αποδοχή κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής πρέπει να κάνει ειδική δήλωση στη **γραμματεία του πρωτοδικείου** της περιοχής επαγωγής της κληρονομίας ή **ενώπιον συμβολαιογράφου**.
Μπορεί επίσης να αποποιηθεί την κληρονομία υποβάλλοντας αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης θανάτου στη **γραμματεία του πρωτοδικείου** της περιοχής που βρισκόταν η κατοικία του θανόντος και υπογράφοντας πράξη αποποίησης της κληρονομίας (άρθρα 784 επ. του Αστικού Κώδικα) ή **ενώπιον συμβολαιογράφου**.
Οι δηλώσεις πρέπει να καταχωρίζονται σε μητρώο που τηρείται στη Γραμματεία του πρωτοδικείου του τόπου επαγωγής της κληρονομίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Βλ. κατωτέρω (σημείο 7).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν υπάρχει ειδική διαδικασία (βλ. ανωτέρω σημείο 3).

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Ο βελγικός Αστικός Κώδικας αναγνωρίζει την αρχή της αυτόματης μεταβίβασης της κληρονομίας χωρίς την τήρηση διαδικασίας.
Ο θάνατος ενός προσώπου συνεπάγεται ότι τα περιουσιακά στοιχεία του περιέρχονται αυτοδικαίως στους κληρονόμους του, με την υποχρέωση να καταβάλουν τον φόρο κληρονομίας (άρθρα 718-724 του Αστικού Κώδικα). [Υπάρχουν, ωστόσο, εξαιρέσεις: βλ. κατωτέρω, σημείο 7].
Σε περίπτωση δικαστικής εκκαθάρισης/διανομής της κληρονομίας, η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής διεξάγεται από συμβολαιογράφο που ορίζεται από το πρωτοδικείο και ολοκληρώνεται με την απογραφή του ενεργητικού και του παθητικού. Σε περίπτωση εκούσιας εκκαθάρισης/διανομής, μόνο η διανομή των ακινήτων θα πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφική πράξη.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Το βελγικό δίκαιο διέπεται από την αρχή ότι ο θάνατος συνεπάγεται ότι το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικό και παθητικό) του θανόντος περιέρχεται στους κληρονόμους του. Ωστόσο :
οι δικαιούχοι καθολικών κληροδοτημάτων που κληροδοτούνται με ιδιόγραφη ή διεθνή διαθήκη οφείλουν να λάβουν διαταγή «παράδοσης της νομής» από τον πρόεδρο του δικαστηρίου οικογενειακών υποθέσεων (άρθρο 1008 του Αστικού Κώδικα).
οι δικαιούχοι ειδικού κληροδοτήματος (άρθρο 1014 του Αστικού Κώδικα), οι δικαιούχοι κληροδοτήματος επί ποσοστού της κληρονομίας (άρθρο 1011 του Αστικού Κώδικα) και, εάν υπάρχουν δικαιούχοι νόμιμης μοίρας, οι δικαιούχοι καθολικού κληροδοτήματος που ορίζονται με δημόσια διαθήκη (άρθρο 1004 του Αστικού Κώδικα) πρέπει να ζητήσουν την έκδοση διαταγής «παράδοσης κληροδοτήματος».
σε ορισμένες κατηγορίες κληροδόχων πρέπει επίσης να χορηγείται άδεια από δημόσια αρχή να αποδεχθούν το κληροδότημα τους (π.χ. κληροδοτήματα σε δήμους, σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε ίδρυμα ή ένωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, εφόσον αποδεχθούν απλώς την κληρονομία. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να επιβαρυνθούν με όλες τις δαπάνες και τα χρέη της κληρονομίας (άρθρο 724 του Αστικού Κώδικα).
Εάν οι κληρονόμοι αποδεχθούν την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, βαρύνονται μόνο με τις υποχρεώσεις της κληρονομίας μόνο μέχρι το ύψος του ενεργητικού που έχουν αποδεχθεί (άρθρο 802 του Αστικού Κώδικα). Ο κληρονόμος που επιθυμεί να αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής οφείλει να κάνει ειδική δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου της περιοχής επαγωγής της κληρονομίας ή ενώπιον συμβολαιογράφου.
Όχι, εφόσον αποποιηθούν την κληρονομία με δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου ή ενώπιον συμβολαιογράφου (άρθρο 785 του Αστικού Κώδικα).
Επιπλέον, ο ειδικός κληροδόχος δεν βαρύνεται, καταρχήν, με τις υποχρεώσεις της κληρονομίας (άρθρο 1024 του Αστικού Κώδικα), σε αντίθεση με τον καθολικό κληροδόχο και τον κληροδόχο που κληρονομεί μέρος της περιουσίας του κληροδοτούμενου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο νόμος περί υποθηκών της 16ης Δεκεμβρίου 1851 ρυθμίζει τις διατυπώσεις δημοσιότητας των συναλλαγών επί ακινήτων, ορίζοντας στο άρθρο 1 ότι «όλες οι δικαιοπραξίες μεταξύ ζώντων, επαχθείς ή χαριστικές, που αφορούν τη μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, πέραν των προνομίων και των υποθηκών, μεταγράφονται σε ειδικό μητρώο στο υποθηκοφυλακείο του διοικητικού διαμερίσματος όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία».
Το άρθρο 2 του ίδιου νόμου διευκρινίζει, συναφώς, ότι «είναι αποδεκτές για μεταγραφή μόνο οι δικαστικές αποφάσεις, τα δημόσια έγγραφα και ιδιωτικά συμφωνητικά που αναγνωρίζονται με δικαστική απόφαση ή ενώπιον συμβολαιογράφου». Τα πληρεξούσια που αφορούν τέτοιες πράξεις πρέπει να παρέχονται στην ίδια μορφή».
Ωστόσο, ο νόμος της 16ης Δεκεμβρίου 1851 δεν προβλέπει διατυπώσεις δημοσιότητας για τις μεταβιβάσεις κυριότητας αιτία θανάτου.
Εντούτοις, ο νόμος προβλέπει τη μετεγγραφή των πράξεων διανομής. Ως προς αυτό, όλοι οι κληρονόμοι, ανεξαρτήτως του αν αποκτούν δικαιώματα επί ακινήτων, θα προσδιορίζονται στην πράξη η οποία θα καταχωρίζεται στα μητρώα υποθηκών. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση πώλησης με δημοπρασία ή απευθείας ακινήτων που ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους κληρονόμους.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Καταρχήν, δεν υπάρχει στο Βέλγιο σύστημα διαχείρισης της κληρονομίας.
Ωστόσο, το άρθρο 803α του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι ο κληρονόμος που έχει αποδεχθεί κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωση διαχείρισης και εκκαθάρισης της κληρονομίας. Οφείλει προηγουμένως να ορίσει κατόπιν αιτήσεως, με διάταξη του προέδρου του δικαστηρίου οικογενειακών υποθέσεων, διαχειριστή στον οποίο θα μεταβιβάσει όλα τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, με την υποχρέωση να τα εκποιήσει σύμφωνα με ορισμένους κανόνες.
Επιπλέον, το άρθρο 804 ορίζει ότι, σε περίπτωση που θα διακυβεύονταν τα συμφέροντα των δανειστών των κληρονόμων ή των κληροδόχων λόγω της αμέλειας ή της περιουσιακής κατάστασης του κληρονόμου, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να προκαλέσει την αντικατάστασή του από διαχειριστή υπεύθυνο για την εκκαθάριση της περιουσίας. Ο εν λόγω διαχειριστής διορίζεται με διάταξη ασφαλιστικών μέτρων, αφού προηγηθεί ακρόαση ή κλήση του κληρονόμου.
Επιπλέον, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή διαθήκης, υπεύθυνο για την διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης της διαθήκης.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλ. προηγούμενη ερώτηση.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής που διορίζεται δυνάμει των άρθρων 803α και 804 διαθέτει τις ίδιες εξουσίες με εκείνες που διέθετε ο κληρονόμος δικαιούχος. Υπέχει τις ίδιες υποχρεώσεις με αυτές του κληρονόμου και απαλλάσσεται από την υποχρέωση να παράσχει εγγύηση.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Η ιδιότητα κληρονόμου αποδεικνύεται με ένορκη βεβαίωση ή με πιστοποιητικό/πράξη κληρονομίας (αυτός είναι ο συνηθέστερος τρόπος). Η πράξη αυτή εκδίδεται από τον συμβολαιογράφο ή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από τον υπάλληλο της υπηρεσίας που είναι αρμόδια για την είσπραξη του φόρου κληρονομίας και για την κατάθεση της δήλωσης φόρου κληρονομίας του θανόντος (άρθρο 1240α του Αστικού Κώδικα).
Η συμβολαιογραφική πράξη αποτελεί πράξη η οποία αντικατοπτρίζει την αλήθεια. Έχει αποδεικτική ισχύ: τα όσα δηλώνει αυτός που τη συντάσσει πρέπει να θεωρούνται ακριβή. Ο συμβολαιογράφος βεβαιώνει ορισμένα πραγματικά περιστατικά, δηλώνοντας την ταυτότητα των προσώπων που παρουσιάστηκαν ενώπιόν του και διαπιστώνοντας αυτό που του ζητούν να καταγράψει. Η συμβολαιογραφική πράξη πιστοποιεί τη γνησιότητα του περιεχομένου της. Επιπλέον, το δημόσιο έγγραφο έχει ημερομηνία αδιαμφισβήτητη. Η απόδειξη της πλαστότητας μιας βεβαίωσης προστατευόμενης με το τεκμήριο της αυθεντικότητας είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί μόνο με διαδικασία προσβολής λόγω πλαστότητας.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Βουλγαρία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και είναι πνευματικά υγιές έχει δικαίωμα να ορίζει τη διάθεση της περιουσίας του μετά τον θάνατό του, συντάσσοντας διαθήκη.
Ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει ολόκληρη την περιουσία του με διαθήκη. Χαρακτηριστικό γνώρισμα του βουλγαρικού δικαίου είναι ότι προστατεύει σε κάθε περίπτωση τη νόμιμη μοίρα στην περιουσία του κληρονομούμενου εκ διαθήκης ή εξ αδιαθέτου από τις διατάξεις τελευταίας βούλησης, και επομένως οι διατάξεις τελευταίας βούλησης αφορούν μόνον το διανεμητέο μερίδιο της εν λόγω περιουσίας.
Με διάταξη τελευταίας βούλησης ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει ολόκληρη την περιουσία του, μέρος αυτής ή συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο.
Οι διατάξεις τελευταίας βούλησης μπορούν να τεθούν υπό όρους.
Ο νόμος περί κληρονομικής διαδοχής (Zakon za nasledstvoto) επιβάλλει τη σύνταξη των διαθηκών με καθορισμένο τύπο, με αποτέλεσμα οι πράξεις που παρεκκλίνουν από αυτόν να είναι άκυρες.
Επισημαίνεται ότι το βουλγαρικό δίκαιο απαγορεύει τη σύνταξη διαθήκης από περισσότερα πρόσωπα με την ίδια πράξη, ανεξάρτητα από το αν αυτή συντάσσεται προς αμοιβαίο όφελος ή προς όφελος τρίτου.
Ο νόμος προβλέπει δύο είδη διαθηκών: ιδιόγραφη ή συμβολαιογραφική.
Η ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να έχει συνταχθεί στο σύνολό της από τον διαθέτη ιδιοχείρως. Πρέπει επίσης να φέρει ημερομηνία και την υπογραφή του διαθέτη. Η υπογραφή του διαθέτη πρέπει να τίθεται κάτω από τις διατάξεις τελευταίας βούλησης. Η διαθήκη μπορεί να εγχειριστεί σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη, σε σφραγισμένο φάκελο. Σ' αυτή την περίπτωση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη παρακαταθήκης επί του φακέλου. Η πράξη αυτή υπογράφεται από τον διαθέτη και τον συμβολαιογράφο και καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο.
Η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να εγχειριστεί σε συμβολαιογράφο ή να παραδοθεί σε άλλο πρόσωπο, το οποίο πρέπει να επιμεληθεί τη δημοσίευσή της από συμβολαιογράφο αμέσως μόλις πληροφορηθεί τον θάνατο του διαθέτη.
Εάν αυτός δεν το πράξει, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το τοπικό δικαστήριο του τόπου διαδοχής να τάξει προθεσμία για την υποβολή της διαθήκης σε συμβολαιογράφο προς δημοσίευση.
Ο συμβολαιογράφος δημοσιεύει τη διαθήκη καταρτίζοντας δήλωση η οποία περιέχει περιγραφή του είδους της διαθήκης και σημειώνει την αποσφράγισή της. Η σχετική δήλωση υπογράφεται από το πρόσωπο το οποίο εγχειρίζει τη διαθήκη και από τον συμβολαιογράφο. Το έγγραφο της διαθήκης επισυνάπτεται στη δήλωση και μονογράφεται σε κάθε σελίδα από τα ανωτέρω πρόσωπα.
Η συμβολαιογραφική διαθήκη καταρτίζεται από τον συμβολαιογράφο ενώπιον δύο μαρτύρων.
Ο διαθέτης διατυπώνει προφορικά τους όρους της διαθήκης στον συμβολαιογράφο και εκείνος τους καταγράφει όπως διατυπώνονται από τον διαθέτη και εν συνεχεία τους διαβάζει στον τελευταίο ενώπιον δύο μαρτύρων. Ο συμβολαιογράφος σημειώνει την τήρηση των ανωτέρω διατυπώσεων στη διαθήκη, προσδιορίζοντας επίσης τον τόπο και την ημερομηνία της διαθήκης. Εν συνεχεία η διαθήκη υπογράφεται από τον διαθέτη, τους μάρτυρες και τον συμβολαιογράφο.
Σε περίπτωση που ο διαθέτης αδυνατεί να υπογράψει τη διαθήκη, οφείλει να δηλώσει την αιτία, ο δε συμβολαιογράφος σημειώνει τη σχετική δήλωση του διαθέτη προτού διαβάσει μεγαλόφωνα τη διαθήκη.
Για τη δημοσίευση διαθήκης με συμβολαιογραφική πράξη, ο συμβολαιογράφος που έχει αναλάβει τη φύλαξη καταρτίζει πράξη στην οποία περιγράφει το είδος της διαθήκης και σημειώνει την αποσφράγισή της. Η δήλωση υπογράφεται από τον συμβολαιογράφο. Το έγγραφο της διαθήκης επισυνάπτεται στη δήλωση και μονογράφεται σε κάθε σελίδα από τα ανωτέρω πρόσωπα.
Η διαθήκη μπορεί να ανακληθεί ρητά με νέα διαθήκη ή συμβολαιογραφική πράξη στην οποία ο διαθέτης ρητά δηλώνει ότι ανακαλεί τις προηγούμενες διατάξεις τελευταίας βούλησης συνολικά ή μερικά.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες μεταγραφής, το κείμενο δημοσιευμένης διαθήκης που αφορά ακίνητη περιουσία ή δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας πρέπει να καταχωρίζεται.
Συν τοις άλλοις, κάθε υπηρεσία καταχώρισης διατηρεί αλφαβητικό μητρώο αποκλειστικά για συμβολαιογραφικές πράξεις και διαθήκες. Στο εν λόγω μητρώο καταχωρίζονται επίσης τα ονοματεπώνυμα των διαθετών που έχουν καταρτίσει συμβολαιογραφικές διαθήκες, οι ανακλήσεις διαθηκών καθώς και τα ονοματεπώνυμα των διαθετών των οποίων οι ιδιόγραφες διαθήκες έχουν κατατεθεί σε συμβολαιογράφο για φύλαξη. Σε αυτή την περίπτωση, καταχωρίζεται έναντι του ονοματεπώνυμου του διαθέτη το ονοματεπώνυμο του συμβολαιογράφου που έχει αναλάβει τη συμβολαιογραφική πράξη.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Όπως προαναφέρθηκε, το βουλγαρικό δίκαιο περιορίζει την ελευθερία διάθεσης της περιουσίας αιτία θανάτου. Οι εν λόγω περιορισμοί έχουν τεθεί προς όφελος των άμεσων συγγενών του διαθέτη: επιζών σύζυγος, τέκνα και αν ο διαθέτης δεν έχει κατιόντες (τέκνα ή εγγόνια) οι γονείς του θανόντος.
Οι εν λόγω περιορισμοί προβλέπονται στο άρθρο 28 και το άρθρο 29 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής και αφορούν αποκλειστικά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο διαθέτης έχει κατιόντες, επιζώντες γονείς ή σύζυγο. Στις εν λόγω περιπτώσεις, ο διαθέτης απαγορεύεται να προβεί σε διάθεση ή δωρεά περιουσιακού στοιχείου που θίγει τη νόμιμη μοίρα των εν λόγω προσώπων. Η περιουσία που απομένει μετά τη διανομή των δικαιωμάτων νόμιμης μοίρας μπορεί να διατεθεί ελεύθερα από τον διαθέτη.
Εάν δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, ο νόμος ορίζει τη νόμιμη μοίρα ως εξής:
1) σε περίπτωση ενός τέκνου (συμπεριλαμβανομένου του υιοθετημένου τέκνου) ή κατιόντων του εν λόγω τέκνου: το ένα δεύτερο της περιουσίας
2) σε περίπτωση δύο ή περισσότερων τέκνων ή των κατιόντων τους: τα δύο τρίτα της περιουσίας του διαθέτη.
Η νόμιμη μοίρα του επιζώντος γονέα ή των επιζώντων γονέων είναι ίση με το ένα τρίτο της περιουσίας και η νόμιμη μοίρα του συζύγου αντιστοιχεί σε ένα δεύτερο της περιουσίας αν ο σύζυγος είναι ο μοναδικός κληρονόμος, ή σε ένα τρίτο της περιουσίας αν υπάρχουν επιζώντες γονείς του θανόντος.
Σε περιπτώσεις που υπάρχουν κατιόντες και επιζών σύζυγος, η νόμιμη μοίρα του συζύγου είναι ίση προς τη νόμιμη μοίρα κάθε τέκνου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διανεμητέα περιουσία αντιστοιχεί στο ένα τρίτο της περιουσίας εάν υπάρχει ένα τέκνο, σε ένα τέταρτο της περιουσίας εάν υπάρχουν δύο τέκνα και σε ένα έκτο της περιουσίας εάν υπάρχουν τρία ή περισσότερα τέκνα.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ο θανών δεν έχει συντάξει διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία επάγεται στους νόμιμους κληρονόμους, με την επιφύλαξη των παρακάτω καθιερωμένων κανόνων:
Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, κληρονομούν οι επιζώντες γονείς ή ο επιζών γονέας, στην πρώτη περίπτωση κατ' ισομοιρία (άρθρο 6 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Σε περίπτωση που υπάρχουν μόνο ανιόντες του θανόντος, κληρονομούν οι εγγύτεροι του θανόντος ανιόντες, κατ' ισομοιρία (άρθρο 7 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Εάν υπάρχουν μόνο επιζώντα αδέλφια, κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 8 παράγραφος 1 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Εάν υπάρχουν επιζώντα αδέλφια και ανιόντες, τα πρώτα λαμβάνουν τα δύο τρίτα της περιουσίας και οι δεύτεροι το ένα τρίτο (άρθρο 8 παράγραφος 2 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Εάν ο θανών ήταν άγαμος, όμως υπάρχουν τέκνα (συμπεριλαμβανομένων των υιοθετημένων τέκνων), αυτά κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 5 παράγραφος 1 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής). Το μερίδιο προθανόντος τέκνου περιέρχεται στους κατιόντες του κατά τη σειρά της διαδοχής (υποκατάσταση).
Εάν υπάρχει επιζών σύζυγος όχι όμως τέκνα, ανιόντες, αδέλφια ή κατιόντες αυτών, ο σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της περιουσίας (άρθρο 9 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Στις περιπτώσεις όπου σύζυγος κληρονομεί την περιουσία του θανόντος από κοινού με ανιόντες ή αδέλφια του θανόντος ή κατιόντες αυτών, ο σύζυγος κληρονομεί το ένα δεύτερο της περιουσίας εάν η διαδοχή επέλθει εντός 10 ετών από τον γάμο. Διαφορετικά, ο σύζυγος λαμβάνει τα δύο τρίτα της περιουσίας. Στις περιπτώσεις όπου σύζυγος κληρονομεί την περιουσία του θανόντος από κοινού με ανιόντες και αδέλφια του θανόντος ή κατιόντες αυτών, ο σύζυγος κληρονομεί το ένα τρίτο της περιουσίας στην πρώτη περίπτωση και τα δύο τρίτα στη δεύτερη περίπτωση.
Εάν υπάρχουν σύζυγος και τέκνα, ο σύζυγος και τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 9 παράγραφος 1 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Όταν δεν υπάρχουν φυσικά πρόσωπα που μπορούν να κληθούν στην κληρονομία στις περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν ή όταν όλοι οι κληρονόμοι αποποιούνται την κληρονομία ή εκπίπτουν του δικαιώματος αποδοχής της, η κληρονομιαία περιουσία περιέρχεται στο δημόσιο, εκτός από τα κινητά, τις κύριες κατοικίες, τα εργαστήρια και τους χώρους στάθμευσης, καθώς και αγροτεμάχια και ακίνητα που προορίζονταν αρχικά για οικιστική κατασκευή, τα οποία καθίστανται περιουσία του δήμου στον οποίο βρίσκονται.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Η αποδοχή μπορεί να πραγματοποιηθεί με υποβολή γραπτής αίτησης στο τοπικό δικαστήριο της κληρονομίας και καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο.
Αποδοχή κληρονομίας λαμβάνει επίσης χώρα, ακόμη κι αν δεν έχει υποβληθεί γραπτή αίτηση, όταν ο κληρονόμος προβεί σε ενέργεια η οποία υποδηλώνει σαφώς την πρόθεσή του να αποδεχθεί την κληρονομία ή όταν αποκρύπτει κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία. Στη δεύτερη περίπτωση, ο κληρονόμος εκπίπτει του κληρονομικού του δικαιώματος επί των κληρονομιαίων στοιχείων τα οποία έχει αποκρύψει.
Εναλλακτικά η αποδοχή μπορεί να πραγματοποιηθεί με το ευεργέτημα της απογραφής, οπότε ο κληρονόμος ευθύνεται μόνον στο μέτρο της περιουσίας που έχει κληρονομήσει.
Στις εν λόγω περιπτώσεις, η αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής πρέπει να δηλωθεί εγγράφως στο τοπικό δικαστήριο εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο κληρονόμος έλαβε γνώση της επαγωγής της κληρονομίας. Το τοπικό δικαστήριο μπορεί να χορηγήσει παράταση της εν λόγω προθεσμίας έως τρεις μήνες.
Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον, το τοπικό δικαστήριο, αφότου επιδώσει κλήση προς το πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα, τάσσει προθεσμία σε αυτό να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Εάν έχει ασκηθεί αγωγή κατά του κληρονόμου, η προθεσμία τάσσεται από το δικαστήριο το οποίο δικάζει την αγωγή. Σε περίπτωση που ο κληρονόμος δεν απαντήσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας, εκπίπτει του δικαιώματος αποδοχής της κληρονομίας.
Σε αυτή την περίπτωση, η δήλωση του κληρονόμου καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο δηλώσεων αποδοχής και αποποίησης κληρονομιών.
Η αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής είναι υποχρεωτική για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, έχουν κηρυχθεί ανίκανοι να διαχειρίζονται τις υποθέσεις τους, το δημόσιο και τις δημόσιες αρχές, και η εν λόγω δήλωση αποδοχής πρέπει να υποβληθεί γραπτώς εντός τριών μηνών από τη γνώση της επαγωγής της κληρονομίας. Η αποδοχή καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο που τηρείται στο περιφερειακό δικαστήριο της κληρονομίας.
Σε περίπτωση διαθήκης, το πρόσωπο που έχει στην κατοχή του ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να την εγχειρίσει σε συμβολαιογράφο προς δημοσίευση το συντομότερο δυνατό αφότου λάβει γνώση του θανάτου του διαθέτη.

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το τοπικό δικαστήριο (rayonen sad) του τόπου διαδοχής να τάξει προθεσμία για την υποβολή της διαθήκης σε συμβολαιογράφο προς δημοσίευση.
Ο συμβολαιογράφος δημοσιεύει τη διαθήκη καταρτίζοντας δήλωση η οποία περιέχει περιγραφή του είδους της διαθήκης και σημειώνει την αποσφράγισή της. Η σχετική δήλωση υπογράφεται από το πρόσωπο το οποίο εγχειρίζει τη διαθήκη και από τον συμβολαιογράφο. Το έγγραφο της διαθήκης επισυνάπτεται στη δήλωση και μονογράφεται σε κάθε σελίδα από τα ανωτέρω πρόσωπα.
Εάν η διαθήκη έχει εγχειριστεί στον συμβολαιογράφο προς φύλαξη (άρθρο 25 παράγραφος 2 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής), οι ανωτέρω ενέργειες εκτελούνται από τον συμβολαιογράφο.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η διαδοχή επέρχεται με την αποδοχή της κληρονομίας. Η αποδοχή ισχύει από τον χρόνο επαγωγής.
Εκτός από τις περιπτώσεις ρητούς αποδοχής με γραπτή αίτηση, η αποδοχή της κληρονομίας πραγματοποιείται επίσης, ακόμη κι αν δεν έχει υποβληθεί γραπτή αίτηση, αν ο κληρονόμος διενεργεί πράξη από την οποία προκύπτει σαφώς η πρόθεσή του να αποδεχθεί την κληρονομία ή αποκρύπτει τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία. Στη δεύτερη περίπτωση, ο κληρονόμος εκπίπτει του κληρονομικού του δικαιώματος επί των κληρονομιαίων στοιχείων τα οποία έχει αποκρύψει.
Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον, το τοπικό δικαστήριο, αφότου επιδώσει κλήση προς το πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα, τάσσει προθεσμία σε αυτό να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Εάν έχει ασκηθεί αγωγή κατά του κληρονόμου, η προθεσμία τάσσεται από το δικαστήριο το οποίο δικάζει την αγωγή.
Σε περίπτωση που ο κληρονόμος δεν απαντήσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας, εκπίπτει του δικαιώματος αποδοχής της κληρονομίας.
Σε αυτή την περίπτωση, η δήλωση του κληρονόμου καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο δηλώσεων αποδοχής και αποποίησης κληρονομιών.
Η αποποίηση της κληρονομίας διενεργείται με την ίδια διαδικασία και καταχωρίζεται με τον ίδιο τρόπο.
Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η υποχρέωση, που ορίζεται στο άρθρο 43 του νόμου περί εθνικών φόρων και τελών (Zakon za mestnite danatsi i taksi), που υπέχουν οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και άλλες εταιρείες, καθώς και κάθε άλλη οντότητα που τηρεί καταθέσεις ή είναι υπόχρεη για κινητές αξίες, χρηματικά ποσά ή άλλα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κληρονομία της οποίας γνωρίζουν την επαγωγή, να αποστείλουν απογραφή του εκάστοτε περιουσιακού στοιχείου στον δήμο της κληρονομίας πριν από την καταβολή, παράδοση ή μεταβίβαση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ισχύει η διαδικασία αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν προβλέπεται ειδική διαδικασία αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας. Νόμιμος μεριδιούχος ο οποίος δεν είναι σε θέση να λάβει το σύνολο της νόμιμης μοίρας του λόγω κληροδοσίας ή δωρεάς, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να μειώσει την κληροδοσία ή δωρεά στο μέτρο που απαιτείται προκειμένου να λάβει τη νόμιμη μοίρα του, αφού ανακτήσει την κληροδοσία ή δωρεά από τον αντίστοιχο δικαιούχο, με εξαίρεση τις κοινές δωρεές.
Σε περίπτωση που κληρονόμος του οποίου θίγεται η νόμιμη μοίρα ασκήσει τα κληρονομικά του δικαιώματα κατά προσώπων τα οποία δεν είναι νόμιμοι κληρονόμοι, αυτός πρέπει να έχει αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής.
Για τον προσδιορισμό της διανεμητέας περιουσίας και του ποσού της νόμιμης μοίρας του κληρονόμου, όλα τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκαν στον διαθέτη κατά τον χρόνο θανάτου του συγκεντρώνονται στην περιουσία, αφού αφαιρεθούν τυχόν χρέη και τυχόν αύξηση της κληρονομίας σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής. Εν συνεχεία προστίθενται οι δωρεές, με εξαίρεση τις κοινές δωρεές, ανάλογα με την κατάστασή τους κατά τον χρόνο που έγιναν και την αξία τους κατά τον χρόνο επαγωγής, στην περίπτωση ακίνητης περιουσίας, ή κατά τον χρόνο που έγιναν, στην περίπτωση κινητής περιουσίας.
Τα περιουσιακά στοιχεία που διανεμήθηκαν δυνάμει της διαθήκης μειώνονται αναλογικά χωρίς διάκριση μεταξύ κληρονόμων και κληροδόχων, εκτός εάν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η κληρονομιαία περιουσία εκκαθαρίζεται με δικαστική ή εκούσια διανομή.
Κάθε συνδικαιούχος περιουσιακού στοιχείου έχει δικαίωμα διανομής, ανεξαρτήτως του μεγέθους του μεριδίου του. Κάθε κληρονόμος έχει δικαίωμα να αξιώσει το μερίδιό του σε είδος, όποτε είναι εφικτό, και σε περίπτωση άνισων μερίδων η διαφορά καταβάλλεται σε χρήμα.
Η εκούσια διανομή διενεργείται με συναίνεση όλων των συγκληρονόμων. Η εκούσια διανομή λαμβάνει τη μορφή σύμβασης. Σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 του νόμου περί εμπράγματων δικαιωμάτων, η εκούσια διανομή κινητής περιουσίας αξίας άνω των 50 BGN ή ακίνητης περιουσίας διενεργείται εγγράφως με συμβολαιογραφική θεώρηση των υπογραφών. Στην περίπτωση της εκούσιας διανομής, το νοητό μερίδιο κάθε συνδικαιούχου στην κοινή περιουσία μετατρέπεται σε χωριστό και αυτοτελές δικαίωμα κυριότητας επί πραγματικού μεριδίου των κοινών περιουσιακών στοιχείων.
Η δικαστική διανομή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της ειδικής διαδικασίας των άρθρων 341 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Δεν προβλέπεται χρόνος παραγραφής του δικαιώματος υποβολής αίτησης για τη διανομή περιουσιακών στοιχείων. Η σχετική κατ' αντιμωλία διαδικασία περιλαμβάνει δύο στάδια.
Το πρώτο στάδιο αφορά το παραδεκτό της διανομής.
Ο συγκληρονόμος που αιτείται την διανομή υποβάλλει έγγραφη αίτηση στο περιφερειακό δικαστήριο, εσωκλείοντας:
1. το πιστοποιητικό θανάτου του διαθέτη και πιστοποιητικό διαδοχής,
2. πιστοποιητικό ή άλλο έγγραφο που αποδεικνύει την κληρονομία,
3. αντίγραφα της αίτησης και των συνημμένων σε αυτή εγγράφων, για διανομή στους συγκληρονόμους.
Κατά την πρώτη συζήτηση οποιοσδήποτε συγκληρονόμος μπορεί να αιτηθεί εγγράφως να συμπεριληφθούν στην κληρονομία και άλλα περιουσιακά στοιχεία. Επίσης κατά την πρώτη συζήτηση οποιοσδήποτε συγκληρονόμος μπορεί να αμφισβητήσει είτε το δικαίωμα άλλου συγκληρονόμου να συμμετέχει στη διανομή είτε το μέγεθος του μεριδίου του είτε την ένταξη συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων στην κληρονομία.
Κατά τη διαδικασία δικαστικής διανομής το δικαστήριο αποφαίνεται επί τυχόν διαφορών σχετικά με προέλευση, υιοθεσίες, διαθήκες, την εγκυρότητα αποδεικτικών εγγράφων ή αιτήσεων μείωσης του ποσού των περιουσιακών στοιχείων που διανέμονται με τη διαθήκη ή του ποσού οποιασδήποτε δωρεάς.
Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας ολοκληρώνεται με την έκδοση απόφασης επί του παραδεκτού της διανομής. Το δικαστήριο ορίζει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία θα διανεμηθούν, τα πρόσωπα προς τα οποία θα διανεμηθούν και το μερίδιο κάθε συγκληρονόμου. Εφόσον κριθεί ότι η διανομή κινητής περιουσίας είναι παραδεκτή, το δικαστήριο ορίζει επίσης τον συγκληρονόμο που θα διατηρήσει τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία.
Στην ίδια ή μεταγενέστερη απόφαση, εφόσον ένας ή περισσότεροι κληρονόμοι δεν κάνουν χρήση της περιουσίας σύμφωνα με το κληρονομικό τους δικαίωμα, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε κληρονόμου, να ορίσει ποιοι κληρονόμοι θα χρησιμοποιούν ποια περιουσιακά στοιχεία ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία της διανομής, ή ποια ποσά οφείλουν να καταβάλουν στους λοιπούς κληρονόμους οι κληρονόμοι που κάνουν χρήση περιουσιακών στοιχείων.

Το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας είναι το στάδιο της διανομής. Ορίζονται τα μερίδια των κληρονόμων, και συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία διατίθενται αποκλειστικά σε συγκεκριμένους συγκληρονόμους. Οι ανωτέρω ενέργειες λαμβάνουν χώρα με τη σύνταξη πράξης διανομής και τη διενέργεια κλήρου. Το δικαστήριο συντάσσει την πράξη διανομής βάσει εμπειρογνωμοσύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής. Μετά τη σύνταξη του σχεδίου πράξης διανομής, το δικαστήριο κλητεύει τα μέρη να εμφανιστούν προκειμένου να τους ανακοινώσει το περιεχόμενο της πράξης και να εισακούσει τυχόν αντιρρήσεις τους. Εν συνεχεία το δικαστήριο συντάσσει και δημοσιεύει την τελική πράξη διανομής με δικαστική απόφαση. Αφότου τεθεί σε ισχύ η απόφαση της πράξης διανομής, το δικαστήριο κλητεύει τα μέρη για τη διενέργεια κλήρου. Το δικαστήριο μπορεί να διανείμει τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία μεταξύ των συγκληρονόμων χωρίς κλήρο, όταν είναι αδύνατος ή εξαιρετικά δυσχερής ο καθορισμός μεριδίων και η διενέργεια κλήρου.
Σε περίπτωση που κάποιο περιουσιακό στοιχείο είναι αδιαίρετο και δεν μπορεί να αποδοθεί σε συγκεκριμένο μερίδιο, το δικαστήριο διατάσσει την πώλησή του σε δημόσιο πλειστηριασμό. Τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία διανομής έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στον δημόσιο πλειστηριασμό.
Σε περίπτωση που το αδιαίρετο περιουσιακό στοιχείο είναι κατοικία η οποία αποτελούσε τη συζυγική στέγη του θανόντος έως τον χρόνο θανάτου του ή την έκδοση διαζυγίου, και εφόσον ο επιζών σύζυγος ή πρώην σύζυγος ασκεί τη γονική μέριμνα επί τέκνων τα οποία έχουν γεννηθεί εντός του γάμου και δεν διαθέτει δική του κατοικία, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω συζύγου, να ορίσει την κατοικία ως μερίδιο, συμψηφίζοντας τα μερίδια άλλων συγκληρονόμων με άλλα περιουσιακά στοιχεία ή με χρηματική καταβολή.
Σε περίπτωση που το αδιαίρετο περιουσιακό στοιχείο είναι κατοικία, οποιοσδήποτε συγκληρονόμος ο οποίος διέμενε σε αυτή κατά τον χρόνο της διαδοχής και δεν διαθέτει άλλη κατοικία, μπορεί να ζητήσει τη διάθεση της κατοικίας στο δικό του μερίδιο, με συμψηφισμό των μεριδίων άλλων συγκληρονόμων με άλλα περιουσιακά στοιχεία ή με χρηματική καταβολή. Σε περίπτωση που περισσότεροι συγκληρονόμοι πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις και διεκδικούν το περιουσιακό στοιχείο, αυτό διατίθεται στο πρόσωπο το οποίο προσφέρει το υψηλότερο τίμημα.
Η αίτηση για διάθεση του περιουσιακού στοιχείου μπορεί να υποβληθεί έως την πρώτη συζήτηση αφότου καταστεί εκτελεστή η απόφαση του δικαστηρίου επί του παραδεκτού της διανομής. Το περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται στην πραγματική του αξία.
Στην περίπτωση συμψηφισμού έναντι χρηματικής καταβολής, το σχετικό ποσό συν τον νόμιμο τόκο πρέπει να καταβληθεί εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου.
Ο συγκληρονόμος ο οποίος λαμβάνει το περιουσιακό στοιχείο στο μερίδιό του καθίσταται κύριος του περιουσιακού στοιχείου από τον χρόνο καταβολής του χρηματικού ποσού του συμψηφισμού, συν τον νόμιμο τόκο, εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Μη εμπρόθεσμη καταβολή του ανωτέρω ποσού συνεπάγεται την εκ του νόμου ακυρότητα της απόφασης διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, στην οποία περίπτωση αυτό πωλείται σε δημόσιο πλειστηριασμό. Το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να διατεθεί σε άλλο συγκληρονόμο ο οποίος πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις και έχει ζητήσει τη διάθεσή του εντός της σχετικής προθεσμίας, χωρίς αυτό να πωληθεί σε δημόσιο πλειστηριασμό, εφόσον ο εν λόγω συγκληρονόμος καταβάλει άμεσα την αποτιμηθείσα αξία του περιουσιακού στοιχείου μείον την αξία του μεριδίου που έχει επ' αυτού. Το τίμημα διανέμεται μεταξύ των λοιπών συγκληρονόμων αναλογικά.
Η διαδικασία δικαστικής διανομής μπορεί να περατωθεί και η κληρονομία να εκκαθαριστεί δυνάμει συμφωνίας των μερών η οποία εγκρίνεται από το δικαστήριο.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Η διαδοχή επέρχεται με την αποδοχή της κληρονομίας. Πριν από την αποδοχή της κληρονομίας, πρόσωπο που έχει δικαίωμα να κληρονομήσει περιουσιακά στοιχεία μπορεί να διαχειρίζεται την περιουσία και να ασκεί αγωγές προστασίας της νομής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Αποκτώντας το αντίστοιχο μερίδιο (αδιαίρετο μερίδιο) επί της περιουσίας του θανόντος, κάθε κληρονόμος ή κληροδόχος αποκτά νοητό μερίδιο επί των περιουσιακών στοιχείων και χρεών του διαθέτη, τα οποία συμπεριλαμβάνονται στην κληρονομία.
Οι κληρονόμοι που έχουν αποδεχθεί την κληρονομία ευθύνονται για τα χρέη που βαρύνουν την κληρονομία αναλογικά με το μέγεθος του κληρονομικού τους μεριδίου.
Κληρονόμος ο οποίος έχει αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής ευθύνεται μόνο έως την αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχει λάβει.
Η αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής πρέπει να δηλωθεί εγγράφως στο τοπικό δικαστήριο εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο κληρονόμος έλαβε γνώση της επαγωγής της κληρονομίας. Το τοπικό δικαστήριο μπορεί να χορηγήσει παράταση της προθεσμίας έως τρεις μήνες. Η δήλωση αποδοχής καταχωρίζεται σε ειδικό δικαστικό μητρώο.
Νομικώς ανίκανα πρόσωπα, το Δημόσιο και μη κυβερνητικές οργανώσεις μπορούν να αποδεχθούν την κληρονομία μόνο με το ευεργέτημα της απογραφής.
Σε περίπτωση που ένας κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, οι λοιποί κληρονόμοι μπορούν να επωφεληθούν από αυτό, με την επιφύλαξη του δικαιώματος αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας.
Η απογραφή της κληρονομίας διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
Οι δανειστές της κληρονομίας και οι κληροδόχοι έχουν το δικαίωμα, εντός τριών μηνών από την αποδοχή της κληρονομίας, δικαιούνται να ζητήσουν χωρισμό της περιουσίας του θανόντος από την περιουσία του κληρονόμου. Ως προς τα ακίνητα, ο εν λόγω χωρισμός πραγματοποιείται με καταχώριση στη μερίδα του θανόντος σύμφωνα με τη διαδικασία του νόμου περί καταχώρισης στο κτηματολόγιο (Zakon za kadastara i imotniya registar) και ως προς κινητά στοιχεία με αίτηση στο τοπικό δικαστήριο, η οποία καταχωρίζεται στο ειδικό μητρώο δηλώσεων αποδοχής και αποποίησης κληρονομιών.
Οι δανειστές της κληρονομίας και οι κληροδόχοι που αιτήθηκαν τον χωρισμό έχουν προτεραιότητα έναντι όσων δεν υπέβαλαν σχετική αίτηση. Αν τόσο οι δανειστές όσο και οι κληροδόχοι αιτήθηκαν χωρισμό, οι πρώτοι έχουν προτεραιότητα έναντι των τελευταίων.
Οι εκτελεστοί τίτλοι που εκδίδονται σε βάρος του θανόντος μπορούν να εκτελεστούν σε βάρος της περιουσίας των κληρονόμων του, εκτός αν αυτοί αποδείξουν ότι έχουν αποποιηθεί την κληρονομία ή την έχουν αποδεχθεί με το ευεργέτημα της απογραφής. Αν ο κληρονόμος δεν έχει αποδεχθεί την κληρονομία, ο δικαστικός επιμελητής τάσσει προθεσμία σύμφωνα με το άρθρο 51 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής, κοινοποιώντας τη δήλωση του κληρονόμου στο αρμόδιο τοπικό δικαστήριο ώστε να μπορεί να καταχωριστεί νομίμως η δήλωση.
Μια συγκεκριμένη περίπτωση κατά την οποία ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος παρατίθεται στο άρθρο 150 του νόμου περί καταπολέμησης της διαφθοράς και κατάσχεσης των παράνομα αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων (Zakon za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo), που ορίζει ότι τα παράνομα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία από κληρονόμους ή κληροδόχους κατάσχονται στο μέτρο που αυτοί τα κληρονομούν.
Σε αυτές τις περιπτώσεις τα δικαιώματα του κράτους σύμφωνα με τον νόμο παραγράφονται με την παρέλευση δεκαετούς αποσβεστικής προθεσμίας, η οποία ξεκινά από την ημερομηνία απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων. Ωστόσο, η αποσβεστική προθεσμία αναστέλλεται για όσο διαρκεί η διαδικασία του άρθρου IV του νόμου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Έγγραφα δημοσιευμένων διαθηκών που αφορούν ακίνητη περιουσία και δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας, πρέπει να καταχωρίζονται. Στην περίπτωση καθολικής διαθήκης, η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας εντός της σχετικής δικαστικής περιφέρειας πιστοποιείται δυνάμει δήλωσης η οποία φέρει συμβολαιογραφικά θεωρημένη υπογραφή του δικαιούχου, στην οποία ορίζονται τα ακίνητα τα οποία γνωρίζει ο δικαιούχος ότι υπάρχουν εντός της σχετικής δικαστικής περιφέρειας. Η δήλωση υποβάλλεται μαζί με τη διαθήκη στον αρμόδιο για την καταχώριση δικαστή της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο.

Ο αρμόδιος για την καταχώριση δικαστής δίνει εντολή στην υπηρεσία καταχωρίσεων του τόπου του ακινήτου να το καταχωρίσει καθιστώντας τις πράξεις που υπόκεινται σε καταχώριση προσβάσιμες στο κοινό.
Στην αίτηση καταχώρισης επισυνάπτονται δύο συμβολαιογραφικά θεωρημένα αντίγραφα των διαθηκών που αφορούν ακίνητο και δικαιώματα επί ακινήτου. Λοιπά έγγραφα που υπόκεινται σε καταχώριση είναι οι συμβάσεις χωρισμού ακινήτων, οι δηλώσεις δικαστικού χωρισμού των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που υποκαθιστούν τις εν λόγω δηλώσεις και οι αιτήσεις των κληρονομικών δανειστών ή κληροδόχων για τον χωρισμό των ακινήτων του θανόντος.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός. Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα νομικά ικανά πρόσωπα ως διαχειριστές.
Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε ενδιαφερομένου, το τοπικό δικαστήριο του τόπου επαγωγής μπορεί να ορίσει προθεσμία για την αποδοχή του διορισμού εκ μέρους του αντίστοιχου προσώπου. Εάν παρέλθει η προθεσμία χωρίς το αντίστοιχο πρόσωπο να έχει αποδεχθεί τον διορισμό του, θεωρείται ότι έχει αποποιηθεί τον διορισμό.
Το τοπικό δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον διαχειριστή από τα καθήκοντά του σε περίπτωση που αυτός είναι αμελής ή τεθεί υπό απαγόρευση ή ενεργεί κατά τρόπο που δεν συνάδει με τις εξουσίες που του έχουν ανατεθεί ως διαχειριστή.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.
Γενικά, σε περίπτωση της εξ αδιαθέτου διαδοχής ή στην περίπτωση που ο κληρονομούμενος δεν όρισε εκτελεστή της διαθήκης του, οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα μπορεί να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία και να ασκεί αγωγές προστασίας της νομής ενόσω εκκρεμεί η αποδοχή της κληρονομίας.
Ο κληρονόμος που έχει αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία επιδεικνύοντας την ίδια επιμέλεια με αυτή που επιδεικνύει στις δικές του υποθέσεις. Ο εν λόγω κληρονόμος δεν μπορεί να εκποιήσει τα ακίνητα για διάστημα πέντε ετών από την αποδοχή και τα κινητά για διάστημα τριών ετών, εκτός αν το τοπικό δικαστήριο το επιτρέψει. Κατά τα άλλα, η ευθύνη του κληρονόμου για τις οφειλές του θανόντος παραμένει απεριόριστη. Ο εν λόγω κληρονόμος πρέπει να λογοδοτεί στους δανειστές και τους κληροδόχους για τις πράξεις διαχείρισης που διενεργεί.
Αν το πρόσωπο που διαθέτει κληρονομικό δικαίωμα είναι αγνώστου διαμονής ή έχει γνωστή διαμονή αλλά δεν έχει αναλάβει τη διοίκηση της περιουσίας, το τοπικό δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή με αίτημα των εχόντων έννομο συμφέρον διορίζει διαχειριστή κληρονομίας.
Ο διαχειριστής μπορεί να διενεργήσει απογραφή της κληρονομίας. Ο διαχειριστής ασκεί αγωγές και απαντά σε αγωγές που αφορούν το ενεργητικό και το παθητικό της κληρονομίας. Ο διαχειριστής μπορεί να λάβει άδεια από το περιφερειακό δικαστήριο για την αποπληρωμή των χρεών της κληρονομίας, τις κληροδοσίες και την πώληση ακινήτων.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής οφείλει να διενεργήσει απογραφή της κληρονομίας, καλώντας τους κληρονόμους και κληροδόχους να παραστούν.
Ο διαχειριστής λαμβάνει στην κατοχή του την περιουσία και ενεργεί πράξεις διαχείρισης στο μέτρο που αυτό απαιτείται για τη διάθεση της κληρονομίας σύμφωνα με τη διαθήκη.
Ο διαχειριστής δεν έχει εξουσία διάθεσης των κληρονομιαίων περιουσιακών στοιχείων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείται και επιτρέπεται από το τοπικό δικαστήριο, το οποίο αποφαίνεται κατόπιν ακρόασης των κληρονόμων.
Για τις περιπτώσεις που ο διαχειριστής διορίζεται από το τοπικό δικαστήριο, βλ. την απάντηση στο ερώτημα 9.2.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Σε περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης, ο συμβολαιογράφος δημοσιεύει τη διαθήκη συντάσσοντας σχετική πράξη, στην οποία ορίζεται το είδος της διαθήκης, και σημειώνοντας την αποσφράγιση της διαθήκης.
Οι νόμιμοι κληρονόμοι πιστοποιούνται δυνάμει πιστοποιητικού διαδοχής που εκδίδει το δημαρχείο της τελευταίας διεύθυνσης μόνιμης κατοικίας του θανόντος. Το πιστοποιητικό διαδοχής εκδίδεται μόνο για τα πρόσωπα τα οποία υπάγονται σε καταχώριση στα δημοτολόγια κατά την ημερομηνία θανάτου του κληρονομουμένου, και στα οποία έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό θανάτου.
Αν ο θανών δεν είναι Βούλγαρος υπήκοος αλλά έχει καταχωριστεί στο δημοτολόγιο και δεν έχει εκδοθεί πιστοποιητικό θανάτου στην επικράτεια της Βουλγαρίας, πρέπει να προσκομιστεί ακριβές αντίγραφο ή απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου από το αλλοδαπό ληξιαρχείο που είναι κατά τόπον αρμόδιο, προκειμένου να εκδοθεί πιστοποιητικό. Αν στο δημοτολόγιο δεν έχουν καταχωριστεί όλα τα αναγκαία στοιχεία για την έκδοση του πιστοποιητικού, πρέπει να προσκομιστεί επίσημο έγγραφο από τις αρμόδιες αρχές του κράτους του οποίου είναι υπήκοος το πρόσωπο με το οποίο θα πιστοποιείται η οικογενειακή του κατάσταση, τα στοιχεία του συζύγου και των συγγενών σε ευθεία γραμμή με συγγένεια πρώτου βαθμού εξ αίματος και των συγγενών εξ αγχιστείας με συγγένεια δεύτερου βαθμού.
Το πιστοποιητικό εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 του νόμου περί μεταγραφής και με το άρθρο 9 των κανόνων έκδοσης πιστοποιητικών, με βάση τα δημοτολόγια. Το πιστοποιητικό χορηγείται στον νόμιμο κληρονόμο, στον νόμιμο εκπρόσωπό του ή σε τρίτους, εφόσον είναι απαραίτητο στους τελευταίους για την άσκηση νόμιμων δικαιωμάτων τους ή εφόσον αυτοί διαθέτουν σχετική εξουσία δυνάμει ειδικού συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου.
Για την έκδοση του πιστοποιητικού απαιτούνται τα κατωτέρω έγγραφα:

- αίτηση υπό τη μορφή του εντύπου που διατίθεται από το κέντρο ληξιαρχικών πληροφοριών («GRAO»), στην οποία ορίζονται τα στοιχεία των κληρονόμων του θανόντος και η οποία υποβάλλεται από κληρονόμο ή πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από κληρονόμο
- αντίγραφο του πιστοποιητικού θανάτου (εφόσον έχει εκδοθεί από άλλο δημαρχείο)
- το έγγραφο ταυτοποίησης (ταυτότητα) του αιτούντος
- συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, εάν η αίτηση υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 03/09/2021
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Τσεχία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το ***Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).***

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Γενικές προϋποθέσεις έγκυρης σύνταξης διαθήκης

Με την επιφύλαξη εξαιρετικών περιπτώσεων, η διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η ημερομηνία είναι ένα από τα αναγκαία στοιχεία της διαθήκης. Σύμφωνα με το τσεχικό δίκαιο δεν επιτρέπεται η κατάρτιση συνδιαθήκης.

Σύμφωνα με το τσεχικό δίκαιο η διαθήκη συντάσσεται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) με έγγραφο το οποίο καταρτίζεται και υπογράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη

β) ο διαθέτης μπορεί να συντάξει μη ιδιόγραφη διαθήκη εφόσον αυτή υπογράφεται από τον ίδιο και ο διαθέτης δηλώνει ρητώς ενώπιον δύο ταυτοχρόνως παρισταμένων μαρτύρων ότι η διαθήκη περιέχει την τελευταία του βούληση. Οι μάρτυρες υπογράφουν το έγγραφο και επισυνάπτουν σε αυτό δήλωση ότι εκτελούν χρέη μάρτυρα, η οποία περιέχει επαρκή στοιχεία ταυτοποίησής τους

γ) διαθέτης που είναι τυφλός συντάσσει τη διαθήκη του ενώπιον τριών ταυτοχρόνως παρισταμένων μαρτύρων, με έγγραφο το οποίο διαβάζεται μεγαλοφώνως από έναν μάρτυρα ο οποίος δεν είναι εκείνος που έχει καταγράψει το περιεχόμενό της. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει ικανότητα γραφής ή ανάγνωσης λόγω κάποιας άλλης αισθητηριακής αναπηρίας, το περιεχόμενο της διαθήκης πρέπει να γνωστοποιείται σε αυτόν με τρόπο ο οποίος είναι κατανοητός από τον ίδιο και από όλους τους μάρτυρες

δ) ο διαθέτης μπορεί επίσης να συντάξει διαθήκη με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης.

Σύνταξη διαθήκης σε ειδικές περιπτώσεις

Για τη σύνταξη διαθήκης υπό εξαιρετικές συνθήκες, ιδίως υπό συνθήκες όπου υφίσταται κίνδυνος ζωής, ισχύουν ειδικοί κανόνες.

α) Σε περίπτωση που, λόγω απρόσμενων συνθηκών, υφίσταται σαφής και επικείμενος κίνδυνος για τη ζωή του διαθέτη ή σε περίπτωση που αυτός βρίσκεται σε τόπο όπου, λόγω έκτακτων περιστάσεων (πολέμου, φυσικών καταστροφών κ.λπ.), καθίστανται αδύνατες οι κοινωνικές επαφές σε βαθμό ώστε να μην είναι δυνατή η σύνταξη διαθήκης με άλλον τρόπο, ο διαθέτης μπορεί να συντάξει διαθήκη προφορικά ενώπιον τριών ταυτοχρόνως παρισταμένων μαρτύρων. Η προφορική διαθήκη καθίσταται αυτοδικαίως άκυρη μετά την παρέλευση δύο εβδομάδων από την ημερομηνία σύνταξής της, εάν ο διαθέτης παραμένει εν ζωή.

β) Εφόσον υπάρχει εύλογη ανησυχία για ενδεχόμενο θάνατο του διαθέτη πριν από τη σύνταξη διαθήκης ενώπιον συμβολαιογράφου, επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης ενώπιον δύο μαρτύρων από τον δήμαρχο του δήμου όπου βρίσκεται ο διαθέτης. Το εν λόγω είδος διαθήκης ισχύει για χρονικό διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο διαθέτης καθίσταται για πρώτη φορά ικανός να συντάξει διαθήκη ενώπιον συμβολαιογράφου. Η εν λόγω διαθήκη είναι γνωστή ως «διαθήκη ενώπιον δημάρχου».

γ) Επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης επί τσεχικού αεροσκάφους ή ποντοπόρου πλοίου, εφόσον υπάρχει σοβαρός λόγος. Η σχετική διαθήκη συντάσσεται παρουσία δύο μαρτύρων από τον κυβερνήτη του αεροσκάφους ή τον πλοίαρχο, ή από εκπρόσωπό τους. Η εν λόγω διαθήκη ισχύει επίσης για χρονικό διάστημα τριών μηνών.

δ) Η τελευταία βούληση στρατιώτη μπορεί να καταγραφεί, εάν αυτός εμπλέκεται σε ένοπλη σύγκρουση, από τον διοικητή της μονάδας ή άλλον αξιωματικό, παρουσία δύο μαρτύρων. Όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις, η σχετική διαθήκη ισχύει για χρονικό διάστημα τριών μηνών.

Κληρονομική σύμβαση

Με την κληρονομική σύμβαση ο διαθέτης ο οποίος έχει τη νόμιμη ηλικία και πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα διορίζει κληρονόμο ή κληροδόχο τον αντισυμβαλλόμενό του ή τρίτο πρόσωπο. Ο διαθέτης δεν μπορεί να ακυρώσει μονομερώς την κληρονομική σύμβαση.

Ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει, κατ' ανώτατο όριο, τα τρία τέταρτα της κληρονομίας του με κληρονομική σύμβαση το ένα τέταρτο της κληρονομίας πρέπει να παραμένει ελεύθερο, αν και ο διαθέτης μπορεί να συντάξει διαθήκη για το υπόλοιπο της κληρονομίας.

Οι σύζυγοι μπορούν να υποδείξουν αλλήλους ως κληρονόμους, δυνάμει κληρονομικής σύμβασης. Επιτρέπεται να συμφωνηθεί ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την κληρονομική σύμβαση θα καθίστανται άκυρα σε περίπτωση διαζυγίου.

Επιτρέπεται η κατάρτιση κληρονομικής σύμβασης μόνο υπό τη μορφή δημοσίου εγγράφου, δηλ. υπό τον τύπο συμβολαιογραφικής πράξης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Το κεντρικό μητρώο διαθηκών θεσπίστηκε το 2001. Από την 1η Ιανουαρίου 2014, μετά τη γενική επανακωδικοποίηση του ιδιωτικού δικαίου στην Τσεχική Δημοκρατία, το μητρώο διαθηκών αντικαταστάθηκε από το μητρώο νομικών πράξεων αιτία θανάτου. Το εν λόγω μητρώο είναι ιδιωτικός μηχανογραφημένος κατάλογος τον οποίο τηρεί και διαχειρίζεται ο Συμβολαιογραφικός Σύλλογος της Τσεχικής Δημοκρατίας. Οι κατωτέρω νομικές πράξεις, οι οποίες συντάσσονται από τους διαθέτες σε περίπτωση θανάτου, καταγράφονται στο μητρώο νομικών πράξεων αιτία θανάτου:

α) διαθήκες, κωδίκελλοι ή κληρονομικές συμβάσεις

β) δήλωση αποκλήρωσης ή δήλωση με την οποία αποκλείεται από την κληρονομιαία περιουσία εξ αδιαθέτου κληρονόμος

γ) εντολή συνεισφοράς σε κληρονομική μερίδα, εφόσον η εντολή δεν περιέχεται σε διαθήκη

δ) διορισμός διαχειριστή, εφόσον αυτός δεν έχει διοριστεί με τη διαθήκη

ε) συμφωνία παραίτησης από κληρονομικό δικαίωμα

στ) ακύρωση των νομικών πράξεων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε).
Σε περίπτωση που οι ανωτέρω πράξεις καταρτιστούν από συμβολαιογράφο υπό μορφή συμβολαιογραφικής πράξης ή καταρτιστούν με άλλη μορφή και παραδοθούν σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη, ο συμβολαιογράφος εισάγει στο ανωτέρω μητρώο ηλεκτρονικά τα στοιχεία της πράξης και του προσώπου το οποίο την έχει καταρτίσει.
Έγγραφα τα οποία αποτελούν νομικές πράξεις αιτία θανάτου του διαθέτη και τα οποία δεν έχουν περιβληθεί τον συμβολαιογραφικό τύπο καταχωρίζονται μόνο εφόσον έχουν παραδοθεί σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Νόμιμη μοίρα - γενικές πληροφορίες

Οι αναγκαίοι κληρονόμοι ενός διαθέτη είναι οι κατιόντες του. Αναγκαίος κληρονόμος ο οποίος *(i)* δεν παραιτήθηκε από το κληρονομικό δικαίωμα ή το δικαίωμα νόμιμης μοίρας *(ii)* είναι νόμιμος κληρονόμος και *iii)* δεν έχει αποκληρωθεί νομίμως, έχει δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα ή στο συμπλήρωμα αυτής, εφόσον έχει αποκλεισθεί εν όλω ή εν μέρει από τον διαθέτη δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης, δηλ. δεν έχει λάβει, με τη μορφή κληρονομικού μεριδίου ή κληροδοσίας, περιουσιακά στοιχεία αξίας τουλάχιστον ίσης προς τη νόμιμή του μοίρα. Ο επιζών σύζυγος και τυχόν ανιόντες του κληρονομουμένου δεν αποτελούν αναγκαίους κληρονόμους. Οι ανήλικοι κατιόντες πρέπει να λαμβάνουν τουλάχιστον το ισοδύναμο των τριών τετάρτων του εξ αδιαθέτου μεριδίου τους οι ενήλικοι κατιόντες πρέπει να λαμβάνουν τουλάχιστον το ένα τέταρτο του εξ αδιαθέτου μεριδίου τους. Σε περίπτωση που η διαθήκη προβλέπει διαφορετικά και ο διαθέτης δεν έχει αποκληρώσει αναγκαίο κληρονόμο για λόγους οι οποίοι προβλέπονται στον νόμο, ο αναγκαίος κληρονόμος δικαιούται να εισπράξει χρηματικό ποσό ίσο προς την αξία της νόμιμης μοίρας του. Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει χηρεύσει και έχει δύο τέκνα, το μερίδιο κάθε τέκνου αντιστοιχεί σε ένα δεύτερο. Εάν ένα από τα τέκνα είναι ανήλικο, η νόμιμη μοίρα του αντιστοιχεί σε τρία όγδοα για ενήλικο κατιόντα η νόμιμη μοίρα είναι το ένα όγδοο.
Το άρθρο 704 του αστικού κώδικα ορίζει επίσης τα εξής: «Εάν οικογενειακή επιχείρηση πρόκειται να διανεμηθεί από το δικαστήριο κατά τη διανομή της κληρονομίας, δίνεται δικαίωμα προτεραιότητας στο μέλος της οικογένειας που συμμετείχε στη διοίκησή της.»

Ειδικές περιπτώσεις

Σε περίπτωση που αναγκαίος κληρονόμος εξαιρεθεί (συνειδητά) από διαθήκη χωρίς να έχει αποκληρωθεί, ωστόσο οι πράξεις του στοιχειοθετούν νόμιμο λόγο αποκλήρωσης, η εξαίρεσή του θεωρείται ως σιωπηρή νόμιμη αποκλήρωση, οπότε ο κατιών στερείται της νόμιμης μοίρας του.
Σε περίπτωση που αναγκαίος κληρονόμος εξαιρείται από διαθήκη αποκλειστικά επειδή ο διαθέτης δεν γνώριζε την ύπαρξή του κατά τον χρόνο σύνταξης της διάταξης τελευταίας βούλησης (π.χ. ο διαθέτης είχε την εντύπωση ότι ο εν λόγω κατιών είχε αποβιώσει ή δεν γνώριζε ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο αποτελούσε κατιόντα του), ο εν λόγω αναγκαίος κληρονόμος δικαιούται τη νόμιμη μοίρα του σύμφωνα με τον νόμο.

Δικαίωμα παραίτησης από τη νόμιμη μοίρα

Οποιοσδήποτε αναγκαίος κληρονόμος έχει δικαίωμα να παραιτηθεί από τη νόμιμη μοίρα του δυνάμει επίσημης συμφωνίας με τον διαθέτη, η οποία περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο. Παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα χωρεί επίσης υπέρ οποιουδήποτε άλλου προσώπου με τον ίδιο τρόπο. Παραίτηση υπέρ τρίτου προσώπου είναι έγκυρη εφόσον το εν λόγω πρόσωπο καταστεί κληρονόμος.
Η παραίτηση και αποποίηση κληρονομίας (αποποίηση χωρεί από κληρονόμο ο οποίος δεν έχει παραιτηθεί του κληρονομικού δικαιώματος) πρέπει να διακρίνεται από την παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα ή δικαίωμα νόμιμης μοίρας δυνάμει συμφωνίας με τον διαθέτη (όσο ο τελευταίος βρίσκεται εν ζωή) με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης. Η παραίτηση ή αποποίηση κληρονομίας είναι έγκυρη μόνο μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Λοιποί περιορισμοί

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει στη διαθήκη του προϋποθέσεις, χρονικούς περιορισμούς, εντολές ή οδηγίες για την επαγωγή της κληρονομίας σε τρίτο πρόσωπο μετά τον θάνατο ενός αρχικού κληρονόμου (καταπίστευμα). Ωστόσο, οι εν λόγω ρήτρες δεν πρέπει να έχουν ως στόχο την προφανή ενόχληση του κληρονόμου ή κληροδόχου λόγω αυθαίρετης εμπάθειας του διαθέτη ούτε να προσκρούουν προδήλως στη δημόσια τάξη.
Μολονότι ο διαθέτης δεν μπορεί να απαιτήσει από τον κληρονόμο ή κληροδόχο να τελέσει ή να μην τελέσει γάμο ή να παραμείνει σε γάμο με κάποιο πρόσωπο, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει δικαίωμα ενός προσώπου το οποίο να διαρκεί έως τον χρόνο του γάμου του.
Σε περίπτωση που όλοι οι κληρονόμοι (ή διάδοχοι καταπιστευματοδόχοι) είναι συνομήλικοι του διαθέτη, δεν υπάρχουν περιορισμοί ως προς τη σειρά με την οποία αυτοί θα διαδεχθούν αλλήλους σύμφωνα με την διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη (με την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων). Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη κάποιος κληρονόμος δεν έχει ακόμη γεννηθεί, η σειρά διαδοχής που ορίζεται από τον διαθέτη λήγει όταν ο πρώτος τέτοιος κληρονόμος υπεισέλθει στη σειρά διαδοχής.
Το καταπίστευμα λήγει το αργότερο με την παρέλευση εκατό ετών από τον θάνατο του διαθέτη. Ωστόσο, σε περίπτωση που ένας κληρονόμος στη σειρά διαδοχής των καταπιστευματοδόχων πρόκειται να διαδεχθεί συνομήλικο του διαθέτη κληρονόμο μετά τον θάνατο του τελευταίου, η διαδοχή λήγει μόνο όταν ο πρώτος τέτοιος κληρονόμος υπεισέλθει στη σειρά διαδοχής.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ο θανών δεν έχει συντάξει διαθήκη ή κωδίκελλο, ή δεν έχει συνάψει κληρονομική σύμβαση, τον κληρονομούν εξ αδιαθέτου οι νόμιμοι κληρονόμοι του, σε έξι τάξεις διαδοχής. Τα πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν στις εν λόγω τάξεις λαμβάνονται υπόψη ως διαδοχικοί κληρονόμοι, με βάση την τάξη τους. Δεν καλείται στην κληρονομία πρόσωπο που μετέχει σε μία τάξη, εφόσον υπάρχει άλλο πρόσωπο από προηγούμενη τάξη που καλείται στην κληρονομία π.χ. εφόσον υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης τάξης δεν καλούνται οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης. Οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης καλούνται στην κληρονομία μόνο εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης τάξης. Τα εκ του νόμου εξ αδιαθέτου μερίδια των κληρονόμων ισχύουν μόνο εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική συμφωνία των κληρονόμων ενώπιον της δικαστικής αρχής. Σε περίπτωση που ο θανών δεν έχει καταρτίσει διάταξη τελευταίας βούλησης για τη διάθεση της περιουσίας του (διαθήκη, κληρονομική σύμβαση ή κωδίκελλο) ή εφόσον το επιτρέπει (ή δεν το απαγορεύει) ο διαθέτης με τη διάταξη τελευταίας βούλησής του, οι κληρονόμοι μπορούν να διανείμουν την περιουσία με οποιονδήποτε τρόπο επιθυμούν, με κοινή συμφωνία τους ενώπιον της δικαστικής αρχής.

Τάξεις διαδοχής

Στην πρώτη τάξη καλούνται τα τέκνα και η σύζυγος του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ο θανών/η θανούσα και ο/η σύζυγός του/της έχουν συγκυριότητα επί περιουσιακών στοιχείων, το δικαστήριο πρώτα διανέμει τα κοινά περιουσιακά στοιχεία κατά τρόπο ώστε μέρος αυτών να περιέρχεται στον/στην επιζώντα/-ώσα) σύζυγο και το υπόλοιπο (συνήθως το ένα δεύτερο) να περιλαμβάνεται στην κληρονομιαία περιουσία. Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στην κληρονομία κληρονομούνται από τον/την σύζυγο και τα τέκνα του θανόντος/της θανούσης κατ' ισομοιρία. Η κληρονομική μερίδα του/της συζύγου δεν περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία απέκτησε κατά τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων. Ο Αστικός Κώδικας της Τσεχικής Δημοκρατίας δεν διακρίνει μεταξύ τέκνων γεννημένων εντός ή εκτός γάμου, ούτε μεταξύ βιολογικών και θετών τέκνων.
Σε περίπτωση που κάποιο τέκνο του θανόντος δεν κληρονομεί (π.χ. εάν έχει αποποιηθεί την κληρονομική του μερίδα ενόσω ο διαθέτης βρισκόταν εν ζωή ή έχει παραιτηθεί από το κληρονομικό του δικαίωμα ή έχει προαποβιώσει του διαθέτη) το κληρονομικό του μερίδιο κληρονομείται από τα τέκνα του εν λόγω τέκνου κατ' ισομοιρία. Ο ίδιος κανόνας ισχύει για τους απώτερους κατιόντες του θανόντος.

Σε περίπτωση που ο θανών δεν είχε σύζυγο, είχε όμως τέκνα, το σύνολο της περιουσίας του κληρονομείται από τα τέκνα του (ή από τους κατιόντες αυτών – βλ. ανωτέρω). Ωστόσο, σε περίπτωση που ο θανών είχε σύζυγο, όχι όμως τέκνα, ο/η σύζυγος δεν κληρονομεί ολόκληρη την περιουσία αλλά καλείται μαζί με τους κληρονόμους της δεύτερης τάξης.
Στην δεύτερη τάξη καλούνται ο/η σύζυγος του θανόντος, οι γονείς του και τα πρόσωπα τα οποία έχουν συμβιώσει με τον θανόντα τουλάχιστον για χρονικό διάστημα ενός έτους πριν από τον θάνατό του σε κοινό νοικοκυριό, οπότε είχαν και τη φροντίδα του νοικοκυριού που μοιράζονταν με τον θανόντα ή ήταν εξαρτώμενα πρόσωπα του θανόντος. Όλα τα ανωτέρω πρόσωπα, με εξαίρεση τον/την σύζυγο, κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Ο/η σύζυγος του θανόντος, ωστόσο, κληρονομεί τουλάχιστον το ήμισυ της περιουσίας του. Επομένως, σε περίπτωση που τόσο ο/η σύζυγος του θανόντος και αμφότεροι οι γονείς του ήταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του, ο/η σύζυγος κληρονομεί το ήμισυ της περιουσίας και έκαστος των γονέων το ένα τέταρτο αυτής.
Ο/η σύζυγος και κάθε γονέας μπορεί να κληρονομήσει ολόκληρη την περιουσία καλούμενος στη δεύτερη τάξη διαδοχής. Ωστόσο, σε περίπτωση που ο θανών δεν είχε σύζυγο ούτε γονείς, αλλά συμβίωνε με κάποιο πρόσωπο, το πρόσωπο αυτό δεν κληρονομεί το σύνολο της περιουσίας, αλλά καλείται στην τρίτη τάξη διαδοχής.
Στην τρίτη τάξη καλούνται τα αδέλφια και ο/η συμβιών/-ούσα του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που κάποιος των αδελφών δεν κληρονομεί, το μερίδιό του περιέρχεται στα τέκνα του, δηλ. στους ανιψιούς και ανιψιές του θανόντος (πάλι κατ' ισομοιρία). Οποιοσδήποτε από αυτούς τους κληρονόμους μπορεί να κληρονομήσει το σύνολο της περιουσίας.
Σε περίπτωση που δεν κληρονομούν τα αδέλφια ή ο/η συμβιών/-ούσα του θανόντος, καλούνται στην τέταρτη τάξη οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία.
Σε περίπτωση που δεν κληρονομούν οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, καλούνται στην πέμπτη τάξη οι παππούδες και γιαγιάδες των γονέων του θανόντος (δηλ. οι προπαππούδες και προγιαγιάδες). Οι παππούδες του πατέρα του θανόντος κληρονομούν το ένα δεύτερο της κληρονομιαίας περιουσίας και εκείνοι της μητέρας του το υπόλοιπο ένα δεύτερο. Τα δύο ζεύγη παππούδων και γιαγιάδων μοιράζονται κατ' ισομοιρία μεταξύ τους το μερίδιο που τους αντιστοιχεί.
Σε περίπτωση που ένας παππούς ή γιαγιά δεν κληρονομεί, το ένα όγδοο που του/της αντιστοιχεί περιέρχεται στον/στην σύζυγό του. Σε περίπτωση που το ένα ζεύγος δεν κληρονομεί, το ένα τέταρτο που του αντιστοιχεί περιέρχεται στο άλλο ζεύγος της ίδιας ρίζας. Σε περίπτωση που κανένα ζεύγος της ίδιας ρίζας δεν κληρονομεί, η κληρονομία περιέρχεται στα ζεύγη της άλλης ρίζας κατά το ποσοστό με το οποίο διανεμήθηκε το ένα δεύτερο της κληρονομίας που περιήλθε σε αυτό το ζεύγος απευθείας.
Τέλος, στην έκτη τάξη καλούνται, εφόσον δεν κληρονομεί κανείς από τους ανωτέρω, τα τέκνα των τέκνων των αδελφών του θανόντος (τα τέκνα των ανιψιών του θανόντος) και τα τέκνα των παππούδων και γιαγιάδων του θανόντος (θείοι και θείες). Σε περίπτωση που δεν κληρονομεί κάποιος θείος ή θεία, το μερίδιό του/της περιέρχεται στα τέκνα του/της (εξαδέλφια του θανόντος).
Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία περιέρχεται στο Δημόσιο, το οποίο θεωρείται ως κληρονόμος.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το τοπικό δικαστήριο είναι αρμόδιο για όλες τις κληρονομικές υποθέσεις (συμπεριλαμβανομένης της παραίτησης από το κληρονομικό δικαίωμα, της αποδοχής της κληρονομίας, της κληροδοσίας και της διεκδίκησης νόμιμης μοίρας). Σύμφωνα με προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα εργασίας, το δικαστήριο δίδει εντολή σε συμβολαιογράφο να διαχειριστεί τις κληρονομικές υποθέσεις. Ο εν λόγω συμβολαιογράφος εν συνεχεία ενεργεί και αποφασίζει σε σχέση με τις κληρονομικές υποθέσεις για λογαριασμό του δικαστηρίου. Η τσεχική νομοθεσία δεν επιτρέπει στους διαδίκους σε κληρονομική διαφορά να διορίσουν συμβολαιογράφο της επιλογής τους.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Αρμοδιότητα

Σε περίπτωση που αρμόδια είναι τα δικαστήρια της Τσεχικής Δημοκρατίας, κατά τόπο αρμόδιο είναι το τοπικό δικαστήριο της περιοχής στην οποία διατηρούσε ο θανών τη μόνιμη κατοικία ή διαμονή του, όπως αυτή προκύπτει από το σχετικό πληροφοριακό σύστημα. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει καταχωρισμένη η διεύθυνση μόνιμης κατοικίας ή διαμονής του θανόντος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιοχής όπου ζούσε ο θανών (όπου είναι δυνατό να εντοπιστεί η διεύθυνση κατοικίας του). Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατό να εντοπιστεί ούτε ο τελευταίος αυτός τόπος κατοικίας του θανόντος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της τελευταίας περιοχής στην οποία έζησε αποδεδειγμένα ο θανών.
Σε περίπτωση που ο θανών δεν ήταν κάτοικος της Τσεχικής Δημοκρατίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιοχής στην οποία αυτός διέθετε ακίνητη περιουσία. Σε περίπτωση που ο θανών δεν διέθετε ακίνητη περιουσία στην Τσεχική Δημοκρατία (και εφόσον η αρμοδιότητα δεν μπορεί να καθορισθεί με καμία από τις προαναφερόμενες μεθόδους), αρμόδια είναι τα δικαστήρια της περιοχής όπου αποβίωσε ο θανών (δηλ. της περιοχής όπου βρέθηκε η σορός του).

Κίνηση κληρονομικής διαδικασίας από τα δικαστήρια της Τσεχικής Δημοκρατίας

Το δικαστήριο κινεί αυτεπαγγέλτως την κληρονομική διαδικασία, ευθύς μόλις λάβει γνώση του θανάτου του κληρονομουμένου. Οι θάνατοι κοινοποιούνται στο αρμόδιο δικαστήριο από το μητρώο. Ωστόσο, το δικαστήριο ενδέχεται να λάβει γνώση του θανάτου ενός προσώπου και με άλλα μέσα, π.χ. από την αστυνομία, από νοσηλευτικό ίδρυμα ή από τους κληρονόμους.
Το δικαστήριο κινεί επίσης την κληρονομική διαδικασία κατόπιν σχετικού αιτήματος οποιουδήποτε προσώπου το οποίο έχει δικαίωμα επί της κληρονομίας ως κληρονόμος. Σε περίπτωση που το δικαστήριο αποφανθεί ότι δεν διαθέτει κατά τόπον αρμοδιότητα, παραπέμπει την κληρονομική διαφορά στο αρμόδιο δικαστήριο. Παραπομπή της κληρονομικής διαφοράς σε άλλο δικαστήριο επιτρέπεται και στις περιπτώσεις όπου αυτό κρίνεται ενδεδειγμένο, π.χ. όταν οι κληρονόμοι του θανόντος κατοικούν στην περιοχή αρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου.

Εξέλιξη της διαδικασίας

Αρχικά, κατά την προδικασία, το δικαστήριο επαληθεύει τις πληροφορίες που αφορούν τον θανόντα, τα περιουσιακά του στοιχεία ή χρέη και την ομάδα των κληρονόμων, ενώ επίσης διερευνά κατά πόσο ο θανών διέθεσε την περιουσία του με διαθήκη ή άλλη διάταξη τελευταίας βούλησης. Το δικαστήριο συνήθως αντλεί αυτές τις πληροφορίες από δημόσιους καταλόγους, από το μητρώο διατάξεων τελευταίας βούλησης, από το μητρώο εγγράφων περιουσιακών στοιχείων συζύγων, καθώς και από το πρόσωπο το οποίο έχει αναλάβει την κηδεία του θανόντος.
Όπου απαιτείται από τον νόμο ή για άλλους λόγους, το δικαστήριο λαμβάνει επίσης επείγοντα μέτρα για την προστασία της κληρονομιαίας περιουσίας, ιδίως διενεργώντας απογραφή και σφραγίζοντας την κληρονομία.

Μετά το πέρας της προδικασίας, το δικαστήριο διατάσσει ακρόαση και επισημαίνει στους δυνητικούς κληρονόμους το κληρονομικό τους δικαίωμα και το δικαίωμα να απαιτήσουν τη διενέργεια απογραφής της κληρονομίας. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους κληρονόμους ζητήσει τη διενέργεια απογραφής, αυτή διατάσσεται από το δικαστήριο.
Σε περίπτωση που ο θανών διέθετε περιουσιακά στοιχεία από κοινού με τον/τη σύζυγό του, το δικαστήριο, έπειτα από σχετικό αίτημα των μερών, καταρτίζει κατάλογο των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και των κοινών υποχρεώσεων των συζύγων, και ορίζει την αξία των περιουσιακών αυτών στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αμφισβητούνται από τους διαδίκους δεν λαμβάνονται υπόψη. Ο επιζών σύζυγος έχει εν συνεχεία τη δυνατότητα να καταρτίσει συμφωνία με τους κληρονόμους σχετικά με τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων. Στην εν λόγω συμφωνία ορίζεται ποια περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στην κληρονομία και ποια θα παραμείνουν υπό την κυριότητα του επιζώντος συζύγου (δεν απαιτείται η τήρηση της αρχής ότι οι σύζυγοι έχουν ίσα μερίδια). Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να καταρτιστεί συμφωνία δυνάμει της οποίας όλα τα κοινά περιουσιακά στοιχεία των συζύγων να περιέρχονται στον επιζώντα σύζυγο, χωρίς κανένα από αυτά να αποτελεί μέρος της κληρονομίας.
Η συμφωνία σχετικά με τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων μεταξύ των κληρονόμων και του επιζώντος συζύγου δεν πρέπει να προσκρούει στον νόμο ή στις οδηγίες του θανόντος όπως αυτές παρατίθενται στη διάταξη τελευταίας βούλησής του. Σε αντίθετη περίπτωση το δικαστήριο δεν εγκρίνει τη συμφωνία.
Σε περίπτωση που το δικαστήριο δεν εγκρίνει τη συμφωνία διανομής των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων ή σε περίπτωση που δεν υπάρξει σχετική συμφωνία, το δικαστήριο διανέμει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:
α) κάθε σύζυγος έχει ίσο μερίδιο επί των κοινών περιουσιακών στοιχείων
β) κάθε σύζυγος αναπληρώνει τους πόρους από τα κοινά περιουσιακά στοιχεία οι οποίοι αναλώθηκαν στη δική του αποκλειστική περιουσία
γ) κάθε σύζυγος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για τους πόρους από τη δική του αποκλειστική περιουσία οι οποίοι αναλώθηκαν για τα κοινά περιουσιακά στοιχεία
δ) λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των εξαρτώμενων τέκνων
ε) λαμβάνει υπόψη τον βαθμό στον οποίο κάθε σύζυγος προσέφερε στην οικογένεια, ιδίως τον βαθμό στον οποίο προσέφερε στα τέκνα και στο οικογενειακό νοικοκυριό
στ) λαμβάνει υπόψη τον βαθμό στον οποίο κάθε σύζυγος συνεισέφερε στην κτήση και διατήρηση των κοινών περιουσιακών στοιχείων.
Μετά τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων το δικαστήριο καταρτίζει κατάλογο των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας. Προς τον σκοπό αυτό, το δικαστήριο αντλεί πληροφορίες κυρίως από τους κληρονόμους και, σε περίπτωση που έχει διαταχθεί η διενέργεια απογραφής, από την εν λόγω απογραφή της κληρονομίας. Τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αμφισβήτηση δεν λαμβάνονται υπόψη.
Το δικαστήριο εκτιμά την αξία των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας κατά κανόνα με βάση τις συγκλίνουσες δηλώσεις των κληρονόμων. Σε σπάνιες περιπτώσεις διατάσσεται ο διορισμός πραγματογνώμονα για τις εν λόγω εκτιμήσεις.
Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει καταρτίσει διάταξη τελευταίας βούλησης, οι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν τη διανομή της κληρονομίας με όποιον τρόπο επιθυμούν. Το δικαστήριο επικυρώνει την επαγωγή της κληρονομίας στους κληρονόμους με βάση την εν λόγω συμφωνία. Ελλείψει σχετικής συμφωνίας, το δικαστήριο επικυρώνει την επαγωγή της κληρονομίας με βάση τα ποσοστά που προβλέπονται στον νόμο. Κατόπιν αιτήματος των κληρονόμων, το δικαστήριο διανέμει την κληρονομία στους κληρονόμους.
Σε περίπτωση που η διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη παρέχει οδηγίες σχετικά με την διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας, το δικαστήριο επικυρώνει την επαγωγή της κληρονομίας στους κληρονόμους σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες. Άλλως, οι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα διανεμηθεί η περιουσία μεταξύ τους. Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να ορίσουν διαφορετικά ποσοστά κληρονομίας μόνον εφόσον αυτή η δυνατότητα παρέχεται ρητά από τον διαθέτη.
Σε περίπτωση που αναγκαίος κληρονόμος διεκδικεί το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα, οι υπόλοιποι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν με αυτόν συμβιβασμό ως προς τη νόμιμη μοίρα (αποζημίωση αποχώρησης). Διαφορετικά, πρέπει να διαταχθεί η διενέργεια απογραφής της κληρονομίας για τον υπολογισμό της νόμιμης μοίρας.
Πριν από την έκδοση της σχετικής απόφασης πρέπει να προσκομιστούν στο δικαστήριο αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη νόμιμη εκτέλεση όλων των κληροδοσιών και την ενημέρωση των υπόλοιπων κληροδόχων για το δικαίωμά τους στην κληροδοσία.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Με τον θάνατο του διαθέτη, οι κληρονόμοι του αποκτούν δικαίωμα κληρονομικής διαδοχής. Εφόσον η επαγωγή κληρονομιαίων περιουσιακών στοιχείων δεν μετατίθεται σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο δυνάμει της διάταξης τελευταίας βούλησης του διαθέτη, π.χ. λόγω αίρεσης (κληρονόμος θα κληρονομήσει όταν αποφοιτήσει από το πανεπιστήμιο) ή χρονικών περιορισμών (μετά την παρέλευση συγκεκριμένης χρονικής περιόδου), η επαγωγή της κληρονομίας στον /στους κληρονόμο(-ους) επέρχεται κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη. Το δικαστήριο ορίζει τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα με βάση το αποτέλεσμα της κληρονομικής διαδικασίας. Σε περίπτωση που ο διαθέτης μεταθέτει χρονικά την επαγωγή της κληρονομίας με τη διάταξη τελευταίας βούλησης (δυνάμει αίρεσης ή χρονικών περιορισμών), ένας ή περισσότεροι αρχικοί κληρονόμοι κληρονομούν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, ενώ ένας ή περισσότεροι μεταγενέστεροι κληρονόμοι κληρονομούν κατά την πλήρωση της αίρεσης (την παρέλευση δεδομένης χρονικής περιόδου). Το δικαστήριο ορίζει την επαγωγή της κληρονομίας από τους αρχικούς κληρονόμους στους μεταγενέστερους σε χωριστή διαδικασία.
Οι αποφάσεις σε υποθέσεις κληρονομίας εκδίδονται εξ ονόματος του δικαστηρίου από συμβολαιογράφο ο οποίος ορίζεται από το αρμόδιο τοπικό δικαστήριο για την εκτέλεση πράξεων της κληρονομικής διαδικασίας. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων δικαστικού επιτρόπου σε κληρονομική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος, ο συμβολαιογραφικός υπάλληλος ή ασκούμενος συμβολαιογράφος ασκεί όλες τις εξουσίες του δικαστηρίου ως δημόσιας αρχής απονομής δικαιοσύνης.
Ο κληροδόχος αποκτά δικαίωμα επί του κληροδοτήματος κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη και πρέπει να λάβει γνώση του εν λόγω δικαιώματος πριν από το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας. Οι οφειλόμενες κληροδοσίες πρέπει να εκτελούνται έως το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας.

Αποποίηση και παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα

Παραίτηση από το κληρονομικό δικαίωμα εκ των προτέρων είναι δυνατή μέσω συμφωνίας με τον διαθέτη, με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης.
Μετά τον θάνατο του διαθέτη, ο κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα με ρητή δήλωση προς το δικαστήριο, εντός ενός μήνα από την ημερομηνία κατά την οποία ο κληρονόμος έλαβε γνώση του κληρονομικού του δικαιώματος. Κληρονόμος ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα εντός τριών μηνών από τον χρόνο κοινοποίησης σε αυτόν του κληρονομικού του δικαιώματος. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παραταθεί για σοβαρό λόγο, όχι όμως κατά τη λήξη της (δεν χωρεί παραίτηση από την προθεσμία). Μετά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας, ο κληρονόμος θεωρείται ότι δεν έχει αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα.
Αναγκαίος κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί το κληρονομικό του δικαίωμα επιφυλασσόμενος του δικαιώματός του στη νόμιμη μοίρα, π.χ. μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα το οποίο απορρέει από τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη, χωρίς να παραιτηθεί από το δικαίωμα νόμιμης μοίρας. Αυτό αποτελεί από μια άποψη εξαίρεση από τον γενικό κανόνα ότι οι κληρονόμοι δεν μπορούν να απαλλαγούν από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε

αυτούς από την διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη παραιτούμενοι από το σχετικό κληρονομικό δικαίωμα και ταυτόχρονα να διεκδικούν τα δικαιώματά τους ως νόμιμοι κληρονόμοι —μπορούν να καθίστανται κληρονόμοι δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης ή να παραιτούνται από το κληρονομικό δικαίωμα. Η δήλωση αποποίησης ή αποδοχής είναι ανέκκλητη.
Δεν χωρεί αποποίηση από πρόσωπο το οποίο έχει καταστήσει σαφές μέσω των πράξεών του ότι δεν έχει πρόθεση αποποίησης, ιδίως διαθέτοντας περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν στην κληρονομία.
Χωρεί επίσης παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα προς όφελος άλλου κληρονόμου. Αναγκαίος κληρονόμος που παραιτείται από το κληρονομικό δικαίωμα παραιτείται και από το δικαίωμα νόμιμης μοίρας η απόφαση αυτή ισχύει επίσης για τους κατιόντες. Η παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα υπέρ άλλου κληρονόμου ισχύει εφόσον ο τελευταίος συναινεί. Κληρονόμος ο οποίος παραιτείται του δικαιώματός του δεν απαλλάσσεται, δυνάμει της παραίτησης, από την υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις εντολές ή οδηγίες κληροδοσίας ή προς λοιπές οδηγίες ή εντολές οι οποίες, σύμφωνα με την διαθήκη, μπορούν και πρέπει να εκτελεστούν μόνο προσωπικά από αυτόν.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι μπορούν να επιλέξουν να ασκήσουν ή να μην ασκήσουν το δικαίωμά τους να ζητήσουν απογραφή της κληρονομίας. Κληρονόμοι οι οποίοι δεν ασκούν αυτό το δικαίωμα ευθύνονται πλήρως για τα χρέη της κληρονομίας. Σε περίπτωση που περισσότεροι κληρονόμοι δεν ασκούν το δικαίωμα απογραφής, αυτοί ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για τα χρέη της κληρονομίας. Κληρονόμος ο οποίος δεν ασκεί το δικαίωμα απογραφής ευθύνεται για όλα τα χρέη της κληρονομίας ακόμη και αν το δικαστήριο καταρτίσει κατάλογο περιουσιακών στοιχείων για άλλους λόγους (π.χ. κατόπιν άσκησης του δικαιώματος απογραφής από άλλο κληρονόμο).
Σε περίπτωση που κληρονόμος ζητήσει απογραφή, το δικαστήριο διενεργεί απογραφή της κληρονομίας. Κληρονόμος ο οποίος ασκεί το δικαίωμα απογραφής ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος μόνο έως το ύψος του ενεργητικού της κληρονομικής του μερίδας. Σε περίπτωση που περισσότεροι κληρονόμοι ασκήσουν αυτό το δικαίωμα, ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, ωστόσο καθένας από αυτούς ευθύνεται έως το ύψος του ενεργητικού της κληρονομικής του μερίδας.
Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο διατάσσει απογραφή της κληρονομίας ακόμη και χωρίς σχετικό αίτημα των κληρονόμων, κυρίως προς τον σκοπό προστασίας των ανήλικων κληρονόμων, των κληρονόμων αγνώστου διαμονής και των δανειστών του διαθέτη.
Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει, στη θέση της απογραφής, την κατάρτιση καταλόγου περιουσιακών στοιχείων από τον διαχειριστή, ή την κατάρτιση κοινής δήλωσης σχετικά με την κληρονομιαία περιουσία και την υπογραφή της από όλους τους κληρονόμους.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Η καταχώριση στο κτηματολόγιο διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 256/2013 σχετικά με το κτηματολόγιο (νόμος περί κτηματολογίου).
Στο κτηματολόγιο καταχωρίζονται τα κατωτέρω:
εκτάσεις γης υπό τη μορφή γεωτεμαχίων
κτίσματα στα οποία έχει δοθεί αριθμός κτιρίου ή αριθμός κτηματολογίου, με εξαίρεση τα τμήματα οικοπέδων και το δικαίωμα υψούν
κτίσματα στα οποία δεν έχει δοθεί αριθμός κτιρίου ή αριθμός κτηματολογίου, με εξαίρεση τα τμήματα οικοπέδων και το δικαίωμα υψούν, εφόσον αποτελούν την κύρια κατασκευή επί του οικοπέδου και δεν χαρακτηρίζονται ως «μικροκατασκευές»
μονάδες οι οποίες ορίζονται στον Αστικό Κώδικα
μονάδες οι οποίες ορίζονται σύμφωνα με τον νόμο 72/1994, ο οποίος διέπει ορισμένες σχέσεις συγκυριότητας επί κτισμάτων και ορισμένες σχέσεις κυριότητας επί διαμερισμάτων και μη οικιστικών εγκαταστάσεων και εισάγει τροποποιήσεις σε συγκεκριμένους νόμους (νόμος περί κυριότητας κατοικιών), όπως τροποποιήθηκε
δικαιώματα υψούν
εγκαταστάσεις ύδρευσης.
Εμπράγματα δικαιώματα τα οποία έχουν αποκτηθεί με κληρονομική διαδοχή καταχωρίζονται στο κτηματολόγιο δυνάμει απόφασης ή δημοσίου εγγράφου κληρονομικής διαδοχής που έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος, καθώς και δυνάμει πιστοποιητικού το οποίο έχει εκδοθεί από δικαστική ή άλλη αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης ή δυνάμει ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (τα «έγγραφα»).
Το κτηματολόγιο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο είναι κατά τόπον αρμόδιο για την εκτέλεση της διαδικασίας καταχώρισης.
Το ακίνητο πρέπει να ορίζεται στα έγγραφα που προσκομίζονται για την καταχώριση δικαιωμάτων στο υποθηκοφυλακείο (απόφαση περί κληρονομίας, δημόσιο έγγραφο, και/ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο) σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου αριθ. 256/2013:
Οι εκτάσεις γης ορίζονται με τον αριθμό γεωτεμαχίου και ένδειξη περί του αν πρόκειται για οικόπεδο, καθώς και με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας στην οποία ανήκουν.
Οι εκτάσεις γης οι οποίες υπόκεινται σε απλουστευμένη καταχώριση, ορίζονται με τον αριθμό γεωτεμαχίου σύμφωνα με το προηγούμενο κτηματολόγιο, με ένδειξη περί του αν πρόκειται για αριθμό οικοπέδου ο οποίος έχει δοθεί από το κτηματολόγιο, και σύμφωνα με το σχέδιο διανομής, το σχέδιο συνένωσης ή το κτηματολόγιο, καθώς και με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας στην οποία ανήκουν.
Κτίσματα, τα οποία δεν χαρακτηρίζονται ως τμήματα οικοπέδου ή δικαιώματα υψούν, ορίζονται με τον αριθμό γεωτεμαχίου επί του οποίου έχουν κατασκευαστεί, τον αριθμό οικίας ή τον αριθμό κτηματολογίου (εάν δεν υπάρχει σχετικός αριθμός, ορίζεται η χρήση της κατασκευής) καθώς και με το όνομα του δήμου στον οποίο ανήκουν.
Οι μονάδες ορίζονται με την ένδειξη του κτιρίου στο οποίο οριοθετούνται ή την ένδειξη του οικοπέδου ή δικαιώματος υψούν, εφόσον το κτίριο στο οποίο οριοθετούνται χαρακτηρίζεται ως τμήμα του αντίστοιχου οικοπέδου, καθώς και με τον αριθμό και το όνομα μονάδας, και, όπου ισχύει, με την ένδειξη ότι πρόκειται για ημιτελή μονάδα.
Τα δικαιώματα υψούν ορίζονται με τον αριθμό γεωτεμαχίου και ένδειξη περί του αν πρόκειται για οικόπεδο, καθώς και με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας στην οποία ανήκουν.
Οι εγκαταστάσεις ύδρευσης ορίζονται με τον αριθμό γεωτεμαχίου και ένδειξη περί του αν πρόκειται για οικόπεδο, με το όνομα της κτηματικής περιφέρειας και με τη χρήση τους.
Τα έγγραφα που υποβάλλονται για την καταχώριση δικαιωμάτων στο κτηματολόγιο πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις εγγράφου που προορίζεται για κτηματολογικούς σκοπούς. Το περιεχόμενό τους πρέπει να δικαιολογεί την προτεινόμενη καταχώριση του δικαιώματος και η προτεινόμενη καταχώριση του δικαιώματος πρέπει να διασφαλίζει συνέχεια με προηγούμενες καταχωρίσεις στο κτηματολόγιο.
Στα έγγραφα πρέπει να ορίζονται οι κληρονόμοι και λοιποί δικαιούχοι κατά όνομα, διεύθυνση κατοικίας, αριθμό ταυτότητας ή ημερομηνία γέννησης (ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, κατά επωνυμία, καταστατική έδρα και αριθμό μητρώου, εφόσον υπάρχει). Στα έγγραφα πρέπει να ορίζονται το μερίδιο κάθε κληρονόμου επί του ακινήτου, και, κατά περίπτωση, τα εμπράγματα δικαιώματα τα οποία συστήνονται καθώς και οι αντίστοιχοι δικαιούχοι ή υπόχρεοι. Κατά την κληρονομική διαδικασία, πέραν των δικαιωμάτων κυριότητας, μπορούν να συσταθούν δικαιώματα υψούν, δουλείες, εμπράγματα βάρη, μελλοντικά εμπράγματα βάρη, δευτερεύοντα εμπράγματα βάρη, δικαιώματα προαίρεσης, δικαιώματα ισόβιας επικαρπίας, δικαιώματα συγκυριότητας, καταπιστεύματα και περιορισμοί μεταβίβασης και βαρών.

Στην περίπτωση που το δικαίωμα που πρόκειται να καταχωριστεί στο κτηματολόγιο με βάση το σχετικό έγγραφο αφορά τμήμα μόνο ενός γεωτεμαχίου, το σχετικό έγγραφο πρέπει να συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο να οριοθετεί το αντίστοιχο τμήμα του γεωτεμαχίου. Το εν λόγω τοπογραφικό διάγραμμα θεωρείται ότι αποτελεί τμήμα του εγγράφου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει διαχειριστή και/ή εκτελεστή της διαθήκης στη διάταξη τελευταίας βούλησής του.

Το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή για την εκτέλεση της διαθήκης, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε κληρονόμου ο οποίος δεν επιθυμεί να δαπανήσει χρόνο και ενέργεια για την εκτέλεση της διαθήκης. Το σχετικό αίτημα πρέπει να περιέχει τα γενικά στοιχεία κάθε δικογράφου, δηλ. να ορίζονται με σαφήνεια το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται, το πρόσωπο που το υποβάλλει, το αντικείμενο το οποίο αφορά και τον επιδιωκόμενο σκοπό, ενώ πρέπει να φέρει υπογραφή και ημερομηνία.

Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει διαχειριστή αυτεπαγγέλτως, σε περίπτωση που:

α) δεν έχει διοριστεί εκτελεστής διαθήκης ή αυτός αρνείται να διαχειριστεί την κληρονομία ή είναι προδήλως ακατάλληλος γι' αυτόν τον σκοπό, και εφόσον οι κληρονόμοι δεν είναι σε θέση να διαχειριστούν ορθά την κληρονομία

β) είναι απαραίτητο να καταρτιστεί κατάλογος της κληρονομιαίας περιουσίας ή

γ) υπάρχουν άλλοι σοβαροί λόγοι ή

δ) ο προηγούμενος διαχειριστής έχει αποβιώσει, παυθεί από τα καθήκοντά του, παραιτηθεί ή απωλέσει τη δικαιοπρακτική του ικανότητα, και εξακολουθεί να υφίσταται ανάγκη εκτέλεσης των σχετικών καθηκόντων.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο εκτελεστής της διαθήκης (εφόσον έχει διορισθεί από τον διαθέτη) είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησης του διαθέτη. Σε περίπτωση που δεν έχει διοριστεί διαχειριστής, ο εκτελεστής της διαθήκης είναι υπεύθυνος και για τη διαχείριση της κληρονομίας.

Εφόσον έχουν διοριστεί και διαχειριστής και εκτελεστής της διαθήκης, ο πρώτος διαχειρίζεται την κληρονομία σύμφωνα με τις εντολές του εκτελεστή.

Σε περίπτωση που έχει διοριστεί διαχειριστής όχι όμως και εκτελεστής της διαθήκης, η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας διενεργείται από τον διαχειριστή. Με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου, το δικαστήριο επίσης διατάσσει τον διαχειριστή να εκτελέσει τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη.

Εάν δεν έχει διοριστεί ούτε διαχειριστής ούτε εκτελεστής, η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας διενεργείται από όλους τους κληρονόμους από κοινού. Οι κληρονόμοι μπορούν επίσης να αναθέσουν με συμφωνία τους τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας σε έναν από αυτούς.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής ευθύνεται μόνο για τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας. Αυτό σημαίνει ότι ο ίδιος διενεργεί μόνο τις πράξεις οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της κληρονομιαίας περιουσίας. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο διαχειριστής μπορεί να ασκεί όλα τα δικαιώματα που σχετίζονται με τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία. Ο διαχειριστής μπορεί να μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία ή να συστήνει εμπράγματες ασφάλειες επ' αυτών, εφόσον αυτό απαιτείται για τη διατήρηση της αξίας τους ή της ουσίας των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ή έναντι αντιτίμου. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, ο διαχειριστής μπορεί να μεταβάλει τη χρήση των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

Ο διαχειριστής ή ο εκτελεστής μπορεί να λάβει μέτρα πέραν της απλής διαχείρισης, εφόσον συναινούν σε αυτό οι κληρονόμοι. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να έλθουν σε σχετική συμφωνία, ή σε περίπτωση που κληρονόμος χαρακτηρισθεί ως πρόσωπο το οποίο τελεί υπό ειδική προστασία, απαιτείται έγκριση από το δικαστήριο.

Ο εκτελεστής είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησης του θανόντος με τη δέουσα επιμέλεια. Ο ίδιος έχει δικαίωμα να ασκεί όλα τα απαραίτητα δικαιώματα για την εκτέλεση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να υπερασπίζεται δικαστικά την εγκυρότητα της διαθήκης και να επικαλείται την ανικανότητα κάποιου κληρονόμου ή κληροδόχου, καθώς και να διασφαλίζει την εκτέλεση όλων των εντολών του διαθέτη. Ο διαθέτης μπορεί στη διαθήκη του να ορίσει πρόσθετα καθήκοντα του εκτελεστή.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Η κληρονομική διαδικασία περατώνεται με την έκδοση απόφασης κληρονομικής διαδοχής, στην οποία ορίζονται ρητά τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που σχετίζονται με την κληρονομία. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν έφεση κατά της εν λόγω απόφασης εντός δεκαπέντε ημερών από την επίδοσή της. Με την εκπνοή της προθεσμίας άσκησης έφεσης, η απόφαση καθίσταται τελεσίδικη. Η τελεσίδικη απόφαση αποδεικνύει πλήρως τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αναφέρονται σε αυτή. Η απόφαση έχει την ισχύ δημόσιου εγγράφου.

Έως το πέρας της διαδικασίας, το δικαστήριο μπορεί να βεβαιώνει επίσημα τα πραγματικά γεγονότα που απορρέουν από τον φάκελο της υπόθεσης. Η σχετική βεβαιωτική απόφαση αποτελεί επίσης δημόσιο έγγραφο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση de αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της

μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: en

Κληρονομική διαδοχή - Γερμανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Μια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ως ιδιόχειρη διαθήκη ή ως δημόσια διαθήκη.

Η ιδιόχειρη διαθήκη μπορεί να συνταχθεί μόνο από πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και πρέπει να συνταχθεί χειρόγραφα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο γράμμα και να υπογραφεί. Αν η διαθήκη γραφτεί σε γραφομηχανή ή υπολογιστή ή αν απουσιάζει η υπογραφή ή έχει γίνει υπαγόρευση π.χ. σε μαγνητοταινία, η διαθήκη είναι άκυρη, με αποτέλεσμα να είναι επιλέξιμοι μόνον οι νόμιμοι κληρονόμοι, εφόσον δεν υπάρχει άλλη έγκυρη διαθήκη με άλλη εγκατάσταση κληρονόμου. Για λόγους απόδειξης, η υπογραφή πρέπει να περιλαμβάνει το πλήρες ονοματεπώνυμο, δηλαδή το όνομα και το επώνυμο, ούτως ώστε να μην μπορεί να προκύψει πλάνη περί το πρόσωπο του συντάκτη της διαθήκης. Τέλος, συνιστάται μετ' επιτάσεως να αναφέρονται στη διαθήκη ο χρόνος και ο τόπος σύνταξής της. Αυτό είναι σημαντικό, διότι προγενέστερη διαθήκη μπορεί να ανακληθεί εν όλω ή εν μέρει από νέα διαθήκη. Αν στη μία ή ακόμη και στις δύο διαθήκες απουσιάζει η ημερομηνία, συχνά δεν είναι γνωστό ποια είναι η πιο πρόσφατη και, ως εκ τούτου, η έγκυρη διαθήκη.

Οι σύζυγοι και οι καταχωρισμένοι σύντροφοι μπορούν επίσης να συντάξουν ιδιόχειρη συνδιαθήκη. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να υπογράψουν και οι δύο τη συνταχθείσα ιδιοχείρως από κοινού ή από έναν εκ των συζύγων ή των καταχωρισμένων συντρόφων διαθήκη (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 28 «Τι είναι η συνδιαθήκη;»).

Όποιος θέλει να είναι βέβαιος ότι δεν έχει κάνει λάθος κατά τη σύνταξη της διαθήκης του, πρέπει να συντάξει δημόσια διαθήκη που ονομάζεται επίσης συμβολαιογραφική διαθήκη. Αυτό συμβαίνει κατά τρόπον ώστε η τελευταία βούληση να δηλώνεται προφορικά σε συμβολαιογράφο και να καταγράφεται από αυτόν/-ήν ή να συντάσσεται εγγράφως από τον διαθέτη και να παραδίδεται στον/-ην συμβολαιογράφο (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 26 «Δημόσια διαθήκη»). Μια τέτοια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ακόμη και από ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους.

Η κληρονομική σύμβαση πρέπει να συναφθεί ενώπιον συμβολαιογράφου με ταυτόχρονη παρουσία και των δύο συμβαλλόμενων μερών (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 34 «Η κληρονομική σύμβαση»).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος μια ιδιόχειρη διαθήκη μετά τον θάνατο να παραπέσει, να χαθεί ή να ξεχαστεί, συχνά συνιστάται (χωρίς ωστόσο να είναι υποχρεωτικό) η διαθήκη να δοθεί για επίσημη φύλαξη στο ειρηνοδικείο —στη Βάδη-Βιρτεμβέργη στο συμβολαιογραφείο έως τα τέλη του 2017. Η συμβολαιογραφική διαθήκη φυλάσσεται πάντοτε επίσημα. Το ίδιο ισχύει και για την κληρονομική σύμβαση, εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη δεν αποκλείσουν την ειδική επίσημη φύλαξη αν το πράξουν τα συμβαλλόμενα μέρη, το έγγραφο παραμένει σε φύλαξη από τον συμβολαιογράφο. Οι διαθήκες και οι κληρονομικές συμβάσεις που φυλάσσονται επίσημα πρέπει να ανοίγονται μετά τον θάνατο του προσώπου που προέβη εντός αυτών σε διατάξεις τελευταίας βουλήσεως (σύμφωνα με τον νόμο περί «διαθετών»).

Οι επίσημες πράξεις φύλαξης στα ειρηνοδικεία —στη Βάδη-Βιρτεμβέργη, έως τα τέλη του 2017, στα συμβολαιογραφεία— ιδιόχειρων διαθηκών καθώς και διατάξεων τελευταίας βουλήσεως επικυρωμένων από συμβολαιογράφους (διαθηκών και κληρονομικών συμβάσεων) καταχωρίζονται από την 1η Ιανουαρίου 2012 ηλεκτρονικά στο κεντρικό μητρώο διαθηκών στον Ομοσπονδιακό Συμβολαιογραφικό Σύλλογο. Τα στοιχεία φύλαξης των ληξιαρχείων για τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως που καταρτίστηκαν πριν από αυτήν την ημερομηνία μεταφέρονται στο μητρώο.

Ο Ομοσπονδιακός Συμβολαιογραφικός Σύλλογος ως αρχή καταχώρισης λαμβάνει κοινοποιήσεις για όλους τους θανάτους στο εσωτερικό της χώρας και ενημερώνει το αρμόδιο δικαστήριο της κληρονομίας, αν έχουν καταχωριστεί διατάξεις τελευταίας βούλησης, ποιες είναι και πού φυλάσσονται, με σκοπό το άνοιγμα της διαθήκης ή της διάταξης τελευταίας βουλήσεως που φυλάσσεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Οι πλησιέστεροι συγγενείς μπορούν να αποκληρωθούν μέσω διαθήκης. Ωστόσο, ανέκαθεν θεωρείται άδικο αν κατά την επαγωγή της κληρονομίας ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος, τα τέκνα και τα εγγόνια ή οι γονείς δεν λάβουν τίποτα, εφόσον αυτοί θα ήταν νόμιμοι κληρονόμοι αν δεν υπήρχε η διάθεση μέσω διαθήκης. Λόγω της αναγνωρισμένης από το κράτος και προβλεπόμενης από τον νόμο ανάληψης αμοιβαίας ευθύνης, τα ίδια ισχύουν για τον επιζώντα καταχωρισμένο ομόφυλο σύντροφο. Για τον λόγο αυτό, ο νομοθέτης εξασφαλίζει σε αυτόν τον περιορισμένο κύκλο προσώπων την αποκαλούμενη νόμιμη μοίρα. Οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έχουν αξίωση κατά των κληρονόμων για καταβολή χρηματικού ποσού ίσου με το ήμισυ της αξίας της εξ αδιαθέτου μερίδας.

Παράδειγμα: Η διαθέτρια έχει επιζώντα σύζυγο, με τον οποίο ζούσε σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, και μια κόρη. Η διαθέτρια έχει εγκαταστήσει με διαθήκη τον σύζυγό της μοναδικό κληρονόμο. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 100.000 ευρώ. Η νόμιμη μοίρα της κόρης ανέρχεται σε ¼ (παράλληλα με τον σύζυγο, ο οποίος ζούσε με τη διαθέτρια σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, η εξ αδιαθέτου μερίδα της κόρης στην κληρονομία ανέρχεται σε ½). Για να προσδιοριστεί το ύψος της χρηματικής αξίωσης, η νόμιμη μοίρα πρέπει να πολλαπλασιαστεί επί την αξία της κληρονομίας κατά τη στιγμή της επαγωγής της κληρονομίας. Ως εκ τούτου, η κόρη μπορεί να εγείρει κατά του συζύγου αξίωση νόμιμης μοίρας ύψους 25.000 ευρώ (¼ × 100.000 ευρώ).

Ο διαθέτης ή η διαθέτρια δεν μπορεί να αποκλείσει την αξίωση νόμιμης μοίρας ούτε συμπεριλαμβάνοντας μεν τους νόμιμους μεριδούχους στη διαθήκη, καθιστώντας τους όμως κληρονόμους σε λιγότερο από το ήμισυ της εξ αδιαθέτου μερίδας τους. Σε αυτήν την περίπτωση, οι νόμιμοι μεριδούχοι έχουν αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα έως το ήμισυ της αξίας της εξ αδιαθέτου μερίδας τους.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης έχει εγκαταστήσει με διαθήκη κληρονόμους τη σύζυγό του, με την οποία ζούσε σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, στα ⅞ και την κόρη του στο ⅛ της κληρονομίας. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 800.000 ευρώ. Η νόμιμη μοίρα της κόρης ανέρχεται σε ¼ (= €200.000). Επειδή όμως κληρονομεί εκ διαθήκης ήδη 100.000 ευρώ (⅛ των €800.000), έχει αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα ίση με την ελλείπουσα αξία (100.000 ευρώ).

Οι αξιώσεις νόμιμης μοίρας πρέπει να εγερθούν εντός τριών ετών από τη στιγμή κατά την οποία οι νόμιμοι μεριδούχοι έλαβαν γνώση του γεγονότος της επαγωγής της κληρονομίας και της διάταξης που είναι σε βάρος τους, το αργότερο όμως εντός τριάντα ετών από την επαγωγή της κληρονομίας.
Οι κληρονόμοι μπορούν να ζητήσουν περίοδο χάριτος για την αξίωση νόμιμης μοίρας εφόσον η άμεση εκπλήρωση θα τους έπληττε με ανεπιεική σκληρότητα. Ως παράδειγμα, ο νόμος αναφέρει την περίπτωση όπου η οικογενειακή κατοικία θα έπρεπε ειδάλλως να πωληθεί. Τότε όμως πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη τα συμφέροντα των νόμιμων μεριδούχων. Περίοδος χάριτος σημαίνει ότι η νόμιμη μοίρα δεν χρειάζεται να καταβληθεί αμέσως. Το δικαστήριο πρέπει να αποφασίζει, ανάλογα με την περίπτωση, για πόσον καιρό μπορεί να χορηγηθεί περίοδος χάριτος για τη νόμιμη μοίρα και κατά πόσον και σε ποιον βαθμό απαιτείται εξασφάλιση της αξίωσης νόμιμης μοίρας.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Αν δεν υπάρχει διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση, ισχύει η εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή.
Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνο συγγενείς, άρα πρόσωπα που έχουν κοινούς γονείς, παππούδες, προπαππούδες, αλλά ακόμη και πιο μακρινούς κοινούς προγόνους. Υπό αυτήν την έννοια δεν είναι συγγενείς, και ως εκ τούτου αποκλείονται από την εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή, οι συγγενείς εξ αγχιστείας: π.χ. πεθερά, γαμπρός, πατριός, προγονή, σύζυγος θείου, σύζυγος θείας, και τούτο διότι ο διαθέτης ή η διαθέτρια δεν είχαν κοινούς προγόνους με αυτούς.
Η σχέση συγγένειας μπορεί να προκύψει επίσης μέσω υιοθεσίας (υιοθεσία τέκνου). Και τούτο διότι αυτή δημιουργεί κατ' αρχήν ολοκληρωμένη νομική σχέση συγγένειας με τον υιοθετούντα και τους συγγενείς του, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου, τα υιοθετημένα τέκνα εξομοιώνονται κατά κανόνα με τα βιολογικά τέκνα (μπορεί να υπάρχουν ορισμένες ιδιαιτερότητες στην περίπτωση της υιοθεσίας ενήλικων «τέκνων»).
Εξαίρεση από την αρχή της κληρονομικής διαδοχής των συγγενών υφίσταται για τους συζύγους οι οποίοι, παρόλο που κατά κανόνα δεν είναι συγγενείς μεταξύ τους, δηλαδή δεν έχουν κοινούς προγόνους, έχουν ωστόσο αυτοτελές κληρονομικό δικαίωμα σε σχέση με τον/την σύζυγό τους. Αν οι σύζυγοι είναι διαζευγμένοι, δεν υφίσταται κληρονομικό δικαίωμα. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αυτό ισχύει ήδη για εν διαστάσει συζύγους.
Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι εξομοιώνονται με τους συζύγους όσον αφορά την κληρονομική διαδοχή. Αντιθέτως, δεν προβλέπεται νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα για άλλες μορφές συμβίωσης.

Κληρονομικό δικαίωμα συγγενών:

Δεν έχουν όλοι οι συγγενείς το ίδιο κληρονομικό δικαίωμα. Ο νόμος τούς κατατάσσει σε κληρονόμους διαφόρων τάξεων:
1η τάξη
Στους κληρονόμους της λεγόμενης 1ης τάξης ανήκουν μόνο οι απόγονοι του θανόντος, δηλαδή τα τέκνα, τα εγγόνια, τα δισέγγονα κλπ.
Τα εκτός γάμου τέκνα συμπεριλαμβάνονται στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους των μητέρων τους και των πατέρων τους, καθώς και των αντίστοιχων συγγενών. (Εξαίρεση ισχύει για τις περιπτώσεις στις οποίες ο/η κληρονομούμενος/-η απεβίωσε πριν από την 29η Μαΐου 2009, αν το εκτός γάμου τέκνο γεννήθηκε πριν από την 1η Ιουλίου 1949 —πρβλ. το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 11, 15, αντίστοιχη υποσημείωση).
Εφόσον υπάρχει κάποιος που ανήκει σε αυτήν την ομάδα των ιδιαίτερα στενών συγγενών, οι πιο μακρινοί συγγενείς αποκλείονται και δεν μπορούν να συμμετάσχουν στην κληρονομία.
Παράδειγμα: Ο κληρονομούμενος έχει μια κόρη και πολλά ανίψια. Τα ανίψια δεν κληρονομούν τίποτα.
Τα τέκνα των τέκνων, δηλαδή τα εγγόνια, τα δισέγγονα κλπ., μπορούν κανονικά να κληρονομήσουν μόνον αν οι γονείς τους έχουν ήδη αποβιώσει ή αποποιηθούν την κληρονομία.
Παράδειγμα: Ο αποθανών είχε μία κόρη και ακόμη τρία εγγόνια που προέρχονται από έναν γιο που έχει ήδη αποβιώσει. Η κόρη λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομίας, ενώ τα εγγόνια πρέπει να μοιραστούν το έτερο ήμισυ —δηλαδή το ήμισυ που θα αναλογούσε στον πατέρα τους. Άρα κάθε εγγονός/-ή λαμβάνει το της κληρονομίας.
2η τάξη
Κληρονόμοι της 2ης τάξης είναι οι γονείς του θανόντος και τα τέκνα και τα εγγόνια τους, δηλαδή τα αδέλφια και τα ανίψια του/της κληρονομουμένου/-ης. Και εδώ ισχύει ότι τα τέκνα των γονέων του κληρονομουμένου κληρονομούν μόνον εφόσον οι γονείς του διαθέτη έχουν ήδη αποβιώσει. Τότε αναλαμβάνουν τη μερίδα του θανόντος πατέρα ή της θανούσης μητέρας τους.
Οι συγγενείς της 2ης τάξης μπορούν να κληρονομήσουν μόνον αν δεν υπάρχουν συγγενείς 1ης τάξης.
Παράδειγμα: Ο κληρονομούμενος έχει μία ανιψιά και έναν ανιψιό. Η αδελφή και οι γονείς έχουν προαποβιώσει. Η ανιψιά και ο ανιψιός κληρονομούν κατά συνέπεια από ½ ο καθένας.
3η τάξη και επόμενες
Η 3η τάξη περιλαμβάνει τους παππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους (θεία, θείος, εξάδελφος, εξαδέλφη κλπ.), η 4η τάξη τους προπαππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους κλπ. Η κληρονομική διαδοχή διέπεται ουσιαστικά από τους ίδιους κανόνες με τις προηγούμενες ομάδες. Ωστόσο, από την 4η τάξη και μετά, για ήδη αποθανόντες απογόνους των παππούδων δεν κληρονομούν οι απόγονοί τους. Αντίθετα, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνον οι πλησιέστεροι συγγενείς (μετάβαση από την κληρονομική διαδοχή κατά ρίζες στο σύστημα βαθμών).
Πάντα ισχύει: Αν μόνον ένας συγγενής από προηγούμενη τάξη βρίσκεται ακόμα εν ζωή, αυτός αποκλείει όλους τους πιθανούς κληρονόμους μιας απώτερης τάξης.

Ο/Η σύζυγος/σύντροφος:

Ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος ή ο/η επιζών/-ώσα σύντροφος —ανεξάρτητα από την εκάστοτε περιουσιακή σχέση— κληρονομούν εξ αδιαθέτου κατά ¼, όταν συντρέχουν με απογόνους, και κατά ½ όταν συντρέχουν με συγγενείς 2ης τάξης (δηλαδή γονείς, αδέλφια ή ανίψια του/της κληρονομουμένου/-ης) και με τους παππούδες.
Αν οι σύζυγοι ζούσαν σε «νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων» (αυτό συμβαίνει πάντα, όταν δεν έχει συμφωνηθεί κανένα άλλο καθεστώς περιουσιακών σχέσεων σε προγαμιαία σύμβαση μεταξύ των συζύγων), τότε η παραπάνω εξ αδιαθέτου μερίδα αυξάνεται κατά ¼. Το ίδιο ισχύει για τους καταχωρισμένους συντρόφους.
Αν δεν υπάρχουν ούτε συγγενείς 1ης ή 2ης τάξης ούτε παππούδες, ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία.
Παράδειγμα: Ο κληρονομούμενος έχει σύζυγο, με την οποία ζούσε σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, καθώς και γονείς. Η σύζυγος λαμβάνει τα ¾ (½ + ¼) και οι γονείς ως κληρονόμοι 2ης τάξης από ⅛ της κληρονομίας ο καθένας. Επιπλέον, η σύζυγος λαμβάνει (μαζί με τους συγγενείς της 2ης τάξης ή τους παππούδες) το λεγόμενο «μεγάλο εξαίρετο» (Großer Voraus), το οποίο περιλαμβάνει κανονικά όλα τα αντικείμενα που ανήκουν στο νοικοκυριό, καθώς και τα γαμήλια δώρα (από κοινού με τους συγγενείς 1ης τάξης, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει αυτά τα αντικείμενα ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος μόνο στον βαθμό που τα χρειάζεται για τη διατήρηση ενός προσήκοντος νοικοκυριού).

Εξ αδιαθέτου κληρονομικό δικαίωμα του δημοσίου:

Αν δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ύπαρξη ούτε συζύγου ή συντρόφου ούτε συγγενούς, εξ αδιαθέτου κληρονόμος καθίσταται το δημόσιο. Η ευθύνη του περιορίζεται, κατ' αρχήν στην κληρονομία.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Κατ' αρχήν αρμόδιο για υποθέσεις κληρονομιών είναι το δικαστήριο της κληρονομίας στο ειρηνοδικείο του τελευταίου τόπου συνήθους διαμονής του/της κληρονομουμένου/-ης (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017: το αντίστοιχο συμβολαιογραφείο).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η αποποίηση κληρονομίας πραγματοποιείται με δήλωση προς το δικαστήριο της κληρονομίας. Η δήλωση πρέπει να κατατίθεται στα πρακτικά του δικαστηρίου της κληρονομίας ή σε δημοσίως επικυρωμένη μορφή (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε παρακάτω).

Η δήλωση αποδοχής δεν περιβάλλεται συγκεκριμένο τύπο και επίσης δεν απαιτείται η παραλαβή της. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αποποίησης ισχύει ως αποδοχή.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Η αποδοχή ή η αποποίηση κληροδοσίας πραγματοποιείται με δήλωση προς τον βεβαρημένο. Αυτός μπορεί να είναι ο κληρονόμος ή κάποιος κληροδόχος (η λεγόμενη υποκληροδοσία).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας δεν προβλέπεται στο γερμανικό κληρονομικό δίκαιο.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Δημοσίευση διαθήκης:

Διάταξη τελευταίας βουλήσεως που έχει υποβληθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας ή έχει ληφθεί από την επίσημη φύλαξη δημοσιεύεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο της κληρονομίας μετά τον θάνατο του διαθέτη. Οι κληρονόμοι ειδοποιούνται αυτεπαγγέλτως για το θέμα αυτό.

Διαδικασία έκδοσης κληρονομητηρίου:

Το κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη, έως τα τέλη του 2017, από συμβολαιογραφείο), το οποίο αναφέρει το πρόσωπο του κληρονόμου, την έκταση του κληρονομικού δικαιώματός του, καθώς και τυχόν διάταξη περί καταπιστευματικής διαδοχής ή εκτέλεσης της διαθήκης.

Το δικαστήριο της κληρονομίας εκδίδει κληρονομητήριο κατόπιν αιτήσεως. Στην αίτηση πρέπει να αποδεικνύεται η ορθότητα των στοιχείων που προβλέπονται από τον νόμο ή να βεβαιώνεται ενόρκως ότι τίποτα δεν αντίκειται στην ορθότητα των στοιχείων. Η ένορκη βεβαίωση μπορεί να δίδεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου, εφόσον αυτή η αρμοδιότητα δεν έχει ανατεθεί αποκλειστικά στους συμβολαιογράφους βάσει της νομοθεσίας του ομόσπονδου κράτους.

Έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου:

Ο νόμος περί των διαδικασιών σε υποθέσεις διεθνούς κληρονομικού δικαίου (Internationales Erbrechtsverfahrensgesetz — IntErbRVG) ρυθμίζει τη διαδικασία έκδοσης ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο αποτελεί απόδειξη κληρονομικού δικαιώματος που ισχύει σχεδόν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (εξαιρέσεις: Ιρλανδία, Δανία). Εκδίδεται επίσης κατόπιν αιτήσεως από το δικαστήριο της κληρονομίας με τη μορφή επικυρωμένου αντιγράφου με περιορισμένη διάρκεια ισχύος. Με το πιστοποιητικό αυτό αναμένεται να απλοποιηθεί ιδίως η εκκαθάριση της κληρονομίας εντός της ΕΕ.

Διανομή των στοιχείων του ενεργητικού:

Αν η κληρονομία περιέρχεται σε περισσότερους κληρονόμους, καθίσταται κοινή περιουσία της κοινωνίας συγκληρονόμων. Για τον λόγο αυτό, οι συγκληρονόμοι μπορούν να διαθέτουν μόνο από κοινού τα επιμέρους στοιχεία της κληρονομίας, π.χ. να πωλήσουν το αυτοκίνητο του διαθέτη το οποίο δεν χρειάζεται πλέον. Πρέπει επίσης να διαχειρίζονται την κληρονομία από κοινού. Αυτό συχνά προκαλεί σημαντικές δυσκολίες, ιδίως όταν οι κατοικίες των κληρονόμων είναι διάσπαρτες και δεν μπορούν να συμφωνήσουν. Για να εξέλθει από αυτήν την μάλλον ενοχλητική «αναγκαστική κοινωνία», κάθε κληρονόμος μπορεί κατ' αρχήν να απαιτήσει τη λύση αυτής της κοινωνίας, τη λεγόμενη εκκαθάριση της κληρονομίας. Σημαντικότερη εξαίρεση: Ο/Η διαθέτης/-τρια έχει αποκλείσει στη διαθήκη τη διανομή της κληρονομίας για ορισμένο χρονικό διάστημα, π.χ. για να διατηρηθεί μια οικογενειακή επιχείρηση.

Αν ο διαθέτης έχει ορίσει εκτελεστή διαθήκης, η εκκαθάριση της κληρονομίας ανήκει στα καθήκοντά του. Ειδάλλως, πρέπει να το πράξουν οι ίδιοι οι κληρονόμοι. Προς τούτο μπορούν να λάβουν τη βοήθεια συμβολαιογράφου. Αν οι κληρονόμοι, παρά τη μεσολάβηση συμβολαιογράφου, δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία, το μόνο που απομένει είναι η αστική αγωγή.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Για την εξ αδιαθέτου διαδοχή, βλέπε παραπάνω.

Αν ο θανών έχει αφήσει διαθήκη, αυτή υπερισχύει των κανόνων για την εξ αδιαθέτου διαδοχή. Συνεπώς, κληρονομούν μόνον οι τιμώμενοι στη διαθήκη, εφόσον ο διαθέτης με τη διαθήκη του έχει διαθέσει ολόκληρη την κληρονομία του. Για τους νόμιμους μεριδούχους, βλέπε παραπάνω.

Η κληρονομία περιέρχεται εκ του νόμου στον κληρονόμο ή τους κληρονόμους με τον θάνατο του κληρονομούμενου (αρχή της αυτοδίκαιης επαγωγής της κληρονομίας). Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να αποποιηθούν την κληρονομία, βλέπε παρακάτω.

Ο διαθέτης μπορεί επίσης να ορίσει στη διαθήκη κληροδοσίες, π.χ. να προσπορίσει επιμέρους αντικείμενα της κληρονομίας ή ορισμένα χρηματικά ποσά σε ορισμένα πρόσωπα. Τότε οι κληροδόχοι δεν καθίστανται κληρονόμοι, αλλά έχουν έναντι του βεβαρημένου ή των βεβαρημένων αξίωση να λάβουν από την κληρονομία όσα ορίζονται στη διαθήκη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Αποποίηση της κληρονομίας:

Οι κληρονόμοι δεν ευθύνονται για τα χρέη της κληρονομίας αν αποποιηθούν εμπρόθεσμα την κληρονομία. Η αποποίηση της κληρονομίας πρέπει κατ' αρχήν να δηλωθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας εντός έξι εβδομάδων αφότου ο αντίστοιχος κληρονόμος λάβει γνώση της επαγωγής της κληρονομίας και του λόγου για τον οποίο έχει την ιδιότητα του κληρονόμου. Αυτό συμβαίνει είτε με καταχώριση στα πρακτικά του δικαστηρίου είτε με δημοσίως επικυρωμένη μορφή. Για το τελευταίο αρκεί επιστολή, όπου όμως η υπογραφή του/της κληρονόμου πρέπει να επικυρωθεί συμβολαιογραφικά. Η αποποίηση και η αποδοχή της κληρονομίας είναι κατά κανόνα δεσμευτικές.

Ευθύνη σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομίας:

Αν οι κληρονόμοι αποδεχτούν την κληρονομία, υποκαθιστούν νόμιμα τον/την κληρονομούμενο/-η. Αυτό σημαίνει ότι κληρονομούν και τα χρέη, για τα οποία ευθύνονται κατ' αρχήν και με τη δική τους περιουσία.

Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να περιορίσουν την ευθύνη για τα χρέη της κληρονομίας στην λεγόμενη κληρονομική περιουσία, δηλαδή οι ενδεχόμενοι πιστωτές, προς τους οποίους ο θανών είχε οφειλές, μπορούν μεν με τις αξιώσεις τους να επιληφθούν της κληρονομικής περιουσίας, όμως η ιδιωτική περιουσία των κληρονόμων παραμένει ασφαλής από ξένες παρεμβάσεις. Οι κληρονόμοι μπορούν να επιτύχουν αυτόν τον περιορισμό της ευθύνης, υποβάλλοντας αίτηση για εκκαθάριση της κληρονομίας στο δικαστήριο της κληρονομίας ή για διαδικασία αφερεγγυότητας κληρονομίας στο ειρηνοδικείο ως πτωχευτικό δικαστήριο.

Αν η κληρονομία δεν επαρκεί ούτε καν για τα έξοδα της εκκαθάρισης της κληρονομίας ή της διαδικασίας αφερεγγυότητας κληρονομίας, οι κληρονόμοι μπορούν ωστόσο να επιτύχουν περιορισμό της ευθύνης. Αν ένας πιστωτής εγείρει αξιώσεις, οι κληρονόμοι μπορούν να επικαλεστούν την ανεπάρκεια της κληρονομίας. Τότε οι κληρονόμοι μπορούν να αρνηθούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κληρονομίας, στον βαθμό που η κληρονομία δεν επαρκεί. Ωστόσο, πρέπει να αποδώσουν την υφιστάμενη κληρονομία στους πιστωτές.
Αν οι κληρονόμοι επιθυμούν μόνο να αποφύγουν να έρθουν αντιμέτωποι με χρέη, τα οποία δεν είχαν υπολογίσει, αρκεί να κινήσουν τη λεγόμενη διαδικασία αναγγελίας: Οι κληρονόμοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο της κληρονομίας να ζητήσει από όλους τους πιστωτές του/της κληρονομουμένου/-ης να γνωστοποιήσουν στο δικαστήριο εντός ορισμένης προθεσμίας τι τους όφειλε ακόμη ο/η κληρονομούμενος/-η. Αν ένας πιστωτής παραλείψει να αναγγείλει εγκαίρως τις απαιτήσεις του, πρέπει να αρκεστεί σε όσα απομείνουν από την κληρονομία στο τέλος Η διαδικασία αναγγελίας μπορεί επίσης να αποσαφηνίσει στους κληρονόμους κατά πόσον συντρέχει λόγος να τεθεί η κληρονομία σε επίσημη διαχείριση με αίτηση εκκαθάρισης της κληρονομίας ή υποβολής σε διαδικασία αφερεγγυότητας κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για να μπορέσει ο κληρονόμος ενός ιδιοκτήτη ακινήτου να καταχωριστεί στο κτηματολόγιο ως ιδιοκτήτης, απαιτείται η υποβολή αίτησης διόρθωσης του κτηματολογίου και η απόδειξη της ανακρίβειας του κτηματολογίου. Προϋπόθεση για τη διόρθωση του κτηματολογίου, μετά τον θάνατο του καταχωρισμένου ιδιοκτήτη, είναι ο αιτών να αποδείξει την κληρονομική του ιδιότητα.
Η απόδειξη της κληρονομικής ιδιότητας ως βάση για τη διόρθωση του κτηματολογίου παρέχεται με την προσκόμιση κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.
Αν η κληρονομική διαδοχή βασίζεται σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως που περιλαμβάνεται σε δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική διαθήκη, κληρονομική σύμβαση), αρκεί να υποβληθούν στο κτηματολογικό γραφείο η διάταξη και τα πρακτικά της δημοσίευσής της.
Αν ακίνητο αποτελεί αντικείμενο κληροδοσίας, για τη μεταβίβαση της κυριότητας στον κληροδόχο απαιτείται —ανεξάρτητα από το εφαρμοστέο κληρονομικό δίκαιο— η υποβολή συμβολαιογραφικού εγγράφου, από το οποίο προκύπτει ότι ο κληροδόχος απέκτησε την κυριότητα του ακίνητου πράγματος.
Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, μπορεί να απαιτηθούν επιπλέον έγγραφα. Έτσι, για παράδειγμα, για την καταχώριση εμπορικής εταιρείας ως κληρονόμου απαιτείται η απόδειξη της εξουσίας εκπροσώπησης του αιτούντος (π.χ. επίσημο απόσπασμα εμπορικού μητρώου).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, η εκκαθάριση της κληρονομίας συμβάλλει στην αποτροπή της εκτέλεσης κατά της ιδιωτικής περιουσίας του κληρονόμου. Το δικαστήριο της κληρονομίας πρέπει να τη διατάξει μόνο κατόπιν αιτήσεως ενός δικαιούχου (κληρονόμου, εκτελεστή διαθήκης, πιστωτή της κληρονομίας, αγοραστή της κληρονομίας, καταπιστευματοδόχου).
Ο εκκαθαριστής κληρονομίας είναι επίσημα διορισμένο όργανο για την εκκαθάριση ξένης ομάδας περιουσίας, με αυτοτελή ιδιότητα διαδίκου στην αντιδικία. Ασκεί τα καθήκοντά του για ιδιωτικά συμφέροντα, για την εκκαθάριση ξένης περιουσίας και με σκοπό την προστασία των συμφερόντων όλων των ενδιαφερομένων (κληρονόμων και δανειστών). Η εκκαθάριση της κληρονομίας, στην οποία ο εκκαθαριστής έχει δικαίωμα και υποχρέωση, δεν συμβάλλει μόνο στη διατήρηση και την αύξηση της κληρονομίας, αλλά κατά προτεραιότητα στην ικανοποίηση των πιστωτών της κληρονομίας. Κύριο καθήκον του εκκαθαριστή κληρονομίας είναι η διόρθωση των χρεών της κληρονομίας από την κληρονομία.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Μαζί με τον ίδιο τον κληρονόμο, τον εκκαθαριστή ή τον διαχειριστή αφερεγγυότητας κληρονομίας (βλέπε παραπάνω) και τον εκτελεστή διαθήκης (βλέπε παρακάτω), ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας μπορεί να διαθέτει αντίστοιχες εξουσίες.
Το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει αυτεπαγγέλτως κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν προκύψει τρέχουσα ανάγκη σε μια στιγμή όπου είναι αβέβαιο το πρόσωπο του υπεύθυνου κληρονόμου ή η αποδοχή της κληρονομίας από αυτόν. Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας συμβάλλει στην εξασφάλιση και τη διατήρηση της κληρονομίας προς το συμφέρον του άγνωστου κληρονόμου.
Ο κύκλος δράσης του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας καθορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της συγκεκριμένης περίπτωσης. Μπορεί να είναι ευρύς ή να επικεντρώνεται μόνο στη διαχείριση επιμέρους αντικειμένων της κληρονομίας. Στον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ανατίθεται συνήθως ο προσδιορισμός των άγνωστων κληρονόμων και η εξασφάλιση και η διατήρηση της κληρονομίας.
Η κηδεμονία σχολάζουσας κληρονομίας δεν συμβάλλει κατ' αρχήν στην ικανοποίηση των πιστωτών κληρονομίας, αφού διατάσσεται κατά προτεραιότητα για την προστασία του κληρονόμου. Ωστόσο, η εκπλήρωση των χρεών της κληρονομίας με πόρους της κληρονομίας μπορεί να αποτελεί κατ' εξαίρεση μέρος των καθηκόντων του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν υπαγορεύεται για την τακτική διαχείριση και διατήρηση ή για την αποτροπή των ζημιών, ιδίως για την αποφυγή εξόδων λόγω περιττών δικαστικών διαμαχών.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο/Η κληρονομούμενος/-η μπορεί να διορίσει με διάταξη τελευταίας βουλήσεως έναν ή περισσότερους εκτελεστές διαθήκης. Μπορεί επίσης να εξουσιοδοτήσει κάποιον τρίτο, τον εκτελεστή διαθήκης ή το δικαστήριο της κληρονομίας να διορίσει (περαιτέρω) εκτελεστές διαθήκης. Τα καθήκοντα του εκτελεστή διαθήκης αρχίζουν από τη στιγμή που ο διοριζόμενος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του.
Σύμφωνα με τις νομικές ρυθμίσεις, είναι καθήκον του εκτελεστή διαθήκης να εφαρμόσει τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως του διαθέτη. Αν υπάρχουν άνω του ενός κληρονόμοι, πρέπει να προβεί σε εκκαθάριση της κληρονομίας μεταξύ τους.
Ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει να διαχειριστεί την κληρονομία. Ειδικότερα, έχει δικαίωμα να λάβει στην κατοχή του την κληρονομία και να διαθέσει τα αντικείμενα της κληρονομίας. Αντίθετα, οι κληρονόμοι δεν μπορούν να διαθέσουν αντικείμενο της κληρονομίας που βρίσκεται υπό τη διαχείριση του εκτελεστή της διαθήκης. Επίσης, ο εκτελεστής της διαθήκης δικαιούται να αναλαμβάνει χρέη σε βάρος της κληρονομίας, εφόσον η ανάληψη αυτή απαιτείται για τους σκοπούς της τακτικής διαχείρισης. Έχει δικαίωμα να πραγματοποιεί δωρεάν διαθέσεις μόνον εφόσον επιβάλλονται από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή λόγους ευπρέπειας που πρέπει να ληφθούν υπόψη.
Ωστόσο, ο/η διαθέτης/-τρια έχει τη δυνατότητα να περιορίσει κατά βούληση τις εξουσίες του εκτελεστή διαθήκης σε σχέση με τις νομικές ρυθμίσεις. Έχει επίσης τη δυνατότητα να ορίσει τη διάρκεια της εκτέλεσης της διαθήκης. Συνεπώς, μπορεί να περιοριστεί να αναθέσει στον εκτελεστή διαθήκης μόνο τον διακανονισμό και την έγκαιρη εκκαθάριση της κληρονομίας. Ωστόσο, ο/η διαθέτης/-τρια μπορεί να αποφασίσει επίσης να ορίσει στη διαθήκη ή την κληρονομική σύμβασή του/της τη λεγόμενη διαρκή εκτέλεση. Η διαρκής εκτέλεση μπορεί να οριστεί, κατ' αρχήν, για μέγιστο χρονικό διάστημα 30 ετών, που υπολογίζεται από την επαγωγή της κληρονομίας. Ωστόσο, ο/η διαθέτης/-τρια μπορεί να ορίσει η διαχείριση να διαρκέσει μέχρι τον θάνατο του κληρονόμου ή του εκτελεστή της διαθήκης ή μέχρι την επέλευση ενός άλλου γεγονότος στο πρόσωπο του ενός ή του άλλου. Σε αυτήν την περίπτωση, η εκτέλεση της διαθήκης μπορεί να διαρκέσει περισσότερα από 30 έτη.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Για την απόδειξη του κληρονομικού δικαιώματος, απαιτείται κατά κανόνα κληρονομητήριο ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, π.χ. αν ο κληρονόμος θέλει να μεταγράψει στο όνομά του οικόπεδο ή λογαριασμό του/της κληρονομουμένου/-ης. Αν υπάρχει δημόσια διαθήκη (βλέπε παραπάνω), σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να είναι περιττή η υποβολή κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/03/2024
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Εσθονία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Ο διαθέτης μπορεί να καταρτίσει διάταξη τελευταίας βουλήσεως για την περίπτωση θανάτου του, με τη μορφή διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης. Η διαθήκη μπορεί να καταρτιστεί συμβολαιογραφικά ή ιδιωτικά. Ο διαθέτης μπορεί να ανακαλέσει τη διαθήκη εν όλω ή εν μέρει οποτεδήποτε, καταρτίζοντας μεταγενέστερη διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση. Αυτό δεν ισχύει για την αμοιβαία διαθήκη των συζύγων, καθώς η τροποποίηση και η ανάκληση αυτής της διαθήκης διέπεται από ειδικούς κανόνες.

Συμβολαιογραφική διαθήκη

Η συμβολαιογραφική διαθήκη επικυρώνεται συμβολαιογραφικά ή συντάσσεται από τον διαθέτη και κατατίθεται σε συμβολαιογράφο εντός σφραγισμένου φακέλου προς φύλαξη.

Στη συμβολαιογραφική διαθήκη, είτε ο συμβολαιογράφος επικυρώνει την διαθήκη που έχει συντάξει ο ίδιος σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη είτε η διαθήκη συντάσσεται από τον διαθέτη και κατατίθεται στον συμβολαιογράφο για επικύρωση. Η συμβολαιογραφική διαθήκη υπογράφεται από τον διαθέτη ενώπιον του συμβολαιογράφου.

Συμβολαιογραφική διαθήκη μπορεί να συντάξει και ανήλικος, αν έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του. Ο ανήλικος διαθέτης δεν υποχρεούται να λάβει τη συναίνεση του νόμιμου εκπροσώπου του.

Στην περίπτωση διαθήκης η οποία κατατίθεται στον συμβολαιογράφο προς φύλαξη, ο διαθέτης παραδίδει την διαθήκη ιδιοχείρως σε σφραγισμένο φάκελο, δηλώνοντας στον συμβολαιογράφο ότι πρόκειται για τη διαθήκη του. Σ' αυτή την περίπτωση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει συμβολαιογραφική πράξη για την κατάθεση της διαθήκης, η οποία υπογράφεται από τον διαθέτη και τον ίδιο. Ο διαθέτης μπορεί οποτεδήποτε να ανακτήσει τη διαθήκη την οποία έχει καταθέσει στον συμβολαιογράφο. Σ' αυτή την περίπτωση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει συμβολαιογραφική πράξη για την ανάκτηση της διαθήκης, η οποία υπογράφεται από τον διαθέτη και τον ίδιο.

Δεν ισχύουν χρονικοί περιορισμοί ως προς την εγκυρότητα της συμβολαιογραφικής διαθήκης, δηλ. αυτή παραμένει ισχυρή έως ότου τροποποιηθεί ή ανακληθεί.

Ιδιωτική διαθήκη

Η ιδιωτική διαθήκη είτε υπογράφεται ενώπιον μαρτύρων είτε είναι ιδιόγραφη.

Το κείμενο της ιδιωτικής διαθήκης η οποία υπογράφεται ενώπιον μαρτύρων δεν απαιτείται να έχει καταρτιστεί από τον διαθέτη (ούτε να έχει γραφεί ιδιοχείρως από αυτόν), ωστόσο πρέπει να υπογράφεται ενώπιον τουλάχιστον δύο μαρτύρων νομικά ικανών και να αναγράφεται η ημερομηνία και το έτος σύνταξης της διαθήκης. Όλοι οι μάρτυρες πρέπει να είναι παρόντες κατά την υπογραφή της διαθήκης. Ο διαθέτης οφείλει να ενημερώσει τους μάρτυρες ότι τους καλεί να παραστούν ως μάρτυρες στη σύνταξη της διαθήκης του και ότι η διαθήκη αποτελεί τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του. Οι μάρτυρες δεν απαιτείται να γνωρίζουν το περιεχόμενο της διαθήκης. Αμέσως μετά την υπογραφή της διαθήκης από τον διαθέτη, αυτή υπογράφεται και από τους μάρτυρες. Οι μάρτυρες επιβεβαιώνουν διά της υπογραφής τους ότι ο διαθέτης υπέγραψε τη διαθήκη προσωπικά και ότι, στον βαθμό που δύνανται να γνωρίζουν, ο διαθέτης είναι νομικά ικανός και ικανός να καταρτίσει διαθήκη. Δεν νομιμοποιείται ως μάρτυρας πρόσωπο του οποίου οι ανιόντες, κατιόντες, αδελφοί, τέκνα των αδελφών του, ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες του/της συζύγου επωφελούνται από τη διαθήκη.

Η ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να συντάσσεται από τον διαθέτη ιδιοχείρως από την αρχή έως το τέλος (δεν μπορεί να είναι δακτυλογραφημένη, έντυπη ή να έχει άλλως συνταχθεί με μηχανικά μέσα) και πρέπει να αναγράφει την ημερομηνία και το έτος σύνταξης της διαθήκης. Η ιδιόγραφη διαθήκη υπογράφεται προσωπικά από τον διαθέτη.

Ο διαθέτης μπορεί να τηρήσει ο ίδιος την ιδιωτική διαθήκη ή να την παραδώσει σε τρίτο προς φύλαξη.

Η ιδιωτική διαθήκη καθίσταται άκυρη έξι μήνες μετά τη σύνταξή της εάν ο διαθέτης βρίσκεται εν ζωή. Εάν δεν ορίζεται στην ιδιωτική διαθήκη η ημερομηνία ή το έτος σύνταξης αυτής, και εφόσον δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με άλλο τρόπο ο χρόνος σύνταξής της, αυτή καθίσταται άκυρη.

Αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων

Η αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων είναι διαθήκη που συντάσσεται από κοινού από τους συζύγους και στην οποία κάθε σύζυγος ορίζεται ως κληρονόμος του άλλου ή οι σύζυγοι προβλέπουν άλλη διανομή της περιουσίας τους μετά τον θάνατό τους.

Στην αμοιβαία διαθήκη όπου κάθε σύζυγος ορίζεται ως μοναδικός κληρονόμος του άλλου, οι σύζυγοι μπορούν να υποδείξουν τα πρόσωπα στα οποία θα περιέλθει το μερίδιο της κληρονομίας του επιζώντος συζύγου μετά τον θάνατό του.

Η αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων επικυρώνεται συμβολαιογραφικά. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει τη διαθήκη σύμφωνα με τη βούληση των συζύγων και αυτή εν συνεχεία υπογράφεται από τους συζύγους ενώπιόν του.

Η αμοιβαία διαθήκη συζύγων μπορεί να ανακληθεί από οποιονδήποτε σύζυγο ενόσω αμφότεροι οι σύζυγοι βρίσκονται εν ζωή. Η διαθήκη διά της οποίας ανακαλείται η αμοιβαία διαθήκη συζύγων επικυρώνεται συμβολαιογραφικά. Η διαθήκη θεωρείται ανακληθείσα όταν ο ένας σύζυγος λάβει σχετική

κοινοποίηση από τον άλλο, σύμφωνα με τη σχετική συμβολαιογραφική διαδικασία. Μετά τον θάνατο του ενός συζύγου, ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος μπορεί να ανακαλέσει την διαθήκη του/της αν παραιτηθεί του μεριδίου του/της από την αμοιβαία διαθήκη.
Η αμοιβαία διαθήκη των συζύγων καθίσταται άκυρη αν ο γάμος λυθεί πριν από τον θάνατο ενός εκ των συζύγων. Καθίσταται επίσης άκυρη αν ένας εκ των συζύγων πριν από τον θάνατό του είχε υποβάλει αίτηση διαζυγίου ή είχε συναινέσει εγγράφως στη λύση του γάμου ή είχε δικαίωμα να αιτηθεί την ακύρωση του γάμου και είχε υποβάλει σχετικό αίτημα ενώπιον των δικαστηρίων.

Κληρονομική σύμβαση

Κληρονομική σύμβαση είναι η συμφωνία μεταξύ του διαθέτη και άλλου προσώπου, διά της οποίας ο πρώτος υποδεικνύει τον αντισυμβαλλόμενο ή τρίτο πρόσωπο ως κληρονόμο και ορίζει την κληρονομία, τις κληρονομικές υποχρεώσεις ή τις κατευθυντήριες γραμμές. Κληρονομική σύμβαση μπορεί να καταρτιστεί από τον διαθέτη και τον εξ αδιαθέτου κληρονόμο του για την παραίτηση του τελευταίου από την εξ αδιαθέτου διαδοχή.
Η κληρονομική σύμβαση μπορεί επίσης να περιέχει μονομερείς εντολές εκ μέρους του διαθέτη για τη διάθεση της περιουσίας. Σ' αυτή την περίπτωση, οι εντολές υπόκεινται στους όρους της διαθήκης.
Η κληρονομική σύμβαση συντάσσεται και επικυρώνεται από συμβολαιογράφο. Η κληρονομική σύμβαση υπογράφεται ενώπιον συμβολαιογράφου.
Η κληρονομική σύμβαση ή οι εντολές που προβλέπονται σ' αυτήν μπορούν να ακυρωθούν ή ανακληθούν ενόσω βρίσκονται εν ζωή οι συμβαλλόμενοι, δυνάμει συμβολαιογραφικά επικυρωμένης συμφωνίας μεταξύ των μερών ή δυνάμει νέας κληρονομικής σύμβασης.
Εάν συναφθεί κληρονομική σύμβαση υπό περιστάσεις που δικαιολογούν την ακύρωση της σύμβασης σύμφωνα με το γενικό μέρος του νόμου περί του αστικού κώδικα (tsiviilseadustiku üldosa seadusele), μπορεί επίσης να ζητηθεί η ακύρωση της σύμβασης μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου από το πρόσωπο που δικαιούται να τον διαδεχθεί σε περίπτωση ακυρότητας της κληρονομικής σύμβασης ή διάταξης που περιέχεται σ' αυτήν.
Επίσης, χωρεί υπαναχώρηση από την κληρονομική σύμβαση. Ο διαθέτης μπορεί να υπαναχωρήσει από την κληρονομική σύμβαση αν προβλέπεται σχετικό δικαίωμα σ' αυτήν. Υπαναχώρηση χωρεί επίσης αν ο αντισυμβαλλόμενος διαπράξει ποινικό αδίκημα κατά του διαθέτη ή κατά του/της συζύγου, των ανιόντων ή κατιόντων του διαθέτη ή αν αθετήσει υπαιτίως τη νόμιμη υποχρέωσή του να διατρέφει τον διαθέτη. Ο διαθέτης έχει επίσης δικαίωμα να υπαναχωρήσει αν συμβαλλόμενος στην κληρονομική σύμβαση ο οποίος έχει υποχρέωση να εκπληρώνει περιοδικές υποχρεώσεις έναντι του διαθέτη κατά τη διάρκεια ζωής του τελευταίου -ιδίως την υποχρέωση να τον διατρέφει- αθετήσει τη σχετική υποχρέωση υπαιτίως και ουσιωδώς. Η υπαναχώρηση από την κληρονομική σύμβαση τελείται με σχετική συμβολαιογραφική δήλωση προς τον αντισυμβαλλόμενο. Στην περίπτωση αμοιβαίας κληρονομικής σύμβασης, και με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης αυτής, εφόσον το δικαίωμα υπαναχώρησης προβλέπεται σ' αυτήν, ολόκληρη η σύμβαση καθίσταται άκυρη σε περίπτωση υπαναχώρησης του ενός συμβαλλομένου. Το δικαίωμα υπαναχώρησης από αμοιβαία κληρονομική σύμβαση αποσβέννυται με τον θάνατο του ενός συμβαλλομένου. Μετά τον θάνατο του ενός συμβαλλομένου, ο επιζών συμβαλλόμενος μπορεί να ανακαλέσει την σύμβαση αν παραιτηθεί του μεριδίου του από την αμοιβαία κληρονομική σύμβαση.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η συμβολαιογραφική διαθήκη και η κληρονομική σύμβαση μεταγράφονται πάντοτε στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής μία εργάσιμη ημέρα μετά τη συμβολαιογραφική τους επικύρωση. Ο συμβολαιογράφος μεταγράφει επίσης στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής όλες τις τροποποιήσεις της κληρονομικής σύμβασης, τυχόν καταγγελία αυτής καθώς και τυχόν δήλωση υπαναχώρησης από την κληρονομική σύμβαση. Τυχόν παραβίαση της υποχρέωσης μεταγραφής δεν θίγει το κύρος της διαθήκης.
Η σύνταξη ιδιωτικής διαθήκης μπορεί να μεταγραφεί στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής από τον διαθέτη ή από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο κατέχει πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική διαθήκη, αν του ζητηθεί από τον διαθέτη. Δεν είναι υποχρεωτική η μεταγραφή της ιδιωτικής διαθήκης στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής.
Η συμβολαιογραφική διαθήκη και η κληρονομική σύμβαση μεταγράφονται στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής από τον συμβολαιογράφο ο οποίος τις επικυρώνει ή από τον συμβολαιογράφο στον οποίο έχει κατατεθεί η διαθήκη. Για τη μεταγραφή, ο συμβολαιογράφος διενεργεί σχετική εγγραφή στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής ή υποβάλλει σχετικό σημείωμα στο μητρώο. Από 1ης Ιανουαρίου 2015, οι συμβολαιογράφοι δεν υποβάλλουν πλέον σχετικό σημείωμα στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής, αλλά διενεργούν εγγραφές στα αρχεία του μητρώου.
Στοιχεία για ιδιωτικές διαθήκες μπορούν να εγγραφούν στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης https://www.eesti.ee από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει λάβει γνώση της σύνταξης της διαθήκης και του ζητηθεί να προβεί σε μεταγραφή.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Γενικά δεν ισχύουν περιορισμοί όσον αφορά τη σύνταξη διαθήκης, το δε δικαίωμα του διαθέτη να διαθέσει την κληρονομιαία περιουσία του δεν υπόκειται σε περιορισμούς, αν αυτός έχει συντάξει διαθήκη.
Η ελευθερία σύνταξης διαθήκης περιορίζεται από τον θεσμό της νόμιμης μοίρας, ο οποίος θέτει όρια στην ελευθερία του διαθέτη να καταλείπει την περιουσία του στους κληρονόμους κατά τη διακριτική του ευχέρεια. Αν ο διαθέτης έχει αποκληρώσει με διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση έναν κατιόντα, γονέα ή τον/την σύζυγό του που έχει δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής και εφόσον κατά τον χρόνο θανάτου του ο διαθέτης είχε υποχρέωση διατροφής του εν λόγω προσώπου σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενειακών σχέσεων ή αν ο διαθέτης έχει περιορίσει το κληρονομικό μερίδιο του αντίστοιχου προσώπου σε βαθμό ώστε αυτό να μην λαμβάνει το εξ αδιαθέτου μερίδιό του, το πρόσωπο αυτό έχει δικαίωμα να αναζητήσει τη νόμιμη μοίρα του από τους λοιπούς κληρονόμους. Επομένως, ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας έχει αξίωση κατά των κληρονόμων σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενειακών σχέσεων. Η αξίωση συνίσταται στο γεγονός ότι ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας μπορεί να απαιτήσει την καταβολή χρηματικού ποσού αντίστοιχου προς την αξία της νόμιμης μοίρας του. Το πρόσωπο που ασκεί το δικαίωμα κτήσης της νόμιμης μοίρας δεν είναι κληρονόμος. Η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο 1/2 του εξ αδιαθέτου μεριδίου που θα λάμβανε ένας κληρονόμος σε περίπτωση διαδοχής βάσει του νόμου, εάν όλοι οι κληρονόμοι αποδέχονταν την κληρονομία.
Επιπλέον του μεριδίου του/της στην κληρονομία, ο/η σύζυγος του διαθέτη μπορεί να αξιώσει τη θεμελίωση ατομικού δικαιώματος χρήσης ακινήτου που ήταν η συζυγική κατοικία των συζύγων, υπό τον όρο ότι το επίπεδο διαβίωσης του/της συζύγου του διαθέτη θα επιδεινωθεί λόγω της κληρονομικής διαδοχής. Σύμφωνα με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο/η σύζυγος του κληρονομουμένου έχει αυτό το δικαίωμα αξίωσης ανεξάρτητα από το αν ο/η σύζυγος κληρονομεί κάτι επιπλέον και από το αν η κληρονομική διαδοχή επέρχεται με διαθήκη και/ή εξ αδιαθέτου.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Αν ο κληρονομούμενος δεν είχε συντάξει έγκυρη διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση, επέρχεται εξ αδιαθέτου διαδοχή σύμφωνα με τον νόμο. Αν η διαθήκη ή η κληρονομική σύμβαση δεν προβλέπει τη διανομή του συνόλου της κληρονομιαίας περιουσίας, για το αδιάθετο τμήμα της κληρονομίας επέρχεται εξ αδιαθέτου διαδοχή. Εξ αδιαθέτου κληρονόμοι είναι ο/η σύζυγος και οι συγγενείς του διαθέτη. Υπάρχουν τρεις τάξεις διαδοχής. Ο/η σύζυγος καλείται στην κληρονομία μαζί με τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους.
Στην πρώτη τάξη καλούνται οι κατιόντες του θανόντος (τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονοί κ.λπ.). Μαζί με τους κληρονόμους της πρώτης τάξης καλείται ο/η σύζυγος, ο/η οποίος/-α λαμβάνει μερίδιο ίσο προς το μερίδιο τέκνου, σε κάθε περίπτωση ίσο τουλάχιστον με το ένα τέταρτο της κληρονομίας.
Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης τάξης, καλούνται στη δεύτερη τάξη οι γονείς του θανόντος και οι κατιόντες τους (αδελφοί και αδελφές του θανόντος). Εάν αμφότεροι οι γονείς του διαθέτη βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτοί κληρονομούν όλη την κληρονομία κατ' ισομοιρία. Εάν ο πατέρας ή η μητέρα του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτός ή αυτή υποκαθίσταται από τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονούς του/της, κλπ. Μαζί με τη δεύτερη τάξη καλείται στην κληρονομία ο/η σύζυγος, ο/η οποίος/-α λαμβάνει το 1/2 της κληρονομίας.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της δεύτερης τάξης, καλούνται στην τρίτη τάξη οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος και οι κατιόντες τους (δηλ. οι θείοι και οι θείες του θανόντος). Εάν όλοι οι παππούδες και γιαγιάδες του κληρονομούμενου βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτοί κληρονομούν όλη την κληρονομία κατ' ισομοιρία. Αν κάποιος παππούς ή γιαγιά του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο της διαδοχής, αυτός ή αυτή υποκαθίσταται από τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονούς του/της κλπ. Αν δεν υπάρχουν κατιόντες, αυτός ή αυτή υποκαθίσταται από τον παππού ή γιαγιά της ίδιας ρίζας. Εάν έχει αποβιώσει και ο άλλος παππούς ή γιαγιά, κληρονομούν τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονοί του κ.λπ. Αν ο παππούς και η γιαγιά είτε από τον πατέρα είτε από τη μητέρα του θανόντος έχουν αποβιώσει κατά τον χρόνο της διαδοχής και δεν έχουν κατιόντες, κληρονομούν ο παππούς και η γιαγιά της άλλης ρίζας καθώς και τα τέκνα, υιοθετημένα τέκνα, εγγονοί κ.λπ. αυτών. Οι διατάξεις που ισχύουν για την πρώτη τάξη κληρονόμων ισχύουν για τους κατιόντες οι οποίοι υποκαθιστούν τους γονείς τους ως κληρονόμοι.
Εάν ο θανών ήταν έγγαμος και δεν είχε κληρονόμους της πρώτης ούτε της δεύτερης τάξης, ο/η σύζυγος λαμβάνει το σύνολο της κληρονομίας.
Αν ο θανών δεν έχει εξ αδιαθέτου κληρονόμους ή σύζυγο, νόμιμος κληρονόμος είναι η τοπική αρχή της περιοχής όπου έλαβε χώρα η διαδοχή. Περιοχή όπου λαμβάνει χώρα η διαδοχή είναι ο τόπος όπου ο θανών είχε την τελευταία διαμονή του. Εάν η τελευταία διαμονή του θανόντος ήταν σε χώρα εκτός της Εσθονίας, ωστόσο η διαδοχή διέπεται από το εσθονικό δίκαιο, εξ αδιαθέτου κληρονόμος είναι η Δημοκρατία της Εσθονίας.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Στην Εσθονία η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής διεξάγεται από τον Εσθονό συμβολαιογράφο του τόπου κίνησης της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής αν ο τόπος της τελευταίας κατοικίας του κληρονομουμένου βρίσκεται στην Εσθονία. Ο συμβολαιογράφος διενεργεί εγγραφή στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής. Εάν η τελευταία κατοικία του κληρονομουμένου βρίσκεται σε ξένη χώρα, Εσθονός συμβολαιογράφος διεξάγει τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής μόνο για ακίνητα που βρίσκονται στην Εσθονία, υπό τον όρο ότι η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής δεν μπορεί να διεξαχθεί στην αλλοδαπή ή οι διαδικασίες που διεξάγονται στην αλλοδαπή δεν περιλαμβάνουν το ακίνητο που βρίσκεται στην Εσθονία ή το πιστοποιητικό κληρονόμων (κληρονομητήριο) που έχει συνταχθεί στην αλλοδαπή δεν αναγνωρίζεται στην Εσθονία.
Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής διεξάγεται από Εσθονό συμβολαιογράφο ακόμη και αν ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107-134) επιβάλλει τη διεξαγωγή της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής στην Εσθονία, κατ' εφαρμογή των άρθρων 4-15 και 17 του εν λόγω κανονισμού.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας υποβάλλεται στον συμβολαιογράφο που χειρίζεται την κληρονομική υπόθεση. Η σχετική δήλωση επικυρώνεται από άλλο συμβολαιογράφο, ο οποίος εν συνεχεία την προωθεί στον συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει την κληρονομική διαδικασία.
Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας μπορεί επίσης να επικυρωθεί από προξενικούς υπαλλήλους με επαρκή προσόντα οι οποίοι εργάζονται σε εσθονικά προξενεία του εξωτερικού. Ο προξενικός υπάλληλος οφείλει να προωθήσει αμέσως τη δήλωση που επικυρώνει στον συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει την κληρονομική διαδικασία.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το σύστημα των κληροδοσιών παρέχει στον κληροδόχο το δικαίωμα να απαιτήσει από τον εκτελεστή της διαθήκης τη μεταβίβαση του κληροδοτήματος. Προκειμένου να λάβει το κληροδότημα, ο κληροδόχος πρέπει να υποβάλει αίτημα εκτέλεσης της κληροδοσίας στον εκτελεστή της διαθήκης. Ο διαθέτης μπορεί να επιβάλει την εκτέλεση της κληροδοσίας ως υποχρέωση οποιουδήποτε κληρονόμου ή άλλου κληροδόχου. Εάν ο διαθέτης δεν έχει διορίσει εκτελεστή της κληροδοσίας, τα καθήκοντα αυτά εκτελεί ο κληρονόμος.
Δεδομένου ότι οι διατάξεις περί αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας ισχύουν και για την αποδοχή ή αποποίηση της κληροδοσίας, η μη υποβολή δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης της κληροδοσίας εντός της σχετικής προθεσμίας αποποίησης τεκμαίρεται ως σιωπηρή αποδοχή. Αν ο κληροδόχος επιθυμεί να αποποιηθεί την κληροδοσία, οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση εντός της προθεσμίας αποποίησης που ορίζει ο νόμος, δηλ. εντός τριών μηνών από τον θάνατο του διαθέτη και την περιέλευση σε γνώση του κληροδόχου του κληροδοτικού δικαιώματος.
Στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας, ο συμβολαιογράφος ενημερώνει όλους τους κληροδόχους που υποδεικνύονται στη διαθήκη σχετικά με το κληροδοτικό τους δικαίωμα. Προτού υποβάλει αίτημα εκτέλεσης της κληροδοσίας, ο κληροδόχος έχει δικαίωμα να λάβει πληροφορίες σχετικά με την κληροδοσία. Όπως και η δήλωση αποδοχής της κληρονομίας, η δήλωση αποδοχής της κληροδοσίας είναι ανέκκλητη. Προς τεκμηρίωση του δικαιώματός του, ο κληροδόχος έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον συμβολαιογράφο ο οποίος έχει αναλάβει την κληρονομική διαδικασία την έκδοση πιστοποιητικού (πιστοποιητικό κληροδοσίας) σχετικά με το κληροδοτικό του δικαίωμα.
Εάν η κληροδοσία συνίσταται σε ακίνητο ή σε άλλο αντικείμενο του οποίου η πώληση απαιτεί συμβολαιογραφική πράξη, η σύμβαση μεταβίβασης του κληροδοτήματος μεταξύ του εκτελεστή της κληροδοσίας και του κληροδόχου πρέπει επίσης να καταρτιστεί συμβολαιογραφικά.
Κληροδόχος ο οποίος είναι και κληρονόμος έχει δικαίωμα επί του κληροδοτήματος ακόμη και εάν αποποιηθεί την κληρονομία.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Νόμιμη μοίρα είναι η χρηματική αξίωση κατά κληρονόμου σύμφωνα με το ενοχικό δίκαιο, η οποία ασκείται κατά των κληρονόμων. Το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα γεννάται κατά τον χρόνο της διαδοχής. Δεν απαιτείται η υποβολή αιτήματος σε συμβολαιογράφο για τη λήψη της νόμιμης μοίρας.
Αν ο διαθέτης έχει αποκληρώσει με διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση έναν κατιόντα, γονέα ή τον/την σύζυγό του που έχει δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής και εφόσον κατά τον χρόνο θανάτου του ο διαθέτης είχε υποχρέωση διατροφής του εν λόγω προσώπου σύμφωνα με το νόμο περί οικογενειακών σχέσεων, ή αν ο διαθέτης έχει περιορίσει το κληρονομικό μερίδιο του αντίστοιχου προσώπου σε βαθμό ώστε αυτό να μην λαμβάνει το εξ αδιαθέτου μερίδιό του, το πρόσωπο αυτό έχει δικαίωμα να αναζητήσει τη νόμιμη μοίρα του από τους λοιπούς κληρονόμους.
Ο συμβολαιογράφος, κατόπιν αιτήματος κληρονόμου το οποίο έχει καταρτιστεί συμβολαιογραφικά, ή αιτήματος του εκτελεστή διαθήκης ή αιτήματος προσώπου το οποίο δικαιούται νόμιμης μοίρας, επικυρώνει το πιστοποιητικό νόμιμης μοίρας – γνωστό και ως πιστοποιητικό δικαιούχου νόμιμης μοίρας. Το πιστοποιητικό δικαιούχου νόμιμης μοίρας ορίζει τον δικαιούχο και την αξία της νόμιμης μοίρας.
Παραίτηση από το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα χωρεί δυνάμει κληρονομικής σύμβασης μεταξύ του διαθέτη και του δικαιούχου. Η σύμβαση πρέπει να έχει επικυρωθεί συμβολαιογραφικά.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Κατά τον χρόνο διαδοχής –δηλ. κατά τον θάνατο του διαθέτη– η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους δυνάμει κληρονομικής σύμβασης, διαθήκης ή διά της εξ αδιαθέτου διαδοχής.
Για την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος μπορεί να επισπεύσει κληρονομική διαδικασία οποιοσδήποτε κληρονόμος, δανειστής του θανόντος, κληροδόχος ή άλλο πρόσωπο το οποίο δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας. Το πρόσωπο το οποίο επιθυμεί την επίσπευση κληρονομικής διαδικασίας

οφείλει να ενημερώσει σχετικά συμβολαιογράφο. Ο συμβολαιογράφος εν συνεχεία συντάσσει και επικυρώνει σχετικό αίτημα. Η διαδικασία διεξάγεται αποκλειστικά από έναν συμβολαιογράφο. Επομένως, αν έχει ήδη ξεκινήσει η κληρονομική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος που λαμβάνει σχετικό αίτημα προωθεί το αίτημα αυτό στον συμβολαιογράφο ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία.
Ο κληρονόμος μπορεί να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Η προθεσμία αποποίησης είναι τρεις μήνες. Η εν λόγω προθεσμία αρχίζει από τον χρόνο κατά τον οποίο ο κληρονόμος λαμβάνει γνώση ή όφειλε να λάβει γνώση του θανάτου του διαθέτη και του κληρονομικού του δικαιώματος. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης αποποίησης, ο κληρονόμος τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία. Για την αποδοχή της κληρονομίας ο κληρονόμος μπορεί να υποβάλει επίσης σχετικό αίτημα στον συμβολαιογράφο που χειρίζεται την κληρονομική υπόθεση.
Η απόφαση του κληρονόμου περί αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας είναι ανέκκλητη. Δεν χωρεί αποδοχή της κληρονομίας μετά την αποποίηση. Αντιστοίχως, δεν χωρεί αποποίηση της κληρονομίας μετά την αποδοχή της. Η ίδια αρχή ισχύει για την αποδοχή και αποποίηση της κληροδοσίας - με την εξαίρεση ότι ο κληροδόχος που είναι και κληρονόμος έχει δικαίωμα επί της κληροδοσίας ακόμη κι αν αποποιηθεί την κληρονομία.
Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας καταρτίζεται συμβολαιογραφικά.
Ο συμβολαιογράφος προβαίνει σε εγγραφή σχετικά με την έναρξη διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής αμέσως μετά την αποδοχή της αίτησης για την έναρξη διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής και δημοσιεύει ανακοίνωση σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής στην επίσημη έκδοση Ametlikud Teadaanded (Επίσημες ανακοινώσεις) το αργότερο δύο εργάσιμες ημέρες μετά την έναρξη της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής. Ο συμβολαιογράφος αποστέλλει επίσης ανακοίνωση σχετικά με την έναρξη διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής στους γνωστούς στον συμβολαιογράφο κληρονόμους και σε άλλα πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί δικαιώματα και έχουν επιβληθεί υποχρεώσεις με διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση. Στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής βάσει της διάταξης διαθήκης του διαθέτη, ο συμβολαιογράφος ενημερώνει επίσης τα πρόσωπα που θα είχαν κληρονομήσει σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής.
Ο συμβολαιογράφος προβαίνει σε έρευνες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαθέτη σε μητρώα καθώς και στα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη Δημοκρατία της Εσθονίας, ο κατάλογος των οποίων καταρτίζεται με κανονισμό του αρμόδιου υπουργού. Πέραν των ανωτέρω, ο συμβολαιογράφος μπορεί επίσης να προβεί σε έρευνα για άλλα πρόσωπα βάσει συμβολαιογραφικά επικυρωμένης αίτησης του κινούντος τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που έχει δικαιώματα επί της κληρονομιαίας περιουσίας. Αν ο διαθέτης ήταν έγγαμος κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας και το είδος της περιουσιακής σχέσης των συζύγων ήταν σχέση κοινοκτημοσύνης, ο συμβολαιογράφος υποβάλλει επίσης αντίστοιχες ερωτήσεις σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της επιζώντος/-ώσας συζύγου του διαθέτη.
Το πρόσωπο που δικαιούται να επισπεύσει διαδικασία κληρονομικής διαδοχής έχει το δικαίωμα να λάβει πληροφορίες από τον συμβολαιογράφο, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, σχετικά με το ποιος έχει αποδεχθεί την κληρονομία και ποιος την έχει αποποιηθεί. Το πρόσωπο που θα είχε κληρονομήσει στην περίπτωση εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής έχει το ίδιο δικαίωμα στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής βάσει διαθήκης. Τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν επίσης το δικαίωμα να εξετάσουν τα αποτελέσματα των ερευνών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαθέτη. Στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής βάσει διάταξης τελευταίας βούλησης, το πρόσωπο που θα είχε κληρονομήσει στην περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής έχει το δικαίωμα να εξετάσει τη διαθήκη και την κληρονομική σύμβαση.
Αν προσκομιστούν επαρκείς αποδείξεις σχετικά με το κληρονομικό δικαίωμα και την έκτασή του, ο συμβολαιογράφος εκδίδει επίσημο πιστοποιητικό κληρονόμων (κληρονομητήριο), αλλά το νωρίτερο έναν μήνα μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης για την κίνηση της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής στην επίσημη έκδοση Ametlikud Teadaanded. Ο συμβολαιογράφος μεταγράφει το πιστοποιητικό κληρονόμων στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής.
Μετά την έκδοση του πιστοποιητικού κληρονόμων, οι κληρονόμοι μπορούν να προβούν στη διανομή της κληρονομίας με συμφωνία. Σε περίπτωση διαφοράς, η κληρονομία διανέμεται από το δικαστήριο κατόπιν αιτήματος κληρονόμου.
Κατά τη διανομή της κληρονομίας, καθορίζεται ποια στοιχεία ή μερίδια των περιουσιακών στοιχείων και ποια δικαιώματα και υποχρεώσεις που αποτελούν μέρος της κληρονομίας μεταβιβάζονται σε κάθε συγκληρονόμο. Η κληρονομία διανέμεται μεταξύ των κληρονόμων ανάλογα με το μερίδιό τους στην κληρονομία, με βάση τη συνήθη αξία των αγαθών που αποτελούν μέρος της κληρονομίας κατά τον χρόνο της διανομής. Κατόπιν συμφωνίας των κληρονόμων, περιουσιακό στοιχείο που αποτελεί μέρος της κληρονομίας μπορεί να αποτιμηθεί με βάση το ειδικό συμφέρον ενός κληρονόμου.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Η διαδοχή επέρχεται κατά την ημερομηνία θανάτου του κληρονομούμενου. Κατά τον χρόνο διαδοχής, η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους. Η διαδοχή επέρχεται σύμφωνα με τον νόμο ή την τελευταία βούληση του θανόντος όπως αυτή αποτυπώνεται στη διαθήκη ή στην κληρονομική σύμβαση. Η κληρονομική σύμβαση υπερισχύει της διαθήκης και αμφότερες υπερισχύουν της εξ αδιαθέτου διαδοχής.
Δεν απαιτείται υποβολή χωριστής δήλωσης για τη λήψη της κληρονομίας. Με την αποδοχή της κληρονομίας όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του διαθέτη περιέρχονται στους κληρονόμους, εξαιρουμένων όσων είναι αυστηρά προσωποπαγή ή μη μεταβιβαστά σύμφωνα με τον νόμο. Εάν ο κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομία, το δικαίωμα κυριότητας επί των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας θεωρείται ότι έχει μεταβιβαστεί σ' αυτόν αναδρομικά από τον χρόνο της διαδοχής. Σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομίας από περισσότερους (συγ)κληρονόμους, αυτοί αποκτούν συγκυριότητα επί της κληρονομίας.
Κάθε πρόσωπο το οποίο είναι νομικά ικανό μπορεί να θεμελιώσει κληρονομικό δικαίωμα - συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων που βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, και των νομικών προσώπων που υφίστανται κατά τον χρόνο αυτό. Τέκνο το οποίο γεννιέται ζωντανό μετά τον χρόνο διαδοχής θεωρείται ότι θεμελιώνει κληρονομικό δικαίωμα κατά τον χρόνο διαδοχής εφόσον είχε συλληφθεί πριν από τον χρόνο αυτό. Ίδρυμα το οποίο ιδρύεται δυνάμει διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης θεωρείται ότι υπήρχε κατά τον χρόνο της διαδοχής εφόσον αργότερα αποκτήσει νομική προσωπικότητα.
Ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος δεν έχει κληρονομικό δικαίωμα ή προνομιούχο δικαίωμα εάν ο διαθέτης είχε υποβάλει αίτηση διαζυγίου ή είχε ζητήσει την έγγραφη συναίνεση του/της συζύγου για την έκδοση διαζυγίου ή είχε δικαίωμα κατά τον χρόνο θανάτου του να ζητήσει την ακύρωση του γάμου και είχε υποβάλει σχετικό αίτημα ενώπιον των δικαστηρίων.
Γονέας ο οποίος έχει αποστερηθεί τελείως την κηδεμονία τέκνου δεν κληρονομεί το τέκνο.
Πρόσωπο το οποίο πληροί έναν από τους κατωτέρω όρους δεν θεμελιώνει κληρονομικό δικαίωμα:
έχει εσκεμμένα ή παράνομα προκαλέσει ή αποπειραθεί να προκαλέσει τον θάνατο του διαθέτη
έχει εσκεμμένα ή παράνομα θέσει τον διαθέτη σε κατάσταση κατά την οποία αυτός δεν είναι σε θέση να εκφράσει ή να ανακαλέσει τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του
έχει με τη βία ή με απάτη αποτρέψει τον διαθέτη να συντάξει ή να τροποποιήσει τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του ή με τον ίδιο τρόπο έχει υποκινήσει τον διαθέτη να συντάξει ή να ανακαλέσει τη διάταξη τελευταίας βουλήσεώς του ενώ δεν ήταν πλέον δυνατό για τον διαθέτη να εκφράσει την πραγματική του βούληση
έχει εσκεμμένα ή παράνομα εξαλείψει ή καταστρέψει διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση ενώ δεν ήταν πλέον δυνατό για τον διαθέτη να την ανανεώσει
έχει παραποιήσει τη διαθήκη του κληρονομούμενου ή την κληρονομική σύμβαση εν όλω ή εν μέρει.
Σύμφωνα με το εσθονικό δίκαιο, ο δικαιούχος νόμιμης μοίρας δεν θεωρείται κληρονόμος. Ο δικαιούχος νόμιμης μοίρας έχει χρηματική αξίωση κατά των κληρονόμων σύμφωνα με το ενοχικό δίκαιο. Δικαίωμα διεκδίκησης της νόμιμης μοίρας από τους κληρονόμους γεννάται αν ο διαθέτης έχει αποκληρώσει με

διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση έναν κατιόντα, γονέα ή τον/την σύζυγό του που έχει δικαίωμα εξ αδιαθέτου διαδοχής και εφόσον κατά τον χρόνο θανάτου του ο διαθέτης είχε υποχρέωση διατροφής του εν λόγω προσώπου σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενειακών σχέσεων ή αν ο διαθέτης έχει περιορίσει το κληρονομικό μερίδιο του αντίστοιχου προσώπου σε βαθμό ώστε αυτό να μη λαμβάνει το εξ αδιαθέτου μερίδιό του. Η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο 1/2 του εξ αδιαθέτου μεριδίου που θα λάμβανε ένας κληρονόμος σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής εάν όλοι οι νόμιμοι κληρονόμοι αποδέχονταν την κληρονομία.
Η κληρονομική διαδικασία επισπεύδεται από οποιονδήποτε κληρονόμο, δανειστή του κληρονομούμενου, κληροδόχο ή άλλο πρόσωπο το οποίο δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας, με σχετικό αίτημα ενώπιον συμβολαιογράφου. Η κληρονομική διαδικασία διεξάγεται από τον εσθονό συμβολαιογράφο ενώπιον του οποίου αυτή επισπεύδεται και ο οποίος ορίζεται στο μητρώο κληρονομικής διαδοχής ως εκτελεστής της κληρονομικής διαδικασίας. Η διαδικασία διεξάγεται αποκλειστικά από έναν συμβολαιογράφο. Επομένως, αν έχει ήδη ξεκινήσει κληρονομική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος που λαμβάνει σχετικό αίτημα προωθεί αυτό στον συμβολαιογράφο που διεξάγει την κληρονομική διαδικασία. Ο συμβολαιογράφος επικυρώνει πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής εφόσον προσκομίζονται ενώπιόν του επαρκείς αποδείξεις σχετικά με το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων. Σε περίπτωση περισσότερων κληρονόμων, ο συμβολαιογράφος ορίζει το μερίδιο εκάστου αυτών.
Ο κληρονόμος μπορεί να αποδεχθεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Πρόσωπο το οποίο έχει κληρονομικό δικαίωμα, αν δεν αποποιηθεί την κληρονομία εντός τριών μηνών από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβε γνώση ή όφειλε να λάβει γνώση του κληρονομικού του δικαιώματος, τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί σιωπηρά την κληρονομία. Πρόσωπο το οποίο αποποιείται την κληρονομία αποφεύγει τις έννομες συνέπειες της κληρονομικής διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, οι κληρονόμοι ευθύνονται για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων του κληρονομούμενου. Αν δεν επαρκεί η κληρονομία, οι κληρονόμοι εκπληρώνουν τις σχετικές υποχρεώσεις από την προσωπική τους περιουσία, εκτός εάν έχει διενεργηθεί απογραφή και οι κληρονόμοι έχουν εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζεται στον νόμο, η κληρονομία έχει κηρυχθεί σε πτώχευση ή η πτωχευτική διαδικασία έχει ματαιωθεί χωρίς να κηρυχθεί πτώχευση.
Αν κληρονόμος ζητήσει απογραφή της κληρονομίας, οι δανειστές του δεν έχουν δικαίωμα ικανοποίησης των αξιώσεών τους από το κληρονομικό του μερίδιο έως ότου ολοκληρωθεί η απογραφή, σε κάθε περίπτωση έως τη λήξη της προθεσμίας απογραφής.
Μετά το πέρας της απογραφής, η ευθύνη των κληρονόμων για τα χρέη της κληρονομίας περιορίζεται στην αξία του κληρονομικού τους μεριδίου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Αν ο κληρονομούμενος διέθετε ακίνητη περιουσία, η σχετική εγγραφή στο υποθηκοφυλακείο καθίσταται άκυρη από τον χρόνο θανάτου του, εφόσον το πρόσωπο που εμφανίζεται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως δικαιούχος του εμπράγματου δικαιώματος δεν είναι το πρόσωπο στο οποίο το δικαίωμα αυτό ανήκει πραγματικά (κατά το ουσιαστικό δίκαιο), καθώς όλα τα περιουσιακά στοιχεία του κληρονομούμενου περιέρχονται σε άλλα πρόσωπα –τους κληρονόμους– κατά τον χρόνο της διαδοχής.
Για την εγγραφή των κληρονόμων στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου, απαιτείται η υποβολή αίτησης από τον νέο δικαιούχο του εμπράγματου δικαιώματος, στην οποία προσαρτάται έγγραφο το οποίο αποδεικνύει την κληρονομική διαδοχή – δηλ. το πιστοποιητικό κληρονόμων.
Αν το εμπράγματο δικαίωμα έχει μεταβιβαστεί σε ομάδα συγκληρονόμων, η δήλωση ενός συγκληρονόμου αρκεί για τη διόρθωση της εγγραφής, οι δε λοιποί κληρονόμοι δεν θεωρούνται σχετικοί, δηλ. δεν απαιτείται η συναίνεσή τους για την εγγραφή, δεδομένου ότι κληρονόμος δεν μπορεί να αποποιηθεί δικαίωμα το οποίο έχει ήδη μεταβιβαστεί σ' αυτόν διά της μεταγραφής του στο υποθηκοφυλακείο. Η ίδια αρχή ισχύει αν το δικαίωμα μεταβιβάζεται σε τμήμα ομάδας συγκληρονόμων.
Ο νόμος ορίζει ειδικές προϋποθέσεις σε περίπτωση που, σύμφωνα με το πιστοποιητικό κληρονόμων, υπάρχει συγκυριότητα επί της συζυγικής περιουσίας. Σ' αυτή την περίπτωση, επί εκάστου περιουσιακού στοιχείου μπορεί να υπάρχει τόσο συγκυριότητα όσο και ατομική κυριότητα, το δε σχετικό ζήτημα δεν μπορεί να επιλυθεί κατά την επικύρωση του πιστοποιητικού κληρονόμων.
Επίσης, ο νόμος προβλέπει εξαιρέσεις για την περίπτωση κατά την οποία οι κληρονόμοι έχουν διαιρέσει την κληρονομία προς τον σκοπό διάλυσης της ομάδας, ορίζοντας τα περιουσιακά στοιχεία ή μέρη αυτών ή τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αποτελούν το μερίδιο που λαμβάνει κάθε συγκληρονόμος και την ακίνητη περιουσία την οποία λαμβάνει συγκεκριμένος συγκληρονόμος.
Αν ο κληρονομούμενος δεν είχε τελέσει γάμο, τα κατωτέρω απαιτείται να υποβληθούν προκειμένου να διορθωθεί η εγγραφή στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου:
πιστοποιητικό κληρονόμων
αίτηση εγγραφής, επικυρωμένη συμβολαιογραφικά ή υπογεγραμμένη ψηφιακά αίτηση εγγραφής η οποία θα υπογραφεί ψηφιακά καταρτίζεται και υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου μέσω της αντίστοιχης δικτυακής πύλης (https://kinnistuportaal.rik.ee) πρόσβαση στη δικτυακή πύλη παρέχεται με την καταχώριση του αριθμού εσθονικού **δελτίου ταυτότητας, ηλεκτρονικής κινητής ταυτότητας**, ορισμένων δελτίων ταυτότητας εξωτερικού ή μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης https://www.eesti.ee.
Η διόρθωση της εγγραφής στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου γίνεται ατελώς.
Στην περίπτωση διόρθωσης, όλοι οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως συγκύριοι των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων.
Στην ίδια περίπτωση, εφόσον η κληρονομία διαιρείται μεταξύ των συγκληρονόμων κατά τρόπο ώστε η ακίνητη περιουσία να καταλείπεται σε συγκεκριμένο συγκληρονόμο, η διόρθωση της εγγραφής προϋποθέτει την υποβολή των κατωτέρω εγγράφων:
συμφωνία διαίρεσης της κληρονομίας, επικυρωμένη από συμβολαιογράφο της Εσθονίας
αίτηση εγγραφής (μπορεί να περιέχεται στην ανωτέρω συμφωνία διαίρεσης της κληρονομίας).
Η διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου βαρύνεται με σχετικό τέλος.
Σ' αυτή την περίπτωση, το πρόσωπο που ορίζεται στη συμφωνία διαίρεσης ως δικαιούχος του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου καταχωρίζεται στο υποθηκοφυλακείο ως νόμιμος δικαιούχος.
Το πιστοποιητικό κληρονόμων πρέπει να προσκομίζεται στον συμβολαιογράφο για την επικύρωση της συμφωνίας διαίρεσης της κληρονομίας.
Αν ο γάμος του κληρονομουμένου είχε λυθεί κατά τον χρόνο της διαδοχής ή με τον θάνατό του, όμως η ακίνητη περιουσία της κληρονομίας δεν αποτελούσε κοινή συζυγική περιουσία, απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω για τη διόρθωση της σχετικής εγγραφής στο υποθηκοφυλακείο:
πιστοποιητικό κληρονόμων
πιστοποιητικό κυριότητας, το οποίο αποδεικνύει ότι το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί ατομική περιουσία του διαθέτη
αίτηση μεταγραφής, επικυρωμένη συμβολαιογραφικά ή υπογεγραμμένη ψηφιακά αίτηση μεταγραφής η οποία θα υπογραφεί ψηφιακά, καταρτίζεται και υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου μέσω της αντίστοιχης δικτυακής πύλης (https://kinnistuportaal.rik.ee) πρόσβαση στην πύλη παρέχεται με την καταχώριση του αριθμού εσθονικού **δελτίου ταυτότητας, της ηλεκτρονικής κινητής ταυτότητας,** ορισμένων δελτίων ταυτότητας εξωτερικού ή μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης https://www.eesti.ee.
Η διόρθωση της εγγραφής στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου γίνεται ατελώς.
Όλοι οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για περιουσιακό στοιχείο υπό την απόλυτη κυριότητα του/της συζύγου (ατομική περιουσία). Κατά κανόνα, τα έγγραφα που αποτελούν τον νόμιμο τίτλο κτήσης του περιουσιακού στοιχείου πρέπει να υποβληθούν στον συμβολαιογράφο, εάν αυτός δεν μπορεί να τα ανακτήσει, προκειμένου να αποδειχθεί ότι οι σύζυγοι είχαν διαιρέσει την περιουσία ή ορίσει το περιουσιακό στοιχείο ως ατομικό περιουσιακό στοιχείο (π.χ. με σύμφωνο διανομής συζυγικής περιουσίας, σύμβαση διαίρεσης της κοινής περιουσίας, άλλο έγγραφο κτήσης το οποίο αποδεικνύει ότι αποτελεί ατομική περιουσία, π.χ. σύμβαση δωρεάς κ.λπ.).

Αν ο γάμος του κληρονομουμένου είχε λυθεί κατά τον χρόνο της διαδοχής ή με τον θάνατό του, και η ακίνητη περιουσία της κληρονομίας αποτελούσε κοινή συζυγική περιουσία, απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω για τη διόρθωση της σχετικής εγγραφής στο υποθηκοφυλακείο:

πιστοποιητικό κληρονόμων

πιστοποιητικό κυριότητας, το οποίο αποδεικνύει ότι το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί κοινή περιουσία του κληρονομούμενου και του/της συζύγου

αίτηση μεταγραφής, επικυρωμένη συμβολαιογραφικά ή υπογεγραμμένη ψηφιακά αίτηση μεταγραφής η οποία θα υπογραφεί ψηφιακά, καταρτίζεται και υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου μέσω της αντίστοιχης δικτυακής πύλης (https://kinnistuportaal.rik.ee) πρόσβαση στην πύλη παρέχεται με την καταχώριση του αριθμού εσθονικού **δελτίου ταυτότητας, της ηλεκτρονικής κινητής ταυτότητας,** ορισμένων δελτίων ταυτότητας εξωτερικού ή μέσω της κρατικής δικτυακής πύλης https://www.eesti.ee.

Η διόρθωση της εγγραφής στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου γίνεται ατελώς.

Όλοι οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων, καθώς και ο επιζών ή πρώην σύζυγος του θανόντος καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ανεξαρτήτως εάν έχουν ή όχι κληρονομικό δικαίωμα.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για κοινό περιουσιακό στοιχείο. Κατά κανόνα, τα έγγραφα που αποτελούν τον νόμιμο τίτλο κτήσης του περιουσιακού στοιχείου πρέπει να υποβληθούν στον συμβολαιογράφο, εάν αυτός δεν μπορεί να τα ανακτήσει (μεταξύ άλλων, η σύμβαση διαίρεσης της κοινής περιουσίας ή το σύμφωνο διανομής συζυγικής περιουσίας).

Αν ο γάμος του κληρονομουμένου είχε λυθεί κατά τον χρόνο της διαδοχής ή με τον θάνατό του, και η ακίνητη περιουσία της κληρονομίας αποτελούσε κοινή συζυγική περιουσία, και εφόσον η κληρονομία έχει διαιρεθεί μεταξύ των συγκληρονόμων κατά τρόπο ώστε η ακίνητη περιουσία να καταλείπεται σε συγκεκριμένο συγκληρονόμο, απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω για τη διόρθωση της σχετικής εγγραφής στο υποθηκοφυλακείο:

πιστοποιητικό κυριότητας και η σύμβαση διαίρεσης της κοινής συζυγικής περιουσίας, επικυρωμένα από συμβολαιογράφο της Εσθονίας

αίτησης εγγραφής (μπορεί να περιέχεται στην ανωτέρω συμβολαιογραφική συμφωνία διαίρεσης της κοινής περιουσίας).

Η διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου βαρύνεται με σχετικό τέλος.

Ως συνέπεια της διαίρεσης της κοινής συζυγικής περιουσίας, ο διαθέτης και ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος εγγράφονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως κύριοι, έκαστος με βάση το νόμιμό του μερίδιο. Οι κληρονόμοι που αναγράφονται στο πιστοποιητικό κληρονόμων και στους οποίους μεταβιβάζεται η κυριότητα του συγκεκριμένου ακινήτου δυνάμει της συμφωνίας, καταχωρίζονται στα αρχεία του υποθηκοφυλακείου ως κύριοι του νόμιμου μεριδίου του διαθέτη. Εάν το νόμιμο μερίδιο των κληρονόμων διαιρείται μεταξύ αυτών, ορίζεται η αξία του νόμιμου μεριδίου κάθε κληρονόμου.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για κοινό περιουσιακό στοιχείο.

Εναλλακτικά σ' αυτή την περίπτωση μπορούν να υποβληθούν τα κατωτέρω έγγραφα για τη διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου:

συμφωνία διαίρεσης της κοινής περιουσίας των πρώην συζύγων και συμφωνία διαίρεσης της κληρονομίας, επικυρωμένες από συμβολαιογράφο της Εσθονίας

αίτησης εγγραφής (μπορεί να περιέχεται στην ανωτέρω συμβολαιογραφική συμφωνία διαίρεσης της κοινής περιουσίας και της κληρονομίας).

Η διόρθωση της εγγραφής του υποθηκοφυλακείου βαρύνεται με σχετικό τέλος.

Το πρόσωπο που ορίζεται στη συμφωνία διαίρεσης ως δικαιούχος του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου καταχωρίζεται στο υποθηκοφυλακείο ως νόμιμος δικαιούχος του ακινήτου.

Για τη συμβολαιογραφική επικύρωση του πιστοποιητικού κυριότητας, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει στον συμβολαιογράφο αποδείξεις ότι πρόκειται για κοινό περιουσιακό στοιχείο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Με τον θάνατο του διαθέτη το δικαστήριο λαμβάνει μέτρα για τη διαχείριση της κληρονομίας εφόσον:

δεν υπάρχουν γνωστοί κληρονόμοι,

δεν υπάρχουν κληρονόμοι στον τόπο της κληρονομίας,

δεν είναι γνωστό αν κάποιος κληρονόμος έχει αποδεχθεί την κληρονομία,

κάποιος κληρονόμος είναι περιορισμένα ικανός και δεν έχει διοριστεί επίτροπος,

συντρέχουν άλλοι λόγοι που προβλέπονται στον νόμο.

Τα μέτρα διαχείρισης της κληρονομίας συνίστανται στην οργάνωση της διαχείρισης της κληρονομίας και στην εφαρμογή μέτρων για την διασφάλιση πράξεων που προβλέπονται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή για τη διαχείριση της κληρονομίας.

Το δικαστήριο διατάσσει αυτεπαγγέλτως μέτρα διαχείρισης, εκτός αν ορίζεται άλλως στον νόμο. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης κατόπιν αίτησης κάποιου πιστωτή του κληρονομούμενου, κληροδόχου ή άλλου προσώπου το οποίο έχει οποιαδήποτε αξίωση επί της κληρονομίας, εφόσον η μη λήψη σχετικών μέτρων μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανοποίηση των αξιώσεων των ανωτέρω προσώπων από την κληρονομιαία περιουσία. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με το ποιος κληρονομεί, το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει τη λήψη μέτρων διαχείρισης της κληρονομίας κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε προσώπου το οποίο ζητά να αναγνωριστεί το κληρονομικό του δικαίωμα.

Σε περίπτωση μη εκτέλεσης κάποιας εντολής του διαθέτη, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει διαχειριστή για την εκτέλεση της εντολής, κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε προσώπου το οποίο έχει έννομο συμφέρον. Ο διαχειριστής έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκτελεστή της διαθήκης σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία αφορά η εκτέλεση της εντολής του διαθέτη.

Οι εθνικοί και τοπικοί κρατικοί φορείς, οι συμβολαιογράφοι και οι δικαστικοί επιμελητές οφείλουν να κοινοποιούν στο δικαστήριο την ανάγκη λήψης μέτρων διαχείρισης εφόσον αυτή περιέλθει σε γνώση τους.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Εφόσον δεν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα διαχείρισης της κληρονομίας, οι κληρονόμοι διαχειρίζονται την κληρονομία από κοινού. Οι κληρονόμοι υποχρεούνται να εκτελέσουν όλες τις εντολές που περιέχονται στη διαθήκη, συμπεριλαμβανομένης της διανομής της κληρονομίας με βάση τις διατάξεις της διαθήκης.

Εάν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα διαχείρισης της κληρονομίας, αυτή τελεί υπό τη διαχείριση του δικαστικά διορισθέντος διαχειριστή, στον οποίο μπορεί το δικαστήριο να παρέχει οδηγίες σχετικά με τη νομή, κατοχή και διάθεση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων. Ο διαχειριστής μπορεί να δαπανήσει από την κληρονομία μόνο ό,τι απαιτείται προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών του και προκειμένου να καλύψει τις δαπάνες διαχείρισης της κληρονομίας. Ο διαχειριστής οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις του διαχειριστή οι οποίες απορρέουν από τον νόμο.
Σε περίπτωση διορισμού εκτελεστή της διαθήκης, οι κληρονόμοι δεν μπορούν να διαθέσουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν μέρος της κληρονομίας και τα οποία απαιτεί ο εκτελεστής για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο εκτελεστής οφείλει να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία με σύνεση και να παραδώσει στους κληρονόμους τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν είναι απαραίτητα για την εκτέλεση της διαθήκης. Μέχρι την αποδοχή της κληρονομίας από τους κληρονόμους, ο εκτελεστής οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντα του διαχειριστή της κληρονομίας ή να αιτηθεί τον διορισμό διαχειριστή.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Δικαιώματα, υποχρεώσεις και αρμοδιότητες του διαχειριστή της κληρονομίας

να διαχειρίζεται την περιουσία με σύνεση και να διασφαλίζει τη διατήρησή της

να διατρέφει από την κληρονομία τα μέλη της οικογένειας του διαθέτη τα οποία ζούσαν με τον τελευταίο έως τον χρόνο θανάτου του και τα οποία αυτός διέτρεφε

να εκπληρώνει από την κληρονομία τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με αυτή και να αναφέρεται στο δικαστήριο και στους κληρονόμους σχετικά με τις πράξεις διαχείρισης

να λαμβάνει στην κατοχή του την κληρονομία που βρίσκεται στην κατοχή των κληρονόμων ή τρίτων ή να διασφαλίζει τον διαχωρισμό της κληρονομίας από την περιουσία των κληρονόμων με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, όπου αυτό απαιτείται για τη διατήρηση της κληρονομίας

να υποβάλει σε συμβολαιογράφο αίτηση για επίσπευση της κληρονομικής διαδικασίας, όπου απαιτείται, ή να λαμβάνει άλλα μέτρα για τον εντοπισμό των κληρονόμων εφόσον οι συμβολαιογράφοι της Εσθονίας δεν έχουν αρμοδιότητα να διεξάγουν την κληρονομική διαδικασία.

Ο διαχειριστής της κληρονομίας οφείλει να διενεργήσει απογραφή της κληρονομίας και εν συνεχεία να ικανοποιήσει τις αξιώσεις οι οποίες αναφέρονται στην εν λόγω απογραφή και οι οποίες έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες. Ο διαχειριστής της κληρονομίας μπορεί να ικανοποιήσει μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μόνο με τη συναίνεση των κληρονόμων. Αν το δικαστήριο έχει διατάξει την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης κατόπιν αίτησης κάποιου πιστωτή του κληρονομούμενου, κληροδόχου ή άλλου προσώπου το οποίο έχει οποιαδήποτε αξίωση επί της κληρονομίας, επειδή έκρινε ότι η μη λήψη σχετικών μέτρων μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανοποίηση των αξιώσεων των ανωτέρω προσώπων από την κληρονομιαία περιουσία, ο διαχειριστής υποχρεούται να διενεργήσει απογραφή και εν συνεχεία να ικανοποιήσει από την κληρονομία όλες τις αξιώσεις που αναφέρονται στην απογραφή, με τη σειρά που ορίζεται στον νόμο. Η κληρονομία δεν μπορεί να περιέλθει στους κληρονόμους πριν από την ικανοποίηση των σχετικών απαιτήσεων.
Αν η κληρονομία δεν επαρκεί για την ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων και οι κληρονόμοι δεν συμφωνούν στην ικανοποίηση των απαιτήσεων από την προσωπική τους περιουσία, ο διαχειριστής της κληρονομίας ή οι κληρονόμοι οφείλουν να υποβάλουν άμεσα αίτηση κήρυξης της κληρονομίας σε πτώχευση.
Ο διαχειριστής μπορεί να διαθέσει την κληρονομία για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων και προκειμένου να καλύψει τις δαπάνες που σχετίζονται με τη διαχείριση της κληρονομίας. Ο διαχειριστής δεν έχει δικαίωμα να διαθέσει τα ακίνητα της κληρονομίας χωρίς την έγκριση του δικαστηρίου. Αυτό δεν ισχύει αν δεν έχουν εντοπιστεί κληρονόμοι εντός έξι μηνών από τον χρόνο διαδοχής ή αν κληρονόμος ο οποίος έχει αποδεχθεί την κληρονομία δεν έχει αναλάβει τη διαχείριση της εντός έξι μηνών από την αποδοχή. Σ' αυτή την περίπτωση, ο διαχειριστής μπορεί να διαθέσει την κληρονομία αφού διενεργήσει απογραφή και καταθέσει το προϊόν της πώλησης της κληρονομίας.
Οι κληρονόμοι δεν έχουν δικαίωμα να διαθέσουν την κληρονομία η οποία έχει ανατεθεί σε διαχειριστή.
Ο διαχειριστής της κληρονομίας δικαιούται αμοιβής για την εκτέλεση των καθηκόντων του, κατά το ποσό που ορίζει το δικαστήριο.

Δικαιώματα, υποχρεώσεις και αρμοδιότητες του εκτελεστή της διαθήκης

Ο εκτελεστής της διαθήκης εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στον νόμο, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στη διαθήκη. Ο εκτελεστής της διαθήκης μπορεί να αποκλίνει από τις εντολές της διαθήκης με τη συναίνεση των ενδιαφερομένων προσώπων, εφόσον αυτό συντελεί στην εκτέλεση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει μόλις αναλάβει τα καθήκοντά του να υποβάλει στους κληρονόμους κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν την κληρονομία και τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Μέχρι την αποδοχή της κληρονομίας από τους κληρονόμους, ο εκτελεστής οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντα του διαχειριστή της κληρονομίας ή να αιτηθεί τον διορισμό διαχειριστή.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να εκτελέσει τις κληροδοσίες, υποχρεώσεις της διαθήκης, εντολές του διαθέτη και λοιπές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη διαθήκη ή την κληρονομική σύμβαση.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διαχειρίζεται με σύνεση την κληρονομία και να διασφαλίζει τη διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να λάβει στην κατοχή του τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας ή να διασφαλίσει με άλλο τρόπο τον διαχωρισμό τους από την περιουσία των κληρονόμων, όπου αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Ο εκτελεστής της διαθήκης έχει δικαίωμα να αναλάβει υποχρεώσεις για λογαριασμό της κληρονομίας και να διαθέτει τα περιουσιακά στοιχεία αυτής, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Αν ο διαθέτης διέταξε τη διαίρεση της κληρονομίας, ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διαιρέσει αυτή μεταξύ των κληρονόμων.
Ο εκτελεστής της διαθήκης έχει δικαίωμα να εκπροσωπεί τους κληρονόμους ή κληροδόχους στον βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Ο εκτελεστής της διαθήκης υποχρεούται να παραδώσει στους κληρονόμους το τμήμα της κληρονομίας το οποίο έχει στην κατοχή του και το οποίο δεν είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Ο εκτελεστής της διαθήκης δεν υποχρεούται να εκτελέσει την διαθήκη προσωπικά, αλλά μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση σε κάποιον κληρονόμο.
Οι κληρονόμοι δεν έχουν δικαίωμα να διαθέσουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν τμήμα της κληρονομίας, αν αυτά είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του εκτελεστή της διαθήκης.
Ο εκτελεστής της διαθήκης ευθύνεται για τη ζημία που υφίσταται κληρονόμος ή κληροδόχος από τη μη προσήκουσα εκπλήρωση των καθηκόντων του.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να αναφέρεται στους κληρονόμους και κληροδόχους σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του.
Οι αναγκαίες δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ο εκτελεστής της διαθήκης κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του καλύπτονται από την κληρονομία.
Με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης της διαθήκης, ο εκτελεστής της διαθήκης έχει δικαίωμα να απαιτήσει εύλογη αποζημίωση για τις υπηρεσίες του.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Στο μέτρο που προσκομίζονται επαρκείς αποδείξεις σχετικά με το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων, ο συμβολαιογράφος συντάσσει πιστοποιητικό κληρονόμων (κληρονομητήριο) όπου ορίζεται η αξία του μεριδίου εκάστου κληρονόμου. Ωστόσο, το εν λόγω πιστοποιητικό δεν αναφέρει τη σύνθεση της κληρονομίας.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του διαθέτη μεταβιβάζονται νομίμως στον κληρονόμο από τη στιγμή του θανάτου του διαθέτη. Το πιστοποιητικό κληρονόμων δεν αποτελεί νομοθετική πράξη, δηλαδή ούτε καταργεί ούτε δημιουργεί δικαίωμα κυριότητας. Το πιστοποιητικό κληρονόμων είναι έγγραφο που πιστοποιεί τη νόμιμη κληρονομική διαδοχή και βάσει αυτού θεωρείται ότι το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που προσδιορίζονται στο εν λόγω έγγραφο είναι κληρονόμοι στον βαθμό που ορίζεται σ' αυτό.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/04/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Ελλάδα

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Α. Η εκούσια κληρονομική διαδοχή είναι δυνατή μόνο μέσω διαθήκης (άρθρα 1710 και 1712 του Αστικού Κώδικα).
Προβλέπονται τα ακόλουθα είδη διαθηκών:
(α) Κοινές:
Ιδιόγραφη διαθήκη: Συμπληρώνεται, χρονολογείται και υπογράφεται αποκλειστικά από τον διαθέτη με την δική του ιδιόχειρη (και όχι μηχανική) γραφή (άρθρα 1721-1723 του Αστικού Κώδικα). Δεν απαιτείται κατάθεσή της σε κάποια αρχή. Μετά τον θάνατο του διαθέτη, *όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας, ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής* ή σε κάθε ελληνική προξενική αρχή, αν ο κάτοχός της διαμένει στο εξωτερικό (άρθρα 1774-1775 του Αστικού Κώδικα).
Μυστική διαθήκη: Συμπληρώνεται από τον διαθέτη και εγχειρίζεται εντός κλειστού φακέλου σε συμβολαιογράφο ενώπιον τριών μαρτύρων ή δύο συμβολαιογράφων και ενός μάρτυρα. Ο συμβολαιογράφος, μετά τον θάνατο του διαθέτη, υποχρεωτικά *χωρίς υπαίτια καθυστέρηση παραδίδει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* (άρθρα 1738-1748 *και 1769* του Αστικού Κώδικα).
Δημόσια διαθήκη: Ανακοινώνεται προφορικά από τον διαθέτη προς συμβολαιογράφο ενώπιον τριών μαρτύρων ή προς δύο συμβολαιογράφους ενώπιον ενός μάρτυρα. Συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο που περιέχει τη διαθήκη και φυλάσσεται από τον συμβολαιογράφο, ο οποίος *οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη, να στείλει αντίγραφό της στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* (άρθρα 1724-1737 *και 1769* του Αστικού Κώδικα).
(β) Έκτακτες:
Σε έκτακτες περιστάσεις επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης επί πλοίου (άρθρα 1749-1752 του Αστικού Κώδικα), στρατιωτών σε εκστρατεία (άρθρα 1753-1756 του Αστικού Κώδικα) και προσώπων σε αποκλεισμό (άρθρο 1757 του Αστικού Κώδικα). Η έκτακτη διαθήκη παραδίδεται χωρίς καθυστέρηση στην πλησιέστερη ελληνική προξενική αρχή ή σε συμβολαιογράφο στην Ελλάδα και γνωστοποιείται στην αρμόδια προϊστάμενη αρχή (άρθρα 1761-1762 του Αστικού Κώδικα). Έκτακτη διαθήκη αυτομάτως χάνει την ισχύ της αν παρήλθε χρονικό διάστημα τριών μηνών αφ' ότου έπαυσαν για τον διαθέτη οι έκτακτες περιστάσεις και ο διαθέτης ακόμη ζει (άρθρα 1758-1760 του Αστικού Κώδικα).
Κάθε διαθήκη έχει ισοδύναμη ισχύ και η μεταγενέστερη διαθήκη καταργεί κάθε προγενέστερη, εφόσον ο διαθέτης ρητά ανακαλέσει προγενέστερη διαθήκη ή όταν η μεταγενέστερη διαθήκη περιέχει αντίθετες ή διαφορετικές διατάξεις τελευταίας βουλήσεως. Στην τελευταία περίπτωση, μεταγενέστερη διαθήκη καταργεί προγενέστερη μόνο κατά το μέρος που εναντιώνεται σε αυτήν (άρθρα 1763-1768 του Αστικού Κώδικα).
Σε όλες τις περιπτώσεις ο διαθέτης πρέπει να είναι ικανός προς δικαιοπραξία, η βούλησή του πρέπει να είναι ελεύθερη και ανεμπόδιστη και, επιπλέον ο διαθέτης θα πρέπει να ικανοποιεί τις ειδικές διατυπώσεις του νόμου για την έγκυρη σύνταξη κάθε τύπου διαθήκης.
Β. Εναλλακτικώς, μπορεί να συναφθεί σύμβαση δωρεάς αιτία θανάτου (άρθρα 2032-2035 του Αστικού Κώδικα), ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, ο δωρεοδόχος δεν θεωρείται κληρονόμος και καθολικός διάδοχος του δωρητή.
Γ. Ο νόμος απαγορεύει τη συνδιαθήκη (δηλ. τη σύνταξη διαθήκης από περισσότερα πρόσωπα με την ίδια πράξη) (άρθρο 1717 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Οι κληρονομικές συμβάσεις επίσης απαγορεύονται (άρθρο 368 του Αστικού Κώδικα).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Α. Η ιδιόγραφη διαθήκη δεν κατατίθεται υποχρεωτικώς σε ορισμένη αρχή, ο διαθέτης, ωστόσο, για λόγους ασφαλείας, μπορεί να την παραδώσει προς φύλαξη σε συμβολαιογράφο (άρθρο 1722 του Αστικού Κώδικα).
Β. Η μυστική διαθήκη και η δημόσια διαθήκη κατατίθενται υποχρεωτικώς σε συμβολαιογράφο και συντάσσεται σχετική συμβολαιογραφική πράξη (άρθρα 1743 και 1732 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Οι έκτακτες διαθήκες υποχρεωτικά γνωστοποιούνται σε προϊσταμένη αρχή και κατατίθενται χωρίς καθυστέρηση στην πλησιέστερη ελληνική προξενική αρχή ή σε συμβολαιογράφο στην Ελλάδα (άρθρα 1761-1762 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Μετά τον θάνατο του διαθέτη, *Συμβολαιογράφος στον οποίο υπάρχει διαθήκη, οφείλει, αν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, να στείλει αντίγραφο στον Ειρηνοδίκη και, αν πρόκειται για μυστική ή έκτακτη διαθήκη, να παραδώσει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* προς δημοσίευση (άρθρα 1769-1780 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 807-811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). *Όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας, ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής (άρθρα 1774 – 1775 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 807 – 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).* Αν αυτός που κατέχει διαθήκη διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να την εμφανίσει ενώπιον κάθε ελληνικής προξενικής αρχής.

Ε. Όποιος βρει ή έχει στην κατοχή του ιδιόγραφη διαθήκη και δεν την καταθέσει αμέσως σε αρμόδια αρχή, υφίσταται αστικές και ποινικές κυρώσεις και, αν είναι κληρονόμος, κηρύσσεται ανάξιος προς διαδοχή (άρθρα 914, 902, 903 και 1860 του Αστικού Κώδικα, άρθρο 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 222 και 242 του Ποινικού Κώδικα).

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Α. Οι κατιόντες και οι γονείς του κληρονομουμένου, καθώς και ο σύζυγος που επιζεί ή το επιζών πρόσωπο με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως, οι οποίοι θα είχαν κληθεί ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι, έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομία (άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Β. Η νόμιμη μοίρα είναι το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας. Ο νόμιμος μεριδούχος κατά το ποσοστό αυτό συμμετέχει ως αναγκαίος κληρονόμος (άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Ο υπολογισμός του ποσοστού αυτού είναι σύνθετος. Λαμβάνονται κατ' αρχήν υπόψη καταλογιστέες παροχές που ήδη έλαβε ο μεριδούχος από τον κληρονομούμενο και αποτιμάται η συνολική (πλασματική) αξία της κληρονομίας (άρθρα 1830-1834 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Κάθε περιορισμός του μεριδούχου από τη διαθήκη, όσο βαρύνει τη νόμιμη μοίρα, θεωρείται σαν να μην έχει γραφεί (άρθρο 1829 του Αστικού Κώδικα). Με την αγωγή της μέμψεως άστοργης δωρεάς, ο νόμιμος μεριδούχος μπορεί να ζητήσει την ανατροπή δωρεάς εν ζωή που έκανε ο κληρονομούμενος, εφόσον η κληρονομία που υπάρχει κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου δεν επαρκεί για την κάλυψη της νόμιμης μοίρας. Το δικαίωμα ασκήσεως της αγωγής παραγράφεται δύο χρόνια μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου (άρθρα 1835-1838 του Αστικού Κώδικα).

Ε. Ο νόμιμος μεριδούχος δεν λαμβάνει τη νόμιμη μοίρα αν αποκληρωθεί από τον κληρονομούμενο (άρθρα 1839-1845) ή αν κηρυχθεί ανάξιος κληρονόμος (άρθρα 1860-1864). Ο νόμιμος μεριδούχος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία (άρθρα 1847-1859 του Αστικού Κώδικα) ή να παραιτηθεί του δικαιώματος της νόμιμης μοίρας (άρθρο 1826 του Αστικού Κώδικα).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Υπάρχουν έξι τάξεις εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής. Δεν καλείται στην κληρονομία πρόσωπο που μετέχει σε μία τάξη, εφόσον υπάρχει άλλο πρόσωπο από προηγούμενη τάξη που καλείται στην κληρονομία (άρθρο 1819 του Αστικού Κώδικα):

Α. Στην πρώτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι κατιόντες του κληρονομουμένου. Η διαδοχή γίνεται κατά ρίζες. Ο πλησιέστερος κατιών αποκλείει τον απώτερο της ίδιας ρίζας. Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 1813 του Αστικού Κώδικα).

Στην πρώτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει ποσοστό ενός τετάρτου στην κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην πρώτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός έκτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Β. Στην δεύτερη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται μαζί οι γονείς του κληρονομουμένου, οι αδελφοί, καθώς και τα τέκνα και οι εγγονοί των αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι. Οι γονείς και αδελφοί κληρονομούν κατ' ισομοιρία και τα τέκνα ή οι εγγονοί αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι κληρονομούν κατά ρίζες (άρθρο 1814 του Αστικού Κώδικα).

Ετεροθαλείς αδελφοί, αν συντρέχουν με γονείς ή με αμφιθαλείς ή με τέκνα ή εγγονούς αμφιθαλών αδελφών, λαμβάνουν το μισό της μερίδας που ανήκει στους αμφιθαλείς. Το μισό επίσης λαμβάνουν και τα τέκνα ή οι εγγονοί ετεροθαλών αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι (άρθρο 1815 του Αστικού Κώδικα).

Στην δεύτερη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην δεύτερη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Γ. Στην τρίτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι παππούδες και οι γιαγιάδες του κληρονομουμένου και από τους κατιόντες τους τα τέκνα και οι εγγονοί.

Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου ζουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες και των δύο γραμμών και δεν έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, κληρονομούν μόνον αυτοί κατ' ισομοιρία.

Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου δεν ζει ο παππούς ή η γιαγιά από την πατρική ή την μητρική γραμμή ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, στη θέση εκείνου που δεν ζει ή αποποιήθηκε ή κηρύχθηκε ανάξιος υπεισέρχονται τα τέκνα και οι εγγονοί του. Αν δεν υπάρχουν τέκνα και εγγονοί ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, η μερίδα αυτού που έχει πεθάνει ή έχει αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιος περιέρχεται στον παππού ή την γιαγιά της ίδιας γραμμής και, αν δεν υπάρχει ή έχει αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιος, στα τέκνα και στους εγγονούς του.

Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου δεν ζουν ο παππούς και η γιαγιά ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, είτε από την πατρική είτε από την μητρική γραμμή και δεν υπάρχουν τέκνα και εγγονοί αυτών ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, κληρονομούν μόνον ο παππούς ή η γιαγιά ή τα τέκνα και οι εγγονοί τους από την άλλη γραμμή.

Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία και αποκλείουν τους εγγονούς της ίδιας ρίζας. Οι εγγονοί κληρονομούν κατά ρίζες (άρθρο 1816 του Αστικού Κώδικα).

Στην τρίτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην τρίτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Δ. Στην τέταρτη τάξη της εξ διαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι προπαππούδες και οι προγιαγιάδες του κληρονομουμένου, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία και ανεξαρτήτως γραμμών (άρθρο 1817 του Αστικού Κώδικα).

Στην τέταρτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).

Στην τέταρτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Ε. Στην πέμπτη τάξη της κληρονομικής διαδοχής καλείται ο επιζών σύζυγος ή το επιζών πρόσωπο με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως, και λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία (άρθρο 1821 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Ο διαζευγμένος σύζυγος και το πρόσωπο με το οποίο συνήψε ο κληρονομούμενος σύμφωνο συμβιώσεως το οποίο λύθηκε εν ζωή του κληρονομουμένου, δεν μετέχουν στην εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή.

Αποκλείεται από την εξ αδιαθέτου διαδοχή επιζών σύζυγος εναντίον του οποίου ο κληρονομούμενος, έχοντας βάσιμο λόγο διαζυγίου, είχε ασκήσει αγωγή διαζυγίου (άρθρο 1822 του Αστικού Κώδικα).

ΣΤ. Στην έκτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλείται το Ελληνικό Δημόσιο το οποίο λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής (άρθρο 1824 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 118 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Για ζητήματα κληρονομικής διαδοχής γενική αρμοδιότητα έχει το δικαστήριο της κληρονομίας, το οποίο είναι το *Ειρηνοδικείο* στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά τον χρόνο του θανάτου του την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, την διαμονή του, και αν δεν είχε ούτε διαμονή, *το Ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του Κράτους* (άρθρα 30 και 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Αρμόδιοι για σύνταξη και φύλαξη διαθηκών είναι επίσης οι συμβολαιογράφοι και οι ελληνικές προξενικές αρχές.
Τέλος, αρμόδιες είναι και οι ελληνικές φορολογικές αρχές για δήλωση και επιβολή φόρου κληρονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Επί 5 (β) –(δ): Στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας κατατίθενται δηλώσεις:
Αποποιήσεως κληρονομίας ή κληροδοσίας από οποιονδήποτε κληρονόμο (εκ διαθήκης, εξ αδιαθέτου ή αναγκαίο κληρονόμο). Η αποποίηση πρέπει να ασκηθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από τότε που ο αποποιούμενος έμαθε την επαγωγή της κληρονομίας και τον λόγο της επαγωγής. Αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό, η προθεσμία αποποιήσεως είναι ενός έτους (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1847-1859 του Αστικού Κώδικα).
Αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα).
Αποδοχής ή αποποιήσεως του λειτουργήματος του εκτελεστή διαθήκης ή παραιτήσεως από αυτό (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 2017-2031 του Αστικού Κώδικα)
Αποδοχής του διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ή παραιτήσεως από αυτό (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Α. Ο κληρονόμος, όσο ακόμη τρέχει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας (η προθεσμία είναι τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), μπορεί να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας (*άρθρο 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει το δικαστήριο της κληρονομίας)* ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής. Στην περίπτωση αυτή, ο κληρονόμος με απογραφή θα ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας έως το ενεργητικό της (άρθρα 1902 και 1904 του Αστικού Κώδικα).
Ο κληρονόμος με απογραφή υποχρεούται να προχωρήσει σε απογραφή των στοιχείων της κληρονομίας εντός τεσσάρων μηνών. Η κληρονομία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας από την προσωπική περιουσία του κληρονόμου. Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ικανοποιήσει τους δανειστές της κληρονομίας και έπειτα τους κληροδόχους. Για πράξεις εκποιήσεως στοιχείων της κληρονομίας, ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ζητήσει άδεια από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 812, 838-841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Β. Οι δανειστές της κληρονομίας ή οι κληρονόμοι μπορούν με αίτησή τους προς το δικαστήριο της κληρονομίας, να ζητήσουν τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας (άρθρο 1913 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας, όταν το ζητήσει ο κληρονόμος με απογραφή, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, παραδίδει την κληρονομιαία περιουσία στους δανειστές και απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση (άρθρο 1909 του Αστικού Κώδικα).
Για τις ανάγκες της εκκαθαρίσεως, διορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας εκκαθαριστής, ο οποίος καλεί τους δανειστές να αναγγελθούν. Προηγείται η ικανοποίηση των απαιτήσεων των δανειστών έναντι των κληροδόχων (άρθρα 1913-1922 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος (σχολάζουσα κληρονομία), το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας και την ικανοποίηση των δανειστών μέχρι να βρεθεί ο κληρονόμος (άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Αν ο κληρονομούμενος είχε ήδη τεθεί σε πτώχευση, η πτωχευτική διαδικασία συνεχίζεται έναντι της κληρονομίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Α. Η κληρονομία περιέρχεται αυτοδικαίως στον κληρονόμο τη στιγμή του θανάτου του κληρονομουμένου. Επομένως, κατ' αρχήν, δεν απαιτείται ορισμένη ρητή πράξη αποδοχής της κληρονομίας (άρθρο 1846 του Αστικού Κώδικα).
Β. Όταν ο κληρονόμος από τη συμπεριφορά του υποδηλώνει τη θέλησή του να γίνει κληρονόμος (με ανάμειξή του στην κληρονομία), θεωρείται ότι σιωπηρώς αποδέχθηκε την κληρονομία (άρθρο 1849 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Όταν ο κληρονόμος δεν άσκησε το δικαίωμα αποποιήσεως της κληρονομίας εντός της αποκλειστικής προθεσμίας (τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), θεωρείται ότι πλασματικώς αποδέχθηκε την κληρονομία (άρθρο 1850 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Εξαίρεση από την αρχή της αυτοδίκαιης κτήσεως της κληρονομίας προβλέπεται όταν αντικείμενο που κληρονομείται είναι η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω σε ακίνητο. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη της αποδοχής της κληρονομίας ή το κληρονομητήριο θα πρέπει να μεταγραφεί σε υποθηκοφυλακείο ή κτηματολόγιο και ο κληρονόμος αποκτά το εμπράγματο δικαίωμα αναδρομικά από τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου (άρθρα 1846, 1193, 1195 και 1198 του Αστικού Κώδικα).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Α. Ο κληρονόμος, ως καθολικός διάδοχος του κληρονομουμένου, ευθύνεται και με την προσωπική του περιουσία για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας, σε αντίθεση τους κληροδόχους, που αποτελούν ειδικούς διαδόχους του κληρονομουμένου (άρθρο 1901 του Αστικού Κώδικα).
Β. Ο κληρονόμος, όσο ακόμη τρέχει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας (η προθεσμία είναι τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), μπορεί να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής. Στην περίπτωση αυτή, ο κληρονόμος με απογραφή θα ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας έως το ενεργητικό της (άρθρα 1902 και 1904 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Ο κληρονόμος με απογραφή υποχρεούται να προχωρήσει σε απογραφή των στοιχείων της κληρονομίας εντός τεσσάρων μηνών. Η κληρονομία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας από την προσωπική περιουσία του κληρονόμου. Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ικανοποιήσει τους δανειστές της κληρονομίας και έπειτα τους κληροδόχους. Για πράξεις εκποιήσεως στοιχείων της κληρονομίας, ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ζητήσει άδεια από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 812, 838-841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Δ. Κατά τη διάρκεια της απογραφής, οι δανειστές της κληρονομίας μπορούν με αίτησή τους προς το δικαστήριο της κληρονομίας, να ζητήσουν τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας (άρθρο 1913 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας, όταν το ζητήσει ο κληρονόμος με απογραφή, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, παραδίδει την κληρονομιαία περιουσία στους δανειστές και απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση (άρθρο 1909 του Αστικού Κώδικα).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για τη μεταγραφή ακίνητης περιουσίας που κληρονομήθηκε απαιτείται δημόσιο έγγραφο (συνήθως συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής κληρονομίας ή κληρονομητήριο) το οποίο κατατίθεται στην αρμόδια αρχή (υποθηκοφυλακείο ή κτηματολόγιο) της τοποθεσίας του ακινήτου.
Για περισσότερες πληροφορίες: https://www.ktimatologio.gr/

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Κατά το ελληνικό κληρονομικό δίκαιο, η κτήση της κληρονομίας από τον κληρονόμο είναι άμεση κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου, χωρίς την παρέμβαση αντιπροσώπου ή διαχειριστή (άρθρα 983 και 1846 του Αστικού Κώδικα).

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο ίδιος ο κληρονόμος, επομένως, διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία. Αν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, η διαχείριση γίνεται από κοινού μέχρι τη διανομή (άρθρα 1884-1894 του Αστικού Κώδικα).
Ο κληρονομούμενος, με τη διαθήκη του, ή οι κληρονόμοι με συμφωνία τους ή με αίτηση προς το δικαστήριο της κληρονομίας, μπορούν να ορίσουν εκτελεστή της διαθήκης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και διανομή της κληρονομίας (άρθρα 2017-2031 του Αστικού Κώδικα).
Αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος (σχολάζουσα κληρονομία), το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι να βρεθεί ο κληρονόμος (άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο κληρονόμος με απογραφή ασκεί τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι να ικανοποιηθούν οι δανειστές της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα).
Με αίτηση κάθε δανειστή ή κληρονόμου προς το δικαστήριο της κληρονομίας, μπορεί να διαταχθεί η δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας, τη διαχείριση της οποίας ασκεί ο εκκαθαριστής, ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1913-1922 του Αστικού Κώδικα).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Α. Κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο (κληρονόμος, κληροδόχος, καταπιστευματοδόχος, εκτελεστής διαθήκης, δανειστές κληρονομίας και αγοραστής κληρονομίας) μπορεί να ζητήσει από *τον Ειρηνοδίκη του δικαστηρίου* της κληρονομίας την έκδοση κληρονομητηρίου, κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρο 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Β. Το κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδει *ο Ειρηνοδίκης του δικαστηρίου* της κληρονομίας και που αναφέρει τα σχετικά με την κληρονομία στοιχεία (ιδιότητες και δικαιώματα-κληρονομική μερίδα) (άρθρο 1961 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 820 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Το κληρονομητήριο μπορεί να είναι ατομικό (όταν πιστοποιεί την ιδιότητα και την κληρονομική μερίδα ενός μόνο προσώπου) ή κοινό (όταν εκδίδεται για συγκληρονόμους ή περισσότερα πρόσωπα) (άρθρο 1960 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Ο κατανομαζόμενος στο κληρονομητήριο κληρονόμος, κληροδόχος, καταπιστευματοδόχος ή εκτελεστής διαθήκης τεκμαίρεται ότι έχει την αναγραφόμενη στο κληρονομητήριο ιδιότητα και τα συναφή δικαιώματα. Το τεκμήριο αυτό είναι μαχητό (άρθρο 821 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρο 1962 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Το κληρονομητήριο είναι εξοπλισμένο με δημόσια πίστη. Οι καλόπιστοι τρίτοι που συναλλάχθηκαν με τον φερόμενο στο κληρονομητήριο ως δικαιούχο, προστατεύονται (άρθρο 822 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρο 1963 του Αστικού Κώδικα).
Ε. Σε περίπτωση εκδόσεως ανακριβούς κληρονομητηρίου, προβλέπεται η ανάκληση, τροποποίηση, ακύρωση και αφαίρεσή του, καθώς και όλα τα τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα κατά της αποφάσεως εκδόσεως του κληρονομητηρίου (άρθρα 1964-1966 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 823-824 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
ΣΤ. Όταν αντικείμενο της κληρονομίας είναι εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο, ο κληρονόμος μπορεί να μεταγράψει το κληρονομητήριο (άρθρα 1846, 1193, 1195 και 1198 του Αστικού Κώδικα).
Ζ. Εκτός από το κληρονομητήριο, απόδειξη της ιδιότητας και των δικαιωμάτων του κληρονόμου αποτελούν και άλλα έγγραφα (π.χ. αντίγραφο της διαθήκης, ληξιαρχικά πιστοποιητικά, αναγνωριστική αγωγή κλπ.).

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.
Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση es αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.
Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: en

Κληρονομική διαδοχή - Ισπανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η Ισπανία διαθέτει επτά διαφορετικά νομικά συστήματα αναφορικά με το κληρονομικό δίκαιο. Στα εν λόγω νομικά συστήματα υπάγονται άμεσα οι μη Ισπανοί που κατοικούν σε όσες αυτόνομες κοινότητες έχουν τη δική τους νομοθεσία. Για τους Ισπανούς υπηκόους ισχύει το κριτήριο του στενότερου δεσμού με εδαφική ενότητα (σχέση ενός ατόμου με την εκάστοτε αυτόνομη κοινότητα σύμφωνα με το ισπανικό εσωτερικό δίκαιο) - Άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012 της 4ης Ιουλίου 2012.
Αναφορικά με τις διατάξεις τελευταίας βούλησης, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των κανόνων που ισχύουν στο πλαίσιο του κοινού αστικού δικαίου σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα του 1889 όπως έχει τροποποιηθεί διαδοχικά, ιδιαίτερα με τη δημοσίευση του Ισπανικού Συντάγματος του 1978, και των τοπικών ή ειδικών κανόνων δικαίου στις σχετικές αυτόνομες κοινότητες με εξουσίες στον τομέα του αστικού δικαίου (Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Ναβάρα, Αραγονία, Καταλονία και Βαλεαρίδες Νήσοι).
Στο πλαίσιο του κοινού αστικού δικαίου, ως τίτλος κληρονομικής διαδοχής θεωρείται η διαθήκη καθώς, κατά γενικό κανόνα, η κληρονομική σύμβαση ή η συνδιαθήκη δεν γίνονται αποδεκτές. Η διαθήκη μπορεί να είναι:
-δημόσια, να συντάσσεται δηλαδή ενώπιον συμβολαιογράφου, ο οποίος τη συντάσσει και την καταχωρίζει στο επίσημο αρχείο του. Αυτός είναι ο συνήθης τρόπος σύνταξης διαθήκης.
-μυστική, δηλαδή διαθήκη που κατατίθεται ενώπιον συμβολαιογράφου χωρίς ο τελευταίος να γνωρίζει το περιεχόμενό της. Έχει πέσει σε αχρηστία.
-Ιδιόγραφη, δηλαδή διαθήκη που συντάσσεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη και φέρει την υπογραφή του τελευταίου και ημερομηνία. Δεν συνηθίζεται.
Το κοινό αστικό δίκαιο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της Επίσημης Εφημερίδας (https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1889-4763). Μετάφραση του κειμένου αυτού διατίθεται στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα στη διεύθυνση: https://www.mjusticia.gob.es/es/areas-tematicas/documentacion-publicaciones/publicaciones/traducciones-derecho-espanol
Τα τοπικά ή ειδικά συστήματα δικαίου (Derechos forales o especiales) έχουν τους δικούς τους κανόνες σχετικά με τις διαθήκες σε καθεμία από τις εν λόγω αυτόνομες κοινότητες. Σε κάθε αυτόνομη κοινότητα αναγνωρίζονται διαφορετικές και ειδικότερες έννοιες. Ορισμένες κοινότητες αποδέχονται την έννοια της συνδιαθήκης και της κληρονομικής σύμβασης (pacto sucesorio ή sucesión contractual).
Το κείμενο των συγκεκριμένων κανόνων που ισχύουν στο πλαίσιο των τοπικών ή ειδικών συστημάτων δικαίου δημοσιεύεται στην εξής διεύθυνση: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Οι διαθήκες ενώπιον συμβολαιογράφου καταχωρίζονται, μέσω υποχρεωτικής κοινοποίησης από τον τελευταίο, στο Γενικό Μητρώο Διαθηκών που τηρείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Εάν υπάρχει διαθήκη, το εν λόγω μητρώο υποδεικνύει την ημερομηνία της πλέον πρόσφατης διαθήκης, τις προηγούμενες διαθήκες και τα επίσημα συμβολαιογραφικά αρχεία στα οποία συμπεριλαμβάνεται η εν λόγω διαθήκη. Οι συμβολαιογραφικοί σύλλογοι παρέχουν ενημερωμένα στοιχεία για τον συμβολαιογράφο ή το αρχείο όπου μπορεί να εντοπιστεί η διαθήκη εάν ο συμβολαιογράφος που συνέταξε τη διαθήκη δεν ασκεί πλέον το συμβολαιογραφικό επάγγελμα (https://www.notariado.org).
Το κοινό δεν έχει πρόσβαση στο μητρώο. Η πρόσβαση σ' αυτό είναι δυνατή μόνο σε πρόσωπα που μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν έννομο συμφέρον στην κληρονομική διαδοχή μετά τον θάνατο του διαθέτη, αλλά και στον διαθέτη ενόσω ζει, όπως και στον ειδικό πληρεξούσιό του, ή κατόπιν δικαστικής εντολής σε περίπτωση ανικανότητας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Σύμφωνα με το ισπανικό κοινό αστικό δίκαιο σε συγκεκριμένους συγγενείς διανέμεται ως νόμιμη μοίρα ένα τμήμα της κληρονομιάς, και συγκεκριμένα του ενεργητικού της, αφότου προστεθεί η αξία της διάθεσης με χαριστική αιτία, συμπεριλαμβανομένων όσων πραγματοποιήθηκαν εν ζωή, και αφαιρεθούν τα χρέη. Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, «νόμιμη μοίρα είναι η μερίδα της κληρονομιαίας περιουσίας που δεν μπορεί να διατεθεί από τον διαθέτη, καθώς πρόκειται για μερίδα που επάγεται σύμφωνα με τον νόμο σε ορισμένους κληρονόμους, τους αποκαλούμενους "αναγκαίους κληρονόμους"».
Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι:
Τα τέκνα και οι κατιόντες τους, ως προς τους γονείς και τους ανιόντες.
Απουσία των ως άνω, οι γονείς και οι ανιόντες των τέκνων και των κατιόντων αυτών.
Ο/η χήρος/χήρα, κατά τα προβλεπόμενα στον νόμο.
Η νόμιμη μοίρα των τέκνων και των κατιόντων συνίσταται στα δύο τρίτα της κληρονομιαίας περιουσίας του πατέρα και της μητέρας. Ωστόσο, ο πατέρας και η μητέρα μπορούν να διαθέσουν το ένα από τα εν λόγω δύο τρίτα που αποτελούν τη νόμιμη μοίρα ως προσαύξηση (mejora) της κληρονομιάς των τέκνων ή των κατιόντων τους. Το υπόλοιπο ένα τρίτο διανέμεται ελεύθερα. Η νόμιμη μοίρα χαρακτηρίζεται από τη σύσταση δικαιώματος επί του συνόλου της περιουσίας, καθώς πρόκειται καταρχήν για *pars bonorum* (μερίδα επί των αγαθών), με ορισμένες εξαιρέσεις.
Η νόμιμη μοίρα των ανιόντων συνίσταται στο ήμισυ της κληρονομιαίας περιουσίας, εκτός εάν συμπίπτει με τη νόμιμη μοίρα που αντιστοιχεί στον/στη σύζυγο, οπότε συνίσταται στο ένα τρίτο.
Στον/στη σύζυγο που δεν βρίσκεται σε δικαστικό χωρισμό αντιστοιχεί ως νόμιμη μοίρα η επικαρπία των δύο τρίτων του ενεργητικού της κληρονομιάς, όταν δεν υπάρχουν ανιόντες ή κατιόντες. Ωστόσο, σε περίπτωση που υπάρχουν κατιόντες, του/της αντιστοιχεί η επικαρπία του ενός από τα δύο τρίτα που αντιστοιχούν στους τελευταίους, κι αν υπάρχουν μόνο ανιόντες η επικαρπία του ημίσεος, που μπορεί να καταβληθεί σε μετρητά από τους κληρονόμους.
Τα τοπικά ή ειδικά συστήματα δικαίου περιέχουν διάφορους κανόνες με ειδικές διατάξεις σε σχέση με τη νόμιμη μοίρα. Καθένας από αυτούς τους κανόνες πρέπει να εξετάζεται προκειμένου να προσδιοριστούν οι ειδικότερες πτυχές που ρυθμίζονται σε καθεμία από τις εν λόγω αυτόνομες κοινότητες και οι οποίες κυμαίνονται από τη νόμιμη μοίρα τύπου *pars bonorum* μέχρι τη νόμιμη μοίρα τύπου *pars valorum* ή μερίδα επί μέρους της αξίας της περιουσίας, το οποίο καταβάλλεται σε μετρητά και είναι απλό πιστωτικό δικαίωμα, όπως στην Καταλονία, ή επιτάσσει συμβολική νόμιμη μοίρα (στη Ναβάρα) όπου απαιτείται απλώς η προσθήκη ενός τυπικού όρου στη διαθήκη του υπόχρεου σε καταβολή διαθέτη.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Πρέπει πάντοτε να λαμβάνεται υπόψη ότι η Ισπανία διαθέτει επτά νομικά συστήματα κληρονομικής διαδοχής. Απουσία κληρονόμων εκ διαθήκης, σύμφωνα με το κοινό αστικό δίκαιο, η διανομή της κληρονομιάς γίνεται κατά τάξεις, ως εξής: πρώτον, στους κατιόντες δεύτερον, στους ανιόντες (και στις δύο περιπτώσεις ο/η σύζυγος έχει δικαίωμα επικαρπίας επί του ενός τρίτου ή του ημίσεος της κληρονομιάς, αντίστοιχα) τρίτον, στον/στη σύζυγο που δεν βρίσκεται σε δικαστικό χωρισμό τέταρτον, στους συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού (δηλ. πρώτοι εξάδελφοι/-ες) και πέμπτον, στο δημόσιο.
Τα τοπικά συστήματα δικαίου περιέχουν ειδικές διατάξεις σχετικά με αυτό το θέμα. Πέρα από τη δυνατότητα κληρονομιάς από συγγενείς, τα τοπικά συστήματα δικαίου αναγνωρίζουν τη δυνατότητα να κληρονομούν τόσο οι αυτόνομες κοινότητες εντός των εδαφικών ορίων τους, όσο και συγκεκριμένα ιδρύματα, υπό τη μορφή και τους όρους που προβλέπονται στους σχετικούς κανόνες.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησης, οι συμβολαιογράφοι είναι αρμόδιοι να προσδιορίσουν τους νόμιμους κληρονόμους (πιστοποιητικό κληρονομικής διαδοχής).
Εάν ένας από τους ενδιαφερομένους αμφισβητήσει την ιδιότητα του κληρονόμου, τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνει η κληρονομιά ή τη διανομή της κληρονομιάς, αποφασίζει η δικαστική αρχή στο πλαίσιο της οικείας διαδικασίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Καταρχήν, η αποδοχή και η αποποίηση της κληρονομιάς πραγματοποιείται ενώπιον συμβολαιογράφου. Ρητή αποδοχή της κληρονομιάς μπορεί επίσης να γίνει μέσω ιδιωτικού εγγράφου, αν και, για αποδεικτικούς σκοπούς και σε περίπτωση κατάλειψης κληρονομιάς, απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού δημοσίου εγγράφου. Τα παραπάνω με την επιφύλαξη της ενδεχόμενης παρέμβασης διπλωματικού ή προξενικού υπαλλήλου της Ισπανίας που έχει εξουσίες να ασκεί χρέη συμβολαιογράφου.

Η αποδοχή μπορεί να είναι σιωπηρή, μέσω πράξεων από τις οποίες συνάγεται απαραίτητα η βούληση αποδοχής ή πράξεων τις οποίες το πρόσωπο αυτό δεν θα είχε δικαίωμα να εκτελέσει χωρίς την ιδιότητα του κληρονόμου.

Οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να αποδείξει ότι έχει έννομο συμφέρον σχετικά με την αποδοχή ή την αποποίηση της κληρονομιάς από έναν κληρονόμο μπορεί να δώσει εντολή στον συμβολαιογράφο ώστε ο τελευταίος να τάξει στον εν λόγω κληρονόμο προθεσμία τριάντα ημερολογιακών ημερών για την αποδοχή ή την αποποίηση της κληρονομιάς.

Εάν ο κληρονόμος αποποιηθεί την κληρονομιά εις βάρος των πιστωτών του, οι τελευταίοι δύνανται να ζητήσουν από το δικαστήριο να τους επιτρέψει να αποδεχτούν την εν λόγω κληρονομιά εξ ονόματος του οφειλέτη τους με σκοπό την καταβολή των οφειλών του.

Δεν επιτρέπεται η μερική ή υπό όρους αποδοχή κληρονομιάς. Ωστόσο, μπορεί να γίνει αποδεκτή η κληρονομιά και όχι η κληροδοσία και το αντίστροφο.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ισχύει ό,τι και για την κληρονομιά, όπως αναφέρεται στο προηγούμενο σημείο.

Ωστόσο, κατ' εξαίρεση από την απαγόρευση μερικής αποδοχής, εάν υπάρχουν διάφορα κληροδοτήματα από χαριστική αιτία (ή όλα με επαχθή αιτία), μπορεί να γίνει αποδεκτό ένα κληροδότημα ανεξάρτητα από τα άλλα. Ο κληροδόχος δεν μπορεί να αποδεχτεί τη μερίδα της κληροδοσίας με χαριστική αιτία και να παραιτηθεί από τη μερίδα με επαχθή αιτία.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν δύναται να κατατεθεί δήλωση αποποίησης ή αποδοχής της νόμιμης μοίρας, αλλά η τελευταία λαμβάνεται μέσω κληροδοσίας ή επαγωγής κληρονομίας, εξαιρουμένης της περίπτωσης όπου απαιτείται δικαστική διαδικασία για τον προσδιορισμό της καταβολής χρηματικού ποσού ή της περιουσίας που πρέπει να συμπεριληφθεί στην κληρονομιά.

Ο Αστικός Κώδικας επιτρέπει την αποποίηση της κληρονομιάς και την αποδοχή της προσαύξησης (mejora) (που είναι ένα από τα δύο τρίτα της νόμιμης μοίρας των κατιόντων).

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Όταν υπάρχει διαθήκη και ο διαθέτης έχει διορίσει εκτελεστή, ο τελευταίος εξουσιοδοτείται να καταβάλει τις δαπάνες για τη κηδεία και τις κληροδοσίες, να συντηρήσει τα περιουσιακά στοιχεία, να υπερασπίσει την εγκυρότητα της διαθήκης και να μεριμνήσει για την εκτέλεσή της.

Εάν διοριστεί διανομέας (contador-partidor), τότε αυτός είναι αρμόδιος για τη διανομή της κληρονομιάς. Μπορεί να διοριστεί από τον διαθέτη, τους συγκληρονόμους με κοινή συμφωνία ή από τον δικαστικό επιμελητή ή τον συμβολαιογράφο κατόπιν αίτησης των κληρονόμων και των κληροδόχων που αντιπροσωπεύουν το πενήντα τοις εκατό της κληρονομιαίας περιουσίας.

Απουσία διανομέα και διανομής από τον διαθέτη, οι κληρονόμοι μπορούν να διανέμουν την κληρονομιά μεταξύ τους κατά την κρίση τους.

Στην πράξη, τόσο στη μία όσο και στην άλλη περίπτωση, η διανομή και η επαγωγή της κληρονομιάς γίνονται ενώπιον συμβολαιογράφου για αποδεικτικούς σκοπούς και για την καταχώριση των δικαιωμάτων.

Όταν δεν έχει διοριστεί διανομέας, η διανομή εκτελείται στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας, κατόπιν αιτήματος κληρονόμου. Στην περίπτωση αυτή διορίζεται πραγματογνώμονας για την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και διανομέας για τη διανομή της κληρονομιάς. Επίσης, εάν ζητηθεί, μπορεί να συμφωνηθεί προηγουμένως ο διορισμός διαχειριστή και η πραγματοποίηση δικαστικής απογραφής των περιουσιακών στοιχείων. Οι πράξεις διανομής του διανομέα (με τις τροποποιήσεις που μπορεί να επιφέρει το δικαστήριο, εάν ένας κληρονόμος εκφράσει αντίθεση με τις εν λόγω πράξεις) καταχωρίζονται στο μητρώο του συμβολαιογράφου.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Όσοι καλούνται σε κληρονομιά ή σε κληροδοσία σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή σύμφωνα με τη διάταξη τελευταίας βούλησης γίνονται κληρονόμοι ή κληροδόχοι με την αποδοχή της κληρονομιάς ή της κληροδοσίας (βλ. σημείο 5.2). Τα αποτελέσματα της αποδοχής επέρχονται αναδρομικά από τον θάνατο του διαθέτη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σε περίπτωση καθολικής αποδοχής ή αποδοχής χωρίς το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για όλες τις υποχρεώσεις της κληρονομιάς, όχι μόνο με τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς αλλά και με την προσωπική περιουσία του.

Σε περίπτωση αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος υποχρεούται να εξοφλήσει οφειλές και λοιπές υποχρεώσεις της κληρονομιάς μόνο από την κληρονομιαία περιουσία.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Η ιδιότητα του κληρονόμου ή του κληροδόχου δεν συνεπάγεται κατ' αρχήν την καταχώριση της κυριότητας συγκεκριμένων ακινήτων στο κτηματολόγιο, διότι δεν παρέχει εμπράγματο δικαίωμα σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία. Γεννά μόνο την υποχρέωση προσωρινής καταχώρισης. Οι κληρονόμοι διαθέτουν αναλογικό δικαίωμα επί του γενικού συνόλου της κληρονομιάς. Οι κληροδόχοι διαθέτουν ενοχικό δικαίωμα να απαιτήσουν από τον κληρονόμο την παράδοση των κληροδοτημάτων. Για την ουσιαστική χορήγηση δικαιωμάτων απαιτείται η αποδοχή της κληρονομιάς ή της κληροδοσίας και η επαγωγή των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων. Μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις (μοναδικός κληρονόμος, μοναδικό περιουσιακό στοιχείο, κληροδόχος που έχει εξουσιοδοτηθεί να παραλάβει μόνος του την κληροδοσία) δεν χρειάζεται διανομή και επαγωγή κληρονομιάς.

Η καταχώριση ακίνητης περιουσίας απαιτεί δημόσιο έγγραφο αποδοχής της κληρονομιάς και επαγωγής περιουσιακών στοιχείων ενώπιον συμβολαιογράφου ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τη σχετική δικαστική απόφαση. Στην απόφαση αυτή πρέπει να επισυνάπτονται συμπληρωματικά έγγραφα, όπως ο τίτλος κληρονομικής διαδοχής (διαθήκη, δήλωση των κληρονόμων και σύμβαση αποδοχής), πέραν της ληξιαρχικής πράξης θανάτου και του πιστοποιητικού που εκδίδεται από το Γενικό Μητρώο Διαθηκών. Επίσης, απαιτείται η καταβολή των φόρων κληρονομιάς.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή (administrador) δεν είναι υποχρεωτικός σύμφωνα με το ισπανικό δίκαιο, ωστόσο μπορεί να συμφωνηθεί κατά τη διαδικασία διανομής της κληρονομίας, υπό ορισμένες συνθήκες.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Σε περίπτωση που η διαθήκη κατονομάζει συγκεκριμένο πρόσωπο ως εκτελεστή (albacea) (σύμφωνα με το κοινό δίκαιο), το πρόσωπο αυτό αναλαμβάνει τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας. (βλ. σημείο 6).

Ο διαθέτης μπορεί επίσης να ορίσει με τη διαθήκη έναν ελεγκτή-διανομέα (contador partidor) για την αποτίμηση της κληρονομιαίας περιουσίας και τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων.
Γενικότερα, τρία είναι τα πρόσωπα που μπορούν να διοριστούν –ο εκτελεστής, ο ελεγκτής-διανομέας και ο διαχειριστής– και όλοι έχουν διαχειριστικές εξουσίες που μπορούν να τροποποιηθούν από τον διαθέτη ή το δικαστήριο και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τους ίδιους τους κληρονόμους.
9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;
Τα κύρια καθήκοντα του διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας είναι τα εξής:
Εκπροσώπηση της κληρονομιαίας περιουσίας
περιοδική απόδοση λογαριασμών
Συντήρηση της κληρονομιαίας περιουσίας και οποιεσδήποτε άλλες διαχειριστικές πράξεις ενδέχεται να θεωρηθούν απαραίτητες.
10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;
Η δήλωση των εξ αδιαθέτου κληρονόμων αποτελεί συμβολαιογραφική πράξη που έχει σκοπό να αποδείξει την ιδιότητα του κληρονόμου και το μερίδιο που του αναλογεί.
Η συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής και διανομής (καθώς και παράδοσης των κληροδοτημάτων, εφόσον συντρέχει περίπτωση), κατόπιν συμφωνίας των ενδιαφερομένων, συνεπάγεται την κτήση κυριότητας συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς.
Εάν η διαδικασία της κληρονομικής διαδοχής λάβει χώρα στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας, η δικαστική απόφαση που εγκρίνει τη διανομή (και επιλύει, εάν συντρέχει περίπτωση, τις διαφωνίες) συνιστά επαρκή τίτλο και θα πρέπει να περιβάλλεται τον προβλεπόμενο από τον νόμο συμβολαιογραφικό τύπο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/04/2023
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.
Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση fr αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Κληρονομική διαδοχή - Γαλλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);
Σε διασυνοριακές περιπτώσεις, η διαθήκη είναι έγκυρη εάν συμμορφώνεται με το δίκαιο του κράτους στο οποίο έχει συνταχθεί.
Ουσιαστικές προϋποθέσεις στη Γαλλία
• Ο συντάκτης της διαθήκης πρέπει να έχει χρήση του λογικού (άρθρο 901 του Αστικού Κώδικα)
• Ο συντάκτης της διαθήκης πρέπει να είναι ικανός για δικαιοπραξία (άρθρο 902 του Αστικού Κώδικα).
• Υπάρχουν ειδικές διατάξεις για τα άτομα υπό δικαστική συμπαράσταση και ως εκ τούτου, οι ανήλικοι κάτω των 16 ετών δεν μπορούν να συντάξουν διαθήκη (άρθρο 903 του Αστικού Κώδικα) και οι ενήλικοι υπό δικαστική συμπαράσταση πρέπει να λάβουν την άδεια του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμπαραστάτη (άρθρο 476 του Αστικού Κώδικα). Τα πρόσωπα υπό κηδεμονία μπορούν να συντάξουν ελεύθερα διαθήκη (άρθρο 470 του Αστικού Κώδικα), με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 901.
Τυπικές προϋποθέσεις
Στη Γαλλία, είναι αποδεκτά τέσσερα είδη διαθηκών:
• Η ιδιόγραφη διαθήκη: πρέπει να γραφεί ολόκληρη με το χέρι του διαθέτη, να χρονολογηθεί και να υπογραφεί από αυτόν (άρθρο 970 του Αστικού Κώδικα).
• Η δημόσια διαθήκη: πρέπει να συνταχθεί ενώπιον δύο συμβολαιογράφων ή ενός συμβολαιογράφου και δύο μαρτύρων (άρθρο 971 του Αστικού Κώδικα). Εάν η διαθήκη συνταχθεί ενώπιον δύο συμβολαιογράφων, υπαγορεύεται σ' αυτούς από τον διαθέτη. Το ίδιο ισχύει εάν η διαθήκη συνταχθεί ενώπιον ενός μόνο συμβολαιογράφου. Και στις δύο περιπτώσεις, μετά τη σύνταξη της διαθήκης, αυτή διαβάζεται στον διαθέτη (άρθρο 972 του Αστικού Κώδικα). Η διαθήκη πρέπει να υπογραφεί από τον διαθέτη ενώπιον του συμβολαιογράφου και των δύο μαρτύρων (άρθρο 973 του Αστικού Κώδικα), καθώς και να υπογραφεί από τον συμβολαιογράφο και τους μάρτυρες (άρθρο 974 του Αστικού Κώδικα).
• Η μυστική διαθήκη: δακτυλογραφείται ή γράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη ή άλλο πρόσωπο, υπογράφεται από τον διαθέτη και στη συνέχεια εγχειρίζεται, σε κλειστό και σφραγισμένο φάκελο, σε συμβολαιογράφο παρουσία δύο μαρτύρων (άρθρο 976 του Αστικού Κώδικα).
• Η διεθνής διαθήκη: εγχειρίζεται από τον διαθέτη σε συμβολαιογράφο και σε δύο μάρτυρες, υπογράφεται από αυτούς και στη συνέχεια επισυνάπτεται σε βεβαίωση που συντάσσει ο συμβολαιογράφος ο οποίος αναλαμβάνει τη φύλαξή της (Σύμβαση της Ουάσινγκτον της 26ης Οκτωβρίου 1973).
Σύμφωνα με το άρθρο 895 του Αστικού Κώδικα, ο διαθέτης μπορεί ανά πάσα στιγμή να ανακαλέσει τη διαθήκη.
Οι κληρονομικές συμβάσεις
Οι συμβάσεις περί μέλλουσας κληρονομικής διαδοχής καταρχήν απαγορεύονται (άρθρο 722 του Αστικού Κώδικα).

Ωστόσο, από τον Ιανουάριο του 2007 παρέχεται σε πρόσωπο που είναι εν δυνάμει κληρονόμος (το τέκνο) η δυνατότητα να παραιτηθεί εκ των προτέρων από το δικαίωμα προσφυγής κατά προσβολής της κληρονομιάς του υπέρ ενός ή περισσότερων προσώπων που έχουν ή όχι την ιδιότητα του κληρονόμου (αδέλφια ή κατιόντες συγγενείς του). Πρόκειται για εκ των προτέρων παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης αγωγής ανατροπής (action en réduction) (άρθρο 929 του Αστικού Κώδικα). Για να είναι έγκυρη, η εν λόγω παραίτηση πρέπει να γίνει με δημόσιο έγγραφο και να κατατεθεί ενώπιον δύο συμβολαιογράφων. Η πράξη πρέπει να ορίζει επίσης τους δικαιούχους της κληρονομιάς (βλ. επίσης ερώτηση 3).
Εξάλλου, στο πλαίσιο δωρεάς με νέμηση ο κληρονόμος (το τέκνο) έχει το δικαίωμα να συναινέσει να λάβουν αντ' αυτού οι κατιόντες του το σύνολο ή μέρος του μεριδίου του (άρθρο 1078-4 του Αστικού Κώδικα).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Κάθε διαθήκη, και ιδίως η ιδιόγραφη διαθήκη, μπορεί να καταχωριστεί. Η καταχώριση πραγματοποιείται στο κεντρικό μητρώο διαθηκών (Fichier central des dispositions de dernières volontés) από τον συμβολαιογράφο. Η εγγραφή στο φάκελο δεν αφορά το περιεχόμενο της διαθήκης, αλλά αποκλειστικά την οικογενειακή κατάσταση του ενδιαφερόμενου και τις πληροφορίες ως προς τον συμβολαιογράφο στο γραφείο του οποίου έχει κατατεθεί η διαθήκη. Ως εκ τούτου, ο ρόλος του κεντρικού μητρώου διαθηκών είναι να παραπέμπει τους αιτούντες στον συμβολαιογράφο και όχι να γνωστοποιεί το περιεχόμενο των διαθηκών.
Κάθε πρόσωπο μπορεί να έχει πρόσβαση στο μητρώο, κατόπιν προσκόμισης αποσπάσματος ληξιαρχικής πράξης θανάτου ή άλλου εγγράφου που πιστοποιεί τον θάνατο του προσώπου του οποίου αναζητείται η διαθήκη και στη συνέχεια ο ενδιαφερόμενος πρέπει να απευθυνθεί ο ίδιος στον συμβολαιογράφο στο γραφείο του οποίου έχει κατατεθεί η διαθήκη. Το αίτημα υποβάλλεται ηλεκτρονικά: https://www.adsn.notaires.fr/fcddvPublic/profileChoice.htm.
Ο συμβολαιογράφος δεν μπορεί να αποκαλύψει το περιεχόμενο της διαθήκης παρά μόνο στους κληρονόμους και τους κληροδόχους, εκτός εκδοθεί διαταγή προς το αντίθετο από τον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το γαλλικό δίκαιο κατοχυρώνει το δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα αποκλειστικά υπέρ των κατιόντων του θανόντος (τέκνα, εγγόνια, κ.λπ. κατά σειρά διαδοχής) και του/της συζύγου του/της θανόντος/-ούσης, εάν δεν υπάρχουν κατιόντες.
Οι ανιόντες και οι συγγενείς σε πλάγια γραμμή δεν είναι αναγκαίοι κληρονόμοι.
Τα εν λόγω δικαιώματα νόμιμης μοίρας, που περιορίζουν την ελευθερία του διατιθέναι, και των οποίων η σημασία διαφέρει ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων του θανόντος ή την ιδιότητα του αναγκαίου κληρονόμου (τέκνο ή σύζυγος), δεν υπερβαίνουν τα 3/4 της κληρονομιάς. Οι αναγκαίοι κληρονόμοι δεν μπορούν να αποποιηθούν τη νόμιμη μοίρα τους (εκτός εάν αποποιηθούν την κληρονομιά). Αντιθέτως, μπορούν να παραιτηθούν εκ των προτέρων από το δικαίωμα άσκησης αγωγής ανατροπής υπέρμετρων παροχών (action en réduction) (η εν λόγω εκ των προτέρων παραίτηση από το δικαίωμα αγωγής αναφέρεται και στην απάντηση της ερώτησης 1, ως προς τις κληρονομικές συμβάσεις).
Οι εν λόγω κληρονόμοι μπορούν λοιπόν να ασκήσουν το δικαίωμά τους στη νόμιμη μοίρα (άρθρο 721 του Αστικού Κώδικα, άρθρο 912 του Αστικού Κώδικα).
• Η νόμιμη μοίρα των τέκνων: η νόμιμη μοίρα είναι το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας, εάν ο θανών αφήνει μόνο ένα τέκνο κατά τον θάνατό του. Αν τα επιζώντα τέκνα είναι δύο, η νόμιμη μοίρα ισούται με τα δύο τρίτα της εξ αδιαθέτου μερίδας και αν τα επιζώντα τέκνα είναι τρία ή περισσότερα η νόμιμη μοίρα ισούται με τα τρία τέταρτα της εξ αδιαθέτου μερίδας (άρθρο 913 του Αστικού Κώδικα).
• Η νόμιμη μοίρα του επιζώντος συζύγου: η νόμιμη μοίρα του επιζώντος συζύγου είναι το ένα τέταρτο της εξ αδιαθέτου μερίδας (άρθρο 914-1 του Αστικού Κώδικα). Η εν λόγω νόμιμη μοίρα παρέχεται μόνον εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες και ανιόντες και για κάθε κληρονομική διαδοχή που επήλθε από την 1η Ιουλίου 2002.
Διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την άσκηση δικαιώματος νόμιμης μοίρας
Η αγωγή ανατροπής επιτρέπει στους κληρονόμους να ασκήσουν το δικαίωμά τους επί της νόμιμης μοίρας. Έτσι, όταν η νόμιμη μοίρα ενός ή περισσότερων κληρονόμων θίγεται από άμεση ή έμμεση διάθεση που βασίζεται στην ελευθερία του διατιθέναι, η εν λόγω διάθεση μπορεί να μειωθεί στην εξ αδιαθέτου μερίδα της κληρονομιάς (άρθρο 920 του Αστικού Κώδικα).
Η αγωγή αυτή μπορεί να ασκηθεί μόνον από τους μεριδιούχους εντός προθεσμίας 5 ετών από την επαγωγή της κληρονομιάς ή 2 ετών από τη διαπίστωση της προσβολής της νόμιμης μοίρας (άρθρο 921 του Αστικού Κώδικα).
Κάθε ενήλικος αναγκαίος κληρονόμος μπορεί να παραιτηθεί εκ των προτέρων του δικαιώματος να ασκήσει αγωγή ανατροπής (άρθρο 929 του Αστικού Κώδικα). Η παραίτηση αυτή πρέπει να γίνει με δημόσιο έγγραφο ενώπιον δύο συμβολαιογράφων. Η σχετική πράξη υπογράφεται χωριστά από κάθε παραιτούμενο δικαιώματος παρουσία μόνο των συμβολαιογράφων. Η πράξη αναφέρει τις μελλοντικές έννομες συνέπειες για κάθε παραιτούμενο.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Στο γαλλικό δίκαιο, όταν δεν υπάρχει διαθήκη, η κληρονομική διαδοχή επέρχεται με τον ακόλουθο τρόπο:
• Εάν ο θανών δεν είχε σύζυγο και έχει επιζώντα τέκνα, η κληρονομιά περιέρχεται στους κληρονόμους σε ίσα μερίδια (άρθρα 734 και 735 του Αστικού Κώδικα).
• Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, η κληρονομιά του περιέρχεται στους γονείς και στα αδέλφια του κληρονομούμενου καθώς και στους κατιόντες των τελευταίων (άρθρο 738 του Αστικού Κώδικα).
Αν δεν υπάρχουν επιζώντα αδέλφια του θανόντος, ούτε επιζώντες κατιόντες αυτών, τον κληρονομούν ο πατέρας και η μητέρα του, έκαστος κατά το ήμισυ (άρθρο 736 του Αστικού Κώδικα).
Εάν ο πατέρας και η μητέρα του θανόντος έχουν αποβιώσει πριν από αυτόν, τον κληρονομούν τα αδέλφια του ή οι κατιόντες τους, αποκλείοντας άλλους συγγενείς, ανιόντες ή σε πλάγια γραμμή (άρθρο 737 του Αστικού Κώδικα).
• Εάν ο θανών είχε σύζυγο που επιζεί, πριν από τη διευθέτηση της κληρονομικής διαδοχής πρέπει να γίνει εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Μετά την εκκαθάριση αυτή, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:
• Εάν ο θανών αφήνει σύζυγο και τέκνα, ο σύζυγος έχει δικαίωμα επιλογής. Μπορεί να επιλέξει είτε την επικαρπία επί του συνόλου της περιουσίας ή την κυριότητα του ενός τετάρτου της περιουσίας όταν όλα τα τέκνα είναι τέκνα και των δύο συζύγων είτε την κυριότητα του ενός τετάρτου εάν υπάρχουν ένα ή περισσότερα τέκνα που δεν είναι τέκνα και των δύο συζύγων (άρθρο 757 του Αστικού Κώδικα). Ο σύζυγος θεωρείται ότι έχει επιλέξει την επικαρπία αν αποβιώσει χωρίς να έχει προβεί στην ως άνω επιλογή.
• Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει σύζυγο και ανιόντες, η κληρονομιά επάγεται κατά το ήμισυ στον σύζυγο, κατά το ένα τέταρτο στον πατέρα και κατά το ένα τέταρτο στη μητέρα. Εάν ένας από τους ανιόντες έχει προαποβιώσει, το ένα τέταρτο επάγεται στον σύζυγο (άρθρο 757-1 του Αστικού Κώδικα).
• Όταν δεν υπάρχουν ούτε ανιόντες ούτε κατιόντες, το σύνολο της κληρονομιάς επάγεται στον επιζώντα σύζυγο (άρθρο 757-2 του Αστικού Κώδικα). Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 757-2 του Αστικού Κώδικα, όταν δεν υπάρχουν ανιόντες, τα αδέλφια του θανόντος ή οι κατιόντες τους λαμβάνουν το ήμισυ της των περιουσιακών στοιχείων σε είδος που περιλαμβάνονται στην κληρονομιά, τα οποία είχαν περιέλθει στον θανόντα από τους ανιόντες του από κληρονομιά ή δωρεά. Πρόκειται για το δικαίωμα επιστροφής (άρθρο 757-3 του Αστικού Κώδικα). Όλα τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στον επιζώντα σύζυγο.
Σύντροφοι καταχωρημένης συμβίωσης

Ο επιζών σύντροφος σε καταχωρημένη συμβίωση δεν καλείται εκ του νόμου στην κληρονομιά. Μπορεί όμως να είναι αποδέκτης κληροδοσίας.
Ο καταχωρισμένος σύντροφος δεν θεωρείται, συνεπώς, κληρονόμος του θανόντος. Διαθέτει μόνο προσωρινό δικαίωμα δωρεάν οίκησης στην οικογενειακή εστία για ένα έτος (καθώς και χρήσης της οικοσκευής) μετά το θάνατο του συντρόφου του, υπό την προϋπόθεση ότι κατοικούσε πράγματι σ' αυτήν και την χρησιμοποιούσε ως κύρια κατοικία κατά τον χρόνο του θανάτου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 515-6 του Αστικού Κώδικα. Επομένως, κληρονομεί μόνο εάν έχει εγκατασταθεί ως κληρονόμος εκ διαθήκης.
Εάν υπάρχουν τέκνα, είτε προέρχονται από το ζεύγος είτε όχι, είναι δυνατόν να κληροδοτηθεί στον επιζώντα σύντροφο μόνο η διαθέσιμη μερίδα της κληρονομιάς. Η διαθέσιμη μερίδα της κληρονομιάς διαφέρει ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων: όταν υπάρχουν δύο τέκνα η διαθέσιμη μερίδα ισούται με ένα τρίτο της κληρονομιαίας περιουσίας, όταν υπάρχουν τρία ή περισσότερα τέκνα η διαθέσιμη μερίδα ισούται με ένα τέταρτο (βλέπε τα προσκτηθέντα).
Αν δεν υπάρχουν τέκνα, μπορεί να κληροδοτηθεί το σύνολο της περιουσίας στον επιζώντα σύντροφο ή σε τρίτο πρόσωπο, εφόσον δεν υπάρχουν αναγκαίοι κληρονόμοι. Ωστόσο, αν οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή, μπορούν να ζητήσουν να τους επιστραφούν τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν δωρίσει στο προαποβίωσαν τέκνο τους εντός του ορίου του ενός τετάρτου της κληρονομιάς για κάθε εν ζωή γονέα (άρθρο 738-2 του Αστικού Κώδικα).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Στη Γαλλία, αρμόδιος για θέματα κληρονομικής διαδοχής είναι ο συμβολαιογράφος. Η συμμετοχή του είναι υποχρεωτική όταν η κληρονομιά περιλαμβάνει ακίνητα. Είναι προαιρετική εάν δεν υπάρχουν ακίνητα.
Ο συμβολαιογράφος καταρτίζει κληρονομητήριο (acte de notoriété) στο οποίο ορίζεται η επαγωγή της κληρονομιάς και συντάσσει τις βεβαιώσεις ακινήτων που επιτρέπουν τη μεταβίβαση ακινήτων αιτία θανάτου βοηθά τους κληρονόμους να διεκπεραιώσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις τους (σύνταξη και κατάθεση της δήλωση αποδοχής κληρονομιάς εντός των προθεσμιών και πληρωμή του φόρου κληρονομιάς) εάν η σύνθεση της κληρονομιαίας περιουσίας το επιτρέπει και ανάλογα με τον αριθμό των κληρονόμων και τη βούλησή τους, οργανώνει τη διανομή της κληρονομιάς μεταξύ των κληρονόμων, συντάσσοντας πράξη διανομής (acte de partage).
Σε περίπτωση διαφοράς, καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο είναι το πολυμελές πρωτοδικείο του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς. Το εν λόγω δικαστήριο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η γραμματεία του πρωτοδικείου του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς είναι αρμόδια να παραλαμβάνει δηλώσεις αποποίησης ή αποδοχής μέχρι το ποσό του καθαρού ενεργητικού της κληρονομιάς.
Για τις άνευ όρων αποδοχές κληρονομιάς δεν απαιτούνται ειδικές διατυπώσεις.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Η γραμματεία του πρωτοδικείου του τόπου επαγωγής της κληρονομίας είναι αρμόδια να λαμβάνει τις αποποιήσεις από τις καθολικές κληροδοσίες και τις κληροδοσίες ποσοστού. Η αποποίηση κληροδοσίας είδους δεν απαιτεί δήλωση βάσει της γαλλικής νομοθεσίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το δικαίωμα αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς είναι αδιαίρετο. Αφορά το σύνολο της περιουσίας και δεν μπορεί, επομένως, να περιοριστεί στη νόμιμη μοίρα.
Ωστόσο, ο κληρονόμος μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα να ζητήσει την ανατροπή παροχών που προσβάλλουν τη νόμιμη μοίρα του.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η επαγωγή της κληρονομιάς πραγματοποιείται με τον θάνατο, στον τόπο της τελευταίας κατοικίας του θανόντος.
Αμέσως μετά τον θάνατο, οι κληρονόμοι έχουν τρεις επιλογές: την άνευ όρων αποδοχή της κληρονομιάς, την αποδοχή της κληρονομιάς έως το καθαρό ενεργητικό ή την αποποίηση της κληρονομιάς.
Η άνευ όρων αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή (άρθρο 782 του Αστικού Κώδικα). Είναι σιωπηρή όταν ο κληρονόμος προβαίνει σε πράξη η οποία υποδηλώνει κατ' ανάγκην την πρόθεση αποδοχής και στην οποία δεν θα είχε το δικαίωμα να προβεί παρά μόνον ως κληρονόμος που αποδέχεται την κληρονομιά (άρθρο 783 του Αστικού Κώδικα).
Η αποδοχή κληρονομιάς έως το καθαρό ενεργητικό προϋποθέτει δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου του τόπου στον οποίο επάγεται η κληρονομιά (άρθρα 787 και 788 του Αστικού Κώδικα). Η δήλωση συνοδεύεται ή ακολουθείται από την απογραφή της κληρονομιάς εντός μέγιστης προθεσμίας δύο μηνών. Η απογραφή πρέπει να διενεργείται από συμβολαιογράφο, δικαστικό εκπλειστηριαστή ή δικαστικό επιμελητή (άρθρο 789 του Αστικού Κώδικα). Αν δεν διενεργηθεί απογραφή, θα θεωρηθεί ότι υπήρξε άνευ όρων αποδοχή της κληρονομιάς (άρθρο 790 του Αστικού Κώδικα). Η απογραφή πρέπει να καλύπτει όλα τα στοιχεία που απαρτίζουν την κληρονομιά, ενεργητικό και παθητικό.
Η αποδοχή έως το ύψος του ενεργητικού επιτρέπει στον κληρονόμο να αποφύγει τη σύγχυση της περιουσίας του με την κληρονομιαία περιουσία να διατηρήσει έναντι αυτής όλα τα δικαιώματα που είχε προηγουμένως επί των περιουσιακών στοιχείων του θανόντος να μην είναι υπόχρεος να καταβάλει φόρους κληρονομιάς παρά μόνο μέχρι το ύψος της αξίας των στοιχείων που κληρονόμησε. Ως εκ τούτου, ο κληρονόμος είναι υπεύθυνος για τις υποχρεώσεις, αλλά μόνο μέχρι το ύψος της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που λαμβάνει από την κληρονομιά.
Η αποποίηση κληρονομιάς δεν τεκμαίρεται και πρέπει να είναι ρητή. Για να είναι αντιτάξιμη έναντι τρίτων, πρέπει να αποσταλεί ή να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου στον οποίο επάγεται η κληρονομιά (άρθρο 804 του Αστικού Κώδικα). Ο κληρονόμος που αποποιείται θεωρείται ότι ουδέποτε έγινε κληρονόμος.
Η προθεσμία για την αποδοχή ή την αποποίηση της κληρονομιάς είναι 10 έτη και μετά την παρέλευσή της τεκμαίρεται ότι ο κληρονόμος αποποιείται την κληρονομιά. Ωστόσο, ο κληρονόμος μπορεί να υποχρεωθεί να δηλώσει αν αποδέχεται ή αποποιείται την κληρονομιά (άρθρο 771 του Αστικού Κώδικα), γεγονός που του παρέχει προθεσμία δύο μηνών για να απαντήσει. Μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας, εάν ο κληρονόμος δεν έχει αποφασίσει, θεωρείται ότι αποδέχεται την κληρονομιά άνευ όρων.
Στο γαλλικό δίκαιο ισχύει η αρχή του φιλικού διακανονισμού της κληρονομικής διαδοχής, χωρίς παρέμβαση του δικαστηρίου. Η εν λόγω παρέμβαση του δικαστηρίου μπορεί να ζητηθεί μόνο σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των κληρονόμων.
Οι περισσότερες κληρονομικές διαδοχές διευθετούνται φιλικά, με τη συνδρομή συμβολαιογράφου. Ωστόσο, είναι δυνατό να παραλειφθεί η συμμετοχή συμβολαιογράφου σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως όταν η περιουσία του κληρονομούμενου δεν περιέχει ακίνητα. Εάν οι κληρονόμοι απευθυνθούν σε συμβολαιογράφο, μπορούν να επιλέξουν τον συμβολαιογράφο της αρεσκείας τους. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των κληρονόμων ως προς την επιλογή του συμβολαιογράφου, ο καθένας μπορεί να εκπροσωπηθεί από τον συμβολαιογράφο του.
Αφότου επιλεγεί ο συμβολαιογράφος, πρέπει στη συνέχεια να καθοριστεί η σύνθεση της περιουσίας του κληρονομουμένου λαμβάνοντας υπόψη το σύστημα περιουσιακών σχέσεων με τον/την σύζυγο του/της θανόντος/-ούσης, προηγούμενες δωρεές, κ.λπ. Για την εξακρίβωση των περιουσιακών στοιχείων που θα ληφθούν υπόψη, ο συμβολαιογράφος διενεργεί έρευνα σε διάφορους οργανισμούς (ασφαλιστικές εταιρείες, τράπεζες κ.λπ.) και ζητά από τους κληρονόμους να αναθέσουν την εκτίμηση της αξίας των ακινήτων ή άλλων στοιχείων ενεργητικού μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο. Ενδέχεται να είναι επίσης αναγκαία η απογραφή των κινητών περιουσιακών στοιχείων. Το παθητικό καθορίζεται με την καταγραφή των οφειλών του θανόντος, είτε πρόκειται για απλούς

λογαριασμούς, οφειλόμενους φόρους, επιστρεπτέες κοινωνικές παροχές, υποχρεώσεις εγγυοδοσίας ή ακόμη και αντισταθμιστική παροχή που καταβλήθηκε σε πρώην σύζυγο.
Μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, οι κληρονόμοι καθίστανται εξ αδιαιρέτου συγκύριοι του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς έως τη διανομή της περιουσίας. Οι εν λόγω εξ αδιαιρέτου συγκύριοι είναι επίσης υπεύθυνοι για το παθητικό κατά τον λόγο των μεριδίων τους. Οι πράξεις πώλησης των εξ αδιαιρέτου περιουσιακών στοιχείων (πράξεις διάθεσης) πρέπει να αποφασίζονται με ομοφωνία. Αντιθέτως, οι πράξεις διοίκησης μπορούν να αποφασιστούν με πλειοψηφία τουλάχιστον δύο τρίτων των εξ αδιαιρέτου δικαιωμάτων. Εξάλλου, κάθε εξ αδιαιρέτου συγκύριος μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της κοινής περιουσίας. Σε περίπτωση εμπλοκής, υπάρχει δυνατότητα δικαστικής προσφυγής για να παρακαμφθεί η έγκριση ορισμένων εξ αδιαιρέτου συγκυρίων.
Με τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς μεταξύ των κληρονόμων παύει η συγκυριότητα. Η εν λόγω διανομή γίνεται είτε με φιλικό διακανονισμό εάν συμφωνούν οι δικαιούχοι (καταρχήν, άρθρο 835 του Αστικού Κώδικα), είτε μετά από δικαστική διαδικασία σε περίπτωση διαφωνίας, με την παρέμβαση συμβολαιογράφου (κατ' εξαίρεση, άρθρο 840 του Αστικού Κώδικα). Επιπλέον, η διανομή μπορεί να είναι καθολική ή μερική, εάν ορισμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν κοινά (όπως τα περιουσιακά στοιχεία σε επικαρπία). Κάθε κληρονόμος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια διανομής (άρθρο 815 του Αστικού Κώδικα). Ο πιστωτής εξ αδιαιρέτου συγκυρίου μπορεί επίσης να προκαλέσει τη διανομή (άρθρο 815-17 του Αστικού Κώδικα).
Αυτό το τελευταίο στάδιο της ρύθμισης της κληρονομικής διαδοχής απαιτεί τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στο όνομα των κληρονόμων. Απαιτούνται επίσης βεβαιώσεις κυριότητας για την επικύρωση του γεγονότος ότι οι κληρονόμοι είναι οι νέοι κύριοι των περιουσιακών στοιχείων, είτε πρόκειται για ακίνητα, για μερίδια αστικών εταιριών, οχήματα ή κινητές αξίες. Στην περίπτωση ακινήτων, οι κληρονόμοι οφείλουν να καταχωρίσουν τη βεβαίωση κυριότητας στο κτηματολόγιο, και στην περίπτωση μεριδίων αστικών εταιριών, να καταχωρίσουν τη βεβαίωση στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου εμπορικών και εταιρικών υποθέσεων.
Αν δεν διενεργηθεί διανομή, οι κληρονόμοι παραμένουν εξ αδιαιρέτου συγκύριοι.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Στο γαλλικό δίκαιο, ο θάνατος συνεπάγεται την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής και τη γένεση εξ αδιαιρέτου κυριότητας μεταξύ των κληρονόμων που ορίζονται εκ του νόμου, οι οποίοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως στη θέση του κληρονομούμενου ως προς τα περιουσιακά στοιχεία, τα δικαιώματα και τις ενέργειές του (άρθρα 720 και 724 του Αστικού Κώδικα), γεγονός που τους επιτρέπει, καταρχήν, να αναλάβουν αμέσως την κληρονομιά του θανόντος. Ωστόσο, οι κληρονόμοι πρέπει να επιλέξουν μεταξύ των κάτωθι ως προς την κληρονομιά: να προβούν σε άνευ όρων αποδοχή της, να προβούν σε αποδοχή έως το καθαρό ενεργητικό ή να την αποποιηθούν (βλέπε και απάντηση στην ερώτηση 6).
Οι γενικοί κληροδόχοι και δωρεοδόχοι δεν απολαύουν αυτού του δικαιώματος παρά μόνο αν δεν υπάρχουν αναγκαίοι κληρονόμοι (άρθρο 1006 του Αστικού Κώδικα). Εάν υπάρχουν αναγκαίοι κληρονόμοι, πρέπει να τους ζητήσουν την απόδοση της κληροδοσίας (άρθρο 1004 του Αστικού Κώδικα).
Οι κληροδόχοι ποσοστού και δήλου πράγματος πρέπει να απευθυνθούν στους βεβαρημένους κληρονόμους (άρθρα 1011 και 1014 του Αστικού Κώδικα). Με τη μεσολάβηση αυτών θα εξασφαλίσουν την παράδοση των κληροδοτημάτων τους.
Σε περίπτωση ακληρίας, καλείται στην κληρονομιά το Δημόσιο. Σ' αυτήν την περίπτωση, εκπροσωπείται από την αρχή διαχείρισης δημόσιας περιουσίας (Administration des domaines).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ο κληρονόμος του συνόλου ή μέρους της περιουσίας που αποδέχεται άνευ όρων την κληρονομιά ευθύνεται επ' αόριστον για τις οφειλές και υποχρεώσεις που τη βαρύνουν. Δεσμεύεται από τις κληροδοσίες χρηματικών ποσών μόνο έως το καθαρό ενεργητικό χωρίς τις οφειλές (άρθρο 785 του Αστικού Κώδικα). Εάν υπάρχουν πολλοί κληρονόμοι, ο καθένας είναι ευθύνεται προσωπικά για τις οφειλές και τις υποχρεώσεις της κληρονομιάς αναλογικά με τη μερίδα του (άρθρο 873 του Αστικού Κώδικα).
Αν ο κληρονόμος έχει επιλέξει την άνευ όρων αποδοχή, ευθύνεται απεριόριστα για όλες τις οφειλές και τις υποχρεώσεις του θανόντος. Ωστόσο, μπορεί να ζητήσει να απαλλαγεί εν όλω ή εν μέρει από την υποχρέωσή του για οφειλή της κληρονομιάς εφόσον, κατά τον χρόνο της κληρονομικής διαδοχής, ενδεχομένως αγνοούσε την ύπαρξη της υποχρέωσης και εάν η πληρωμή των οφειλών αυτών θα μπορούσε να βλάψει σοβαρά την προσωπική περιουσία του.
• Εάν έχει επιλέξει την αποδοχή έως την αξία του καθαρού ενεργητικού, ο κληρονόμος ευθύνεται για τις οφειλές της κληρονομιάς μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχει κληρονομήσει.
• Εάν έχει αποποιηθεί την κληρονομιά, ο κληρονόμος δεν έχει ευθύνη για τις οφειλές.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι διατάξεις του άρθρου 710-1 του Αστικού Κώδικα προβλέπουν ότι για διατυπώσεις δημοσιότητας ως προς το κτηματολόγιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον οι πράξεις που συντάσσονται με τη μορφή δημοσίου εγγράφου από συμβολαιογράφο που ασκεί το επάγγελμα στη Γαλλία, οι δικαστικές αποφάσεις και τα δημόσια έγγραφα που προέρχονται από διοικητική αρχή.
Σε περίπτωση που η κληρονομιαία περιουσία περιλαμβάνει ακίνητο, ο συμβολαιογράφος συντάσσει συμβολαιογραφική πράξη η οποία ονομάζεται «βεβαίωση ακινήτου» (attestation immobilière). Με το εν λόγω δημόσιο έγγραφο διαπιστώνεται η μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων στο όνομα των κληρονόμων. Πρέπει να δημοσιευθεί στην υπηρεσία δημοσιότητας ακινήτων. Η αξία του ακινήτου πρέπει να δηλωθεί από τους κληρονόμους και να αναγραφεί στην πράξη. Πρέπει να αντιστοιχεί στην τιμή αγοράς.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η παρέμβαση εντολοδόχου δεν προβλέπεται ούτε επιβάλλεται από το γαλλικό δίκαιο. Είναι, πάντως, δυνατή σε περίπτωση διορισμού του από τον δικαστή. Για την καταχώριση στο κτηματολόγιο ευθύνονται οι κληρονόμοι, που επικουρούνται από συμβολαιογράφο. Ο θανών μπορεί να ορίσει εκτελεστή διαθήκης, οι εξουσίες του οποίου καθορίζονται από τα άρθρα 1025 επ. του Αστικού Κώδικα.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Για την εκτέλεση των διατάξεων τελευταίας βούλησης και τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας ευθύνονται οι κληρονόμοι. Σε περίπτωση διαφοράς, είναι αρμόδιο το πρωτοδικείο του τόπου επαγωγής της κληρονομιάς.
Ο δικαστής μπορεί να διορίσει εντολοδόχο για την κληρονομιά, ο οποίος θα εκπροσωπεί το σύνολο των κληρονόμων στο πλαίσιο των εξουσιών που του έχουν ανατεθεί (άρθρο 813-1 του Αστικού Κώδικα).
Το γαλλικό δίκαιο προβλέπει και άλλα είδη εντολών που επιτρέπουν επίσης τη διαχείριση μιας κληρονομιάς. Πρόκειται ιδίως για εντολή με ισχύ μετά θάνατον (άρθρο 812 του Αστικού Κώδικα), που παρέχει στον διαθέτη τη δυνατότητα να ορίσει εν ζωή έναν εντολοδόχο με αποστολή να διοικήσει ή να διαχειριστεί το σύνολο ή μέρος της κληρονομιάς για λογαριασμό των κληρονόμων. Υπάρχει επίσης η εντολή βάσει συμβάσεως (άρθρο 813 του Αστικού Κώδικα), που υπόκειται στους κανόνες του κοινού δικαίου και, τέλος, η προαναφερθείσα δικαστική εντολή.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Οι κληρονόμοι έχουν όλες τις εξουσίες. Σε περίπτωση δυσκολιών ή εμπλοκής, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή στο δικαστήριο και να οριστεί διαχειριστής. Σ' αυτήν την περίπτωση, αποστολή του εντολοδόχου είναι να ρυθμίσει προσωρινά την κληρονομιά λόγω αδράνειας, αμέλειας ή πταίσματος ενός ή

περισσότερων κληρονόμων. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του, ο διαχειριστής εκτελεί καθήκοντα που αφορούν αμιγώς τη διατήρηση, την επίβλεψη και τη διαχείριση της κληρονομιάς (άρθρο 813-4). Εντός των ορίων των εξουσιών που του έχουν ανατεθεί, ο εντολοδόχος της κληρονομιάς εκπροσωπεί επίσης το σύνολο των κληρονόμων για αστικές πράξεις και δικαστικές διαδικασίες (άρθρο 813-5 του Αστικού Κώδικα).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Κατά το γαλλικό δίκαιο, η πράξη που καταρτίζεται συνήθως από τον συμβολαιογράφο για να δικαιολογήσει την ιδιότητα κληρονόμου είναι το κληρονομητήριο (acte de notoriété) (άρθρο 730-1 του αστικού κώδικα), ακόμη και εάν η απόδειξη είναι ελεύθερη. Πρόκειται για δημόσιο έγγραφο που προσδιορίζει ποιοι είναι οι κληρονόμοι και τη μερίδα του καθενός. Γι' αυτό, οι συγγενείς του θανόντος πρέπει να παράσχουν στον συμβολαιογράφο τα έγγραφα που επιτρέπουν την ταυτοποίηση των μελών της οικογένειας τα οποία καλούνται στην κληρονομιά (οικογενειακό βιβλιάριο, σύμβαση γάμου, απόφαση διαζυγίου, κ.λπ.). Το κληρονομητήριο αποτελεί απόδειξη μέχρις αποδείξεως του εναντίου. Η πράξη αυτή μπορεί να αντικατασταθεί από απλή βεβαίωση κληρονομιάς υπογεγραμμένη από τους κληρονόμους για μικρές περιουσίες.
Κατά περίπτωση, ο συμβολαιογράφος μπορεί να χορηγήσει πράξη ως προς την αποδοχή ή μη αποδοχή της κληρονομιάς (acte d'option successorale), καθώς και βεβαίωση ακινήτου.
Η διαδοχή ολοκληρώνεται με τη διανομή της περιουσίας, η οποία συχνά αποτυπώνεται σε συμβολαιογραφική πράξη διανομής.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.
Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση hr αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Κληρονομική διαδοχή - Κροατία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Το κληρονομικό δικαίωμα και οι κανόνες σύμφωνα με τους οποίους τα δικαστήρια, άλλες αρχές και εξουσιοδοτημένα πρόσωπα χειρίζονται τις κληρονομικές διαφορές διέπονται από τον νόμο περί κληρονομίας (*Narodne Novine,* NN, Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Κροατίας (φύλλα αριθ. 48/03, 163/03, 35/05 και 127/13).
Η διάταξη τελευταίας βούλησης μπορεί να συντάσσεται υπό τη μορφή διαθήκης. Δικαίωμα σύνταξης διαθήκης έχει κάθε πρόσωπο που έχει σώας τας φρένας και έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του.
Η διαθήκη είναι έγκυρη εφόσον έχει καταρτιστεί υπό τη μορφή και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπει ο νόμος. Υπό τις συνήθεις περιστάσεις η διαθήκη συντάσσεται υπό τη μορφή ιδιωτικής ή δημόσιας διαθήκης, ενώ σύνταξη προφορικής διαθήκης επιτρέπεται υπό έκτακτες περιστάσεις.
Η ιδιωτική διαθήκη είναι είτε ιδιόγραφη είτε συντάσσεται ενώπιον μαρτύρων. Η ιδιόγραφη διαθήκη συντάσσεται χειρόγραφα και υπογράφεται από τον διαθέτη. Η διαθήκη ενώπιον μαρτύρων συντάσσεται από πρόσωπο το οποίο έχει ικανότητα γραφής και ανάγνωσης και το οποίο δηλώνει ενώπιον δύο μαρτύρων ότι το σχετικό έγγραφο, ανεξαρτήτως του προσώπου που το έχει συντάξει, αποτελεί τη διαθήκη του, και εν συνεχεία το υπογράφει. Η διαθήκη υπογράφεται από τους μάρτυρες.
Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται με τη συμμετοχή δημόσιας αρχής. Οποιοσδήποτε μπορεί να συντάξει έγκυρη διάταξη τελευταίας βούλησης υπό τη μορφή δημόσιας διαθήκης. Πρόσωπο το οποίο δεν έχει ικανότητα ανάγνωσης ή υπογραφής μπορεί υπό συνήθεις περιστάσεις να συντάξει διάταξη τελευταίας βούλησης μόνο υπό τη μορφή δημόσιας διαθήκης. Με αίτημα του διαθέτη η δημόσια διαθήκη συντάσσεται από ένα εκ των κατωτέρω εξουσιοδοτημένων προσώπων: ειρηνοδίκη, πραγματογνώμονα του Ειρηνοδικείου ή συμβολαιογράφο, καθώς και από προξενικό ή διπλωματικό/προξενικό εκπρόσωπο της Δημοκρατίας της Κροατίας στο εξωτερικό. Η διαδικασία και οι πράξεις στις οποίες προβαίνει το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο για τη σύνταξη δημόσιας διαθήκης ορίζονται στον νόμο.
Διαθέτης ο οποίος επιθυμεί να προσδώσει στη διαθήκη του την ισχύ διεθνούς διαθήκης πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση σε πρόσωπο εξουσιοδοτημένο για τη σύνταξη δημόσιων διαθηκών. Η διεθνής διαθήκη συντάσσεται με σκοπό να διασφαλιστεί ότι αναγνωρίζεται ως προς τον τύπο της από τα κράτη τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συνθήκη του 1973 για τον Ενιαίο Νόμο σχετικά με τον τύπο διεθνούς διαθήκης και από τα κράτη τα οποία έχουν ενσωματώσει στην εθνική τους νομοθεσία τις διατάξεις περί διεθνούς διαθήκης.
Μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις, και εφόσον δεν είναι δυνατή η σύνταξη διαθήκης υπό οποιαδήποτε άλλη έγκυρη μορφή, μπορεί ο διαθέτης να συντάξει διαθήκη προφορικά ενώπιον δύο μαρτύρων. Η εν λόγω διαθήκη παύει να ισχύει 30 ημέρες μετά από την παρέλευση των έκτακτων συνθηκών υπό τις οποίες καταρτίστηκε.
Κληρονομική σύμβαση (σύμβαση με την οποία ένα πρόσωπο καταλείπει την περιουσία του ή μέρος αυτής σε άλλον συμβαλλόμενο ή τρίτο), σύμβαση διάθεσης μελλοντικής κληρονομίας ή κληροδοσίας (σύμβαση με την οποία ένα πρόσωπο μεταβιβάζει κληρονομία την οποία προσδοκά, σύμβαση κληρονομικής διαδοχής προσώπου το οποίο βρίσκεται εν ζωή, σύμβαση κληροδοσίας ή άλλου ωφελήματος το οποίο προσδοκά να λάβει ένας

συμβαλλόμενος αιτία διαδοχής η οποία δεν έχει επέλθει ακόμη) και σύμβαση επί του περιεχομένου διαθήκης (συμφωνία με την οποία ένα πρόσωπο δεσμεύεται να συμπεριλάβει ή όχι ή να ανακαλέσει ή όχι συγκεκριμένη διάταξη στη διαθήκη του) δεν είναι νόμιμες σύμφωνα με το δίκαιο της Κροατίας και είναι επομένως άκυρες.
Το δίκαιο της Κροατίας επιτρέπει τη σύναψη συμφωνίας μεταβίβασης και διανομής περιουσίας εν ζωή. Πρόκειται για συμφωνία μεταξύ ενός προσώπου (εκχωρητή) και των κατιόντων του, με την οποία ο πρώτος διανέμει και μεταβιβάζει στους δεύτερους εν όλω ή εν μέρει την περιουσία την οποία διαθέτει κατά τον χρόνο κατάρτισης της σύμβασης. Για την εγκυρότητα της σύμβασης είναι απαραίτητη η συναίνεση όλων των τέκνων και λοιπών κατιόντων οι οποίοι κληρονομούν τον εκχωρητή. Η σύμβαση καταρτίζεται εγγράφως και επικυρώνεται από το αρμόδιο δικαστήριο ή συντάσσεται συμβολαιογραφικά ή επικυρώνεται (καθίσταται νομικά δεσμευτική) από συμβολαιογράφο. Η σχετική συμφωνία μπορεί να συμπεριλαμβάνει τον/την σύζυγο του εκχωρητή, στην οποία περίπτωση απαιτείται η συναίνεσή του/της. Τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία αφορά η σύμβαση δεν περιλαμβάνονται στην κληρονομία ούτε λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό της αξίας της κληρονομίας.
Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Κροατίας δεν επιτρέπεται η κατάρτιση σύμβασης για την αποποίηση κληρονομίας πριν από την έναρξη της διαδοχής. Κατ' εξαίρεση, κατιών ο οποίος έχει δικαίωμα να διαθέτει ανεξάρτητα τα δικαιώματά του μπορεί να καταρτίσει συμφωνία με ανιόντα του με την οποία αποποιείται εκ των προτέρων την κληρονομία του τελευταίου. Η σχετική συμφωνία μπορεί να καταρτιστεί και από τον/την σύζυγο σε σχέση με την κληρονομία την οποία δικαιούται να λάβει μετά από τον θάνατο του άλλου συζύγου. Η σύμβαση καταρτίζεται εγγράφως και επικυρώνεται από το αρμόδιο δικαστήριο ή συντάσσεται συμβολαιογραφικά ή επικυρώνεται (καθίσταται νομικά δεσμευτική) από συμβολαιογράφο.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η σύνταξη, κατάθεση και κοινοποίηση της διαθήκης καταχωρείται στο Μητρώο Διαθηκών της Κροατίας, το οποίο τηρείται στο Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο της Κροατίας. Με αίτημα του διαθέτη, τα σχετικά στοιχεία υποβάλλονται για καταχώρηση από τα αρμόδια δικαστήρια, συμβολαιογράφους, δικηγόρους και διαθέτες. Η καταχώρηση διαθήκης στο Μητρώο Διαθηκών της Κροατίας δεν είναι υποχρεωτική, ενώ η μη καταχώρηση ή κατάθεση διαθήκης σε συγκεκριμένη αρχή δεν θίγει το κύρος αυτής.
Δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση των στοιχείων της καταχώρησης σε τρίτους πριν από τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, εξαιρουμένου του διαθέτη και προσώπων ρητά εξουσιοδοτημένων από τον ίδιο προς τον σκοπό αυτό.
Κατά την κληρονομική διαδικασία, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος που διεξάγει τη διαδικασία υποχρεούται να ζητήσει από το Μητρώο Διαθηκών της Κροατίας όλα τα στοιχεία σχετικά με τυχόν διαθήκη του θανόντος.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το δικαίωμα του κληρονομούμενου να διαθέτει την περιουσία του περιορίζεται από το δικαίωμα των κληρονόμων στη νόμιμη μοίρα.
Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι:
Οι κατιόντες, υιοθετημένα τέκνα, τέκνα επί των οποίων ο κληρονομούμενος ασκεί επιμέλεια ως σύντροφος του γονέα και τα δικά τους τέκνα, ο/η σύζυγος ή σύντροφος του κληρονομούμενου, ο/η μόνιμος σύντροφος του κληρονομούμενου ή ο/η ανεπίσημος σύντροφός του. Τα ανωτέρω πρόσωπα δικαιούνται να λάβουν τη νόμιμη μοίρα, η οποία αντιστοιχεί στο ήμισυ του εξ αδιαθέτου κληρονομικού τους μεριδίου.
Οι γονείς, θετοί γονείς και λοιποί ανιόντες του κληρονομούμενου. Αυτοί έχουν δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα μόνο εάν έχουν μόνιμη ανικανότητα εργασίας και είναι άποροι. Η νόμιμη μοίρα των προσώπων αυτών αντιστοιχεί σε 1/3 του εξ αδιαθέτου μεριδίου τους.
Οι αναγκαίοι κληρονόμοι έχουν δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα μόνο εφόσον, σε ειδική περίπτωση, καλούνται ως νόμιμοι κληρονόμοι.
Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί ο διαθέτης να αποκλείσει εν όλω ή εν μέρει αναγκαίο κληρονόμο από τη διαθήκη του αναφέρονται περιοριστικά στον νόμο. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται στον διαθέτη εάν ο κληρονόμος έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα κατά του διαθέτη αθετώντας νόμιμη ή ηθική υποχρέωση έναντι αυτού, η οποία απορρέει από την οικογενειακή σχέση του κληρονόμου με τον διαθέτη, εάν έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα εκ προθέσεως κατά του διαθέτη ή του/της συζύγου, τέκνων ή γονέων του, εάν έχει διαπράξει αδίκημα κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας ή των αξιών που προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο, εάν ο κληρονόμος διήγε οκνηρό ή μη έντιμο βίο. Εφόσον ο διαθέτης επιθυμεί την αποκλήρωση ενός κληρονόμου, πρέπει να το δηλώσει στη διαθήκη ορίζοντας και τους λόγους της αποκλήρωσης. Ο λόγος της αποκλήρωσης πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο σύνταξης της διαθήκης. Με την αποκλήρωση ο κληρονόμος εκπίπτει του κληρονομικού του δικαιώματος στο μέτρο της αποκλήρωσης, τα δε κληρονομικά δικαιώματα των λοιπών κληρονόμων διαμορφώνονται ως εάν ο αποκληρωθείς κληρονόμος είχε προαποβιώσει του κληρονομούμενου.
Πέραν της δυνατότητας αποκλήρωσης αναγκαίου κληρονόμου, ο διαθέτης μπορεί να αποστερήσει ρητά έναν κατιόντα από τη νόμιμή του μοίρα εν όλω ή εν μέρει, σε περίπτωση που ο κατιών είναι υπερχρεωμένος ή ιδιαίτερα σπάταλος. Η νόμιμη μοίρα του ως άνω κληρονόμου περιέρχεται στους δικούς του κατιόντες. Η ως άνω αποστέρηση της νόμιμης μοίρας ισχύει μόνο εάν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη ο αποστερούμενος έχει ανήλικο τέκνο ή ανήλικο εγγονό από προαποβιώσαν τέκνο, ή ενήλικο τέκνο ή εγγονό από προαποβιώσαν τέκνο, εφόσον τα πρόσωπα αυτά είναι ανίκανα προς εργασία και άπορα. Ο αποστερούμενος της νόμιμης μοίρας κληρονόμος κληρονομεί τον διαθέτη ως προς το μερίδιο το οποίο δεν καλύπτεται από την αποστέρηση, καθώς και όταν δεν ισχύουν πλέον οι λόγοι αυτής κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που ο θανών δεν είχε συντάξει διαθήκη, επέρχεται κληρονομική διαδοχή σύμφωνα με τον νόμο και τις νόμιμες τάξεις διαδοχής, με βάση τη γενική αρχή ότι οι κληρονόμοι των εγγύτερων τάξεων αποκλείουν αυτούς των απώτερων τάξεων.
Νόμιμοι κληρονόμοι είναι:
οι κατιόντες, τα υιοθετημένα τέκνα, τέκνα υπό την επιμέλεια του διαθέτη ως συντρόφου του γονέα, καθώς και τα δικά τους τέκνα,
ο/η σύζυγος,
ο σύντροφος ο οποίος δεν έχει τελέσει γάμο με τον θανόντα,
ο μόνιμος σύντροφος,
ο ανεπίσημος μόνιμος σύντροφος,
οι γονείς,
οι θετοί γονείς,
οι αδελφοί του θανόντος και οι δικοί τους κατιόντες,
οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος και οι δικοί τους κατιόντες,
οι λοιποί ανιόντες του θανόντος.
Ως προς το κληρονομικό δικαίωμα, ο σύντροφος που δεν έχει τελέσει γάμο με τον θανόντα εξομοιώνεται με τον σύζυγο, τα δε τέκνα που έχουν γεννηθεί εκτός γάμου και οι κατιόντες τους εξομοιώνονται με τα εντός γάμου γεννημένα τέκνα και τους κατιόντες τους. Ένωση προσώπων εκτός γάμου η οποία γεννά κληρονομικό δικαίωμα είναι η μόνιμη ένωση άγαμης γυναίκας και άγαμου άνδρα η οποία έχει συγκεκριμένη ελάχιστη διάρκεια (τρία έτη ή μικρότερη διάρκεια σε περίπτωση γέννησης τέκνου από την ένωση) και η οποία έληξε με τον θάνατο του κληρονομούμενου, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις εγκυρότητας του γάμου.

Όσον αφορά στο κληρονομικό δικαίωμα, ο μόνιμος σύντροφος εξομοιώνεται με τον σύζυγο, τα δε τέκνα υπό την επιμέλειά του ως συντρόφου του γονέα εξομοιώνονται με τα δικά του τέκνα. Η σχέση μόνιμων συντρόφων είναι η οικογενειακή ένωση μεταξύ δύο προσώπων του ιδίου φύλου ενώπιον αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της ειδικής νομοθεσίας (νόμος περί συμβίωσης προσώπων ιδίου φύλου).
Όσον αφορά στο κληρονομικό δικαίωμα, ο ανεπίσημος μόνιμος σύντροφος εξομοιώνεται με τον σύντροφο εκτός γάμου. Η σχέση ανεπίσημα μόνιμων συντρόφων είναι η οικογενειακή ένωση μεταξύ δύο προσώπων του ιδίου φύλου τα οποία δεν έχουν τελέσει ένωση ενώπιον αρμόδιας αρχής, εφόσον η ένωση έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρία έτη και πληρούνται οι προϋποθέσεις εγκυρότητας της σχέσης μόνιμων συντρόφων από την αρχή.
Οι κατιόντες και σύζυγος του θανόντος καλούνται στην πρώτη τάξη διαδοχής. Οι κληρονόμοι της πρώτης τάξης κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Στην πρώτη τάξη ισχύει η διαδοχή κατά ρίζες (*per stirpes),* συνεπώς το μερίδιο προαποβιώσαντος τέκνου περιέρχεται στα τέκνα και εγγονούς του κατ' ισομοιρία. Εάν κάποιος εγγονός έχει προαποβιώσει του κληρονομούμενου, το μερίδιό του κληρονομείται κατ' ισομοιρία από τα τέκνα του, δηλ. τα δισέγγονα του κληρονομούμενου, και ούτω καθ' εξής, εφόσον δεν υπάρχουν λοιποί κατιόντες του διαθέτη.
Σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος είναι άτεκνος, καλούνται οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης, δηλ. οι γονείς και ο/η σύζυγος. Οι γονείς του διαθέτη κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας, ο/η δε σύζυγος το υπόλοιπο ήμισυ. Εάν έχουν προαποβιώσει αμφότεροι οι γονείς του κληρονομούμενου, ο/η σύζυγος λαμβάνει το σύνολο της κληρονομίας. Εάν έχει προαποβιώσει ο/η σύζυγος, οι γονείς του κληρονομούμενου λαμβάνουν το σύνολο της κληρονομίας. Εάν κάποιος γονέας του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του το μερίδιό του περιέρχεται στον άλλο γονέα. Οι αδελφοί του κληρονομούμενου και οι κατιόντες τους καλούνται στην δεύτερη τάξη σε περίπτωση που δεν υπάρχει επιζών σύζυγος και έχει προαποβιώσει ένας ή και οι δύο γονείς του. Σε αυτή την περίπτωση (εάν έχει προαποβιώσει ένας ή και οι δύο γονείς του κληρονομούμενου και δεν υπάρχει επιζών σύζυγος), το μερίδιο εκάστου γονέα περιέρχεται στα τέκνα του (αδελφούς του θανόντος), εγγονούς, δισέγγονους και απώτερους κατιόντες του, με βάση τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή από τέκνα και λοιπούς κατιόντες. Εάν κάποιος γονέας έχει προαποβιώσει του διαθέτη και δεν έχει άλλους κατιόντες, και εφόσον δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, το μερίδιό του περιέρχεται στον άλλο γονέα. Εάν έχει προαποβιώσει του διαθέτη και ο άλλος γονέας, και εφόσον δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, οι κατιόντες του κληρονομούν το μερίδιο και των δύο γονέων.
Εάν ο κληρονομούμενος δεν έχει κατιόντες, σύζυγο ή γονείς, ή οι γονείς του δεν έχουν κατιόντες, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της τρίτης τάξης. Στην τρίτη τάξη καλούνται οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος. Οι γονείς του πατέρα του κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας και οι γονείς της μητέρας του το υπόλοιπο ήμισυ. Οι γονείς του πατέρα ή της μητέρας του θανόντος κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που έχει προαποβιώσει ένας από τους ως άνω ανιόντες του κληρονομούμενου το μερίδιό του περιέρχεται στους κατιόντες του (τέκνα, εγγονούς και απώτερους κατιόντες), με βάση τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή από τέκνα και λοιπούς κατιόντες. Εάν ο παππούς και γιαγιά της ίδιας ρίζας έχουν προαποβιώσει του διαθέτη και δεν έχουν κατιόντες, το μερίδιό τους περιέρχεται στον παππού και γιαγιά της άλλης ρίζας ή στους κατιόντες τους.
Εάν ο κληρονομούμενος δεν έχει κατιόντες ή γονείς, ή αυτοί δεν έχουν κατιόντες, ή δεν έχει σύζυγο ή παππούδες και γιαγιάδες, ή οι τελευταίοι δεν έχουν κατιόντες, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της τέταρτης τάξης. Στην τέταρτη τάξη καλούνται οι προπαππούδες και προγιαγιάδες του θανόντος. Οι προπαππούδες και προγιαγιάδες από την πλευρά του πατέρα του θανόντος κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας (το μερίδιο αυτό κληρονομείται κατ' ισομοιρία από τους παππούδες του πατέρα του θανόντος και τους παππούδες της μητέρας του) και οι προπαππούδες και προγιαγιάδες από την πλευρά της μητέρας κληρονομούν το υπόλοιπο ήμισυ (το μερίδιο αυτό κληρονομείται κατ' ισομοιρία από τους παππούδες του πατέρα του θανόντος και τους παππούδες της μητέρας του). Εάν οποιοσδήποτε από τους ανωτέρω ανιόντες δεν βρίσκεται εν ζωή, το μερίδιό του περιέρχεται στον ανιόντα σύζυγό του/της. Εάν ένα ζεύγος ανιόντων δεν βρίσκεται εν ζωή, το μερίδιό του περιέρχεται στο άλλο ζεύγος ανιόντων της ίδιας ρίζας. Εάν οι προπαππούδες και προγιαγιάδες της ίδιας ρίζας δεν βρίσκονται εν ζωή, το μερίδιό τους περιέρχεται στους προπαππούδες και προγιαγιάδες της άλλης ρίζας.
Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της τέταρτης τάξης κληρονομούν οι απώτεροι ανιόντες του θανόντος, σύμφωνα με τους κανόνες διαδοχής των προπαππούδων και προγιαγιάδων.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Η κληρονομική διαδικασία σε πρώτο βαθμό διεξάγεται από το ειρηνοδικείο ή από συμβολαιογράφο ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο.
Κατά τόπο αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο της κατοικίας του κληρονομούμενου κατά τον χρόνο θανάτου του, ή, επικουρικά, το ειρηνοδικείο του τόπου διαμονής του, το ειρηνοδικείο του τόπου όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της κληρονομίας στην Δημοκρατία της Κροατίας ή το ειρηνοδικείο του τόπου στα μητρώα του οποίου ήταν εγγεγραμμένος ο κληρονομούμενος. Το δικαστήριο αναθέτει τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας σε συμβολαιογράφο. Οι υποθέσεις ανατίθενται στους συμβολαιογράφους της έδρας του δικαστηρίου κατ' αλφαβητική σειρά με βάση το επώνυμό τους.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας (κληρονομική δήλωση) μπορεί να γίνει προφορικά ενώπιον του ειρηνοδικείου, ενώπιον του δικαστηρίου κληρονομικών διαφορών ή ενώπιον του συμβολαιογράφου ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία, άλλως μπορεί να προσκομιστεί στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο επικυρωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει σχετική δήλωση.
Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας είναι ανέκκλητη.
Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας δεν είναι υποχρεωτική. Κληρονόμος ο οποίος δεν έχει προβεί σε δήλωση αποδοχής ή αποποίησης τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία σιωπηρά. Κληρονόμος ο οποίος έχει προβεί σε έγκυρη δήλωση αποδοχής δεν μπορεί να παραιτηθεί από το κληρονομικό του δικαίωμα.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας μπορεί να γίνει προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου κληρονομικών διαφορών ή ενώπιον του συμβολαιογράφου ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία, άλλως μπορεί να προσκομιστεί στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο επικυρωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει σχετική δήλωση.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα είναι κληρονομικό δικαίωμα το οποίο γεννάται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Αναγκαίος κληρονόμος μπορεί να προβεί σε προφορική δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας ενώπιον οποιουδήποτε ειρηνοδικείου, ενώπιον του δικαστηρίου κληρονομικών διαφορών ή ενώπιον του συμβολαιογράφου ο οποίος διεξάγει την κληρονομική διαδικασία, άλλως μπορεί να προσκομίσει στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο επικυρωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει σχετική δήλωση.
Το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα ασκείται κατά τη διάρκεια της κληρονομικής διαδικασίας μόνο με αίτημα του αναγκαίου κληρονόμου. Σε περίπτωση που κατά την κληρονομική διαδικασία ο αναγκαίος κληρονόμος δεν διεκδικήσει τη νόμιμή του μοίρα, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος δεν υποχρεούται να του αποδώσει τη νόμιμη μοίρα.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η κληρονομική διαδικασία είναι εκούσια διαδικασία (όχι κατ' αντιμωλία) η οποία διεξάγεται προς τον σκοπό καθορισμού των κληρονόμων, της κληρονομίας και των λοιπών δικαιωμάτων της κληρονομίας τα οποία περιέρχονται στους κληρονόμους ή τρίτους.

Η κληρονομική διαδικασία σε πρώτο βαθμό διεξάγεται από το ειρηνοδικείο ή από συμβολαιογράφο, ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο. Το κατά τόπο αρμόδιο ειρηνοδικείο ονομάζεται και δικαστήριο κληρονομικών διαφορών. Κατά τόπο αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο της κατοικίας του κληρονομούμενου κατά τον χρόνο θανάτου του, ή, επικουρικά, το ειρηνοδικείο του τόπου διαμονής του, το ειρηνοδικείο του τόπου όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της κληρονομίας στην Δημοκρατία της Κροατίας ή το ειρηνοδικείο του τόπου στα μητρώα του οποίου ήταν εγγεγραμμένος ο κληρονομούμενος.
Η κληρονομική διαδικασία επισπεύδεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο μετά από την παραλαβή του πιστοποιητικού θανάτου, αποσπάσματος από το ληξιαρχικό μητρώο ή αντίστοιχου εγγράφου. Το δικαστήριο αναθέτει τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας σε συμβολαιογράφο της έδρας του, παραδίδει σε αυτόν το πιστοποιητικό θανάτου και τάσσει προθεσμία για την περάτωση της διαδικασίας. Ο συμβολαιογράφος διεξάγει τη διαδικασία ως δικαστικός λειτουργός δυνάμει σχετικής απόφασης του δικαστηρίου και σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί κληρονομίας. Κατά κανόνα η κληρονομική διαδικασία διεξάγεται από συμβολαιογράφο διορισμένο από το δικαστήριο, και μόνο κατ' εξαίρεση από το ίδιο το δικαστήριο.
Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας ο συμβολαιογράφος έχει εξουσία, όπως θα είχε ο αρμόδιος δικαστής ή δικαστικός πραγματογνώμονας, να προβεί σε κάθε απαραίτητη ενέργεια και να λάβει κάθε αναγκαία απόφαση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του νόμου περί κληρονομίας. Σε περίπτωση που κατά την κληρονομική διαδικασία η οποία διεξάγεται από συμβολαιογράφο προκύψει διαφωνία μεταξύ των κληρονόμων ως προς τα γεγονότα επί των οποίων ερείδονται τα σχετικά δικαιώματά τους (π.χ. κληρονομικό δικαίωμα, κληρονομικό μερίδιο κλπ.) ή ως προς τη σύνθεση της κληρονομίας ή της κληροδοσίας, ο συμβολαιογράφος οφείλει να επιστρέψει τον φάκελο της υπόθεσης στο δικαστήριο προκειμένου αυτό να ανακόψει τη διαδικασία και να διατάξει τα μέρη να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών. Σε περίπτωση που κατά την κληρονομική διαδικασία η οποία διεξάγεται από συμβολαιογράφο προκύψει διαφωνία μεταξύ των κληρονόμων ως προς τα γεγονότα επί των οποίων ερείδονται κληροδοσίες ή λοιπά δικαιώματα, ο συμβολαιογράφος οφείλει να επιστρέψει τον φάκελο της υπόθεσης στο δικαστήριο προκειμένου αυτό να διατάξει τα μέρη να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών, όχι όμως και να ανακόψει την κληρονομική διαδικασία. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται από τον νόμο (απόφαση διαχωρισμού της κληρονομίας από την περιουσία ενός κληρονόμου, δικαίωμα των συγκληρονόμων οι οποίοι συνοικούσαν με τον θανόντα και απόφαση διανομής της οικοσκευής), ο συμβολαιογράφος μπορεί να αποφασίζει μόνο με τη συναίνεση όλων των μερών της διαδικασίας, άλλως οφείλει να επιστρέψει τον φάκελο της υπόθεσης στο δικαστήριο. Το δικαστήριο το οποίο έχει αναθέσει τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας σε συμβολαιογράφο παρακολουθεί σε διαρκή βάση τη διεξαγωγή της.
Η ακροαματική διαδικασία αποτελεί το βασικό μέρος της κληρονομικής διαδικασίας, η οποία μπορεί να συνίσταται σε μία ή περισσότερες ακροάσεις.
Δεν διεξάγεται ακροαματική διαδικασία σε περίπτωση που ο κληρονομούμενος δεν διέθετε περιουσία ή διέθετε μόνο κινητή περιουσία και σχετικά δικαιώματα, και εφόσον ουδείς των κληρονόμων αιτείται τη διεξαγωγή κληρονομικής διαδικασίας.
Στην ακροαματική διαδικασία καλούνται να παρασταθούν οι ενδιαφερόμενοι (κληρονόμοι, κληροδόχοι, λοιπά πρόσωπα τα οποία ασκούν δικαιώματα σε σχέση με την κληρονομία), πρόσωπα τα οποία τηρούν νόμιμες αξιώσεις επί της κληρονομίας (σε περίπτωση διαθήκης), ο εκτελεστής της διαθήκης (εφόσον έχει διορισθεί) και λοιπά ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Στη σχετική κλήση για παράσταση στην ακροαματική διαδικασία, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος κοινοποιεί στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα την επίσπευση της διαδικασίας, ενημερώνει σχετικά με την ύπαρξη ή μη διαθήκης και καλεί τα εν λόγω πρόσωπα να προσκομίσουν τυχόν έγγραφη διαθήκη που έχουν στην κατοχή τους ή άλλο έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την σύνταξη προφορικής διαθήκης ή να κατονομάσουν τους μάρτυρες της προφορικής διαθήκης. Στην σχετική κλήση συνιστάται στους ενδιαφερομένους να προβούν σε προφορική δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας κατά την ακροαματική διαδικασία ή δια νομίμως επικυρωμένου δημοσίου εγγράφου, έως την έκδοση απόφασης επί της διαδοχής από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, και ότι η μη εμφάνιση στην ακροαματική διαδικασία ή η μη υποβολή σχετικής δήλωσης τεκμαίρεται ως σιωπηρή αποδοχή των κληρονομικών τους δικαιωμάτων.
Όλα τα θέματα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση απόφασης στην κληρονομική διαδικασία, ιδίως τα κληρονομικά δικαιώματα, τα κληρονομικά μερίδια και τα δικαιώματα των κληροδόχων, εξετάζονται κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση με βάση το αποτέλεσμα όλων των ακροάσεων. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος έχει δικαίωμα να διερευνήσει γεγονότα τα οποία τα μέρη δεν έχουν επικαλεστεί καθώς και να ζητήσει αποδείξεις τις οποίες αυτά δεν έχουν προσκομίσει, εφόσον κρίνει ότι τα εν λόγω γεγονότα ή αποδείξεις σχετίζονται με την απόφασή του. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος αποφασίζει επί των δικαιωμάτων, κατά κανόνα αφότου παράσχει στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα τη δυνατότητα να προβούν στις αναγκαίες δηλώσεις. Τα δικαιώματα των προσώπων τα οποία κλήθηκαν να παραστούν στην ακροαματική διαδικασία αλλά δεν εμφανίστηκαν, εξετάζονται από το δικαστήριο ή τον συμβολαιογράφο με βάση τα στοιχεία τα οποία είναι στη διάθεσή τους, λαμβανομένων υπόψη των έγγραφων δηλώσεων των εν λόγω προσώπων οι οποίες υποβάλλονται μέχρι την έκδοση απόφασης.
Κληρονομική δήλωση είναι αυτή δια της οποίας ο κληρονόμος αποδέχεται ή αποποιείται την κληρονομία. Η κληρονομική δήλωση είναι δικαίωμα, όχι όμως και υποχρέωση, των κληρονόμων. Κληρονόμος ο οποίος δεν έχει προβεί σε δήλωση αποδοχής ή αποποίησης τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία σιωπηρά. Κληρονόμος ο οποίος έχει προβεί σε έγκυρη δήλωση αποδοχής δεν μπορεί να παραιτηθεί από το κληρονομικό του δικαίωμα. Το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος δεν απαιτεί την υποβολή κληρονομικής δήλωσης, ωστόσο οι κληρονόμοι που επιθυμούν μπορούν να προβούν σε σχετική δήλωση προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου της κληρονομίας ή του αρμόδιου συμβολαιογράφου ή ενώπιον οποιουδήποτε ειρηνοδικείου, άλλως να προσκομίσουν έγγραφο, το οποίο περιέχει τη σχετική δήλωση, στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών ή στον αρμόδιο συμβολαιογράφο. Κατά την υποβολή της σχετικής δήλωσης το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος οφείλει να ενημερώσει τον δηλούντα σχετικά με τις συνέπειες της δήλωσής του και να καταστήσει σαφές ότι δήλωση αποποίησης γίνεται μόνο στο όνομα του δηλούντος καθώς και στο όνομα του ιδίου και των κατιόντων του.
Το δικαστήριο ανακόπτει την κληρονομική διαδικασία και διατάσσει τα μέρη να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών σε περίπτωση που τα μέρη διαφωνούν ως προς τα γεγονότα στα οποία ερείδονται τα δικαιώματά τους, η σύνθεση της κληρονομίας ή τα δικαιώματα των κληροδόχων. Το πρόσωπο του οποίου το δικαίωμα κρίνεται από το δικαστήριο ως λιγότερο αβάσιμο διατάσσεται να απευθυνθεί στα πολιτικά δικαστήρια ή τις διοικητικές αρχές. Σε περίπτωση που προκύψει διαφωνία μεταξύ των κληρονόμων ως προς τα γεγονότα επί των οποίων ερείδονται κληροδοσίες ή λοιπά δικαιώματα, το δικαστήριο διατάσσει τους διαδίκους να επισπεύσουν σχετική διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών, χωρίς όμως να ανακόψει την κληρονομική διαδικασία.
Μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση επί της διαδοχής. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το δίκαιο της Κροατίας, η διαδοχή επέρχεται αυτοδικαίως κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου, η απόφαση επί της διαδοχής είναι απλώς αναγνωριστική. Η σχετική απόφαση ορίζει τα πρόσωπα τα οποία καθίστανται κληρονόμοι μετά από τον θάνατο του κληρονομούμενου και τα αντίστοιχα δικαιώματά τους. Το περιεχόμενο της απόφασης προβλέπεται στον νόμο περί κληρονομίας και περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με: τον κληρονομούμενο (όνομα, επώνυμο, αριθμό ταυτότητας, πατρώνυμο ή μητρώνυμο, ημερομηνία γέννησης, υπηκοότητα, και στην περίπτωση έγγαμων προσώπων, το επώνυμό τους προ του γάμου) τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία συνθέτουν την κληρονομία (ακίνητα με τα στοιχεία που απαιτούνται για μεταγραφή, κινητά περιουσιακά στοιχεία και λοιπά δικαιώματα τα οποία το δικαστήριο έχει εντοπίσει ως τμήμα της κληρονομίας) τους κληρονόμους (όνομα, επώνυμο, αριθμό ταυτότητας, τόπο κατοικίας, συγγένεια με τον κληρονομούμενο, ιδιότητα ως νόμιμου κληρονόμου ή κληρονόμου εκ διαθήκης εάν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, το μερίδιο εκάστου σε μορφή κλάσματος επί της κληρονομίας) τυχόν περιορισμούς ή βάρη επί των δικαιωμάτων των κληρονόμων (αιρέσεις, χρονικοί περιορισμοί ή εντολές του διαθέτη, και εάν υπάρχουν, εάν και με ποιο τρόπο περιορίζουν ή επιβαρύνουν τα δικαιώματα των κληρονόμων και υπέρ ποιων προσώπων) τυχόν κληροδόχους ή πρόσωπα που αντλούν άλλα δικαιώματα από την κληρονομία, με σαφή ένδειξη των σχετικών δικαιωμάτων (όνομα και επώνυμο του

δικαιούχου, αριθμό ταυτότητας, τόπο κατοικίας). Η απόφαση επί της διαδοχής επιδίδεται σε όλους τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και στα πρόσωπα τα οποία έχουν υποβάλει αίτημα αναγνώρισης του κληρονομικού τους δικαιώματος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Αφότου καταστεί τελεσίδικη η σχετική απόφαση κοινοποιείται στην αρμόδια φορολογική αρχή. Με την απόφαση επί της διαδοχής, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος διατάσσει τη διενέργεια όλων των απαραίτητων πράξεων μεταγραφής στο υποθηκοφυλακείο μετά την τελεσιδικία της απόφασης, σύμφωνα με τους κανόνες της μεταγραφής, και την παράδοση στους αντίστοιχους δικαιούχους όλων των κινητών περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν τεθεί σε παρακαταθήκη του δικαστηρίου, του συμβολαιογράφου ή τρίτου προσώπου κατ' εντολή αυτών.
Προτού εκδώσει απόφαση επί της διαδοχής, το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος μπορεί, κατόπιν αιτήματος κληροδόχου, να εκδώσει ξεχωριστή απόφαση επί της κληροδοσίας, εφόσον αυτή δεν αμφισβητείται από τους κληροδόχους. Σε περίπτωση που η σύνθεση της κληρονομίας αμφισβητείται εν μέρει, μπορεί να εκδοθεί μερική απόφαση η οποία ορίζει τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και το μη αμφισβητούμενο τμήμα της κληρονομίας.
Η απόφαση του συμβολαιογράφου ο οποίος έχει διοριστεί από το δικαστήριο για τη διεξαγωγή της κληρονομικής διαδικασίας υπόκειται σε αντιρρήσεις. Τυχόν αντιρρήσεις πρέπει να υποβληθούν στον συμβολαιογράφο εντός οκτώ ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στα μέρη, ο δε συμβολαιογράφος οφείλει να τις κοινοποιήσει άμεσα στο αρμόδιο ειρηνοδικείο μαζί με τον φάκελο της υπόθεσης. Οι αντιρρήσεις κρίνονται από έναν δικαστή. Εκπρόθεσμες, ελλιπείς ή απαράδεκτες αντιρρήσεις απορρίπτονται από το δικαστήριο. Κατά την εξέταση των αντιρρήσεων κατά απόφασης συμβολαιογράφου, το δικαστήριο μπορεί να διατηρήσει την απόφαση σε ισχύ εν όλω ή εν μέρει ή να την ανακαλέσει. Σε περίπτωση που η απόφαση ανακαλείται (εν όλω ή εν μέρει), το ίδιο δικαστήριο εξετάζει το ανακληθέν μέρος της απόφασης. Η απόφαση του δικαστηρίου η οποία ανακαλεί εν όλω ή εν μέρει την απόφαση του συμβολαιογράφου δεν υπόκειται αυτοτελώς σε ένδικα μέσα. Η απόφαση επί των αντιρρήσεων επιδίδεται στα μέρη και στον συμβολαιογράφο.
Οι αποφάσεις των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων σε σχέση με την κληρονομική διαδικασία υπόκεινται σε έφεση με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης του νόμου περί κληρονομίας. Η προθεσμία της έφεσης είναι δεκαπέντε ημέρες από την έκδοση της πρωτοβάθμιας απόφασης. Η έφεση μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Εφόσον αυτή ασκηθεί εμπρόθεσμα, το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει νέα απόφαση με την οποία μεταβάλλει την εκκαλούμενη, εφόσον δεν θίγονται τα δικαιώματα άλλων προσώπων τα οποία βασίζονται σε αυτή την απόφαση. Εάν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν μεταβάλει την απόφασή του, προωθεί την έφεση στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ανεξαρτήτως εάν η έφεση έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα σύμφωνα με τον νόμο. Κατά κανόνα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρίνει μόνο εφέσεις οι οποίες έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα, ωστόσο μπορεί να λάβει υπόψη του και εκπρόθεσμη έφεση, εφόσον δεν θίγονται τα δικαιώματα άλλων προσώπων τα οποία βασίζονται στην εκκαλούμενη απόφαση.
Έκτακτα ένδικα μέσα δεν προβλέπονται στην κληρονομική διαδικασία.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Πρόσωπο αποκτά την ιδιότητα του κληρονόμου δια νόμου ή δυνάμει διαθήκης αυτοδικαίως(δυνάμει του νόμου), κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Κατά τον χρόνο αυτό ο κληρονόμος αποκτά κληρονομικό δικαίωμα, η δε περιουσία του θανόντος περιέρχεται σε αυτόν δυνάμει του νόμου, ως κληρονομία. Δεν απαιτείται δήλωση αποδοχής της κληρονομίας για τη γένεση του κληρονομικού δικαιώματος. Κληρονόμος ο οποίος δεν επιθυμεί να κληρονομήσει μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία έως την έκδοση πρωτοβάθμιας απόφασης επί της διαδοχής.
Ο κληροδόχος αποκτά δικαίωμα επί της κληροδοσίας κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου.
Η κληρονομική διαδικασία η οποία διεξάγεται προς το σκοπό καθορισμού των κληρονόμων, της κληρονομίας και των λοιπών δικαιωμάτων των κληρονόμων, κληροδόχων και άλλων προσώπων περιγράφεται στην απάντηση της ερώτησης 6 σχετικά με την κληρονομική διαδικασία.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι οι οποίοι δεν έχουν αποποιηθεί την κληρονομία ευθύνονται εις ολόκληρον για τα χρέη του διαθέτη, έκαστος έως την αξία του κληρονομικού του μεριδίου.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για τη μεταγραφή απαιτείται να υποβληθούν τα κατωτέρω έγγραφα στην Υπηρεσία Υποθηκοφυλακείου του Ειρηνοδικείου στην έδρα του οποίου βρίσκεται το ακίνητο:
αίτηση μεταγραφής
τίτλος κτήσης του ακινήτου (έγγραφο που αποδεικνύει τη νομική βάση κτήσης κυριότητας, π.χ. σύμβαση πώλησης, σύμβαση δωρεάς, συμφωνία διατροφής, απόφαση επί κληρονομικής διαδοχής κλπ.) σε πρωτότυπη μορφή ή ως επικυρωμένο αντίγραφο
αποδεικτικά στοιχεία της υπηκοότητας του αποκτώντος (πιστοποιητικό ιθαγένειας, επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου κλπ.) ή αποδεικτικά στοιχεία της κατάστασης του νομικού προσώπου (απόσπασμα από το μητρώο εταιρειών) σε περίπτωση που ο αποκτών είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο
εάν ο αιτών εκπροσωπείται από δικηγόρο, το σχετικό πληρεξούσιο σε πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο
εάν ο αιτών δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο και βρίσκεται στο εξωτερικό, οφείλει να διορίσει ως αντίκλητο έναν δικηγόρο κάτοικο Κροατίας
απόδειξη καταβολής δικαστικού ενσήμου ποσού HRK 200, τίτλου 16, και ένσημο ποσού HRK 50, τίτλου 15, σύμφωνα με τον νόμο περί δικαστικών ενσήμων (νόμος περί κληρονομίας, Επίσημη Εφημερίδα φύλλα 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 και 157/13).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η κροατική νομοθεσία δεν προβλέπει τον υποχρεωτικό διορισμό διαχειριστή της κληρονομίας. Ο λόγος είναι ότι η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους αυτοδικαίως κατά τον χρόνο της διαδοχής (κατά τον χρόνο θανάτου ή κατά τον χρόνο κήρυξης του κληρονομούμενου ως θανόντος). Ωστόσο, το δίκαιο της Κροατίας προβλέπει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις τον διορισμό προσωρινού κηδεμόνα της κληρονομίας από το δικαστήριο κληρονομικών διαφορών. Αυτό συμβαίνει όταν οι κληρονόμοι παραμένουν άγνωστοι, δεν μπορούν να εντοπιστούν, δεν είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί τους ή σε άλλες περιπτώσεις όπου αυτό είναι απαραίτητο. Ο προσωρινός κηδεμόνας της περιουσίας έχει δικαίωμα να ενάγει και να ενάγεται, να εισπράττει οφειλές και εξοφλεί χρέη για λογαριασμό των κληρονόμων και δικαίωμα να τους εκπροσωπεί. Όπου απαιτείται, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κηδεμόνα της κληρονομίας. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διορίσει κηδεμόνα κληρονομίας η οποία έχει διαχωριστεί από την περιουσία των κληρονόμων με αίτημα των δανειστών του θανόντος.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η διαχείριση της κληρονομίας ασκείται από τους κληρονόμους, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ανατίθεται στον εκτελεστή διαθήκης ή σε κηδεμόνα κληρονομίας.
Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστή της διαθήκης. Το πρόσωπο το οποίο διορίζεται ως εκτελεστής της διαθήκης δεν υποχρεούται να αποδεχθεί τα καθήκοντά του. Τα καθήκοντα του εκτελεστή της διαθήκης ορίζονται από τον διαθέτη στη διαθήκη. Εάν ο διαθέτης δεν έχει ορίσει σχετικά, τα καθήκοντα του εκτελεστή της διαθήκης συνίστανται ιδίως στα εξής:
μέριμνα και λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ασφαλή φύλαξη της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων
διαχείριση της κληρονομίας
λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξόφληση των χρεών της κληρονομίας και την εκτέλεση των κληροδοσιών για λογαριασμό των κληρονόμων.
Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διασφαλίσει την εκτέλεση της διαθήκης σύμφωνα με τις επιθυμίες του διαθέτη.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Κροατίας δεν διορίζεται πάντοτε διαχειριστής της κληρονομίας. Ο λόγος είναι ότι η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους αυτοδικαίως κατά τον χρόνο της διαδοχής (κατά τον χρόνο θανάτου ή κατά τον χρόνο κήρυξης του κληρονομούμενου ως θανόντος). Οι κληρονόμοι διαχειρίζονται και διαθέτουν όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν την κληρονομία. Εάν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, και ωσότου καθοριστεί το κληρονομικό μερίδιο εκάστου αυτών, οι συγκληρονόμοι διαχειρίζονται και διαθέτουν όλα τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας ως συγκύριοι, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η διαχείριση της κληρονομίας έχει ανατεθεί σε εκτελεστή διαθήκης ή έχει διοριστεί κηδεμόνας της κληρονομίας. Μετά από την έκδοση απόφασης με την οποία ορίζεται το κληρονομικό μερίδιο κάθε κληρονόμου, η διαχείριση της έως τότε κοινής περιουσίας των συγκληρονόμων διεξάγεται έως τον χρόνο διανομής της κληρονομίας σύμφωνα με τους κανόνες διαχείρισης των συγκληρονόμων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η διαχείριση της κληρονομίας έχει ανατεθεί σε εκτελεστή διαθήκης ή έχει διοριστεί κηδεμόνας της κληρονομίας.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Κατά την κληρονομική διαδικασία, εφόσον έχει διοριστεί εκτελεστής της διαθήκης, το δικαστήριο εκδίδει αμελλητί, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, πιστοποιητικό το οποίο αποδεικνύει την ιδιότητά του και τις αρμοδιότητές του ως εκτελεστή της διαθήκης, και με το οποίο διατάσσονται όλοι οι τρίτοι να θεωρούν τις δηλώσεις του εκτελεστή ως δηλώσεις του διαθέτη. Οι καλόπιστοι τρίτοι οι οποίοι ενεργούν με βάση τις δηλώσεις προσώπου το οποίο προσκομίζει δικαστικό πιστοποιητικό εκτελεστή διαθήκης κατά τα ανωτέρω, δεν ευθύνονται για τυχόν ζημία των κληρονόμων. Σε περίπτωση που ο εκτελεστής της διαθήκης παυθεί από τα καθήκοντά του από το δικαστήριο, αυτός οφείλει να επιστρέψει στο δικαστήριο άμεσα το πιστοποιητικό το οποίο αποδεικνύει την ιδιότητα και τις αρμοδιότητές του, άλλως ευθύνεται για κάθε ζημία που μπορεί να προκύψει από αυτό.
Μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας εκδίδεται απόφαση επί της διαδοχής. Η απόφαση αυτή ορίζει τα πρόσωπα τα οποία καθίστανται κληρονόμοι κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου και τα δικαιώματα τα οποία αποκτούν τα πρόσωπα αυτά ή τρίτοι. Δεδομένου ότι σύμφωνα με την κροατική νομοθεσία η διαδοχή επέρχεται αυτοδικαίως, η εν λόγω απόφαση δεν ορίζει τους κληρονόμους προς τον σκοπό κτήσης του κληρονομικού δικαιώματος ή κτήσης της κληρονομίας (αμφότερα επέρχονται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου), αλλά προς τον σκοπό διευκόλυνσης της άσκησης των δικαιωμάτων και εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των κληρονόμων.
Με την τελεσιδικία της απόφασης επί της διαδοχής, αυτή θεωρείται ότι καθορίζει τη σύνθεση της κληρονομίας, τους κληρονόμους, τα κληρονομικά τους μερίδια, τυχόν περιορισμούς ή βάρη επί των κληρονομικών τους δικαιωμάτων, και τυχόν κληροδοσίες και τους αντίστοιχους κληροδόχους.
Το περιεχόμενο της απόφασης μπορεί να αμφισβητηθεί από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο σύμφωνα με τον κροατικό νόμο περί κληρονομίας δεν δεσμεύεται από την τελεσιδικία της απόφασης, με άσκηση αγωγής ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων κατά των προσώπων τα οποία επωφελούνται από την απόφαση.
Η τελεσίδικη απόφαση επί της διαδοχής δεν είναι δεσμευτική για τα πρόσωπα τα οποία επικαλούνται δικαιώματα επί τμημάτων της κληρονομίας, εφόσον αυτά δεν έχουν συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία ως διάδικοι και δεν έχουν κληθεί νομίμως να παραστούν σε αυτή. Η ίδια απόφαση δεν είναι δεσμευτική και για τα πρόσωπα τα οποία επικαλούνται κληρονομικό δικαίωμα βάσει του νόμου ή διαθήκης ή δικαίωμα επί κληροδοσίας, εφόσον αυτά δεν έχουν συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία ως διάδικοι και δεν έχουν κληθεί νομίμως να παραστούν σε αυτή.
Κατ' εξαίρεση, πρόσωπα τα οποία έχουν συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία ως διάδικοι ή έχουν κληθεί νομίμως να παραστούν σε αυτή, δεν δεσμεύονται από την τελεσίδικη απόφαση επί της διαδοχής σε σχέση με δικαιώματα τα οποία αποκτούν σε μεταγενέστερο χρόνο δυνάμει διαθήκης, καθώς και σε σχέση με δικαιώματα τα οποία έχουν κριθεί στο πλαίσιο πολιτικής ή διοικητικής διαδικασίας (την οποία είχαν εντολή να επισπεύσουν) μετά από την τελεσιδικία της απόφασης επί της διαδοχής, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι όροι υπό τους οποίους τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν με αγωγή την επανάληψη της κληρονομικής διαδικασίας.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 06/02/2023
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Ιταλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βουλήσεως συντάσσεται μόνο μέσω διαθήκης. Η συνδιαθήκη και η συμφωνία για μελλοντική κληρονομική διαδοχή απαγορεύονται.
Η διάταξη τελευταίας βουλήσεως μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές:
ορισμός κληρονόμου, διαδικασία μέσω της οποίας ο διαθέτης διαθέτει το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας ή μέρος αυτής χωρίς να προσδιορίζει τα περιουσιακά στοιχεία προς διάθεση
κληροδοσία, μέσω της οποίας ο διαθέτης διαθέτει ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία που έχει προσδιορίσει συγκεκριμένα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η καταχώριση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως δεν είναι υποχρεωτική, ανεξαρτήτως της μορφής της.
Σε περίπτωση δημόσιας διαθήκης, η οποία λαμβάνει τη μορφή συμβολαιογραφικού εγγράφου, ο συμβολαιογράφος μεταγράφει τη διαθήκη, μετά τον θάνατο του διαθέτη, από το μητρώο διατάξεων τελευταίας βουλήσεως και διαθηκών στο μητρώο συναλλαγών μεταξύ ζώντων και προχωρά σε καταχώριση του

πιστοποιητικού μεταγραφής.
Σε περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης, η οποία συντάσσεται κατ' ιδίαν και ιδιοχείρως, αυτή πρέπει να κατατίθεται στο συμβολαιογράφο μετά τον θάνατο του διαθέτη προκειμένου ο συμβολαιογράφος να διασφαλίσει τις έννομες συνέπειές της μέσω πρακτικού δημοσίευσης, το οποίο στη συνέχεια καταχωρίζεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει νομίμως το σύνολο της περιουσίας του. Ο/η σύζυγος, τα τέκνα και οι κατιόντες τους, καθώς και οι γονείς του αποβιώσαντος (σε περίπτωση που είναι άκληρος/η) έχουν δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα, δηλαδή σε μια ελάχιστη μερίδα από την κληρονομιαία περιουσία που προορίζεται για εκείνους εκ του νόμου. Ωστόσο, η διαθήκη που δεν λαμβάνει υπόψη το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας παραμένει έγκυρη και ισχυρή υπό την προϋπόθεση ότι δεν προσβάλλεται από τους προαναφερθέντες κληρονόμους. Εάν η διαθήκη δεν προσβληθεί ή η διαδικασία που κινήθηκε για την προσβολή της κριθεί αβάσιμη, η διαθήκη διατηρεί την πλήρη ισχύ και εφαρμογή της.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, ισχύουν οι κανόνες του Αστικού Κώδικα για την εξ αδιαθέτου διαδοχή. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει διαθήκη, μέσω της οποίας όμως διατίθεται μόνο ένα μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας: όσον αφορά το υπόλοιπο, ισχύουν οι κανόνες για την εξ αδιαθέτου διαδοχή σε συνδυασμό με τους κανόνες που διέπουν τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως. Οι δικαιούχοι της νόμιμης μοίρας είναι ο/η σύζυγος, τα τέκνα, οι γονείς, τα αδέλφια και οι συγγενείς μέχρι έκτου βαθμού. Τα μερίδια της κληρονομιαίας περιουσίας εξαρτώνται από το ποιοι από τους προαναφερθέντες συγγενείς είναι πράγματι εν ζωή. Η ύπαρξη τέκνων αποκλείει γονείς και αδέλφια καθώς, επίσης, και τους πιο μακρινούς συγγενείς.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η κληρονομία επάγεται στον κληρονόμο μέσω δήλωσης αποδοχής του τελευταίου, ενώ η κληροδοσία επάγεται αυτοδικαίως, υπό την προϋπόθεση ότι ο κληροδόχος δεν την αποποιείται. Η αποδοχή κληρονομιάς δεν μπορεί να είναι μερική, ενώ μπορεί να είναι είτε ρητή (μέσω της αντίστοιχης δήλωσης αποδοχής) είτε σιωπηρή (όταν ο κληρονόμος εκτελεί πράξεις που θα ήταν αδύνατο να εκτελεστούν αν το πρόσωπο αυτό δεν ήταν ο κληρονόμος, όπως π.χ. η πώληση ενός αγαθού από την κληρονομιαία περιουσία). Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης πραγματοποιείται μέσω δήλωσης που συντάσσεται από συμβολαιογράφο ή υπάλληλο του αρμόδιου δικαστηρίου στον τόπο επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής. Ο ίδιος κανόνας ισχύει στην περίπτωση κληρονόμων δικαιούχων νόμιμης μοίρας, οι οποίοι δεν μπορούν να αποδεχτούν ή να αποποιηθούν μόνο τη νόμιμη μοίρα. Ωστόσο, οι κληρονόμοι αυτοί μπορούν να αποποιηθούν τα δικαιώματά τους στη νόμιμη μοίρα της κληρονομιαίας περιουσίας σε περιπτώσεις που η νόμιμη μοίρα έχει υποστεί ζημία. Εάν δικαιούχος νόμιμης μοίρας έχει αποκλειστεί από την κληρονομιαία περιουσία ή του κληροδοτήθηκε μερίδα μικρότερη από τη νόμιμη μοίρα που δικαιούται, μπορεί να καταθέσει αγωγή για να διεκδικήσει το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Ο νόμος δεν προσδιορίζει συγκεκριμένη διαδικασία.
Επίλυση της κληρονομικής διαδοχής επέρχεται με τον θάνατο του διαθέτη. Δια παραπομπής στην ημερομηνία θανάτου και με βάση τη διαθήκη ή τους ισχύοντες νομικούς κανόνες, αναγνωρίζονται τα πρόσωπα που έχουν οριστεί ως κληρονόμοι ή κληροδόχοι. Στη συνέχεια, τα πρόσωπα αυτά έχουν την ευθύνη να προχωρήσουν στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση δηλώσεων αποδοχής ή αποποίησης, οι οποίες χρησιμοποιούνται για να διαπιστωθούν οι κληρονομούντες και οι μερίδες τους στην κληρονομιαία περιουσία.
Σε περίπτωση συγκυριότητας, κάθε συγκύριος έχει δικαίωμα να ζητήσει διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας είτε βάσει συμβολαίου είτε με υποβολή αίτησης στο δικαστήριο, στο πλαίσιο της τακτικής διαδικασίας αστικών διαφορών, προκειμένου το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση περί διανομής της περιουσίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Οι κληροδόχοι αποκτούν αυτοδικαίως την ιδιότητα αυτή εκτός εάν αποποιηθούν την κληρονομιά. Η ιδιότητα του κληρονόμου αποκτάται μέσω ρητής δήλωσης αποδοχής ή μέσω πράξης που συνιστά σιωπηρή αποδοχή. Τα πρόσωπα που ορίζονται ως κληρονόμοι και έχουν στην κατοχή τους την κληρονομιαία περιουσία καθίστανται αυτοδικαίως κληρονόμοι μετά την παρέλευση τριών μηνών από την ημερομηνία επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής.
Η ρητή δήλωση αποδοχής που πρέπει να κατατίθεται εντός δεκαετίας από την επίλυση της κληρονομικής διαδοχής μπορεί να έχει τη μορφή απλής καθολικής αποδοχής ή αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής ούτως ώστε να περιορίζεται η ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντος.
Η αποδοχή της κληρονομίας που επάγεται σε ανήλικους και πρόσωπα ανίκανα προς δικαιοπραξία πρέπει να είναι ρητή και με το ευεργέτημα της απογραφής.
Οι συνέπειες της αποδοχής της κληρονομιάς ή κληροδοσίας είναι αναδρομικές και ισχύουν από τον χρόνο επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι ευθύνονται για όλα τα χρέη του αποβιώσαντος αναλογικά με την αξία των αντίστοιχων μερίδων τους επί της κληρονομιάς. Αντιθέτως, οι κληροδόχοι δεν ευθύνονται για αυτά τα χρέη.
Ο κληρονόμος που αποδέχεται καθολικά την κληρονομία έχει απεριόριστη προσωπική ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντος και είναι, επομένως, υπόχρεος ακόμα και εάν το ποσό των χρεών υπερβαίνει την αξία της κληρονομηθείσας περιουσίας.
Εάν η κληρονομιά έχει γίνει αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη του αποβιώσαντος μόνο μέχρι την αξία της κληρονομηθείσας περιουσίας.
Εάν η κληρονομία έχει γίνει αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, συντάσσεται έκθεση που περιγράφει και αναφέρει την αξία όλων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομιαίας περιουσίας: ο κληρονόμος πρέπει να έχει λάβει εξουσιοδότηση από το δικαστήριο προκειμένου να προχωρήσει σε πράξη εκποίησης της κληρονομιαίας περιουσίας και η εξουσιοδότηση αυτή παρέχεται μόνο εάν οι εν λόγω ενέργειες δεν συγκρούονται με τα συμφέροντα των δανειστών στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι κληρονόμοι και οι κληροδόχοι πρέπει να προσκομίζουν στις φορολογικές αρχές δήλωση κληρονομικής διαδοχής που περιέχει στοιχεία για όλα τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων των ακινήτων, με τα αντίστοιχα κτηματολογικά στοιχεία. Αντίγραφο της δήλωσης αυτής χρησιμοποιείται για τη μεταγραφή στα αρχεία του κτηματολογίου και, επομένως, τη μεταγραφή των ακινήτων στο όνομα των κληρονόμων ή των κληροδόχων που είναι πλέον οι ιδιοκτήτες.
Η διαδικασία που εφαρμόζεται για τη μεταγραφή στο κτηματολόγιο της κτήσης ακίνητης περιουσίας που επάγεται στους κληρονόμους ή κληροδόχους διαφέρει για τις δύο κατηγορίες. Για τον κληροδόχο, η κτήση κυριότητας μεταγράφεται βάσει αντιγράφου της διαθήκης που αναφέρει το εν λόγω κληροδότημα. Για τον κληρονόμο, η κτήση κυριότητας μεταγράφεται βάσει ρητής δήλωσης αποδοχής ή πράξης από την οποία συνάγεται σιωπηρή αποδοχή της κληρονομιάς.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή στη διαθήκη, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων μόνο στον απαραίτητο βαθμό για την εκτέλεση αυτού του ρόλου.

Σε περίπτωση ανικανότητας των κληρονόμων προς δικαιοπραξία, ο νόμος προβλέπει τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας.

Εάν ουδείς από τους ορισμένους κληρονόμους αποδέχεται την κληρονομιά, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης στο δικαστήριο για τον διορισμό κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, ο οποίος θα διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία μέχρι την έκδοση αρχικής δήλωσης αποδοχής, οπότε και τα καθήκοντα του κηδεμόνα παύουν αυτοδικαίως.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Εάν ο κληροδόχος αναμένει από τους κληρονόμους να το πράξουν, οι κληρονόμοι είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση των διατάξεων της διαθήκης.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή στη διαθήκη, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος να διασφαλίσει την τήρηση των διατάξεων της διαθήκης.

Τα πρόσωπα που πρέπει να εκτελέσουν τις διατάξεις της διαθήκης διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία μέχρι πλήρους εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Κατ' αρχήν, οι διαχειριστές έχουν μόνον εξουσίες που αφορούν την τακτική διαχείριση ούτως ώστε να διαφυλάσσουν τα περιουσιακά στοιχεία και την αξία τους. Για ενέργειες που συνδέονται με εκποίηση της περιουσίας ή έκτακτη διαχείριση απαιτείται εξουσιοδότηση από το δικαστήριο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Από τον δήμο του τόπου γέννησης ή κατοικίας του αποβιώσαντος εκδίδονται πιστοποιητικό θανάτου, αντίγραφο ληξιαρχικής πράξης θανάτου και πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τον θάνατο του προσώπου, τα προσωπικά στοιχεία του και τα οικογενειακά στοιχεία.

Η ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου δεν πιστοποιείται από έγγραφα που εκδίδουν οι δημόσιες αρχές.

Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να επιβεβαιώσει την ιδιότητά του ως κληρονόμου ή κληροδόχου μπορεί να προσκομίσει συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνίσταται σε υπεύθυνη δήλωση, ενώπιον συμβολαιογράφου, από δύο μάρτυρες οι οποίοι δεν έχουν σχέση με την κληρονομική διαδοχή και οι οποίοι ενέχονται ποινικά σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης. Επίσης, οι δημόσιες αρχές κάνουν δεκτή, αντί συμβολαιογραφικού εγγράφου, την προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης που συντάσσεται από τον ενδιαφερόμενο, ο οποίος ενέχεται ποινικά σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/12/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Κύπρος

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κατ΄αρχήν συνδιαθήκη δεν προβλέπεται στο ημεδαπό δίκαιο. Αυτό που γίνεται στην πράξη είναι ότι ένα ζευγάρι μπορεί να καταχωρήσει την διαθήκη του και να αφήνει ο ένας τον άλλο ως μοναδικό κληρονόμο.

Η διαθήκη συντάσσεται και εκτελείται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 23 του Κεφ. 195.

Η διαθήκη πρέπει απαραίτητα να είναι έγγραφη και να υπογράφεται από τον διαθέτη ή από άλλο πρόσωπο κατόπιν εντολής και στην παρουσία του. Θα πρέπει περαιτέρω να υπογράφεται στην παρουσία δύο ή περισσοτέρων μαρτύρων οι οποίοι θα πρέπει να παρίστανται ταυτόχρονα και να επιβεβαιώνουν και προσυπογράφουν τη διαθήκη στην παρουσία του διαθέτη. Αν η διαθήκη αποτελείται από περισσότερες από μία σελίδες, τότε πρέπει να υπογράφονται ή μονογράφονται όλες οι σελίδες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η διαθήκη μπορεί είτε

α) να καταχωρηθεί για φύλαξη στο Πρωτοκολλητείο της επαρχίας του διαθέτη σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 9 του Κεφ.189

β) να φυλαχθεί στο δικηγορικό γραφείο του δικηγόρου του διαθέτη

γ) να φυλαχθεί από τον ίδιο τον διαθέτη και ή οιονδήποτε άλλο πρόσωπο αυτός ήθελε επιλέξει για τον σκοπό αυτό.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Στο ημεδαπό δίκαιο υπάρχει η νόμιμη μοίρα και αυτή ρυθμίζεται από το άρθρο 41 του Κεφ. 195. Σχετική είναι επίσης και η διάταξη του άρθρου 51 του Κεφ. 195.

Στην περίπτωση που υπάρχει τέκνο, το διαθέσιμο μέρος της κληρονομιάς δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% της καθαρής αξίας της περιουσίας. Εάν δεν υπάρχει τέκνο αλλά σύζυγος ή γονείς (πατέρας ή μητέρα) το διαθέσιμο μέρος δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50%, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση μπορεί να διατίθεται το σύνολο της κληρονομιάς.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησης η διαδοχή γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 44 και επέκεινα του Κεφ. 195.
Εάν υπάρχει σύζυγος και παιδιά η καθαρή αξία της κληρονομιάς διανέμεται στο σύζυγο και τα παιδιά, σε ίσα μέρη. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν παιδιά ή κατιόντες, το μερίδιο του/της συζύγου αυξάνεται, συναρτώμενο με την ύπαρξη άλλων συγγενών μέχρι και τετάρτου βαθμού συγγένειας. Ειδικότερα, εάν υπάρχουν αδέλφια ή γονείς του αποβιώσαντα, το μερίδιο της συζύγου ανέρχεται στο 50% της καθαρής αξίας και εάν δεν υπάρχουν πιο πάνω συγγενείς αλλά συγγενείς μέχρι και τετάρτου βαθμού συγγένειας, ο/η σύζυγος δικαιούται στα ¾ της κληρονομιάς. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο/η σύζυγος δικαιούται το σύνολο της περιουσίας.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις αρμόδια αρχή είναι το Επαρχιακό Δικαστήριο της τελευταίας κατοικίας του διαθέτη/αποβιώσαντα.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Καταχώριση αίτησης
Προσκόμιση προσωρινής απαλλαγής από τον Εφορο Φορολογίας
Εκδοση παραχωρητηρίου
Καταχώριση απογραφής
Εξόφληση τυχόν χρεών της περιουσίας συμπεριλαμβανομένων και φορολογικών υποχρεώσεων της περιουσίας
Διανομή περιουσίας
Καταχώριση τελικών λογαριασμών
Στο ημεδαπό δίκαιο δεν προβλέπεται η αυτεπάγγελτη από το Δικαστήριο διαδικασία κληρονομικής διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο καθίσταται κληρονόμος αν έχει σχέση συγγένειας με τον αποβιώσαντα μέχρι και τον έκτο βαθμό συγγένειας. Σχετική πρόβλεψη γίνεται στο άρθρο 44 και επέκεινα του Κεφ. 195 και το Πρώτο και Δεύτερο Παράρτημα του Κεφ. 195.
Ένα πρόσωπο καθίσταται κληροδόχος αν αφήνεται σε αυτό κληροδοσία από το διαθέτη με διαθήκη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο δεν φέρουν ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντα. Ευθύνη για τα χρέη αυτά φέρει η περιουσία και μόνο όταν εξοφληθούν τα χρέη (συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών υποχρεώσεων) μπορεί να γίνει διανομή της περιουσίας στους κληρονόμους/κληροδόχους. Σχετική πρόβλεψη γίνεται στο άρθρο 41(β) και 42 του Κεφ. 189.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Αν με τον όρο ¨καταχώρηση¨ ακίνητης περιουσίας εννοείται μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας του αποβιώσαντα στους κληρονόμους/κληροδόχους τα έγγραφα που απαιτούνται είναι:
Παραχωρητήριο,
Βεβαίωση Διευθέτησης Φορολογικών Υποχρεώσεων από τον Εφορο Φορολογίας και Εξουσιοδότηση για μεταβίβαση Ακίνητης Ιδιοκτησίας,
Πιστοποιητικό Διευθέτησης Φορολογικής Υποχρέωσης Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας/Κεφαλαιουχικών Κερδών.
Απόδειξη και Βεβαίωση πληρωμής των Δημοτικών και Αποχετευτικών τελών και Υπεύθυνη Δήλωση Διανομής από τον Διαχειριστή και ή Εκτελεστή.
Οιονδήποτε άλλο τυχόν έγγραφο ήθελε ζητηθεί από το Κτηματολόγιο και ή τον Εφορο Φορολογίας.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας είναι υποχρεωτικός προς τον σκοπό διανομής της περιουσίας. Ο διορισμός γίνεται με διάταγμα του Δικαστηρίου μετά από αίτηση. Η αίτηση διαχείρισης γίνεται με βάση το Κεφ. 189 και μεταξύ άλλων τα άρθρα 18, 19, 20, 29, 49 και το Κεφ. 192. Η αίτηση συνοδεύεται από ένορκη δήλωση του προτιθέμενου διαχειριστή ή εκτελεστή, ένορκη δήλωση εγγυητή όπου απαιτείται και εγγυητήριο όπου απαιτείται. Συνοδεύεται επίσης από Πιστοποιητικό Θανάτου και Κληρονόμων που εκδίδεται από τον Κοινοτάρχη της περιοχής του αποβιώσαντα και τις συγκαταθέσεις των κληρονόμων για τον διορισμό του διαχειριστή. Κατά τα λοιπά ακολουθείται η διαδικασία όπως περιγράφεται στο ερώτημα 6 ανωτέρω.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Το δικαίωμα για να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βούλησης του θανόντος το έχει ο κατονομαζόμενος στην διαθήκη εκτελεστής και σε περίπτωση που αυτός έχει προαποβιώσει και ή δεν ενδιαφέρεται, το δικαίωμα το έχει όποιος έχει έννομο συμφέρον επί της περιουσίας πχ κληροδόχος και ή κληρονόμος.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Οι εξουσίες του διαχειριστή περιγράφονται στο άρθρο 41 του Κεφ. 189.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τα έγγραφα αυτά είναι το παραχωρητήριο στο οποίο κατονομάζεται ο διαχειριστής και ή ο εκτελεστής. Τα ονόματα των δικαιούχων αναγράφονται επί της αίτησης για διαχείριση και ή επικύρωση διαθήκης και στο Πιστοποιητικό Θανάτου και Κληρονόμων που εκδίδει ο Κοινοτάρχης της περιοχής του αποβιώσαντος.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/02/2023
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Λεττονία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Σύμφωνα με το άρθρο 418 του Αστικού Κώδικα (*Civillikums*), ως διαθήκη νοείται κάθε μονομερής διάταξη τελευταίας βούλησης που συντάσσεται από ένα άτομο αναφορικά με το σύνολο ή μέρος της περιουσίας του ή αναφορικά με συγκεκριμένα αντικείμενα ή δικαιώματα. Σύμφωνα με το άρθρο 420 του Αστικού Κώδικα, κάθε πρόσωπο μπορεί να συντάξει διαθήκη, εξαιρουμένων των ανηλίκων. Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει τα 16 έτη μπορούν να συντάξουν διαθήκη αναφορικά με τη μεμονωμένη περιουσία που τους ανήκει (άρθρο 195 ΑΚ). Οι ανήλικοι υπό καθεστώς κηδεμονίας μπορούν επίσης να συντάξουν διαθήκη. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 421 του Αστικού Κώδικα, τα πρόσωπα που είναι ανίκανα να εκφράσουν την πρόθεσή τους δεν έχουν ικανότητα σύνταξης διαθήκης.

Ο Αστικός Κώδικας προβλέπει ότι η διαθήκη, ανάλογα με τον τύπο της, είναι δημόσια ή ιδιωτική.

Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών. Η δημόσια διαθήκη πρέπει να συντάσσεται παρουσία του διαθέτη. Το πρωτότυπο της δημόσιας διαθήκης είναι το έγγραφο που καταχωρίζεται είτε στο αρχείο εγγράφων του συμβολαιογράφου ή του προξένου είτε στο μητρώο διαθηκών που τηρείται στα δικαστήρια οικογενειακών διαφορών. Ο διαθέτης λαμβάνει αντίγραφο της διαθήκης κατόπιν υπογραφής του πρωτοτύπου.

Αναφορικά με την ιδιωτική διαθήκη, σύμφωνα με τα άρθρα 445 και 446 του Αστικού Κώδικα, για την εγκυρότητά της πρέπει να διασφαλίζεται ότι συντάχθηκε από τον διαθέτη και ότι αντικατοπτρίζει ορθά την τελευταία βούλησή του. Η ιδιωτική διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως. Η διαθήκη καταρτίζεται εγγράφως στο σύνολό της και υπογράφεται ιδιοχείρως από τον διαθέτη.

Κατά το άρθρο 604 του Αστικού Κώδικα, δύο ή περισσότερα πρόσωπα δύνανται να καταρτίσουν από κοινού διαθήκη με την οποία να ορίζουν αλλήλους ως κληρονόμο ή κληρονόμους μέσω ενός και μόνον εγγράφου (*savstarpējs testaments* – συνδιαθήκη). Ωστόσο, εάν στο πλαίσιο αυτής της διαθήκης, ο ορισμός ενός προσώπου ως κληρονόμου προϋποθέτει ότι υφίσταται έγκυρος ορισμός του έτερου προσώπου ως κληρονόμου, ούτως ώστε οι δύο ορισμοί να ισχύουν ή να παύουν να ισχύουν ταυτόχρονα, τότε πρόκειται για κοινή αμοιβαία διαθήκη (*korrespektīvs testaments*).

Κατά το άρθρο 639 του Αστικού Κώδικα, κληρονομία δυνάμει σύμβασης υφίσταται μέσω της σύναψης σύμβασης κατά την οποία ένας συμβαλλόμενος εκχωρεί τα δικαιώματα επί του συνόλου ή μέρους της μελλοντικής κληρονομιαίας περιουσίας του στον έτερο συμβαλλόμενο, ή περισσότεροι συμβαλλόμενοι εκχωρούν τα εν λόγω δικαιώματα μεταξύ τους. Αυτό το είδος σύμβασης ορίζεται ως κληρονομική σύμβαση. Σε μια κληρονομική σύμβαση, ο συμβαλλόμενος μπορεί επίσης να προχωρήσει σε κληροδοσία προς τον έτερο συμβαλλόμενο ή προς τρίτον. Η κληρονομική σύμβαση δεν επιτρέπεται να περιέχει διατάξεις που αναφέρονται σε αποκλεισμό από την κληρονομία.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Σε περίπτωση που μια διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται ως δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική πράξη, διαθήκη που επικυρώνεται από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών), αυτή καταχωρίζεται στο δημόσιο μητρώο διαθηκών. Σε περίπτωση που μια διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται ως ιδιωτικό έγγραφο, αυτή δεν καταχωρίζεται παρά μόνο εάν έχει παραδοθεί για φύλαξη σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο ή στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο διαθέτης μπορεί να αποφασίσει ελεύθερα πώς θα διαθέσει το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας του σε περίπτωση θανάτου του υπό τον όρο, ωστόσο, ότι κληροδοτεί στους δικαιούχους νόμιμης μοίρας την εν λόγω νόμιμη μερίδα τους. Το μόνο δικαίωμα που έχουν οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας είναι να αξιώσουν τη μεταβίβαση της νόμιμης μοίρας τους σε χρηματική μορφή.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, δικαιούχοι κληρονομίας είναι ο/η σύζυγος, οι πλησιέστεροι συγγενείς και τα υιοθετημένα τέκνα.

Το υιοθετημένο τέκνο και οι κατιόντες του κληρονομούν από τον υιοθετήσαντα είτε από τους συγγενείς του υιοθετήσαντος. Οι κατιόντες υιοθετημένου τέκνου κληρονομούν από το εν λόγω τέκνο, όπως και ο υιοθετήσας είτε οι συγγενείς του υιοθετήσαντος. Ο κληρονόμος που ανήκει σε επόμενη τάξη διαδοχής δεν κληρονομεί εάν ο κληρονόμος που ανήκει σε προηγούμενη τάξη έχει εκφράσει τη βούλησή του να κληρονομήσει.

Ο/η σύζυγος καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στην πρώτη, δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής. Όταν καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στην πρώτη τάξη διαδοχής, ο/η σύζυγος λαμβάνει μερίδα που ισούται με τη μερίδα ενός τέκνου εάν τα τέκνα που έχουν εκφράσει τη βούληση να κληρονομήσουν είναι λιγότερα από τέσσερα. Ωστόσο, εάν τα τέκνα που έχουν εκφράσει τη βούληση να κληρονομήσουν είναι τέσσερα ή περισσότερα, ο/η σύζυγος κληρονομεί το ένα τέταρτο της κληρονομιαίας περιουσίας. Όταν ο/η σύζυγος καλείται μαζί με κληρονόμους που ανήκουν στη δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής, λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομιαίας περιουσίας. Ο/η σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι στην πρώτη, δεύτερη ή τρίτη τάξη διαδοχής ή δεν έχουν εκφράσει τη βούλησή τους να κληρονομήσουν.

Οι πλησιέστεροι συγγενείς του θανόντος κληρονομούν με συγκεκριμένη σειρά που βασίζεται εν μέρει στο είδος συγγένειας και εν μέρει στον βαθμό συγγένειας. Για τους σκοπούς της σειράς κληρονομικής διαδοχής, οι νόμιμοι κληρονόμοι κατατάσσονται σε τέσσερις χωριστές τάξεις:

στην πρώτη τάξη, ανεξαρτήτως του βαθμού συγγένειας, κληρονομούν όλοι οι κατιόντες του θανόντος μεταξύ των οποίων, αφενός, και του θανόντος, αφετέρου, δεν υπάρχουν άλλοι κατιόντες που δικαιούνται να κληρονομήσουν

στη δεύτερη τάξη, κληρονομούν οι ανιόντες με τον εγγύτερο βαθμό συγγένειας με τον θανόντα, καθώς επίσης και τα αμφιθαλή αδέλφια του θανόντος και τα τέκνα αυτών εφόσον τα αμφιθαλή αδέλφια έχουν προαποβιώσει σε σχέση με το προσφάτως αποβιώσαν πρόσωπο
στην τρίτη τάξη, κληρονομούν τα ετεροθαλή αδέλφια του θανόντος και τα τέκνα αυτών εφόσον τα ετεροθαλή αδέλφια έχουν αποβιώσει πριν από τον θανόντα
στην τέταρτη τάξη, κληρονομούν οι εναπομείναντες συγγενείς πλησιέστερου βαθμού χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ πλήρους και μερικής συγγένειας εξ αίματος.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος (*zvērināts notārs*).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Με την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής, ο κληρονόμος πρέπει να εκφράσει τη βούλησή του σχετικά με το αν θα αποδεχθεί την κληρονομία. Για τον λόγο αυτό πρέπει να καταθέσει αίτηση κληρονομίας σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο. Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος κινεί τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, ανακοινώνει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής, αναγνωρίζει τους δικαιούχους κληρονόμους και εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομίας.
Εάν η κληρονομική διαδοχή πραγματοποιείται βάσει διάταξης τελευταίας βούλησης, η τελευταία πρέπει να κατατίθεται σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο που τη διαβάζει και κρίνει ότι είναι ισχυρή σύμφωνα με τον νόμο. Και σε αυτήν την περίπτωση, ο κληρονόμος πρέπει να εκφράσει τη βούλησή του σχετικά με το αν θα αποδεχθεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που έχει οριστεί κληροδόχος, αυτός αναφέρεται επίσης στο πιστοποιητικό κληρονομίας.
Η λετονική νομοθεσία δεν προβλέπει την εκκαθάριση και διανομή της περιουσίας του θανόντος. Ο διαθέτης μπορεί να συμπεριλάβει τέτοια πρόβλεψη στη διάταξη τελευταίας βούλησής του, ωστόσο αυτό δεν συνηθίζεται. Αφού ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος επιβεβαιώσει την ταυτότητα των δικαιούχων κληρονόμων, οι κληρονόμοι μπορούν είτε να παραμείνουν συγκύριοι της κληρονομηθείσας περιουσίας είτε να τη διανείμουν συνάπτοντας σύμβαση διανομής. Εάν μόνο ένας ή περισσότεροι κληρονόμοι επιθυμούν διανομή της περιουσίας, ενώ κάποιοι άλλοι κληρονόμοι διαφωνούν, εκείνοι που επιθυμούν τη διανομή μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο υποβάλλοντας αίτημα διανομής.
Η μόνη περίπτωση κατά την οποία προβλέπεται εκ του νόμου η πώληση της περιουσίας του θανόντος είναι όταν δεν υπάρχουν κληρονόμοι και η κληρονομία αναγνωρίζεται ως σχολάζουσα εμπίπτοντας, επομένως, στη δικαιοδοσία του κράτους. Όταν υπάρχουν πιστωτές, η περιουσία πλειστηριάζεται από πιστοποιημένο δικαστικό επιμελητή. Όταν δεν υπάρχουν πιστωτές, η δημόσια φορολογική αρχή αποφασίζει σχετικά με την εκποίηση της περιουσίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο κατατάσσεται στους κληροδόχους σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 500 του Αστικού Κώδικα: όταν σε ένα πρόσωπο έχει εκχωρηθεί μόνον ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο και όχι το σύνολο ή μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας, η εκχώρηση αυτή ονομάζεται κληροδοσία και το πρόσωπο υπέρ του οποίου γίνεται η εκχώρηση είναι κληροδόχος.
Το πρόσωπο αυτό πρέπει να καταθέσει αίτηση κληρονομίας σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο. Σε περίπτωση που υπάρχει διάταξη τελευταίας βούλησης, το έγγραφο αυτό πρέπει επίσης να κατατίθεται στον πιστοποιημένο συμβολαιογράφο και να διαβάζεται από τον τελευταίο. Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομίας στους κληρονόμους και κληροδόχους μετά τη λήξη της χρονικής περιόδου για την αποδοχή κληρονομίας, όπως αυτή κηρύσσεται από τον συμβολαιογράφο (δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 3 μηνών) ή όπως προβλέπεται από τον Αστικό Κώδικα (ένα έτος μετά την έναρξη ή από τότε που έγινε αντιληπτή η έναρξη της κληρονομικής διαδοχής).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, η αποδοχή και κτήση της κληρονομίας συνεπάγεται ότι όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του θανόντος, εφόσον δεν αποσβένονται με το θάνατό του, επάγονται στον κληρονόμο. Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος ακόμα και με τη δική τους προσωπική περιουσία, εάν η κληρονομηθείσα περιουσία δεν επαρκεί. Ο κληρονόμος που έχει αποδεχτεί την κληρονομιαία περιουσία με το ευεργέτημα της απογραφής (*ar inventāra tiesību*) ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος και λοιπές απαιτήσεις κατά του τελευταίου μόνο κατά το ύψος της κληρονομιαίας περιουσίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το πιστοποιητικό κληρονομίας και η αίτηση μεταγραφής υποβάλλονται στο κτηματολόγιο/υποθηκοφυλακείο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Μπορούν να οριστούν τα εξής πρόσωπα:
ο διαχειριστής της κληρονομιαίας περιουσίας – ορίζεται κατά την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής. Κατ' αίτηση των κληρονόμων ή σε ορισμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο (παραδείγματος χάριν, όταν η κληρονομιαία περιουσία είναι ιδιαίτερα επιβαρυμένη με χρέη ή δεν υπάρχουν ή δεν μπορούν να ειδοποιηθούν οι κληρονόμοι κ.λπ.), η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας καθορίζεται από πιστοποιημένο συμβολαιογράφο με χωριστή πράξη που αποστέλλεται στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών για τον διορισμό διαχειριστή
ο εκτελεστής της διαθήκης – ορίζεται ενόσω ζει ο διαθέτης, κατά τον χρόνο σύνταξης της διαθήκης του.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Διαθήκη η οποία είναι νομικά ισχυρή εκτελείται από τον εκτελεστή, ο οποίος έχει οριστεί για αυτόν τον σκοπό είτε δυνάμει της διαθήκης είτε μέσω άλλου ειδικού εγγράφου τελευταίας βούλησης. Εάν δεν έχει οριστεί εκτελεστής, η διαθήκη εκτελείται από κληρονόμο που ορίζεται στη διαθήκη. Ωστόσο, εάν δεν υπάρχει άμεσος εκ διαθήκης κληρονόμος, η διαθήκη εκτελείται από τον διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας που διορίζεται από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών βάσει απόφασης πιστοποιημένου συμβολαιογράφου.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Το νομικό καθεστώς του εκτελεστή της διαθήκης και τα όρια των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών του προσδιορίζονται από τη βούληση του διαθέτη, όπως αυτή εκφράζεται στη διαθήκη. Εάν δεν έχουν δοθεί περαιτέρω οδηγίες από τον διαθέτη, ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει μόνο να διασφαλίζει την τήρηση και την εκτέλεση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη και να μεριμνά για τη ρύθμιση και τη διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας μεταξύ των κληρονόμων και των κληροδόχων, στον βαθμό που απαιτείται για αυτόν τον σκοπό.
Οι διαχειριστές της κληρονομιαίας περιουσίας ενεργούν ανεξάρτητα κατά τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της κληρονομιαίας περιουσίας και για λογαριασμό της τελευταίας. Οι διαχειριστές διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία με την ίδια φροντίδα και επιμέλεια με την οποία οι ίδιοι, ως συνετοί κύριοι, θα διαχειρίζονταν τις δικές τους υποθέσεις. Κατά την περίοδο διαχείρισης, οι διαχειριστές υποβάλλουν ετήσιες καταστάσεις στο δικαστήριο

οικογενειακών διαφορών και μετά τη διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας στους κληρονόμους ή τη λύση της διαχείρισης για άλλους λόγους, πρέπει να υποβάλουν τελική δήλωση εκκαθάρισης. Η διαχείριση και το δικαίωμα του διαχειριστή να ενεργεί για λογαριασμό της κληρονομιαίας περιουσίας παύουν με την έκδοση πιστοποιητικού κληρονομίας από συμβολαιογράφο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος εκδίδει πιστοποιητικό κληρονομίας με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης. Δεν χωρεί αμφισβήτηση της νομιμότητας της συμβολαιογραφικής πράξης. Μπορεί να προσβληθεί με υποβολή χωριστής αγωγής.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 06/02/2024
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Λιθουανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται με τη μορφή διαθήκης σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Η διαθήκη δύναται να είναι δημόσια (δηλαδή συντάσσεται εγγράφως σε δύο αντίγραφα και επικυρώνεται είτε από συμβολαιογράφο είτε από προξενικό αξιωματούχο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σε άλλη χώρα) ή ιδιωτική (ιδιόγραφη διαθήκη που αναφέρει το ονοματεπώνυμο του διαθέτη, την ημερομηνία και χρονολογία και τον τόπο έκδοσης της διαθήκης, γνωστοποιεί τις επιθυμίες του διαθέτη και υπογράφεται από τον τελευταίο αυτό το είδος της διαθήκης μπορεί να συνταχθεί σε οποιαδήποτε γλώσσα). Οι σύζυγοι μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη με την οποία ορίζουν αλλήλους ως κληρονόμους, και μετά τον θάνατο ενός εκ των συζύγων, ο/η σύζυγος που επιζεί κληρονομεί την περιουσία του θανόντος καθ' ολοκληρίαν (συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων υπό καθεστώς κοινοκτημοσύνης), εξαιρουμένης της νόμιμης μοίρας.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η δημόσια διαθήκη επικυρώνεται και καταχωρίζεται στα αρχεία του συμβολαιογράφου ενώπιον του διαθέτη. Ένα αντίγραφο της διαθήκης λαμβάνει ο διαθέτης ενώ το άλλο αντίγραφο διατηρεί ο φορέας που την επικύρωσε. Ο διαθέτης μπορεί να παραδώσει μια ιδιωτική διαθήκη προς φύλαξη σε συμβολαιογράφο ή σε προξενικό αξιωματούχο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σε χώρα της αλλοδαπής. Το μητρώο διαθηκών που συντάσσονται στη Δημοκρατία της Λιθουανίας διαχειρίζεται η Κεντρική Υπηρεσία Υποθηκών (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Ο συμβολαιογράφος και ο προξενικός αξιωματούχος πρέπει να ειδοποιούν την Κεντρική Υπηρεσία Υποθηκών εντός τριών εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η διαθήκη επικυρώνεται, γίνεται δεκτή προς φύλαξη ή ακυρώνεται. Η ειδοποίηση πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο, τον αριθμό ταυτότητας και τον τόπο κατοικίας του διαθέτη, καθώς και την ημερομηνία και τον τόπο έκδοσης της διαθήκης, το είδος της και την τοποθεσία όπου φυλάσσεται. Το περιεχόμενο της διαθήκης δεν είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, ο Αστικός Κώδικας περιέχει διατάξεις που προβλέπουν το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα: τα τέκνα του θανόντος (τα θετά τέκνα), ο/η σύζυγος και οι γονείς (οι θετοί γονείς) που εξαρτούνταν οικονομικά από τον θανόντα κατά την ημέρα θανάτου του κληρονομούν, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο της διαθήκης, το ήμισυ της μερίδας που θα δικαιούνταν κατά τις διατάξεις της εξ αδιαθέτου διαδοχής (δηλαδή, τη νόμιμη μοίρα) εκτός εάν επάγεται σε εκείνους, μέσω της διαθήκης, μεγαλύτερη μερίδα από την περιουσία. Η νόμιμη μοίρα προσδιορίζεται βάσει της αξίας της κληρονομιαίας περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της συνήθους οικιακής επίπλωσης και του συνήθους οικιακού εξοπλισμού.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν δεν υπάρχει διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία κληρονομείται κατά τις διατάξεις της εξ αδιαθέτου διαδοχής. Σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής, τα εξής πρόσωπα είναι δικαιούχοι της κληρονομιαίας περιουσίας σε ίσες μερίδες: οι κληρονόμοι που ανήκουν στην πρώτη τάξη – τα τέκνα του θανόντος (συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων) και τα τέκνα του θανόντος που γεννιούνται μετά το θάνατό του/της οι κληρονόμοι που ανήκουν στη δεύτερη τάξη – οι γονείς του θανόντος (θετοί γονείς), τα εγγόνια οι κληρονόμοι που ανήκουν στην τρίτη τάξη – οι παππούδες/γιαγιάδες και τα δισέγγονα του θανόντος οι κληρονόμοι που ανήκουν στην τέταρτη τάξη – τα αδέλφια και οι προπαππούδες/προγιαγιάδες των γονιών του θανόντος οι κληρονόμοι που ανήκουν στην πέμπτη τάξη – τα τέκνα των αδελφών του θανόντος (ανίψια) και τα αδέλφια των γονιών του θανόντος (θείοι/θείες) οι κληρονόμοι που ανήκουν στην έκτη τάξη – τα τέκνα των αδελφών των γονιών του θανόντος (εξάδελφοι/εξαδέλφες). Οι κληρονόμοι δεύτερης τάξης κληρονομούν στην εξ αδιαθέτου διαδοχή μόνο σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κληρονόμοι πρώτης τάξης ή σε περίπτωση που οι τελευταίοι δεν αποδέχονται ή αποποιούνται την κληρονομία ή σε περίπτωση που όλοι οι κληρονόμοι πρώτης τάξης έχουν αποστερηθεί το δικαίωμα κληρονομίας. Οι κληρονόμοι τρίτης, τέταρτης, πέμπτης και έκτης τάξης κληρονομούν όταν δεν υπάρχουν κληρονόμοι προγενέστερης τάξης ή σε περίπτωση αποποίησης της κληρονομίας από τους τελευταίους ή όταν οι τελευταίοι έχουν αποστερηθεί το δικαίωμα κληρονομίας. Τα θετά τέκνα και οι κατιόντες τους στους οποίους επάγεται κληρονομία μετά τον θάνατο του θετού γονέα ή των συγγενών του/της θεωρούνται ως φυσικά τέκνα του θετού γονέα και φυσικοί κατιόντες του/της. Δεν κληρονομούν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής μετά τον θάνατο των φυσικών γονέων τους και άλλων εξ αίματος συγγενών τους υψηλότερης τάξης στη σειρά διαδοχής και ούτε, άλλωστε, μετά τον θάνατο των φυσικών αδελφών τους. Οι θετοί γονείς και οι συγγενείς τους στους οποίους επάγεται κληρονομία μετά τον θάνατο του θετού τέκνου τους ή των κατιόντων

αυτού/αυτής θεωρούνται ως φυσικοί γονείς και άλλοι εξ αίματος συγγενείς. Οι φυσικοί γονείς ενός θετού τέκνου και άλλοι εξ αίματος συγγενείς υψηλότερης τάξης στη σειρά διαδοχής δεν κληρονομούν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής μετά τον θάνατο του θετού τέκνου ή των κατιόντων αυτού/αυτής. Τα τέκνα που γεννιούνται εντός γάμου ή από γονείς των οποίων ο γάμος ακυρώθηκε δικαιούνται να κληρονομήσουν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής όπως, άλλωστε, και τα τέκνα που γεννιούνται εκτός γάμου αλλά των οποίων η πατρότητα έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τον νόμο. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους γονείς των εγγονών και των δισέγγονων του θανόντος που θα είχαν δικαίωμα να κληρονομήσουν έχει ήδη αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, τα εγγόνια ή τα δισέγγονα του θανόντος κληρονομούν βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής μαζί με τους αντίστοιχους κληρονόμους της πρώτης και δεύτερης τάξης που δικαιούνται να κληρονομήσουν. Κληρονομούν ίσες μερίδες από το μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας που θα είχε κληρονομήσει ο θανών γονιός τους βάσει της εξ αδιαθέτου διαδοχής. Ο/η σύζυγος που επιζεί του θανόντος κληρονομεί βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής ή μαζί με τους κληρονόμους της πρώτης ή δεύτερης τάξης. Ο/η σύζυγος κληρονομεί το ένα τέταρτο της κληρονομίας μαζί με τους κληρονόμους πρώτης τάξης και όταν δεν υπάρχουν πάνω από τρεις κληρονόμοι εκτός από τον/την σύζυγο. Όταν υπάρχουν πάνω από τρεις κληρονόμοι, ο/η σύζυγος κληρονομεί κατ' ισομοιρία με τους υπόλοιπους κληρονόμους. Εάν ο/η σύζυγος κληρονομεί μαζί με τους κληρονόμους δεύτερης τάξης, δικαιούται το ήμισυ της κληρονομίας. Όπου δεν υπάρχουν κληρονόμοι πρώτης ή δεύτερης τάξης, ο/η σύζυγος κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας. Η συνήθης οικιακή επίπλωση και ο συνήθης οικιακός εξοπλισμός επάγονται στους κληρονόμους βάσει εξ αδιαθέτου διαδοχής ανεξάρτητα από τον βαθμό συγγένειας και τη μερίδα που κληρονόμησαν, υπό την προϋπόθεση ότι ζούσαν με τον θανόντα/τη θανούσα επί τουλάχιστον ένα έτος πριν τον θάνατό του/της.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ο συμβολαιογράφος και το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, για την κτήση της κληρονομίας, ο διάδοχος πρέπει προηγουμένως να προχωρήσει σε αποδοχή κληρονομίας. Η αποδοχή κληρονομίας δεν είναι μερική ούτε πραγματοποιείται υπό όρους ή εξαιρέσεις. Ο διάδοχος θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί την κληρονομία όταν αρχίζει να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία ή καταθέτει αίτηση για αποδοχή κληρονομίας σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Ο διάδοχος θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί την κληρονομία όταν αρχίζει να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία και να τη μεταχειρίζεται ως δική του/της (διαχειρίζεται, χρησιμοποιεί, εκποιεί και επιβλέπει την κληρονομιαία περιουσία, πληρώνει τους φόρους και έχει καταθέσει αίτηση στο δικαστήριο εκφράζοντας την πρόθεση να αποδεχτεί την κληρονομία και να διορίσει το δικαστήριο διαχειριστή της περιουσίας κ.τ.λ.). Ο διάδοχος που έχει αρχίσει να διαχειρίζεται μέρος της περιουσίας ή ακόμα και μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι έχει αποδεχτεί καθολικά την κληρονομία. Ο διάδοχος που έχει αρχίσει να διαχειρίζεται την περιουσία έχει το δικαίωμα, εντός της περιόδου που ορίζεται για την αποδοχή κληρονομίας, να αποποιηθεί την κληρονομία καταθέτοντας αίτηση σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διάδοχος θεωρείται ότι έχει αναλάβει τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας προς συμφέρον των λοιπών δικαιούχων. Οι ενέργειες αυτές πρέπει να γίνουν εντός τριμήνου από την επαγωγή της κληρονομίας. Τα πρόσωπα τα οποία αποκτούν δικαίωμα στη διαδοχή μόνο και μόνο λόγω αποποίησης της κληρονομίας από τους διαδόχους μπορούν να εκφράσουν τη σύμφωνη γνώμη τους για αποδοχή της κληρονομίας εντός τριμήνου από την ημέρα κατά την οποία γεννήθηκε το δικαίωμα αποδοχής. Η προθεσμία για αποδοχή της κληρονομίας μπορεί να παραταθεί από το δικαστήριο αρκεί να αναγνωριστεί ότι η υπέρβαση της εν λόγω προθεσμίας οφείλεται σε σοβαρό λόγο. Αποδοχή της κληρονομίας μπορεί να γίνει και μετά τη λήξη της προθεσμίας, χωρίς κατάθεση σχετικής αίτησης στο δικαστήριο, όταν υπάρχει η σύμφωνη γνώμη όλων των υπόλοιπων διαδόχων που αποδέχτηκαν την κληρονομία. Ο συμβολαιογράφος υποχρεούται να ενημερώσει την Κεντρική Υπηρεσία Υποθηκών για την αποδοχή κληρονομίας εντός τριών εργάσιμων ημερών. Ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος έχει το δικαίωμα αποποίησης της κληρονομίας εντός τριών μηνών από την επαγωγή της κληρονομίας. Η αποποίηση κληρονομίας δεν είναι μερική ούτε πραγματοποιείται υπό όρους ή εξαιρέσεις. Η αποποίηση κληρονομίας έχει τις ίδιες συνέπειες με τη μη αποδοχή. Η αποποίηση κληρονομίας πραγματοποιείται με την κατάθεση αίτησης σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Η αποποίηση κληρονομίας δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που ο διάδοχος έχει καταθέσει αίτηση σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας για αποδοχή της κληρονομίας ή για έκδοση πιστοποιητικού κληρονομίας. Όταν είναι πολλοί οι δικαιούχοι, η κληρονομηθείσα περιουσία επάγεται στους δικαιούχους υπό καθεστώς συγκυριότητας εκτός αν η διαθήκη περιέχει διαφορετική διάταξη. Ουδείς μπορεί να εξαναγκαστεί να αποποιηθεί το δικαίωμά του/της για διαχωρισμό της μερίδας που δικαιούται από την κληρονομιαία περιουσία. Η διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας γίνεται βάσει αμοιβαίας συμφωνίας των κληρονόμων. Η κληρονομιαία περιουσία δεν μπορεί να διανεμηθεί πριν από τη γέννηση του κληρονόμου ή κληροδόχου ή εάν ο διαθέτης έχει προβλέψει στη διαθήκη του/της ορισμένη περίοδο συγκυριότητας των διαδόχων επί της κληρονομηθείσας περιουσίας. Η περίοδος αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία από την επαγωγή της κληρονομίας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν ανήλικοι μεταξύ των διαδόχων. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διαθέτης μπορεί να απαγορεύσει τη διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας έως ότου οι εν λόγω διάδοχοι συμπληρώσουν τα δεκαοκτώ έτη. Οι διάδοχοι μπορούν να διανείμουν την κληρονομηθείσα περιουσία βάσει αμοιβαίας συμφωνίας προτού τα δικαιώματά τους επί της περιουσίας μεταγραφούν στο δημόσιο μητρώο. Η διανομή της ακίνητης περιουσίας επικυρώνεται με συμβολαιογραφική πράξη που μεταγράφεται στο δημόσιο μητρώο. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι διαφωνούν σχετικά με τη διανομή της περιουσίας, η κληρονομιαία περιουσία διανέμεται από το δικαστήριο βάσει των αγωγών που κατέθεσαν οι διάδοχοι. Η διανεμητέα περιουσία διανέμεται σε είδος και η μη διανεμητέα περιουσία επάγεται σε έναν από τους διαδόχους λαμβάνοντας υπόψη το είδος της περιουσίας και τις ανάγκες του διαδόχου, ενώ οι υπόλοιποι διάδοχοι αποζημιώνονται με άλλα περιουσιακά στοιχεία αντίστοιχης αξίας ή μετρητά. Κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας των δικαιούχων, το σύνολο της κληρονομητέας περιουσίας ή ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να πλειστηριαστούν και τα έσοδα να διανεμηθούν μεταξύ των δικαιούχων ή οι διάδοχοι μπορούν να υποβάλουν προσφορές μεταξύ τους για μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία, οπότε κάθε περιουσιακό στοιχείο επάγεται στον κληρονόμο που πλειοδότησε. Η μεταβίβαση μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων σε συγκεκριμένους διαδόχους μπορεί να καθοριστεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας με τη διεξαγωγή κλήρωσης.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ως χρόνος επαγωγής της κληρονομίας θεωρείται η στιγμή θανάτου του διαθέτη ή, όταν ο θανών κηρύσσεται με δικαστική απόφαση νεκρός, η ημέρα κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η δικαστική απόφαση που κηρύσσει νεκρό τον διαθέτη, ή η ημερομηνία θανάτου που αναφέρεται στη δικαστική απόφαση. Για να καταστεί κληρονόμος, ένα πρόσωπο πρέπει να αποδεχτεί την κληρονομία (είτε αναλαμβάνοντας τη διαχείριση της κληρονομηθείσας περιουσίας είτε καταθέτοντας αίτηση σε συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας για αποδοχή της κληρονομίας). Ο κληροδόχος γνωστοποιεί την αποδοχή της κληροδοσίας στον εκτελεστή της διαθήκης (διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας), σε διάδοχο που έχει αποδεχθεί την κληρονομία και είναι

εξουσιοδοτημένος να εκτελέσει την κληροδοσία ή έναν συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Όπου η κληροδοσία περιλαμβάνει δικαίωμα σε ακίνητη περιουσία, η σχετική αίτηση αποδοχής πρέπει να κατατίθεται σε κάθε περίπτωση στον συμβολαιογράφο.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ο κληρονόμος που αποδέχτηκε την κληρονομία είτε μέσω ανάληψης της διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας είτε μέσω κατάθεσης αίτησης αποδοχής σε συμβολαιογράφο, ευθύνεται για τα χρέη του διαθέτη με το σύνολο της (προσωπικής) περιουσίας του. Σε περίπτωση που περισσότεροι κληρονόμοι έχουν αποδεχθεί την κληρονομιαία περιουσία κατά αυτόν τον τρόπο, όλοι ευθύνονται αλληλέγγυα για τα χρέη του διαθέτη με το σύνολο της (προσωπικής) περιουσίας τους. Ο διάδοχος έχει το δικαίωμα να αναφέρει στην αίτησή του προς τον συμβολαιογράφο για την αποδοχή κληρονομίας ότι επιθυμεί να προχωρήσει σε αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διάδοχος ευθύνεται για τα χρέη του διαθέτη μόνο στο πλαίσιο της κληρονομηθείσας περιουσίας. Εάν ένας τουλάχιστον κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, τεκμαίρεται ότι όλοι οι υπόλοιποι κληρονόμοι την αποδέχονται επίσης κατά αυτόν τον τρόπο. Απογραφή μπορεί επίσης να ζητηθεί από τους δανειστές του διαθέτη. Εάν, κατά τον χρόνο σύνταξης της απογραφής, ο διάδοχος δεν παρουσιάζει από δική του υπαιτιότητα το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας και αποκρύπτει κατά αυτόν τον τρόπο την κληρονομία από τους δανειστές του διαθέτη ή εάν μη υφιστάμενα χρέη συμπεριλαμβάνονται στην απογραφή με πρωτοβουλία του διαδόχου ή ο τελευταίος δεν τηρεί την υποχρέωσή του/της να παράσχει πλήρη στοιχεία για τη σύνταξη της απογραφής, τότε ευθύνεται για τα χρέη του διαθέτη με το σύνολο της (προσωπικής) περιουσίας του.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Τα ακόλουθα είδη ακίνητης περιουσίας μεταγράφονται στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας εάν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ξεχωριστά αντικείμενα που εμπίπτουν στην ακίνητη περιουσία και τους έχει αποδοθεί ένας μοναδικός αριθμός σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο λιθουανικό δίκαιο σχετικά με το κτηματολόγιο (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*): οικόπεδα, κτίρια, διαμερίσματα σε συγκροτήματα διαμερισμάτων, και εγκαταστάσεις. Η αίτηση για τη μεταγραφή ακίνητης περιουσίας στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας (*Nekilnojamojo turto registras*) πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα:

αίτηση για μεταγραφή των δικαιωμάτων (κυριότητας ή διαχείρισης) επί ακινήτων ή τροποποίηση των στοιχείων στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας σχετικά με τα δικαιώματα επί ακινήτων

έγγραφα μεταγραφής στο κτηματολόγιο των κτηματολογικών στοιχείων ενός αντικειμένου που έχει κατηγοριοποιηθεί ως ξεχωριστή ακίνητη περιουσία μεταγραπτέα στο κτηματολόγιο και έγγραφα τροποποιητικά αυτών των στοιχείων (απόφαση δημόσιας αρχής ή φορέα διαχείρισης, δικαστική απόφαση, εντολή, απόφαση ή διάταγμα, γραπτά αρχεία συναλλαγών, έγγραφα από κτηματολόγια και μητρώα άλλων κρατών ή λοιπά έγγραφα που προβλέπονται εκ του νόμου ή από το κράτος)

έγγραφα που πιστοποιούν την κτήση της ακίνητης περιουσίας, τη σύσταση δικαιωμάτων επ' αυτής, περιορισμούς σε αυτά τα δικαιώματα, και νομικά γεγονότα, και τη δωρεά, αγοραπωλησία ή μίσθωση εταιρειών συμβολαιογραφικά έγγραφα που πιστοποιούν τη σύσταση δικαιωμάτων επί ακινήτων, περιορισμούς αυτών των δικαιωμάτων, και νομικά γεγονότα, τα οποία έγγραφα υποβάλλονται στο τοπικό κτηματολογικό γραφείο μέσω του συμβολαιογράφου σε ηλεκτρονική μορφή

έγγραφα αναγνωριστικά της ταυτότητας του αιτούντος/της αιτούσας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου η αίτηση υποβάλλεται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα ή μέσω συμβολαιογράφου.

Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επί ακίνητης περιουσίας όπου τα δικαιώματα επί ακινήτων είναι ήδη μεταγραμμένα στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας, το μόνο έγγραφο που πρέπει να καταθέσει στο Μητρώο ο διάδοχος είναι το πιστοποιητικό κληρονομίας που έλαβε από τον συμβολαιογράφο (ή το πιστοποιητικό κυριότητας σε περίπτωση θανάτου του/της συζύγου και επαγωγής του συνόλου της περιουσίας στον/στη σύζυγο που επιζεί). Καταχωρίσεις σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικού κληρονομίας σε περιπτώσεις επαγωγής ακίνητης περιουσίας ή/και πιστοποιητικού κυριότητας σε περιπτώσεις θανάτου του/της συζύγου πραγματοποιούνται επίσης στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας κατόπιν λήψης σχετικής ειδοποίησης από συμβολαιογράφο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Όταν η κληρονομιαία περιουσία είναι ατομική επιχείρηση ή γεωργική εκμετάλλευση ή όταν τα χρέη του θανόντος ενδέχεται να υπερβαίνουν την αξία της περιουσίας, μετά την αποδοχή κληρονομίας ο κληρονόμος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας να διορίσει διαχειριστή της περιουσίας ή να διορίσει διαχειριστή και να εκδώσει απόφαση υπέρ της διεξαγωγής πλειστηριασμού ή εκκίνησης της διαδικασίας πτώχευσης. Σε αυτήν την περίπτωση, τα χρέη του θανόντος καλύπτονται μόνο από την κληρονομιαία περιουσία. Εάν η κληρονομιαία περιουσία περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που χρήζουν διαχείρισης (ατομική επιχείρηση, γεωργική εκμετάλλευση, κινητές αξίες κ.α.) την οποία δεν μπορεί να αναλάβει ο εκτελεστής της διαθήκης ή ο διάδοχος ή εάν οι δανειστές του θανόντος καταθέσουν αγωγή πριν από την αποδοχή κληρονομίας, το περιφερειακό δικαστήριο διορίζει διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας. Η διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας ορίζεται με απόφαση του περιφερειακού δικαστηρίου στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας. Με την απόφασή του, το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας και καθορίζει την αμοιβή του/της.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η διαθήκη εκτελείται είτε από τον εκτελεστή είτε από τον διάδοχο που ορίζει ο διαθέτης είτε από τον διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας που διορίζεται από το δικαστήριο. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν όρισε εκτελεστή ή ο εκτελεστής ή διάδοχος που ορίστηκαν αδυνατούν να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους, το περιφερειακό δικαστήριο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας διορίζει διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας προκειμένου να εκτελέσει όλες τις απαραίτητες εργασίες για την εκτέλεση της διαθήκης. Ο εκτελεστής της διαθήκης εκτελεί όλες τις απαραίτητες εργασίες για την εκτέλεση της διαθήκης. Όσο εκκρεμεί ο διορισμός διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας ή η αναγνώριση των διαδόχων, ο εκτελεστής της διαθήκης αναλαμβάνει τις εργασίες του διαδόχου, δηλαδή τη διαχείριση της περιουσίας, τη σύνταξη απογραφής, την εξόφληση χρεών που έχουν σχέση με την κληρονομιαία περιουσία, την είσπραξη χρεών από τους οφειλέτες του διαθέτη, την καταβολή υποχρεώσεων διατροφής στα εξαρτώμενα μέλη, τη διεξαγωγή ερευνών για τους διαδόχους ή για να διαπιστωθεί εάν οι διάδοχοι αποδέχονται την κληρονομία κ.τ.λ.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής της κληρονομιαίας περιουσίας έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τον εκτελεστή της διαθήκη και, αναλογικά, υπόκειται στις διατάξεις περί ιδιοκτησίας που προβλέπει ο Αστικός Κώδικας οι οποίες διέπουν τη διαχείριση της περιουσίας ή τις δραστηριότητες άλλου προσώπου.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τρεις μήνες μετά την επαγωγή της κληρονομίας, οι κληρονόμοι ή οι κληροδόχοι μπορούν να ζητήσουν από συμβολαιογράφο στον τόπο επαγωγής της κληρονομίας να εκδώσει πιστοποιητικό κληρονομίας. Το πιστοποιητικό κληρονομίας είναι έγγραφο που συντάσσεται με τη μορφή που προβλέπεται από το κράτος και πιστοποιεί ότι ο διάδοχος αποδέχτηκε την κληρονομία και απέκτησε δικαίωμα κυριότητας επί της κληρονομιαίας περιουσίας. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, το δικαίωμα κυριότητας επί της κληρονομιαίας περιουσίας γεννάται με την αποδοχή της κληρονομίας, όχι με την έκδοση του πιστοποιητικού κληρονομίας. Επιπλέον, η λήψη πιστοποιητικού κληρονομίας είναι δικαίωμα και όχι υποχρέωση του δικαιούχου της κληρονομίας. Το πιστοποιητικό κληρονομίας πιστοποιεί την αποδοχή κληρονομίας και συνιστά νομική βάση για τη μεταγραφή των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί της κληρονομηθείσας ακίνητης περιουσίας. Σύμφωνα με τον λιθουανικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*),

το πιστοποιητικό κληρονομίας που εκδίδεται από συμβολαιογράφο θεωρείται επίσημο αποδεικτικό έγγραφο με ισχυρή αποδεικτική αξία. Οι περιστάσεις που αναφέρονται στα επίσημα αποδεικτικά έγγραφα θεωρούνται απολύτως αποδεδειγμένες εκτός εάν ανατραπούν στη συνέχεια από άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εξαιρουμένων των μαρτυρικών καταθέσεων.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Λουξεμβούργο

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κατά την κατάρτιση των διατάξεων τελευταίας βουλήσεως, πρέπει, μεταξύ άλλων, να τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες.
Καταρχάς, ο διαθέτης πρέπει να έχει σώας τα φρένας του. Τα πρόσωπα που έχουν κηρυχθεί ανίκανα για δικαιοπραξία δεν μπορούν να συντάξουν διαθήκη.
Στην περίπτωση των ανηλίκων εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις που αποσκοπούν ιδίως στην προστασία της περιουσίας τους.
Επιπλέον, απαγορεύονται ορισμένες διατάξεις τελευταίας βουλήσεως, όπως οι συνδιαθήκες. Το ίδιο ισχύει και για τις κληρονομικές συμβάσεις.
Ο αστικός κώδικας απαριθμεί τις ακόλουθες μορφές διαθήκης που προβλέπονται στο κληρονομικό δίκαιο του Λουξεμβούργου:
την ιδιόγραφη διαθήκη
τη δημόσια διαθήκη
τη μυστική διαθήκη.
Ανάλογα με την επιλεγόμενη μορφή διαθήκης, ισχύουν διαφορετικές διαδικασίες και διατυπώσεις.

Η ιδιόγραφη διαθήκη

Η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται εξ ολοκλήρου ιδιοχείρως από τον διαθέτη και φέρει ημερομηνία και υπογραφή του.
Το πλεονέκτημα της ιδιόγραφης διαθήκης είναι η απλότητα της. Το μειονέκτημά της έγκειται στο γεγονός ότι η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να συνταχθεί από τον διαθέτη χωρίς να γνωρίζει κανένα άλλο πρόσωπο την ύπαρξη της διαθήκης. Κατά συνέπεια, ενδέχεται η διαθήκη να μην βρεθεί μετά τον θάνατο του διαθέτη.
Υπάρχει ακόμη κίνδυνος πλαστογράφησης και καταστροφής της. Επιπλέον, εάν η ιδιόγραφη διαθήκη είναι δυσανάγνωστη, διφορούμενη ή ατελής, υπάρχει κίνδυνος ακυρότητάς της. Πρέπει ως προς αυτό να επισημανθεί ότι υπάρχει κίνδυνος ακυρότητας μιας ιδιόγραφης διαθήκης ακόμη και λόγω ανακριβούς ημερομηνίας Επιπλέον, η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να είναι άκυρη λόγω ουσιαστικού ελαττώματος.
Είναι, συνεπώς, προς το συμφέρον του διαθέτη, αφενός, να γνωστοποιήσει τόσο την ύπαρξη όσο και τον τόπο φύλαξης της διαθήκης και, αφετέρου, να διασφαλίσει την εγκυρότητα της διαθήκης του.
Η γνωστοποίηση της ύπαρξης της ιδιόγραφης διαθήκης μπορεί να εξασφαλιστεί εάν ο διαθέτης έχει ενημερώσει πρόσωπο της εμπιστοσύνης του ή, έναντι καταβολής τέλους εγγραφής, να μεριμνήσει για την εγγραφή βασικών πληροφοριών σχετικά με τη διαθήκη (όπως το ονοματεπώνυμο του διαθέτη, η διεύθυνσή του καθώς και ο τόπος όπου έχει κατατεθεί η διαθήκη) στο κεντρικό μητρώο διαθηκών. Το μητρώο αυτό τηρείται υπό μορφή βάσης δεδομένων από την Administration de l'enregistrement et des domaines (φορολογική υπηρεσία μητρώων και ακίνητης περιουσίας) (βλ. και κατωτέρω).
Όσον αφορά το κύρος της διαθήκης, είναι αναγκαίο η διαθήκη να έχει γραφεί εξ ολοκλήρου ιδιοχείρως από τον διαθέτη και να φέρει ημερομηνία και την υπογραφή του. Με βάση τα ανωτέρω, συνιστάται η χρήση των υπηρεσιών ενός ειδικού στο κληρονομικό δίκαιο, όπως ο συμβολαιογράφος, που θα διασφαλίσει το κύρος της διαθήκης.

Η δημόσια διαθήκη

Η δημοσία διαθήκη συντάσσεται από δύο συμβολαιογράφους ή από ένα συμβολαιογράφο παρουσία δύο μαρτύρων.
Έχει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ιδιόγραφη διαθήκη.
Τα πλεονεκτήματα αφορούν, αφενός, την παροχή νομικών συμβουλών στον διαθέτη από τον συμβολαιογράφο που συντάσσει τη διαθήκη. Αυτή η νομική συμβουλή εξασφαλίζει ότι η τελευταία βούληση του διαθέτη δεν πάσχει από τυπικό ή ουσιαστικό ελάττωμα και ότι η διαθήκη είναι έγκυρη.
Από την άλλη πλευρά, εφόσον η δημόσια διαθήκη κατατίθεται ενώπιον συμβολαιογράφου, παραμένει μυστική μέχρι την ημερομηνία του θανάτου του διαθέτη και η τελευταία βούλησή του θα γίνει γνωστή μετά τον θάνατό του. Πρέπει επίσης συναφώς να επισημανθεί ότι ο συμβολαιογράφος που συντάσσει τη διαθήκη οφείλει να καταχωρίσει στο μητρώο διαθηκών τα βασικά στοιχεία της δημόσιας διαθήκης που συνέταξε.

Η μυστική διαθήκη

Η μυστική διαθήκη είναι πράξη που συντάσσεται από τον διαθέτη ή από άλλο πρόσωπο και κατατίθεται σε κλειστό και σφραγισμένο φάκελο σε συμβολαιογράφο, παρουσία δύο μαρτύρων ή ενός δεύτερου συμβολαιογράφου. Ο συμβολαιογράφος που λαμβάνει τη μυστική διαθήκη συντάσσει πράξη καταχώρισης η οποία φυλάσσεται στο αρχείο του ή παραδίδεται στον διαθέτη.
Ο συμβολαιογράφος διασφαλίζει τη φύλαξη της μυστικής διαθήκης και αποκλείει κάθε κίνδυνο αντικατάστασης και πλαστογράφησης.
Η μυστική διαθήκη, όπως και η δημόσια διαθήκη, επιτρέπει την τήρηση του απορρήτου της βούλησης που εξέφρασε ο διαθέτης εν ζωή. Επιπλέον, η κατάθεση της διαθήκης σε συμβολαιογράφο σημαίνει ότι η μυστική διαθήκη θα βρεθεί μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Το γεγονός ότι ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη καταχώρισης όταν λαμβάνει τη μυστική διαθήκη δεν σημαίνει ότι η κατατεθείσα διαθήκη είναι έγκυρη. Αντιθέτως, ακόμη κι αν η μυστική διαθήκη έχει συνταχθεί και κατατεθεί σύμφωνα με τις τυπικές προϋποθέσεις, μπορεί, ωστόσο, να είναι άκυρη λόγω ουσιαστικού ελαττώματος. Πράγματι, δεδομένου ότι η μυστική διαθήκη κατατίθεται σε κλειστό και σφραγισμένο φάκελο στον συμβολαιογράφο που επιλαμβάνεται, ο συμβολαιογράφος δεν μπορεί να διασφαλίσει την εγκυρότητα της εν λόγω διαθήκης επί της ουσίας.
Στο Λουξεμβούργο, σπάνια γίνεται χρήση της μυστικής διαθήκης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Στο Λουξεμβούργο τα βασικά στοιχεία ορισμένων διαθηκών μπορούν και πρέπει να καταχωρούνται στο μητρώο διαθηκών (βλ. επίσης απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση). Η μεταγραφή είναι υποχρεωτική για τις διαθήκες που συντάσσονται με δημόσιο έγγραφο, καθώς και για τις μυστικές και ιδιόγραφες διαθήκες που κατατίθενται για φύλαξη σε συμβολαιογράφο. Το ίδιο ισχύει και για την απόσυρση, την ανάκληση και τις άλλες τροποποιήσεις αυτών των διαθηκών. Όσον αφορά την ιδιόγραφη διαθήκη που βρίσκεται στην κατοχή ιδιώτη, η εγγραφή στο εν λόγω μητρώο είναι προαιρετική.
Ούτε η ίδια η διαθήκη ούτε το περιεχόμενό της διατηρείται στο μητρώο. Η εγγραφή περιλαμβάνει μόνο το ονοματεπώνυμο του διαθέτη, ενδεχομένως, του συζύγου, την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης του διαθέτη, τον αριθμό ταυτότητάς του, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας, τη φύση και την ημερομηνία της πράξης της οποίας ζητείται η καταχώριση, το όνομα και τη διεύθυνση του συμβολαιογράφου ο οποίος παρέλαβε την πράξη ή τη φυλάσσει ή, στην περίπτωση της ιδιόγραφης διαθήκης, ενδεχομένως, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση οποιουδήποτε άλλου προσώπου ή φορέα στον οποίο ανατέθηκε η φύλαξη της διαθήκης ή του τόπου όπου φυλάσσεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, το κληρονομικό δίκαιο του Λουξεμβούργου θέτει περιορισμούς στην ελευθερία διάθεσης αιτία θανάτου.
Πιο συγκεκριμένα, η νόμιμη μοίρα δεν επιτρέπει σε κάποιον να αποκληρώσει ορισμένους νόμιμους κληρονόμους μέσω δωρεάς ή διαθήκης.
Σύμφωνα με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, μόνον οι κατιόντες (τέκνα του θανόντος ή, εάν τα παιδιά του έχουν προαποβιώσει κατά τον χρόνο του θανάτου του, τα τέκνα τους) έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας.
Η νόμιμη μοίρα ανέρχεται στο ήμισυ της νόμιμης κληρονομιαίας περιουσίας, εάν ο κληρονομούμενος αφήνει ένα τέκνο, στα ⅔ της κληρονομίας εάν αφήνει δύο τέκνα και στα ¾ των περιουσιακών στοιχείων εάν αφήνει τρία ή περισσότερα τέκνα.
Επιτρέπεται η αποποίηση του δικαιώματος νόμιμης μοίρας. Η αποποίηση πρέπει να είναι ρητή και συνίσταται σε δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου του τόπου επαγωγής της κληρονομίας, που εγγράφεται σε ειδικό μητρώο που προβλέπεται για τον σκοπό αυτό.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν δεν υπάρχει διαθήκη, η κληρονομική διαδοχή διέπεται από τις διατάξεις του νόμου.
Κατά κανόνα, ισχύει η ακόλουθη τάξη κληρονομικής διαδοχής:
κατιόντες (τέκνα, εγγονοί)
επιζών σύζυγος
πατέρας και μητέρα, καθώς και τα αδέλφια του θανόντος και οι κατιόντες τους
ανιόντες πλην του πατέρα και της μητέρας (παππούδες, προπάπποι, κ.λπ)
οι συγγενείς σε πλάγια γραμμή πλην των αδελφών (θείοι, θείες, ανεψιοί, ανεψιές, κ.λπ.)
το κράτος.
Στο πλαίσιο αυτής της ιεραρχίας μεταξύ των τάξεων των κληρονόμων, μπορεί να προκύψουν διάφορες περιπτώσεις:

Περίπτωση 1: ο κληρονομούμενος αφήνει επιζώντα σύζυγο και τέκνα (ή εγγόνια)

Όταν ο νόμος αναφέρεται σε επιζώντα σύζυγο, αφορά τον μη διαζευγμένο σύζυγο κατά του οποίου δεν υπάρχει απόφαση δικαστικού χωρισμού με ισχύ δεδικασμένου.
Η κληρονομιά περιέρχεται κατ' ισομοιρία στα τέκνα του θανόντος ανάλογα με τον αριθμό τους, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του επιζώντος συζύγου.
Παράδειγμα :
Εάν ο θανών αφήνει ένα παιδί, αυτό κληρονομεί, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του επιζώντος συζύγου, το σύνολο της κληρονομιάς.
Εάν ο κληρονομούμενος αφήνει 2 τέκνα, πάντοτε με την επιφύλαξη του δικαιώματος του επιζώντος συζύγου, τα περιουσιακά στοιχεία του θανόντος περιέρχονται σε αυτά τα δύο τέκνα.
Στην περίπτωση αυτή, ο επιζών σύζυγος έχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ:
της επικαρπίας επί του ακινήτου της κοινής κατοικίας των δύο συζύγων και επί των κινητών που τη συνοδεύουν, υπό τον όρο ότι το ακίνητο ανήκε στον θανόντα εξ ολοκλήρου ή από κοινού με τον επιζώντα σύζυγο και
του μικρότερου μεριδίου νόμιμου τέκνου, που δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το ένα τέταρτο της κληρονομίας.
Ο επιζών σύζυγος διαθέτει προθεσμία 3 μηνών και 40 ημερών από τον θάνατο για την άσκηση του δικαιώματος με δήλωση στη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στη δικαιοδοσία του οποίου επάγεται η κληρονομία. Εάν δεν δηλωθεί αυτή η επιλογή εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ο επιζών σύζυγος θεωρείται ότι έχει επιλέξει την επικαρπία.
Εάν ο επιζών σύζυγος επιλέξει το μερίδιο τέκνου, τα μερίδια των τέκνων θα μειώνονται αναλογικά στο βαθμό που απαιτείται για να συσταθεί το μερίδιο του επιζώντος συζύγου.
Τι συμβαίνει εάν ένα από τα τέκνα του θανόντος απεβίωσε πριν από αυτόν, αλλά το ίδιο έχει αφήνει τέκνα;
Σε αυτή την περίπτωση, ισχύει η υποκατάσταση. Το (τα) τέκνο (α) του προαποβιώσαντος τέκνου (δηλ. τα εγγόνια του κληρονομούμενου) κληρονομεί (-ούν) κατ' ισομοιρία το μερίδιο του πατέρα ή/και της μητέρας τους.
Με άλλους όρους, περιέρχεται σε αυτά από κοινού το μερίδιο που αυτός θα κληρονομούσε, εάν δεν είχε αποβιώσει πριν από τον θανόντα.
Τι συμβαίνει εάν τελέσει νέο γάμο ο επιζών σύζυγος που έχει επιλέξει την επικαρπία της κοινής κατοικίας;
Στην περίπτωση αυτή, τα τέκνα, και αντίστοιχα τα εγγόνια σε περίπτωση προηγούμενου θανάτου ενός εκ των τέκνων, μπορούν να απαιτήσουν από κοινού τη μετατροπή της επικαρπίας σε κεφάλαιο.
Το κεφάλαιο αυτό πρέπει να αντιστοιχεί στην αξία της επικαρπίας που εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την ηλικία του επικαρπωτή.
Η εν λόγω μετατροπή πρέπει να έχει ζητηθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου εντός 6 μηνών από τον νέο γάμο του επιζώντος συζύγου και να έχει ζητηθεί από όλα τα τέκνα ή αντίστοιχα τα εγγόνια (όπ.π.).
Εάν δεν υπάρξει συμφωνία όλων των τέκνων στο να ζητήσουν τη μετατροπή σε κεφάλαιο, το Πρωτοδικείο μπορεί να την αποφασίσει προαιρετικά.

Περίπτωση 2: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει τέκνα αλλά επιζώντα σύζυγο

Εάν ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα ούτε κατιόντες τους, ο επιζών σύζυγος προηγείται έναντι όλων των άλλων συγγενών του συζύγου που απεβίωσε και λαμβάνει συνεπώς το σύνολο της περιουσίας του θανόντος, ακόμη κι αν ο επιζών σύζυγος συνάψει νέο γάμο στη συνέχεια.
Εντούτοις, ο επιζών σύζυγος δεν είναι δικαιούχος νόμιμης μοίρας του συζύγου του. Ως εκ τούτου, δεν έχει, σε αντίθεση με τα τέκνα του θανόντος, δικαίωμα νόμιμης μοίρας. Με διαφορετικούς όρους, εάν ο θανών δεν αφήνει τέκνο, ο επιζών σύζυγος θα μπορούσε θεωρητικά να αποκλειστεί από την κληρονομία του συζύγου είτε μέσω δωρεάς είτε με διαθήκη.

Περίπτωση 3: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα, ούτε σύζυγο, αλλά αφήνει αδέλφια (ή ανίψια)

Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να γίνει διάκριση ανάλογα με το αν οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή ή όχι.

Αν οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή, ο πατέρας και η μητέρα λαμβάνουν έκαστος το ένα τέταρτο της κληρονομιάς, ήτοι συνολικά το ήμισυ.

Οι αδελφοί και αδελφές ή οι κατιόντες κληρονομούν κατ' ισομοιρία το υπόλοιπο ήμισυ.

Εάν ο θανών αφήνει μόνο τον πατέρα ή τη μητέρα, αυτός λαμβάνει το ένα τέταρτο της κληρονομιάς και τα αδέλφια ή οι κατιόντες τους λαμβάνουν τα άλλα τρία τέταρτα αυτής της κληρονομιάς.

Τα παιδιά των αδελφών (δηλ. ανεψιοί ή/και ανεψιές του θανόντος), εάν έχει προηγηθεί ο θάνατος των γονέων τους, κληρονομούν κατ' ισομοιρία την κληρονομική μερίδα του πατέρα ή της μητέρας τους που απεβίωσε πριν από τον θανόντα.

Κληρονομούν, συνεπώς, το σύνολο της κληρονομικής μερίδας την οποία θα κληρονομούσε ο πατέρα ή/και η μητέρα τους, εάν δεν είχε αποβιώσει πριν από τον θανόντα.

Περίπτωση 4: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα, ούτε σύζυγο, ούτε αδέλφια, ούτε ανίψια, αλλά οι γονείς του θανόντος είναι ακόμη εν ζωή

Στην περίπτωση αυτή, ολόκληρη η κληρονομιά περιέρχεται στον πατέρα και στη μητέρα του θανόντος, σε έκαστο κατά το ήμισυ.

Εάν επιζεί μόνον ο πατέρας ή η μητέρα, αυτός ή αυτή κληρονομεί ολόκληρη την περιουσία του προαποβιώσαντος τέκνου του/της (όπ.π.).

Περίπτωση 5: ο κληρονομούμενος δεν αφήνει ούτε τέκνα, ούτε σύζυγο, ούτε αδέλφια, ούτε ανίψια και οι γονείς και όλοι οι ανιόντες του θανόντος έχουν αποβιώσει

Στην περίπτωση αυτή, οι θείοι και οι θείες του θανόντος, τα αδέλφια των παππούδων, οι εξάδελφοι ή/και εξαδέλφες, καθώς και οι κατιόντες τους θεωρούνται κληρονόμοι.

Η διαδοχή διαιρείται σε δύο γραμμές, την πατρική γραμμή και τη μητρική γραμμή, που λαμβάνουν έκαστη το ήμισυ της κληρονομίας.

Δεν έχει πλέον κληρονομικό δικαίωμα κανένας κληρονόμος πέραν του εγγονού ή της εγγονής εξαδέλφου, τόσο από την πατρική όσο και από τη μητρική γραμμή. Στην περίπτωση αυτή, η κληρονομία περιέρχεται στο κράτος και ονομάζεται σχολάζουσα κληρονομιά.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται από τον (τους) κληρονόμο (-ους) που αναθέτει (-ουν) με δική του (τους) πρωτοβουλία στον συμβολαιογράφο της επιλογής του (τους) ή ο διαθέτης καθορίζει το σύνολό των ενεργειών ρύθμισης της κληρονομικής διαδοχής.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Όσον αφορά την αποδοχή μιας κληρονομιάς, η νομοθεσία του Λουξεμβούργου δεν ορίζει συγκεκριμένη αρχή ενώπιον της οποίας πρέπει να γίνεται η εν λόγω αποδοχή. Οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν ότι η αποδοχή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή. Είναι ρητή, όταν αποκτάται ο τίτλος ή η ιδιότητα του κληρονόμου με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο. Η αποδοχή είναι σιωπηρή όταν ο κληρονόμος προβαίνει σε πράξη η οποία υποδηλώνει κατ' ανάγκην την πρόθεση αποδοχής και στην οποία δεν θα είχε εξουσία να προβεί παρά μόνον ως κληρονόμος που αποδέχεται την κληρονομιά.

Όσον αφορά την αποποίηση, οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα προβλέπουν ότι αυτή πραγματοποιείται στη γραμματεία του δικαστηρίου στη δικαιοδοσία του οποίου επάγεται η κληρονομία, και εγγράφεται σε ειδικό μητρώο που τηρείται για τον σκοπό αυτό.

Λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που είναι δυνατόν να προκύψουν από μια κληρονομική διαδοχή, καλό θα ήταν να συμβουλεύεται κανείς συμβολαιογράφο πριν από αποδοχή όσο και την αποποίηση κληρονομιάς.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Καθώς ο Αστικός Κώδικας του Λουξεμβούργου δεν περιέχει ειδικούς κανόνες σχετικά με το θέμα αυτό, η λουξεμβουργιανή νομολογία στηρίζεται στην αρχή ότι η αποδοχή κληροδοτήματος (είτε καθολικού, είτε μερικού, είτε ειδικού) μπορεί να γίνει με όλα τα μέσα.

Το ίδιο ισχύει και για την αποποίηση ενός ειδικού κληροδοτήματος. Συνεπώς, η αποποίηση μπορεί να γίνει, μεταξύ άλλων, σιωπηρά, εάν για παράδειγμα ο κληροδόχος αρνείται να επιφορτισθεί με τις επιβαρύνσεις που συνδέονται με το εν λόγω κληροδότημα.

Όσον αφορά την αποποίηση καθολικού κληροδοτήματος και μερικού κληροδοτήματος αντίστοιχα, ορισμένα δικαστήρια απαιτούν την τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται για την αποποίηση κληρονομίας, ενώ άλλα δικαστήρια τις κηρύσσουν ανεφάρμοστες.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Όσον αφορά την αποδοχή νόμιμης μοίρας, ισχύουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις.

Η αποποίηση νόμιμης μοίρας απαιτεί δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου του τόπου επαγωγής της κληρονομίας, η οποία καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο που προβλέπεται για τον σκοπό αυτό.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται από τον (τους) κληρονόμο (-ους) που αναθέτει (-ουν) με δική του (τους) πρωτοβουλία στον συμβολαιογράφο της επιλογής του (τους) ή ο διαθέτης καθορίζει το σύνολό των ενεργειών ρύθμισης της κληρονομικής διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ο θάνατος του κληρονομουμένου σημαίνει ότι η περιουσία του θανόντος περιέρχεται άμεσα στον κληρονόμο. Αυτό, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι οι κληρονόμοι οφείλουν να αποδέχονται την κληρονομιά (βλ. ανωτέρω).

Για να μπορεί κάποιος να καταστεί κληρονόμος, πρέπει ιδίως:

να έχει νομική υπόσταση κατά τη στιγμή του θανάτου του κληρονομουμένου, δηλ. να έχει συντελεστεί τουλάχιστον η σύλληψη του και να έχει γεννηθεί ζωντανός

να μην εξαιρείται από τον νόμο, ιδίως όπως:

οι ανίκανοι για δικαιοπραξία

οι ιατροί, οι χειρουργοί, οι νοσηλευτές, οι φαρμακοποιοί που παρείχαν υπηρεσίες σε ένα πρόσωπο κατά τη διάρκεια ασθένειας η οποία προκάλεσε τον θάνατό του, σε περίπτωση που η διαθήκη έχει συνταχθεί υπέρ αυτών κατά τη διάρκεια αυτής της ασθένειας

να μην έχει αποκλειστεί από κληρονομιά λόγω αναξιότητας.

Όσον αφορά τα κληροδοτήματα, θα πρέπει, κατά περίπτωση, να ακολουθείται η διαδικασία παράδοσης κληροδοσίας και αντίστοιχα η διαδικασία παράδοσης της νομής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, υπό την προϋπόθεση ότι οι κληρονόμοι αποδέχονται άνευ όρων την κληρονομιά.

Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί επ΄ αυτού ότι, κατά την επαγωγή της κληρονομίας, οι κληρονόμοι μπορούν επίσης να αποδεχθούν την κληρονομιά με το ευεργέτημα της απογραφής.

Το ευεργέτημα της απογραφής παρέχει στον κληρονόμο το πλεονέκτημα ότι έχει υποχρέωση να καταβάλει τους φόρους της κληρονομιάς μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται σε αυτόν, και μάλιστα ο κληρονόμος μπορεί να απαλλαγεί από την καταβολή των φόρων εγκαταλείποντας όλα τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας στους πιστωτές και τους κληροδόχους.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο διαθέτης είναι ελεύθερος να ορίζει οποιοδήποτε (-α) πρόσωπο (-α) για την εκτέλεση της διαθήκης του, πλην των ανηλίκων.
Όσον αφορά τον ρόλο του διαχειριστή κληρονομιάς, βλ. ανωτέρω.
Σύμφωνα με το άρθρο 1 του τροποποιημένου νόμου της 25ης Σεπτεμβρίου 1905 περί μεταγραφής των εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων, όλες οι δικαιοπραξίες μεταξύ ζώντων, επαχθείς ή χαριστικές, που αφορούν τη μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, πέραν των προνομίων και των υποθηκών, μεταγράφονται σε ειδικό μητρώο στο υποθηκοφυλακείο του διοικητικού διαμερίσματος όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία. Το άρθρο 2 του ίδιου νόμου ορίζει ότι μόνον οι δικαστικές αποφάσεις, τα δημόσια έγγραφα και οι πράξεις διαχείρισης είναι αποδεκτές προς μεταγραφή.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Σύμφωνα με το κληρονομικό δίκαιο του Λουξεμβούργου τρεις είναι οι περιπτώσεις που αφορούν τη διαχείριση κληρονομιάς:

1) Η διαχείριση σχολάζουσας κληρονομιάς

Στο πλαίσιο μιας σχολάζουσας κληρονομιάς, το αρμόδιο Πρωτοδικείο διορίζει διαχειριστή κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων προσώπων ή κατόπιν αιτήματος της εισαγγελικής αρχής και του αναθέτει τη διαχείριση της κληρονομιάς.

2) Πράξεις διαχείρισης σε περίπτωση αποδοχής κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής

Σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση ο κληρονόμος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς. Πρέπει να λογοδοτεί για τη διαχείρισή τους στους πιστωτές και τους κληροδόχους.
Αναπόσπαστο μέρος αυτής της διαχείρισης αποτελεί, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τη νομολογία του Λουξεμβούργου, η υποχρέωση είσπραξης των φόρων της κληρονομιάς.
Κατ' εξαίρεση, τα δικαστήρια μπορούν να αναθέσουν αυτή τη διαχείριση σε έναν τρίτο. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν οι κληρονόμοι που έχουν κάνει χρήση του ευεργετήματος της απογραφής, λόγω αδράνειας, κακοδιαχείρισης ή ανεπάρκειάς τους, θέτουν σε κίνδυνο το συμφέρον των δανειστών της εν λόγω κληρονομιάς και ενδέχεται να προκαλέσουν σε αυτούς ζημιά (νομολογία Λουξεμβούργου).

3) Πράξεις διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαιρέτου κληρονομίας

Σε περίπτωση εξ αδιαιρέτου κληρονομιάς, ο πρόεδρος του αρμόδιου Πρωτοδικείου μπορεί να διορίσει έναν εξ αδιαιρέτου κληρονόμο ως διαχειριστή.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο διαθέτης είναι ελεύθερος να ορίζει οποιοδήποτε (-α) πρόσωπο (-α) για την εκτέλεση της διαθήκης του, πλην των ανηλίκων.
Όσον αφορά τον ρόλο του διαχειριστή κληρονομιάς, βλ. ανωτέρω.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλ. παραπάνω.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Το κληρονομητήριο που συντάσσεται από συμβολαιογράφο έχει αυξημένη αποδεικτική ισχύ.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Ουγγαρία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

α) διαθήκες

Υπάρχουν τρία κύρια είδη διαθήκης στο ουγγρικό νομικό σύστημα: η δημόσια διαθήκη, η γραπτή ιδιωτική διαθήκη και (κατ' εξαίρεση) η προφορική διαθήκη, κατά το άρθρο 7:13 του Αστικού Κώδικα (*Polgári Törvénykönyv*).
(aa) Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου. Κατά τη σύνταξη της δημόσιας διαθήκης, ο συμβολαιογράφος εφαρμόζει τους σχετικούς ειδικούς νομικούς κανονισμούς (τις διατάξεις του νόμου περί συμβολαιογράφων που ισχύουν για τις συμβολαιογραφικές πράξεις).
αβ) Το ουγγρικό δίκαιο αναγνωρίζει τρία επιμέρους είδη γραπτής ιδιωτικής διαθήκης:
- *την ιδιόγραφη διαθήκη*: η διαθήκη αυτή είναι έγκυρη όσον αφορά τον τύπο της, εάν είναι γραπτή στο σύνολό της και υπογράφεται από τον διαθέτη ιδιοχείρως (άρθρο 7:17(1)*(a)* του Αστικού Κώδικα)
- *τη διαθήκη που γράφεται από άλλα πρόσωπα (αλλόγραφη διαθήκη)*: η διαθήκη αυτού του είδους υπογράφεται από τον διαθέτη με ταυτόχρονη παρουσία δύο μαρτύρων ή, εάν έχει υπογραφεί νωρίτερα, ο διαθέτης επιβεβαιώνει το γνήσιο της υπογραφής του ενώπιον δύο ταυτοχρόνως παριστάμενων μαρτύρων.

Οι μάρτυρες υπογράφουν τη διαθήκη αναφέροντας την εν λόγω ιδιότητά τους. Η δακτυλογραφημένη διαθήκη θεωρείται πάντοτε αλλόγραφη, ακόμα και εάν έχει δακτυλογραφηθεί από τον ίδιο τον διαθέτη (άρθρο 7:17(1)*(b)* του Αστικού Κώδικα).
- *την ιδιωτική διαθήκη που κατατίθεται σε συμβολαιογράφο:* για να είναι έγκυρη η εν λόγω διαθήκη ως προς τον τύπο της, ο διαθέτης την υπογράφει ιδιοχείρως (είτε πρόκειται για αλλόγραφη είτε για ιδιόγραφη διαθήκη) και στη συνέχεια την καταθέτει αυτοπροσώπως σε συμβολαιογράφο, με το έγγραφο να φέρει ιδιαίτερη επισήμανση που το χαρακτηρίζει ως διαθήκη. Η διαθήκη κατατίθεται στον συμβολαιογράφο είτε ανοικτή είτε σφραγισμένη (άρθρο 7:17(1)*(c)* του Αστικού Κώδικα).
Μια ακόμα τυπική προϋπόθεση για την εγκυρότητα και των τριών ειδών ιδιωτικής διαθήκης ως προς τη μορφή τους είναι *η ημερομηνία σύνταξης*, η οποία πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς στην πράξη.
Στην κατηγορία των γραπτών ιδιωτικών διαθηκών προβλέπονται ειδικοί κανόνες που ισχύουν για τις διαθήκες οι οποίες αποτελούνται από *περισσότερα φύλλα*:
- εάν η διαθήκη είναι ιδιόγραφη, κάθε φύλλο πρέπει να φέρει διαδοχική αρίθμηση
- εάν η διαθήκη είναι αλλόγραφη, πέρα από την προϋπόθεση της αρίθμησης των φύλλων, ο διαθέτης και οι δύο μάρτυρες πρέπει να υπογράφουν κάθε φύλλο (άρθρο 7:17(2) του Αστικού Κώδικα).
Η γραπτή διαθήκη μπορεί να συνταχθεί *σε γλώσσα* την οποία ο διαθέτης κατανοεί και δύναται
- να γράφει (στην περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης) και
- να διαβάζει (στην περίπτωση αλλόγραφης διαθήκης).
Η διαθήκη που συντάσσεται με στενογραφία ή άλλα σύμβολα ή κωδική γραφή πέραν της συνήθους, είναι άκυρη (άρθρο 7:16 του Αστικού Κώδικα).
αγ) Η προφορική διαθήκη γίνεται από πρόσωπα ευρισκόμενα σε μια ασυνήθιστη κατάσταση που απειλεί τη ζωή τους και καθιστά αδύνατη τη σύνταξη γραπτής διαθήκης (άρθρο 7:20 του Αστικού Κώδικα). Ο διαθέτης πρέπει να διατυπώσει προφορικά τη διαθήκη του στο σύνολό της ενώπιον δύο ταυτοχρόνως παριστάμενων μαρτύρων, σε γλώσσα κατανοητή από τους μάρτυρες, ή στη νοηματική εάν ο διαθέτης χρησιμοποιεί την εν λόγω γλώσσα, ανακοινώνοντας παράλληλα ότι η προφορική δήλωσή του αποτελεί τη διαθήκη του (άρθρο 7:21 του Αστικού Κώδικα). Η προφορική διαθήκη γίνεται δεκτή κατ' εξαίρεση, γεγονός που υπογραμμίζεται από τη διάταξη που προβλέπει ότι η προφορική διαθήκη καθίσταται ανίσχυρη, εάν ο διαθέτης είχε την ευκαιρία να συντάξει γραπτή διαθήκη χωρίς δυσκολία εντός περιόδου τριάντα διαδοχικών ημερών μετά το πέρας της κατάστασης που δικαιολογούσε τη διατύπωση προφορικής διαθήκης (άρθρο 7:45 του Αστικού Κώδικα).

β) Ειδικοί κανόνες περί του τύπου της συνδιαθήκης

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, οι σύζυγοι μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη κατά τη διάρκεια του συζυγικού βίου τους (άρθρο 7:23 του Αστικού Κώδικα). Σημειώνεται ότι, εκτός από τους συζύγους, και οι καταχωρισμένοι σύντροφοι μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3 παράγραφος 1 του νόμου που ρυθμίζει την καταχωρισμένη συμβίωση (νόμος XXIX του 2009).
Οι σύζυγοι (καταχωρισμένοι σύντροφοι) μπορούν να συντάξουν συνδιαθήκη ως εξής:
βα) υπό τύπον δημόσιας διαθήκης (επικυρωμένης από συμβολαιογράφο)
ββ) υπό τύπον ιδιόγραφης ιδιωτικής διαθήκης: σε αυτήν την περίπτωση, η πράξη γράφεται εξ ολοκλήρου και υπογράφεται ιδιοχείρως από έναν εκ των διαθετών, ενώ ο έτερος διαθέτης δηλώνει στο ίδιο έγγραφο με δήλωσή του που υπογράφει ιδιοχείρως ότι το έγγραφο περιέχει και τη δική του διάταξη τελευταίας βούλησης
βγ) υπό τύπον αλλόγραφης διαθήκης: σε αυτήν την περίπτωση, η πράξη υπογράφεται από τους διαθέτες με την ταυτόχρονη παρουσία του έτερου διαθέτη και δύο μαρτύρων ή (εάν έχει υπογραφεί νωρίτερα) κάθε διαθέτης δηλώνει χωριστά, με την ταυτόχρονη παρουσία του έτερου διαθέτη και των μαρτύρων, ότι η υπογραφή στο έγγραφο είναι δική του.
Ισχύουν ειδικοί κανόνες για τη συνδιαθήκη η οποία αποτελείται από *περισσότερα φύλλα*:
- εάν η διαθήκη είναι γραμμένη ιδιοχείρως από έναν εκ των διαθετών, κάθε φύλλο πρέπει να φέρει διαδοχική αρίθμηση και να υπογράφεται από τον έτερο διαθέτη
- εάν η διαθήκη είναι αλλόγραφη, πέρα από την προϋπόθεση της διαδοχικής αρίθμησης των σελίδων, οι δύο διαθέτες και αμφότεροι οι μάρτυρες πρέπει να υπογράφουν κάθε φύλλο (άρθρο 7:23 (3) του Αστικού Κώδικα).

γ) Κληρονομική σύμβαση

Σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, η κληρονομική σύμβαση είναι μια συμφωνία κατά την οποία ένας εκ των συμβαλλόμενων (ο διαθέτης) κατονομάζει τον έτερο συμβαλλόμενο ως κληρονόμο του *σε αντάλλαγμα για την παροχή διατροφής, προσόδου ή φροντίδας* (άρθρο 7:48 του Αστικού Κώδικα).
Συνεπώς, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, η κληρονομική σύμβαση είναι πάντοτε σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας. Στην κληρονομική σύμβαση, ο διαθέτης μπορεί να κατονομάσει τον έτερο συμβαλλόμενο ως κληρονόμο του συνόλου ή μέρους της περιουσίας του ή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων. Η διατροφή, η πρόσοδος ή η φροντίδα που προσφέρονται ως αντάλλαγμα μπορούν να παρέχονται προς τον διαθέτη ή προς τρίτον, ο οποίος προσδιορίζεται στη σύμβαση. Η κληρονομική σύμβαση είναι μια διάταξη τελευταίας βούλησης μόνον αναφορικά με τη δήλωση βούλησης του διαθέτη και όχι αναφορικά με τη δήλωση βούλησης του έτερου συμβαλλόμενου (του παρόχου διατροφής, προσόδου ή φροντίδας).
Οι διατάξεις που διέπουν τη γραπτή διαθήκη ισχύουν και ως προς τις προϋποθέσεις για την *τυπική εγκυρότητα* της κληρονομικής σύμβασης, με την εξαίρεση ότι στην τελευταία ισχύουν οι τυπικές προϋποθέσεις για τις αλλόγραφες διαθήκες, ακόμα και εάν η κληρονομική σύμβαση έχει συνταχθεί ιδιοχείρως από έναν εκ των συμβαλλομένων της (άρθρο 7:49(1) του Αστικού Κώδικα). Αντιστοίχως, η κληρονομική σύμβαση είναι τυπικά έγκυρη εάν:
- υπογράφεται ως δημόσιο έγγραφο από συμβολαιογράφο (όπως μια δημόσια διαθήκη), ή
- υπογράφεται κατά τα απαιτούμενα για τις αλλόγραφες διαθήκες (δηλαδή, ενώπιον δύο μαρτύρων).
Για την εγκυρότητα της κληρονομικής σύμβασης, *απαιτείται η συναίνεση του νόμιμου εκπρόσωπου και η έγκριση της αρχής που ασκεί την επιτροπεία* σε περίπτωση που ο συμβαλλόμενος ο οποίος συνάπτει την κληρονομική σύμβαση ως διαθέτης είναι:
- ανήλικος με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, ή
- πρόσωπο με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα ως προς τη σύναψη δικαιοπραξιών σε σχέση με περιουσιακά στοιχεία (άρθρο 7:49(2) του Αστικού Κώδικα).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Όχι. Η εγκυρότητα της διάταξης τελευταίας βούλησης δεν εξαρτάται από την καταχώρισή της σε επίσημο μητρώο. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που ένας συμβολαιογράφος έχει αναλάβει τη σύνταξη της διάταξης τελευταίας βούλησης, ο ίδιος μεριμνά αυτεπάγγελτα για την καταχώριση του γεγονότος της σύνταξης (ή της ανάκλησης, τροποποίησης ή απόσυρσης διαθήκης που έχει κατατεθεί σε συμβολαιογράφο) στο Εθνικό Μητρώο Διαθηκών (*Végrendeletek Országos Nyilvántartása*). Αντιστοίχως, στο Εθνικό Μητρώο Διαθηκών καταχωρίζονται τα εξής είδη διάταξης τελευταίας βούλησης (ή η ανάκληση, τροποποίηση ή απόσυρση διαθηκών που έχουν κατατεθεί σε συμβολαιογράφο):
- η δημόσια διαθήκη (η οποία έχει συνταχθεί από συμβολαιογράφο ως δημόσιο έγγραφο)
- η ιδιωτική διαθήκη που έχει κατατεθεί σε συμβολαιογράφο
- η κληρονομική σύμβαση (εάν έχει συνταχθεί από συμβολαιογράφο ως δημόσιο έγγραφο)

- το κληροδότημα (εάν έχει συνταχθεί από συμβολαιογράφο ως δημόσιο έγγραφο).

Ωστόσο, η παράλειψη αυτής της καταχώρισης για οποιονδήποτε λόγο δεν επιφέρει ακυρότητα της διαθήκης.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Σύμφωνα με το άρθρο 7:10 του Αστικού Κώδικα, ο διαθέτης δικαιούται να μεταβιβάζει ελεύθερα την περιουσία του ή μέρος αυτής, δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης.

Αντιστοίχως, η ελευθερία μεταβίβασης δυνάμει διάταξης τελευταίας βούλησης εκτείνεται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία του διαθέτη. Μολονότι το ουγγρικό δίκαιο προβλέπει βάσει νομοθετικής ρύθμισης το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα ορισμένων στενών συγγενών του διαθέτη (κατιόντες, σύζυγος, γονείς), η νόμιμη μοίρα σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο είναι αξίωση διεπόμενη από το *ενοχικό δίκαιο*, την οποία ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας μπορεί να εγείρει κατά των κληρονόμων. (Η προθεσμία παραγραφής για την έγερση της εν λόγω αξίωσης είναι πέντε έτη). Ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας δεν καθίσταται κληρονόμος, δηλαδή δεν καθίσταται εμπράγματος δικαιούχος μέρους της κληρονομιαίας περιουσίας, ακόμα και εάν εγείρει επιτυχώς την αξίωσή του κατά του κληρονόμου. Με τη διαδικασία της νόμιμης μοίρας, ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας δικαιούται το ένα τρίτο της μερίδας την οποία θα κληρονομούσε ως νόμιμος κληρονόμος. Όταν ο/η σύζυγος δικαιούται επίσης, ως νόμιμος/-η κληρονόμος, επικαρπία, η νόμιμη μοίρα είναι, σ' αυτή την περίπτωση, ένα περιορισμένο δικαίωμα επικαρπίας που καλύπτει τις ανάγκες του/της, λαμβανομένων υπόψη των περιουσιακών στοιχείων που αυτός/-ή κληρονόμησε.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείψει διάταξης τελευταίας βούλησης, ισχύουν οι κανόνες που διέπουν την εξ αδιαθέτου διαδοχή. Στο πλαίσιο της εξ αδιαθέτου διαδοχής, οι συγγενείς (κατιόντες, ανιόντες ή συγγενείς εκ πλαγίου) καθώς και ο/η σύζυγος που επιζεί (ή καταχωρισμένος σύντροφος) του/της θανόντος/ούσας κληρονομούν σύμφωνα με τους κανόνες που περιγράφονται στη συνέχεια.

α) Η κληρονομία επάγεται στους συγγενείς

αα) Κληρονομία επαγόμενη στους κατιόντες (άρθρο 7:55 του Αστικού Κώδικα)

Οι νόμιμοι κληρονόμοι είναι, πρώτον, τα τέκνα του/της θανόντος/ούσας δύο ή περισσότερα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Στη θέση του τέκνου (ή του απώτερου κατιόντος) που είναι κληρονομικά ανάξιος, κληρονομούν οι κατιόντες αυτού σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής, δηλαδή:

- κατ' ισομοιρία μεταξύ τους
- αθροιστικά, τη μερίδα που θα είχε κληρονομήσει ο ανιών τους που είναι κληρονομικά ανάξιος.

Ωστόσο, κατά τον προσδιορισμό της μερίδας της κληρονομιαίας περιουσίας που επάγεται στους κατιόντες του/της θανόντος/ούσας, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η αποκαλούμενη *υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών (hotchpot)* από τους κατιόντες (βλ. σημείο *ε)*).

αβ) Κληρονομία επαγόμενη στους γονείς και στους κατιόντες τους (άρθρο 7:63 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο/η θανών/ούσα δεν έχει ούτε κατιόντα ούτε σύζυγο (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), κληρονομούν κατ' ισομοιρία οι γονείς του /της θανόντος/ούσας. Στη θέση του γονέα που είναι κληρονομικά ανάξιος, οι κατιόντες αυτού κληρονομούν κατά τον ίδιο τρόπο που θα κληρονομούσαν οι κατιόντες ενός τέκνου αντ' αυτού (σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής). Εάν ο γονέας που είναι κληρονομικά ανάξιος δεν έχει κατιόντα ή εάν ο κατιών έχει αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή, τότε κληρονομεί μόνο ο έτερος γονέας ή οι κατιόντες του.

αγ) Κληρονομία επαγόμενη σε παππούδες/γιαγιάδες και στους κατιόντες τους (άρθρο 7:63 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο/η θανών/ούσα δεν έχει κατιόντες, γονείς ή κατιόντες των τελευταίων και δεν είχε σύζυγο (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), νόμιμοι κληρονόμοι κατ' ισομοιρία είναι οι παππούδες/γιαγιάδες του/της θανόντος/ούσας. Στη θέση του παππού/ της γιαγιάς που είναι κληρονομικά ανάξιος /α, κληρονομούν οι κατιόντες του/της κατά τον ίδιο τρόπο που θα κληρονομούσαν οι κατιόντες ενός γονέα αντ' αυτού (σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής).

Εάν ο παππούς/η γιαγιά που είναι κληρονομικά ανάξιος/α δεν έχει κατιόντα ή ο κατιών έχει αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή, ο σύζυγος/η σύζυγος του παππού/ της γιαγιάς κληρονομεί αντ' αυτού/αυτής και εάν και ο/η σύζυγος είναι κληρονομικά ανάξιος/α, κληρονομούν οι κατιόντες του/της. Αν ένα από τα δύο ζεύγη των παππούδων/γιαγιάδων είναι κληρονομικά ανάξιο και δεν υπάρχουν κατιόντες να κληρονομήσουν αντ' αυτών (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας επάγεται στο έτερο ζεύγος των παππούδων/γιαγιάδων ή στους κατιόντες αυτών.

αδ) Κληρονομία επαγόμενη στους προπαππούδες/στις προγιαγιάδες και στους κατιόντες τους (άρθρο 7:65 του Αστικού Κώδικα)

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι στην ομάδα συγγενών των προπαππούδων/προγιαγιάδων (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), νόμιμοι κληρονόμοι του/της θανόντος/ούσας είναι ο προπάππους/ η προγιαγιά του κατ' ισομοιρία. Στη θέση του προπάππου ή της προγιαγιάς που είναι κληρονομικά ανάξιος/α, κληρονομούν οι κατιόντες του/της κατά τον ίδιο τρόπο που θα κληρονομούσαν οι κατιόντες του παππού/της γιαγιάς αντ' αυτού (σύμφωνα με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής).

Εάν ο προπάππους/η προγιαγιά που είναι κληρονομικά ανάξιος/α δεν έχει κατιόντα (ή ο κατιών έχει αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), ο/η σύζυγος του προπάππου/της προγιαγιάς κληρονομεί αντ'αυτού και εάν και ο/η σύζυγος είναι κληρονομικά ανάξιος/α, κληρονομούν οι κατιόντες του. Αν ένα από τα δύο ζεύγη προπαππούδων/προγιαγιάδων είναι κληρονομικά ανάξιο και δεν υπάρχουν κατιόντες να κληρονομήσουν αντ' αυτών (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας επάγεται στο έτερο ζεύγος προπαππούδων/προγιαγιάδων κατ' ισομοιρία.

αε) Εξ αδιαθέτου διαδοχή όπου η κληρονομία επάγεται σε μακρινούς συγγενείς (άρθρο 7:66 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο/η θανών/ούσα δεν έχει προπαππούδες/προγιαγιάδες ή κατιόντες των τελευταίων (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), νόμιμοι κληρονόμοι κατ' ισομοιρία καθίστανται οι μακρινοί συγγενείς του/της θανόντος/ούσας.

αστ) Κληρονομία επαγόμενη στο Δημόσιο (άρθρο 7:74 του Αστικού Κώδικα)

Ελλείψει νόμιμων κληρονόμων, η κληρονομιαία περιουσία επάγεται στο Δημόσιο.

Το Δημόσιο γίνεται κατ' ανάγκην κληρονόμος, γεγονός που σημαίνει ότι δεν έχει δικαίωμα αποποίησης της κληρονομίας. Κατά τα λοιπά, όμως, το Δημόσιο έχει την ίδια νομική ιδιότητα όπως οι άλλοι κληρονόμοι. Στο ουγγρικό δίκαιο, η κληρονομία που επάγεται στο Δημόσιο συνιστά κτήση σύμφωνα με το αστικό και όχι το δημόσιο δίκαιο.

***β) Κληρονομία επαγόμενη σε σύζυγο (άρθρα 7:58 και 7:62 του Αστικού Κώδικα*)**

Η εξ αδιαθέτου διαδοχή από τον/την σύζυγο που επιζεί εξαρτάται από την ύπαρξη *νομικά έγκυρου* γάμου με τον/τη θανόντα/ούσα. Ωστόσο, η ύπαρξη γάμου αυτή καθαυτή δεν επαρκεί για την εξ αδιαθέτου διαδοχή του/της συζύγου. Στο άρθρο 7:62 του Αστικού Κώδικα προβλέπεται ειδική αιτία κληρονομικής αναξιότητας στην περίπτωση *μη ύπαρξης συζυγικού βίου*: ο /η σύζυγος που επιζεί ενδέχεται να μην κληρονομήσει εάν το ζεύγος βρισκόταν σε διάσταση κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίαςκαι είναι πρόδηλο βάσει των περιστάσεων ότι η συμφιλίωση δεν ήταν ευλόγως αναμενόμενη. Αυτόν τον λόγο κληρονομικής αναξιότητας μπορεί να επικαλεστεί ένα πρόσωπο που, ως απόρροια της αναξιότητας, θα κληρονομήσει το ίδιο ή θα αποδεσμευτεί από υποχρέωση ή άλλο βάρος με το οποίο δεσμεύεται δυνάμει της διάθεσης της περιουσίας.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες του Αστικού Κώδικα που διέπουν την επαγωγή της κληρονομίας στους συζύγους πρέπει επίσης να ισχύουν, με τις απαραίτητες τροποποιήσεις, για τον/την *καταχωρισμένο/-η σύντροφο* του/της θανόντος/ούσας συνεπώς, οι καταχωρισμένοι σύντροφοι έχουν την ίδια κληρονομική ιδιότητα όπως οι σύζυγοι, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3 παράγραφος 1 του νόμου που ρυθμίζει την καταχωρισμένη συμβίωση (νόμος XXIX του 2009).

Σε αντίθεση με τους καταχωρισμένους συντρόφους, οι αποκαλούμενοι «εν τοις πράγμασι» σύντροφοι (πρόσωπα που ζουν υπό καθεστώς συζυγικού βίου με τον διαθέτη εκτός γάμου και εκτός καταχωρισμένου συμφώνου) δεν είναι δικαιούχοι στο πλαίσιο των διατάξεων περί εξ αδιαθέτου διαδοχής του ουγγρικού δικαίου.

Η κληρονομική ιδιότητα των συζύγων στην εξ αδιαθέτου διαδοχή εξαρτάται από την ύπαρξη άλλων νόμιμων κληρονόμων του/της θανόντος/ούσας:

βα) Κληρονομία επαγόμενη σε σύζυγο και κατιόντες (άρθρο 7:58 του Αστικού Κώδικα)

Εάν ο/η θανών/ούσα έχει κατιόντες και σύζυγο που επιζεί, ο/η σύζυγος που επιζεί έχει τα εξής κληρονομικά δικαιώματα:

- ισόβια κτήση και επικαρπία επί της οικογενειακής κατοικίας που χρησιμοποιούσε από κοινού με τον/τη θανόντα/ούσα, περιλαμβανομένης της οικοσκευής και του εξοπλισμού και
- από το υπόλοιπο της κληρονομιαίας περιουσίας δικαιούται μερίδα ίση με εκείνη που κληρονομούν τα τέκνα του/της θανόντος/ούσας (τη «μερίδα ενός τέκνου»).

Ο/η σύζυγος μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει εξαγορά της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας του (ως προς το μέλλον) (άρθρο 7:59 του Αστικού Κώδικα). Σε αυτήν την περίπτωση, ο/η σύζυγος δικαιούται τη «μερίδα ενός τέκνου» σε είδος ή σε χρηματικό ποσό από την περιουσία προς εξαγορά. Η ισόβια κτήση και επικαρπία μπορεί να εξαγοραστεί και κατά τη διάρκεια της κληρονομικής διαδικασίας. Η εξαγορά της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας πρέπει να πραγματοποιείται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των εύλογων συμφερόντων των ενδιαφερόμενων (του/της συζύγου και των κατιόντων).

Κατά την κληρονομική διαδικασία, οι κατιόντες και ο/η σύζυγος μπορούν να συμπεριλάβουν πρόβλεψη στη συμφωνία τους για διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας (τη λεγόμενη συμφωνία διανομής) σύμφωνα με την οποία, αντί για τη «μερίδα ενός τέκνου», ο/η σύζυγος θα απολαμβάνει ισόβια κτήση και επικαρπία επί του συνόλου της κληρονομιαίας περιουσίας.

ββ) Κληρονομία επαγόμενη σε σύζυγο και στους γονείς (άρθρο 7:60 του Αστικού Κώδικα*)*

Εάν ο/η θανών/ούσα δεν έχει κατιόντες (ή οι κατιόντες έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή) αλλά υπάρχουν γονείς και σύζυγος που επιζούν, ο/η σύζυγος που επιζεί έχει τα ακόλουθα κληρονομικά δικαιώματα:

- επί της οικογενειακής κατοικίας που χρησιμοποιούσε από κοινού με τον/τη θανόντα/ούσα, συμπεριλαμβανομένης της οικοσκευής και του εξοπλισμού (στον /στη σύζυγο επάγεται ο τίτλος κυριότητας επί της εν λόγω περιουσίας και όχι απλώς η ισόβια κτήση και επικαρπία) και
- επί του ημίσεος της υπόλοιπης κληρονομιαίας περιουσίας.

Το υπόλοιπο ήμισυ διανέμεται ως εξής:

- το μέρος αυτό της κληρονομιαίας περιουσίας διανέμεται μεταξύ των γονέων του/της θανόντος/ούσας κατ' ισομοιρία
- εάν, ωστόσο, ένας γονέας είναι κληρονομικά ανάξιος, ο έτερος γονέας και ο/η σύζυγος του/της θανόντος/ούσας κληρονομούν κατ' ισομοιρία τη μερίδα που θα επαγόταν στον κληρονομικά ανάξιο/α.

βγ) Κληρονομία επαγόμενη στον/στη σύζυγο ως μοναδικό/ή κληρονόμο (άρθρο 7:61 του Αστικού Κώδικα*)*

Εάν ο/η θανών/ούσα δεν έχει κατιόντες ή γονέα που επιζεί (ή εάν έχουν αποκλειστεί από την κληρονομική διαδοχή), ο/η σύζυγος που επιζεί κληρονομεί το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας. Συνεπώς, η εξ αδιαθέτου διαδοχή του/της συζύγου που επιζεί, αποκλείει την εξ αδιαθέτου διαδοχή από τους κατιόντες των γονέων του/της θανόντος/ούσας (ή τα αδέλφια του/της θανόντος/ούσας) ή από μακρινούς συγγενείς ανιούσας ή πλάγιας γραμμής.

γ) Νόμιμες συνέπειες της υιοθεσίας σε σχέση με την εξ αδιαθέτου διαδοχή

Η υιοθεσία δημιουργεί δικαιώματα στην εξ αδιαθέτου διαδοχή μεταξύ του θετού τέκνου και του θετού γονέα και των συγγενών του. Επιπρόσθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα δικαιώματα στην εξ αδιαθέτου διαδοχή διατηρούνται και μεταξύ του θετού τέκνου και των εξ αίματος συγγενών του.

γα) Εξ αδιαθέτου διαδοχή από το θετό τέκνο

Το θετό τέκνο, κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας, θεωρείται ως εξ αίματος κατιών του θετού γονέα όσον αφορά την εξ αδιαθέτου διαδοχή: κληρονομεί ως εξ αίματος κατιών του θετού γονέα από την κληρονομιαία περιουσία του τελευταίου και των συγγενών του. Επίσης, το θετό τέκνο διατηρεί το νόμιμο δικαίωμα να κληρονομήσει από τους εξ αίματος συγγενείς του, αλλά μόνο εάν υιοθετήθηκε από συγγενή ανιούσας γραμμής, αδελφό/ή ή κατιόντα αυτού του συγγενή ανιούσας γραμμής. (άρθρο 7:72 του Αστικού Κώδικα)

γβ) Εξ αδιαθέτου διαδοχή επί της περιουσίας του θετού τέκνου

Οι συνέπειες της υιοθεσίας σε σχέση με την κληρονομία ισχύουν και «αντίστροφα». Τα ακόλουθα πρόσωπα δικαιούνται να είναι οι νόμιμοι κληρονόμοι του θετού τέκνου:

- οι κατιόντες του και ο/η σύζυγος που επιζεί
- ελλείψει κατιόντων, ο/η σύζυγος που επιζεί και οι θετοί γονείς
- ελλείψει κατιόντων και συζύγου που επιζεί, οι θετοί γονείς και οι συγγενείς τους,

σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

Η εξ αδιαθέτου διαδοχή ενός θετού γονέα και των συγγενών του εξαρτάται από το εάν η υιοθεσία υφίσταται κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας. Εάν, όμως, τα προαναφερθέντα πρόσωπα δεν κληρονομούν το θετό τέκνο, νόμιμοι κληρονόμοι είναι οι εξ αίματος συγγενείς του τελευταίου, υπό την προϋπόθεση ότι το θετό τέκνο υιοθετήθηκε από συγγενή ανιούσας γραμμής, αδελφό/ή ή κατιόντα αυτού του συγγενή ανιούσας γραμμής (άρθρο 7:73 του Αστικού Κώδικα).

δ) «Γραμμική διαδοχή» – ειδικοί κανόνες για την εξ αδιαθέτου διαδοχή σε σχέση με συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία

Η αποκαλούμενη «γραμμική διαδοχή» αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ουγγρικού δικαίου. Ως γραμμική διαδοχή νοείται η ύπαρξη *ειδικών* κανόνων αδιαθέτου διαδοχής σύμφωνα με τους οποίους ορισμένα περιουσιακά στοιχεία από την κληρονομιαία περιουσία (η αποκαλούμενη «γραμμική περιουσία») υπόκεινται σε διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με τους γενικούς κανόνες περί εξ αδιαθέτου διαδοχής.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες της γραμμικής διαδοχής ισχύουν αποκλειστικά και μόνο σε περίπτωση που *δεν υπάρχουν κατιόντες*. Εάν ο/η θανών/ούσα έχει κατιόντες ως νόμιμους κληρονόμους, τότε ισχύουν οι γενικοί κανόνες περί εξ αδιαθέτου διαδοχής.

δα) Περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στη γραμμική περιουσία (άρθρο 7:67 του Αστικού Κώδικα)

Η γραμμική περιουσία συνιστά ένα υποσύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας του/της θανόντος/ούσας. Αυτό το υποσύνολο περιέχει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία:

- ο/η θανών/ούσα απέκτησε από ένα πρόγονό του δυνάμει κληρονομίας ή δωρεάς και
- τα οποία ο/η θανών/ούσα απέκτησε δυνάμει κληρονομίας ή δωρεάς από αδελφό/ή ή κατιόντα του/της αδελφού/ής υπό την προϋπόθεση ότι ο/η αδελφός/ή ή ο κατιών του τελευταίου απέκτησε την εν λόγω περιουσία από τον κοινό πρόγονο αυτού και του/της θανόντος/ούσας δυνάμει κληρονομίας ή δωρεάς.

Ωστόσο, ο νόμος αφαιρεί ορισμένα περιουσιακά στοιχεία από το πεδίο εφαρμογής της γραμμικής περιουσίας (η αποκαλούμενη «περιουσία που εξαιρείται από τη γραμμική διαδοχή») βλ. σημείο *δδ)* κατωτέρω.

Ο γραμμικός χαρακτήρας της περιουσίας (δηλαδή ότι η σχετική περιουσία ανήκει στη γραμμική περιουσία) πρέπει να αποδειχθεί από το πρόσωπο που θα κληρονομούσε με την αντίστοιχη ιδιότητα.

δβ) Κληρονομία της γραμμικής περιουσίας (άρθρο 7:68 του Αστικού Κώδικα)

Η γραμμική περιουσία κληρονομείται από τους γονείς του/της θανόντος/ούσας (ή τους κατιόντες των γονιών που είναι κληρονομικά ανάξιοι) και τους παππούδες/γιαγιάδες και μακρινούς απογόνους του/της θανόντος/ούσας («γραμμικοί κληρονόμοι»). Η κληρονομία της γραμμικής περιουσίας διέπεται από τους εξής κανόνες:
- ο γονέας κληρονομεί την περιουσία που περιήλθε στον/στη θανόντα/ούσα από εκείνον ή από έναν πρόγονό του. Εάν ο γονέας είναι κληρονομικά ανάξιος, οι κατιόντες του κληρονομούν αντ' αυτού σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις της εξ αδιαθέτου διαδοχής.
- Εάν τόσο ο γονέας όσο και ο κατιών του γονέα που δικαιούνται να κληρονομήσουν τη γραμμική περιουσία είναι κληρονομικά ανάξιοι, η γραμμική περιουσία κληρονομείται από τον παππού/τη γιαγιά του/της θανόντος/ούσας
- Εάν ο παππούς/η γιαγιά του/της θανόντος/ούσας είναι επίσης κληρονομικά ανάξιος/α, η γραμμική περιουσία κληρονομείται από απώτερο πρόγονο του/της θανόντος/ούσας.
Εάν ο/η θανών/ούσα δεν έχει κανέναν από τους προαναφερθέντες κληρονόμους, δεν εφαρμόζονται οι κανόνες της γραμμικής διαδοχής: σε αυτήν την περίπτωση, η κληρονομία της γραμμικής περιουσίας διέπεται από τους γενικούς κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.
δγ) Η ισόβια κτήση και επικαρπία του/ της συζύγου που επιζεί επί της γραμμικής περιουσίας (άρθρο 7:69 του Αστικού Κώδικα)
Οι κληρονόμοι που ορίζονται στο σημείο *δβ)* (γραμμικοί κληρονόμοι) κληρονομούν τον τίτλο ιδιοκτησίας της γραμμικής κληρονομίας. Ωστόσο, ο/η σύζυγος του/της θανόντος/ούσας που επιζεί έχει δικαίωμα ισόβιας κτήσης και επικαρπίας επί της γραμμικής περιουσίας.
Η εξαγορά του δικαιώματος ισόβιας κτήσης και επικαρπίας μπορεί να ζητηθεί ως εξής:
- κάθε ενδιαφερόμενος, δηλαδή είτε ο/η σύζυγος με δικαίωμα ισόβιας κτήσης και επικαρπίας είτε ο γραμμικός κληρονόμος, μπορεί να ζητήσει την εξαγορά της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας
- ωστόσο, η εξαγορά σε σχέση με την ισόβια κτήση και επικαρπία επί της οικογενειακής κατοικίας που χρησιμοποιείτο από κοινού με τον/τη θανόντα/ούσα, συμπεριλαμβανομένης της οικοσκευής και του εξοπλισμού της, μπορεί να ζητηθεί αποκλειστικά και μόνο από τον/τη σύζυγο.
Σε περίπτωση εξαγοράς της ισόβιας κτήσης και επικαρπίας, ο/η σύζυγος δικαιούται το ένα τρίτο της γραμμικής περιουσίας.
δδ) Περιουσία που εξαιρείται από τη γραμμική διαδοχή (άρθρο 7:70 του Αστικού Κώδικα)
Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του στοιχείου *δα)*, τα εξής αντικείμενα εξαιρούνται από τη γραμμική περιουσία:
- δώρα συνηθισμένης αξίας
- κάθε περιουσιακό στοιχείο που δεν υφίσταται πλέον κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη. Ωστόσο, οι διατάξεις περί γραμμικής διαδοχής εφαρμόζονται σε κάθε υποκατάστατο περιουσιακό στοιχείο ή περιουσιακό στοιχείο που αγοράστηκε από τα έσοδα που εισπράχθηκαν από την εν λόγω περιουσία.
Σε περίπτωση που ο/η θανών/ούσα έχει σύζυγο που επιζεί, δεν μπορεί να εγερθεί καμία αξίωση βάσει της γραμμικής διαδοχής σχετικά με οικοσκευή και οικιακά αντικείμενα συνηθισμένης αξίας.
ε) Υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών (hotchpot)
Εάν οι κληρονόμοι είναι κατιόντες του/της θανόντος/ούσας, η μερίδα από την κληρονομιαία περιουσία που επάγεται σε κάθε κληρονόμο επηρεάζεται από την υποχρέωση των κατιόντων να συνυπολογίσουν μεταξύ τους τις δωρεές και γονικές παροχές που έχουν λάβει. Ουσιαστικά, εάν περισσότεροι από ένας κατιόντες κληρονομούν από κοινού, κάθε κληρονόμος προσθέτει στην αξία της κληρονομιαίας περιουσίας την αξία των *γονικών παροχών* που έλαβε από τον /τη θανόντα/ούσα ενόσω ζούσε (άρθρο 7:56 του Αστικού Κώδικα).
Η υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών διέπεται από τους ακόλουθους βασικούς κανόνες.
Βάσει της υποχρέωσης συνυπολογισμού των δωρεών, ο συγκληρονόμος πρέπει να συνυπολογίζει τις γονικές παροχές στην κληρονομιαία περιουσία εφόσον:
- ο/η θανών/ούσα προέβλεψε ρητά να συμπεριληφθούν οι εν λόγω γονικές παροχές στη μερίδα του κληρονόμου από την κληρονομιαία περιουσία, ή
- προκύπτει από τις συνθήκες ότι το κληροδότημα έγινε με την υποχρέωση να συμπεριληφθεί στην κληρονομιαία περιουσία.
Παρόλα αυτά, η υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών δεν περιλαμβάνει τα εξής κληροδοτήματα (άρθρο 7:56(3) του Αστικού Κώδικα):
- τις γονικές παροχές συνηθισμένης αξίας και
- τη διατροφή που παρέχεται στους κατιόντες που χρήζουν υποστήριξης,
ακόμα και εάν ο/η θανών/ούσα προέβλεψε ρητά ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στην κληρονομιαία περιουσία.
Η διαδικασία συνυπολογισμού των δωρεών συνίσταται στις εξής ενέργειες (άρθρο 7:57(1) του Αστικού Κώδικα):
- οι κληρονόμοι συνυπολογίζουν στην αξία της κληρονομιαίας περιουσίας την αξία των γονικών παροχών που έλαβαν από τον/τη θανόντα/ούσα
- η προκύπτουσα ενοποιημένη αξία (δηλαδή, η ενοποιημένη αξία που προκύπτει από το άθροισμα της αξίας της κληρονομιαίας περιουσίας και της καθαρής αξίας των συνυπολογιζόμενων γονικών παροχών) πρέπει να διανέμεται αναλογικά μεταξύ των κληρονόμων σύμφωνα με τη μερίδα τους, όπως αυτή προκύπτει βάσει της εξ αδιαθέτου διαδοχής
- η αξία των γονικών παροχών που αποδίδονται προς συνυπολογισμό από κάθε κληρονόμο (δηλαδή, η αξία της γονικής παροχής που έλαβε ο κληρονόμος από τον/τη θανόντα/ούσα) πρέπει να αφαιρείται από τη μερίδα που διανέμεται στον εν λόγω κληρονόμο.
Εάν η αξία που αποδίδεται προς συνυπολογισμό από έναν συγκληρονόμο ισούται ή υπερβαίνει την αξία της μερίδας του επί της κληρονομιαίας περιουσίας, όπως υπολογίζεται βάσει των αξιών που αποδίδονται προς συνυπολογισμό, θεωρείται ότι ο εν λόγω κληρονόμος έχει λάβει τη μερίδα του από την κληρονομία προς διανομή χωρίς, ωστόσο, να υποχρεούται να επιστρέψει την καθ' υπέρβασιν αξία (άρθρο 7:57(4) του Αστικού Κώδικα).
Οι κατιόντες έχουν την υποχρέωση συνυπολογισμού των δωρεών:
- σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής, ή
- σε περίπτωση που οι κατιόντες κληρονομούν μερίδες που αντιστοιχούν στη νόμιμη μερίδα τους επί της κληρονομιαίας περιουσίας δυνάμει διαθήκης (άρθρο 7:56(2) του Αστικού Κώδικα).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Στην Ουγγαρία, οι διαδικασίες που διέπονται από το κληρονομικό δίκαιο άπτονται της αρμοδιότητας των συμβολαιογράφων ή των δικαστηρίων.
- Εάν δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των δικαιούχων της κληρονομίας, τα νομικά ζητήματα που αφορούν στην κληρονομιαία περιουσία ρυθμίζονται κατ' αρχήν κατά τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας που διεξάγεται από συμβολαιογράφο (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 6). Η διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας που διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο είναι διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας κατά την οποία ο συμβολαιογράφος έχει λειτουργία παρόμοια με εκείνη του δικαστηρίου και η διαδικασία ολοκληρώνεται με επίσημη απόφαση («απόφαση για την επαγωγή της κληρονομίας»).
- Εάν, ωστόσο, υπάρχει νομική διαφορά μεταξύ των ενδιαφερόμενων, η διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί από τον συμβολαιογράφο σε αυτές τις περιπτώσεις, ακολουθείται η διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου.
Καθώς οι νομικές διαφορές σε κληρονομικά θέματα δεν είναι ιδιαίτερα συχνές, στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι κληρονομικές υποθέσεις στην Ουγγαρία ρυθμίζονται οριστικά με τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας ενώπιον συμβολαιογράφου.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Το ουγγρικό δίκαιο εφαρμόζει την αρχή της *αυτοδίκαιης κτήσης* της κληρονομίας η κληρονομιαία περιουσία μεταβιβάζεται στον κληρονόμο κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη χωρίς να απαιτείται ξεχωριστή νομική πράξη. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, δεν είναι απαραίτητο να γίνει δήλωση *αποδοχής* της κληρονομίας.
Εάν ένας κληρονόμος δεν επιθυμεί να κληρονομήσει, μπορεί να προβεί σε δήλωση *αποποίησης* της κληρονομίας. Ο νόμος δεν προβλέπει συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με τον τύπο της δήλωσης αποποίησης η δήλωση αποποίησης είναι έγκυρη ως προς τον τύπο της είτε είναι προφορική είτε γραπτή. Παρόλα αυτά, στην Ουγγαρία, η σειρά διαδοχής προσδιορίζεται στο πλαίσιο της τυπικής νομικής διαδικασίας που αποκαλείται διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας (βλ. σημείο 6). Επομένως, ο συμβολαιογράφος που διεξάγει την εν λόγω διαδικασία πρέπει να ενημερωθεί για την αποποίηση ώστε να τη λάβει υπόψη κατά τη διαδικασία. Επομένως, στην πράξη, η δήλωση αποποίησης γίνεται είτε ενώπιον του συμβολαιογράφου που διεξάγει τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας είτε με σχετικό έγγραφο που κατατίθεται στον συμβολαιογράφο.
Σε περίπτωση αποποίησης από τον κληρονόμο, η αποποίηση κληρονομίας ισχύει αναδρομικά από την ημερομηνία θανάτου του διαθέτη: θεωρείται, δηλαδή ότι δεν έχει γίνει επαγωγή της κληρονομιαίας περιουσίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Οι κανόνες που επεξηγούνται στο σημείο 5.2 σχετικά με τη μεταβίβαση και την αποποίηση της κληρονομίας διέπουν, με τις απαραίτητες τροποποιήσεις, τα ειδικά κληροδοτήματα (*legatum vindicationis*).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Όπως προαναφέρθηκε, στο ουγγρικό δίκαιο, η νόμιμη μοίρα συνιστά ενοχική αξίωση η οποία μπορεί να εγερθεί κατά του κληρονόμου. Δεν συνιστά εμπράγματο δικαίωμα επί της κληρονομιαίας περιουσίας. Αντιστοίχως, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, δεν υφίσταται «δήλωση αποποίησης ή αποδοχής της νόμιμης μοίρας». Ο τρόπος ρύθμισης της αξίωσης για τη νόμιμη μοίρα εξαρτάται πρωτίστως από τη σχέση μεταξύ του κληρονόμου και του δικαιούχου της νόμιμης μοίρας:
- εάν υπάρχει *συναίνεση* μεταξύ του κληρονόμου και του δικαιούχου της νόμιμης μοίρας σε αυτό το ζήτημα (δηλαδή, ο κληρονόμος αναγνωρίζει την αξίωση για νόμιμη μοίρα), μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία κατά τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας σχετικά με την ικανοποίηση της εν λόγω αξίωσης (π. χ. ο κληρονόμος μπορεί να μεταβιβάσει κάποια περιουσιακά στοιχεία από την κληρονομιαία περιουσία στον δικαιούχο της νόμιμης μοίρας και να ικανοποιήσει την αξίωσή του)
- διαφορετικά, ο δικαιούχος της νόμιμης μοίρας μπορεί να εγείρει την αξίωσή του κατά του κληρονόμου στο δικαστήριο.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Το ουγγρικό δίκαιο προβλέπει την ύπαρξη τυπικής νομικής διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομίας. Η διαδικασία αυτή κινείται *αυτεπάγγελτα (με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής)* και εξυπηρετεί τον σκοπό της πρόσκλησης όλων των ενδιαφερόμενων (κληρονόμων, κληροδόχων, δικαιούχων της νόμιμης μοίρας, δανειστών της κληρονομιαίας περιουσίας κ.α.) για να επιλύσουν όλα τα νομικά ζητήματα σε σχέση με την κληρονομία σε μία ενιαία διαδικασία, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό.
Στην Ουγγαρία, η διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας αποτελείται από δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο είναι η *διαδικασία απογραφής της κληρονομίας* που διεξάγεται από τον υπάλληλο απογραφής, ήτοι έναν υπάλληλο της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου που έχει οριστεί για αυτόν τον σκοπό. Η διαδικασία αυτή ουσιαστικά προλειαίνει το έδαφος για τη διαδικασία που θα λάβει χώρα ενώπιον του συμβολαιογράφου στόχος της είναι να αποσαφηνίσει την προσωπική και υλική διάσταση της κληρονομικής διαδοχής (συγκεκριμένα, τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κληρονομιαία περιουσία καθώς και τους ενδιαφερόμενους και να διαπιστώσει εάν ο/η θανών/ούσα είχε συντάξει διάταξη τελευταίας βούλησης). Όλα αυτά τα γεγονότα καταγράφονται στο πρακτικό απογραφής της περιουσίας, το οποίο, αφού ολοκληρωθεί, αποστέλλεται στον αρμόδιο συμβολαιογράφο.
Το δεύτερο στάδιο είναι η *διαδικασία ενώπιον του συμβολαιογράφου*που διεξάγεται σύμφωνα με τους κανόνες της εκούσιας δικαστικής δικαιοδοσίας. Σε αυτήν τη διαδικασία, ο συμβολαιογράφος έχει λειτουργία παρόμοια με εκείνη των δικαστηρίων και ασκεί κρατική δημόσια εξουσία.
Η εν λόγω διαδικασία διέπεται από ειδικούς *κανόνες δικαιοδοσίας*: μόνον ο συμβολαιογράφος που έχει αρμοδιότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου δύναται να διεξαγάγει τη διαδικασία με άλλα λόγια, στη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας, οι ενδιαφερόμενοι (π.χ. οι κληρονόμοι) δεν μπορούν να αποταθούν σε συμβολαιογράφο της επιλογής τους.
Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ο συμβολαιογράφος εξετάζει αυτεπάγγελτα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που καθορίζουν τη σειρά διαδοχής.
Κατ' αρχήν, απαιτείται η διεξαγωγή ακρόασης προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα γεγονότα ο συμβολαιογράφος καλεί τους ενδιαφερόμενους να παραστούν στην ακρόαση. Εάν υπάρχουν στοιχεία υπέρ της ύπαρξης διάταξης τελευταίας βούλησης του διαθέτη, ο συμβολαιογράφος κινείται αυτεπάγγελτα ώστε να έρθει στα χέρια του το εν λόγω έγγραφο.
Στην Ουγγαρία, η *διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας* μεταξύ των κληρονόμων πραγματοποιείται κατ' αρχήν στο πλαίσιο της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομίας. Η διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας συνεπάγεται ουσιαστικά τον τερματισμό της συγκυριότητας των κληρονόμων που προέκυψε μέσω της κληρονομικής διαδοχής. Συνήθως, η διανομή πραγματοποιείται βάσει συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κληρονόμων: πρόκειται για τη *σύμβαση διανομής της κληρονομίας*. Εάν οι κληρονόμοι συνάψουν σύμβαση διανομής της κληρονομίας, ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση για επαγωγή της κληρονομίας βάσει της σύμβασης και με ανάλογο περιεχόμενο.
Κατά τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας, μπορεί επίσης να επέλθει συμφωνία μεταξύ των κληρονόμων και άλλων ενδιαφερόμενων: οι κληρονόμοι μπορούν να μεταβιβάσουν, εν όλω ή εν μέρει, την περιουσία που κληρονόμησαν σε δανειστή της κληρονομιαίας περιουσίας ή σε δικαιούχο νόμιμης μοίρας, ικανοποιώντας κατά αυτόν τον τρόπο τις αξιώσεις τους. Σε αυτό το πλαίσιο, επιτρέπεται η διαπραγμάτευση και ικανοποίηση των αξιώσεων των δανειστών της κληρονομιαίας περιουσίας ή των δικαιούχων νόμιμης μοίρας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομίας.
Με το πέρας της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομίας, ο συμβολαιογράφος εκδίδει επίσημη απόφαση: την *απόφαση για την επαγωγή της κληρονομίας*. Με αυτήν την απόφαση, ο συμβολαιογράφος μεταβιβάζει νομίμως τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας στους κληρονόμους (ή κληροδόχους).
Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να *ασκήσουν έφεση* κατά της απόφασης του συμβολαιογράφου η έφεση εκδικάζεται από το αρμόδιο περιφερειακό δικαστήριο. Εάν δεν κατατεθεί έφεση, η απόφαση για την επαγωγή της κληρονομίας καθίσταται οριστική. Η οριστική απόφαση είναι γνήσιο δημόσιο έγγραφο που πιστοποιεί την ιδιότητα του κληρονόμου (ή κληροδόχου) που κατονομάζεται σε αυτή. Ο συμβολαιογράφος μεριμνά αυτεπάγγελτα για τη διαβίβαση της οριστικής απόφασης για την επαγωγή της κληρονομίας στην αρχή που τηρεί το μητρώο ακίνητης περιουσίας (ή το μητρώο άλλων περιουσιακών στοιχείων).
Σημειώνεται ότι σε περίπτωση νομικής διαφοράς μεταξύ των ενδιαφερόμενων, ο συμβολαιογράφος δεν είναι αρμόδιος να την επιλύσει στο πλαίσιο της διαδικασίας για την επαγωγή της κληρονομίας οι νομικές διαφορές επιλύονται μόνο ενώπιον δικαστηρίου.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Σύμφωνα με το άρθρο 7:1 του Αστικού Κώδικα, η κληρονομιαία περιουσία ενός προσώπου επάγεται στον κληρονόμο στο σύνολό της μετά τον θάνατο του διαθέτη. Αντιστοίχως, το ουγγρικό δίκαιο εφαρμόζει την αρχή της *αυτοδίκαιης κτήσης* της κληρονομίας. Ο κληρονόμος αποκτά την κληρονομιαία περιουσία αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται χωριστή νομική πράξη (π.χ. δήλωση αποδοχής) κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη η έννοια της σχολάζουσας

κληρονομίας (*hereditas iacens*) δεν υφίσταται στο ουγγρικό δίκαιο. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός κληρονόμων, οι κληρονόμοι αποκτούν την κληρονομιαία περιουσία σύμφωνα με τις κληρονομικές μερίδες τους μετά τον θάνατο του διαθέτη κατά συνέπεια, κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη δημιουργείται ένας καθεστώς εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας επί της περιουσίας.
Υπάρχουν δύο είδη κληροδοτήματος σύμφωνα με το ουγγρικό αστικό δίκαιο: το ειδικό κληροδότημα (*legatum vindicationis*) και το υποχρεωτικό κληροδότημα (*legatum damnationis*).
Ειδικό κληροδότημα είναι η δωρεά εκ μέρους του διαθέτη ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου από την κληρονομιαία περιουσία σε ένα συγκεκριμένο δικαιούχο (τον ειδικό κληροδόχο), η οποία προβλέπεται στη διάταξη τελευταίας βούλησης. Το ειδικό κληροδότημα συνιστά άμεση κτήση δικαιώματος επί της κληρονομιαίας περιουσίας δηλαδή, ο κληροδόχος αποκτά επίσης το αντικείμενο του ειδικού κληροδοτήματος κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη.
Το υποχρεωτικό κληροδότημα είναι ένα κληροδότημα με το οποίο ο διαθέτης υποχρεώνει τον κληρονόμο του, δυνάμει της διάταξης τελευταίας βούλησης, να παράσχει οικονομική ωφέλεια σε συγκεκριμένο δικαιούχο (παραδείγματος χάριν, να του καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό). Ως προς τον νομικό χαρακτήρα του, το υποχρεωτικό κληροδότημα είναι μια υποχρεωτική νόμιμη αξίωση κατά του κληρονόμου και δεν συνεπάγεται άμεση κτήση δικαιωμάτων από τον διαθέτη.
Στο πλαίσιο των προαναφερθέντων, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, οι κληρονόμοι και οι ειδικοί κληροδόχοι αποκτούν την κληρονομιαία περιουσία ή το κληροδότημα κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη. Σημειώνεται ωστόσο ότι παρά την άμεση, αυτοδίκαιη κτήση των δικαιωμάτων, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, απαιτείται κατ' αρχήν η διεξαγωγή τυπικής νομικής διαδικασίας (για την επαγωγή της κληρονομίας) προκειμένου να εκδοθεί πιστοποιητικό κληρονομίας.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι. Σύμφωνα με το άρθρο 7:96 του Αστικού Κώδικα, οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη της κληρονομιαίας περιουσίας. Η ευθύνη των κληρονόμων είναι περιορισμένη, όπως περιγράφεται στη συνέχεια:
- οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη της κληρονομιαίας περιουσίας πρωτίστως με την εν λόγω περιουσία («με τα περιουσιακά στοιχεία και τα έσοδα της κληρονομιαίας περιουσίας») (ευθύνη *cum viribus*).
- Εάν, ωστόσο, τα περιουσιακά στοιχεία ή τα έσοδα της κληρονομιαίας περιουσίας δεν βρίσκονται στην κατοχή του κληρονόμου κατά τον χρόνο έγερσης των αξιώσεων, εκποιείται και η λοιπή περιουσία του κληρονόμου μέχρι την αξία της κληρονομικής μερίδας του προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις (ευθύνη *pro viribus*).

Σημειώνεται ότι, σε αντίθεση με άλλα νομικά συστήματα, το ουγγρικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει καμία σχέση μεταξύ της ευθύνης των κληρονόμων και του ευεργετήματος της απογραφής. Η περιορισμένη φύση της ευθύνης των κληρονόμων προκύπτει εκ του νόμου: οι κληρονόμοι δεν χρειάζεται να προχωρήσουν σε «δήλωση περιορισμένης ευθύνης» κατά την αποδοχή της κληρονομίας.
Στο άρθρο 7:94 του Αστικού Κώδικα προσδιορίζονται οι αξιώσεις που συνιστούν χρέος της κληρονομιαίας περιουσίας. Αντίστοιχα, τα χρέη της κληρονομιαίας περιουσίας περιλαμβάνουν:
α) τα έξοδα κηδείας του/της θανόντος/ούσας
β) τα έξοδα κτήσης, διασφάλισης και διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας («έξοδα κληρονομιαίας περιουσίας»), καθώς και τα έξοδα για τη διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας
γ) τα χρέη του/της θανόντος/ούσας
δ) τις υποχρεώσεις σε σχέση με τη νόμιμη μοίρα
ε) τις υποχρεώσεις σε σχέση με τα κληροδοτήματα και τις δωρεές.

Οι πιο πάνω πέντε κατηγορίες χρεών της κληρονομιαίας περιουσίας *κατατάσσονται* ιεραρχικά (άρθρο 7:95 του Αστικού Κώδικα). Τα χρέη εξοφλούνται κατά σειρά κατάταξης των διάφορων κατηγοριών χρεών της κληρονομιαίας περιουσίας. Εάν δεν είναι δυνατή η ολοσχερής εξόφληση όλων των χρεών σε μία κατηγορία χρέους, οι απαιτήσεις εξοφλούνται αναλογικά εντός της εν λόγω κατηγορίας χρεών (κατ' αναλογία προς το σχετικό μέγεθος των απαιτήσεων).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Εάν η κληρονομιαία περιουσία περιλαμβάνει ακίνητα, ο συμβολαιογράφος μεριμνά αυτεπάγγελτα για τη γνωστοποίηση της οριστικής απόφασης για την επαγωγή της κληρονομίας στην αρμόδια αρχή που τηρεί το μητρώο ακινήτων (βλ. σημείο 6) έτσι ώστε οι μεταβολές σε σχέση με τα ακίνητα να μπορούν να μεταγραφούν στο μητρώο.
Σύμφωνα με το άρθρο 29 του νόμου CXLI του 1997 για τη μεταγραφή των ακινήτων (1997. évi CXLI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról «νόμος για τη μεταγραφή των ακινήτων»), κατ' αρχήν, τα δικαιώματα μεταγράφονται και τα γεγονότα καταχωρίζονται βάσει δημόσιων εγγράφων, ιδιωτικών εγγράφων πλήρους αποδεικτικής ισχύος ή αντιγράφων αυτών επικυρωμένων από συμβολαιογράφο, τα οποία θεμελιώνουν τη σύσταση, τροποποίηση ή λύση του δικαιώματος ή του γεγονότος που αποτελεί το αντικείμενο της μεταγραφής, με μια δήλωση εξουσιοδότησης για μεταγραφή από τον δικαιούχο ή πιθανό δικαιούχο που θα καταχωριστεί στο μητρώο ακινήτων ως προσωρινός δικαιούχος (δηλ. μια εξουσιοδότηση για μεταγραφή που παρέχεται από τον δικαιούχο δυνάμει ενός εγγράφου που πληροί τις ίδιες τυπικές προϋποθέσεις με το έγγραφο βάσει του οποίου πραγματοποιείται η μεταγραφή).
Το άρθρο 32 του νόμου για τη μεταγραφή των ακινήτων προσδιορίζει το απαιτούμενο περιεχόμενο ενός εγγράφου για τους σκοπούς της μεταγραφής ακινήτων:
α) στοιχεία ταυτοποίησης, διεύθυνση και αριθμός ταυτότητας του πελάτη,
β) επωνυμία, στατιστικός αριθμός, καταστατική έδρα και αριθμός μητρώου του νομικού προσώπου που έχει στατιστικό αριθμό για τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, ο αριθμός μητρώου,
γ) πλήρης διεύθυνση και περιγραφή του εν λόγω ακινήτου (δήμος, αριθμός οικοπέδου/γεωτεμαχίου στον τοπογραφικό χάρτη), ποσοστό κυριότητας που επηρεάζεται,
δ) λεπτομερής περιγραφή του δικαιώματος ή γεγονότος,
ε) νόμιμος λόγος για τη μεταβολή,
στ) συμφωνία των ενδιαφερόμενων και/ή ανεπιφύλακτη και ανέκκλητη δήλωση εξουσιοδότησης από τον καταχωρισμένο ιδιοκτήτη,
ζ) δήλωση ιθαγένειας των ενδιαφερόμενων.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Το ουγγρικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τη νομική έννοια του διαχειριστή της κληρονομιαίας περιουσίας.
Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο συμβολαιογράφος που έχει αναλάβει τη διαδικασία μπορεί να διορίζει διαχειριστή για να εκτελέσει ορισμένες λειτουργίες διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας. Αυτό συμβαίνει στις ακόλουθες περιπτώσεις:
αα) διορίζεται διαχειριστής για την άσκηση των δικαιωμάτων μέλους στις επιχειρηματικές ενώσεις (άρθρο 32 παράγραφος 2 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής)

Εάν η κληρονομιαία περιουσία περιλαμβάνει συμμετοχή/μερίδιο σε επιχειρηματική ένωση (ή συνεταιρισμό), ο συμβολαιογράφος μπορεί να διορίσει διαχειριστή για την προσωρινή άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων. Ο εν λόγω διαχειριστής διορίζεται κατ' αίτηση της ένωσης (ή του συνεταιρισμού) ή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου έχει συμφέρον για τη λειτουργία του διαχειριστή.
αβ) Διορίζεται διαχειριστής για τις εισπράξεις (άρθρο 32 παράγραφος 3 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής).
Εάν η κληρονομιαία περιουσία περιλαμβάνει απαιτήσεις, ο συμβολαιογράφος μπορεί να διορίσει διαχειριστή για να εισπράξει αυτές τις απαιτήσεις, κατ' αίτηση δικαιούχου της κληρονομίας. Ο εν λόγω διαχειριστής έχει την ευθύνη λήψης των απαραίτητων νομικών μέτρων για την είσπραξη των απαιτήσεων που αποτελούν μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας.
Δεν διορίζεται διαχειριστής (ακόμα και στις πιο πάνω περιπτώσεις), εάν οι προαναφερθείσες πράξεις εκτελούνται από τον *εκτελεστή της διαθήκης*.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Στην Ουγγαρία, τα νομικά ζητήματα που συνδέονται με την κληρονομική διαδοχή ρυθμίζονται με μια τυπική νομική διαδικασία (την κληρονομική διαδικασία) που διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο, ο οποίος εκτελεί καθήκοντα δικαστή κατά την εν λόγω διαδικασία (βλ. σημείο 6).
Ο συμβολαιογράφος διαπιστώνει αυτεπάγγελτα εάν υπάρχει καταχώριση στο Εθνικό Μητρώο Διαθηκών σχετικά με τη διάταξη τελευταίας βούλησης του/της θανόντος/ούσας και μεριμνά αυτεπάγγελτα για να αποκτήσει τη διάταξη τελευταίας βούλησης, εάν υπάρχουν πληροφορίες ότι υφίσταται.
Αντιστοίχως, σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο, *είναι καθήκον και ευθύνη του συμβολαιογράφου* που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση της κληρονομικής διαδικασίας να *εκτελέσει τη διάταξη τελευταίας βούλησης*.
Παρόλα αυτά, το ουγγρικό δίκαιο επιτρέπει και στον διαθέτη να ορίσει εκτελεστή της διάταξης τελευταίας βούλησής του (διαθήκης). Πρέπει να τονιστεί, ωστόσο, ότι ο διορισμός εκτελεστή της διαθήκης δεν υποκαθιστά την κληρονομική διαδικασία ο εκτελεστής της διαθήκης δεν μπορεί να «αναλάβει» τα καθήκοντα του συμβολαιογράφου.
Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του εκτελεστή της διαθήκης διέπονται από τα προβλεπόμενα στη διάταξη τελευταίας βούλησης. Εάν η διάταξη τελευταίας βούλησης δεν περιέχει καμία πρόβλεψη για αυτό το ζήτημα, ο εκτελεστής της διαθήκης έχει τα ακόλουθα δικαιώματα και υποχρεώσεις (άρθρο 99 του νόμου περί κληρονομικής διαδοχής):
- να συνδράμει τις αρχές που εμπλέκονται στη διαδικασία, κατά την απογραφή της κληρονομιαίας περιουσίας
- να λαμβάνει μέτρα ασφαλείας για τη διασφάλιση της κληρονομιαίας περιουσίας κατά το απαιτούμενο
- να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία. Στο πλαίσιο αυτού του ρόλου διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων, ο εκτελεστής της διαθήκης έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να:
- απαιτεί από τους κληρονόμους ή κληροδόχους να εφαρμόσουν τις διατάξεις της διαθήκης
- ικανοποιεί τους δανειστές της κληρονομιαίας περιουσίας (ενεργώντας στο όνομά του αλλά με χρέωση της περιουσίας)
- ασκεί προσωρινά τα δικαιώματα μέλους που προκύπτουν από μερίδια (συμμετοχή) σε επιχειρηματικές ενώσεις (συνεταιρισμούς) που περιλαμβάνονται στην κληρονομιαία περιουσία
- εισπράττει απαιτήσεις που ανήκουν στην κληρονομιαία περιουσία (ενεργώντας στο όνομά του, αλλά με πίστωση της κληρονομιαίας περιουσίας).
Ωστόσο, τα δικαιώματα του εκτελεστή της διαθήκης σε σχέση με τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων είναι περιορισμένα: δεν μπορεί να αναλάβει καμία υποχρέωση σε σχέση με την κληρονομιαία περιουσία και δεν μπορεί να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία, παρά μόνο εάν όλοι οι δικαιούχοι της κληρονομίας έχουν συναινέσει για αυτές τις πράξεις επίσης, δεν μπορεί να προχωρήσει σε διάθεση σε βάρος της κληρονομιαίας περιουσίας χωρίς χρέωση.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαχειριστή που ορίζεται από τον συμβολαιογράφο και του εκτελεστή της διαθήκης, βλ. σημείο 9.1.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. σημείο 6), στην Ουγγαρία, η κληρονομική διαδικασία διεκπεραιώνεται από συμβολαιογράφο. Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, εκδίδεται μια τυπική απόφαση *για την επαγωγή της κληρονομίας*. Με αυτήν την απόφαση, ο συμβολαιογράφος μεταβιβάζει νομίμως τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας σε κάθε κληρονόμο.
Σημειώνεται ωστόσο ότι η κτήση της κυριότητας από τους κληρονόμους δεν επέρχεται δυνάμει της απόφασης για την επαγωγή της κληρονομίας. Το ουγγρικό δίκαιο, όπως προαναφέρθηκε, εφαρμόζει την αρχή της *αυτοδίκαιης κτήσης της κληρονομίας* η κληρονομιαία περιουσία επάγεται στους κληρονόμους κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη. Υπό αυτήν την έννοια, η απόφαση για την επαγωγή της κληρονομίας είναι *αναγνωριστική*.
Αφού καταστεί οριστική, η απόφαση για την επαγωγή της κληρονομίας που εκδίδεται από τον συμβολαιογράφο έχει *νομιμοποιητικό χαρακτήρα*: είναι δημόσιο έγγραφο που πιστοποιεί στους τρίτους την ιδιότητα των προσώπων που κατονομάζονται στην απόφαση ως κληρονόμοι (ή κληροδόχοι), εκτός εάν το δικαστήριο εκδώσει διαφορετική απόφαση στο πλαίσιο νομικής διαδικασίας.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/01/2024
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάθεση περιουσίας λόγω θανάτου μπορεί να λάβει χώρα με τρεις τρόπους: α) με διαθήκη, η οποία μπορεί να συνίσταται σε συνδιαθήκη, την αποκαλούμενη «unica carta», μεταξύ των συζύγων· β) με μυστική διαθήκη που κατατίθεται στο δικαστήριο από τον διαθέτη ή τον συμβολαιογράφο, ή όταν δεν καταλείπεται καμία εκ των ως άνω διαθηκών, γ) με διανομή της περιουσίας σύμφωνα με το νόμο (εξ αδιαθέτου *διαδοχή*).

Με τη διαθήκη μπορεί να διατίθεται το σύνολο ή μέρος της περιουσίας. Το μέρος της περιουσίας που δεν καλύπτεται από τη διαθήκη διατίθεται σύμφωνα με τον νόμο. Η διαθήκη μπορεί να περιλαμβάνει διατάξεις καθολικής διάθεσης, οπότε ο διαθέτης εκχωρεί όλη την περιουσία του σε ένα ή περισσότερα άτομα (που αποκαλούνται κληρονόμοι), καθώς και διατάξεις διάθεσης μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων, οπότε τα πρόσωπα που κληρονομούν αποκαλούνται κληροδόχοι.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Εντός δεκαπενθημέρου από την ημερομηνία σύνταξης της διαθήκης, ο συμβολαιογράφος συντάσσει δήλωση μεταγραφής και καταχωρίζει τη διαθήκη στη Διεύθυνση του Δημόσιου Μητρώου. Η μυστική διαθήκη κατατίθεται από τον διαθέτη ενώπιον δικαστή/κατώτερου δικαστή στο Δικαστήριο Εκούσιας Δικαιοδοσίας: επίσης, η μυστική διαθήκη μπορεί να κατατεθεί αυτοπροσώπως σε συμβολαιογράφο, ο οποίος πρέπει εντός τεσσάρων εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης να την καταθέσει με τη σειρά του στο Δικαστήριο Εκούσιας Δικαιοδοσίας προς φύλαξη από τον γραμματέα του δικαστηρίου.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο Αστικός Κώδικας περιέχει διατάξεις για τη νόμιμη μοίρα. Πρόκειται για δικαίωμα κληρονομίας επί της περιουσίας του θανόντος το οποίο προβλέπεται από τον νόμο για τους κατιόντες του θανόντος και τον/τη σύζυγο που επιζεί. Σύμφωνα με το άρθρο 616 του Αστικού Κώδικα, η νόμιμη μοίρα που προβλέπεται για όλα τα τέκνα, είτε η σύλληψη ή γέννησή τους έχει γίνει εντός ή εκτός γάμου είτε πρόκειται για υιοθετημένα τέκνα, αντιστοιχεί στο ένα τρίτο της αξίας της κληρονομιαίας περιουσίας σε περίπτωση που υπάρχουν έως και τέσσερα τέκνα, και στο ήμισυ σε περίπτωση που τα τέκνα είναι πέντε ή περισσότερα.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Όταν δεν υπάρχει διαθήκη ή έγκυρη διαθήκη, όταν οι κληρονόμοι δεν επιθυμούν ή δεν μπορούν να κληρονομήσουν ή όταν δεν υπάρχει δικαίωμα προσαύξησης κληρονομικής μερίδας μεταξύ των κληρονόμων, η κληρονομική διαδοχή γίνεται εξ αδιαθέτου σύμφωνα με τον νόμο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η κληρονομία επάγεται εκ του νόμου στους κατιόντες, τους ανιόντες, τους συγγενείς πλάγιας γραμμής, τον/τη σύζυγο του θανόντος και το Δημόσιο της Μάλτας. Σε αυτήν την περίπτωση, η κληρονομική διαδοχή λειτουργεί βάσει του πλησιέστερου βαθμού συγγένειας που προσδιορίζεται από τον αριθμό των γενεών. Όταν οι δικαιούχοι κληρονόμοι έχουν προαποβιώσει του θανόντος, η κληρονομία επάγεται στο Δημόσιο της Μάλτας.

Στην εξ αδιαθέτου διαδοχή, η κληρονομία δεν επάγεται σε πρόσωπο που έχει παρεμποδίσει τον θανόντα να συντάξει διαθήκη με τη χρήση δόλου ή βίας, οπότε θεωρείται ανίκανο ή ανάξιο να κληρονομήσει.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Τα δικαστήρια της Μάλτας έχουν γενική δικαιοδοσία για την εκδίκαση διαφορών σε σχέση με την κληρονομική διαδοχή. Το δικαστήριο διανομής κληρονομιών έχει ειδική δικαιοδοσία σε ορισμένες ειδικές περιστάσεις, όταν οι κληρονόμοι δεν συμφωνούν σχετικά με τον τρόπο διανομής της κληρονομίας.

Γενικά, όταν δεν υπάρχουν διαφωνίες ή διαφορές σε σχέση με την κληρονομική διαδοχή, οι υποθέσεις αυτές διεκπεραιώνονται από τους δικηγόρους και τους συμβολαιογράφους.

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί επίσης να προσφύγει στο Δικαστήριο Εκούσιας Δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει την έκδοση απόφασης που θα διατάσσει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής υπέρ του ιδίου.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Ο γραμματέας του Δικαστηρίου και οι συμβολαιογράφοι.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ο γραμματέας του Δικαστηρίου και οι συμβολαιογράφοι.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ο γραμματέας του Δικαστηρίου και οι συμβολαιογράφοι.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία της κληρονομικής διαδοχής κινείται όταν ένας ενδιαφερόμενος απευθύνεται σε συμβολαιογράφο ή δικηγόρο ο οποίος στη συνέχεια ερευνά το Δημόσιο Μητρώο, εάν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, και το μητρώο του δικαστηρίου, εάν πρόκειται για μυστική διαθήκη. Κατόπιν ξεκινά η διαδικασία επαγωγής της κληρονομίας: σε αυτό το στάδιο, ο συμβολαιογράφος ή ο δικηγόρος αναγνωρίζει τους κληρονόμους και τους κληροδόχους, εάν υφίστανται, και τους ενημερώνει για τα αποτελέσματα της έρευνας. Στη συνέχεια, η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τη διαθήκη του θανόντος. Εάν ο θανών δεν άφησε διαθήκη, η περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Τόσο η κινητή όσο και η ακίνητη περιουσία μπορούν να πωληθούν με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κληρονόμων και τα έσοδα να διανεμηθούν μεταξύ τους κατά τις αναλογίες που αναφέρονται στη διαθήκη.

Σε περίπτωση που ανακύπτει κάποια διαφορά, παραδείγματος χάριν σχετικά με τη γνησιότητα της διαθήκης ή τη διανομή της κληρονομίας, ο κληρονόμος που εγείρει το ζήτημα μπορεί να αποταθεί στο Πρώτο Τμήμα του Αστικού Δικαστηρίου ή στο δικαστήριο διανομής κληρονομιών.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Έναρξη της κληρονομικής διαδοχής πραγματοποιείται κατά τον χρόνο του θανάτου ή κατά την ημερομηνία που αποκτά ισχύ δεδικασμένου η δικαστική απόφαση με την οποία το πρόσωπο που κληρονομείται τεκμαίρεται νεκρό λόγω αφάνειας.

Ουδείς υποχρεούται να αποδεχτεί κληρονομία που επάγεται στο πρόσωπό του. Η αποδοχή κληρονομίας είναι είτε ρητή είτε σιωπηρή. Είναι σιωπηρή εάν ο κληρονόμος προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη από την οποία συνάγεται η πρόθεσή του να αποδεχτεί την κληρονομία, ενώ είναι ρητή, εάν αποδέχεται την ιδιότητα του κληρονόμου είτε με δημόσιο είτε με ιδιωτικό έγγραφο. Αντιθέτως, η αποποίηση κληρονομίας δεν μπορεί να είναι σιωπηρή.

Σε περιπτώσεις κληροδοσίας, ο κληροδόχος έχει το δικαίωμα, από την ημερομηνία θανάτου του διαθέτη, να ζητήσει από τον κληρονόμο να περιέλθει στην κατοχή του το περιουσιακό στοιχείο που του κληροδοτήθηκε.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος κατά την αναλογία και κατά τον τρόπο που ορίζεται από τον διαθέτη. Σε περίπτωση που ο διαθέτης αποβιώνει χωρίς διαθήκη ή δεν έχει μεριμνήσει για την κατανομή των χρεών, οι κληρονόμοι εξοφλούν τα χρέη αναλογικά με την αντίστοιχη μερίδα τους επί της κληρονομίας. Κάθε κληρονόμος ενέχεται προσωπικά για τα χρέη της κληρονομίας.

Σε περίπτωση που ένας εκ των κληρονόμων έχει στην κατοχή του περιουσία που είναι υποθηκευμένη προς εξασφάλιση του χρέους, ευθύνεται αναφορικά με την εν λόγω περιουσία για ολόκληρο το χρέος. Σε περίπτωση που ένας κληρονόμος έχει εξοφλήσει το κοινό χρέος κατά μέρος μεγαλύτερο από την κληρονομική μερίδα του λόγω αυτής της υποθήκευσης, έχει δικαίωμα να στραφεί ζητώντας αποζημίωση κατά των λοιπών κληρονόμων μέχρι το ύψος της κληρονομικής μερίδας τους.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Σύμφωνα με το κληρονομικό δίκαιο, η μεταγραφή της κληρονομηθείσας ακίνητης περιουσίας δεν είναι υποχρεωτική για τους κληρονόμους. Ωστόσο, σύμφωνα με τον νόμο περί υποχρέωσης τήρησης του γραπτού τύπου και μεταγραφής, τα πρόσωπα που κληρονομούν ακίνητη περιουσία πρέπει να μεταγράψουν τη δήλωση λόγω θανάτου στο Δημόσιο Μητρώο. Η δήλωση αυτή περιέχει κατά βάση την ημερομηνία, τα στοιχεία του θανόντος και του κληρονόμου/κληροδόχου, την ημερομηνία και τον τόπο θανάτου, περιγραφή της κληρονομηθείσας περιουσίας, τον τίτλο μεταβίβασης, την αξία της ακίνητης περιουσίας, τον τόπο όπου έγινε η δήλωση και τις υπογραφές δηλούντος και συμβολαιογράφου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο κληρονόμος ή ο εκτελεστής που ορίζεται με τη διαθήκη.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαχειριστής ή ο εκτελεστής που ορίζεται με τη διαθήκη προβαίνει σε απογραφή της κληρονομίας. Ασκεί και προάγει τα δικαιώματα της κληρονομίας αντικρούοντας αξιώσεις που εγείρονται δικαστικώς κατά της κληρονομίας, διαχειρίζεται — έχοντας την υποχρέωση να καταθέτει — τα χρηματικά ποσά που περιλαμβάνονται στην εν λόγω κληρονομία ή εισπράττονται από την πώληση κινητής ή ακίνητης περιουσίας και αποδίδει κατάσταση λογαριασμών στον ενδιαφερόμενο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Γενικά, δεν εκδίδεται κανένα έγγραφο ως αποδεικτικό στοιχείο της ιδιότητας και των δικαιωμάτων του δικαιούχου, διότι η κληρονομική διαδοχή ξεκινά αυτοδικαίως με τον θάνατο του κληρονομούμενου. Ωστόσο, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να απευθυνθεί στο Δικαστήριο Εκούσιας Δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει την έναρξη της κληρονομικής διαδοχής υπέρ του ιδίου

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.
Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση nl αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.
Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: en

Κληρονομική διαδοχή - Κάτω Χώρες

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Με εξαίρεση έναν περιορισμένο αριθμό ειδικών περιπτώσεων [άρθρα 4:97-107 του αστικού κώδικα (*Burgerlijk Wetboek*)], η διαθήκη συντάσσεται αποκλειστικά με συμβολαιογραφική πράξη ή με ιδιόχειρο, ιδιωτικό έγγραφο που εγχειρίζεται σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη (άρθρο 4:94 BW). Διαθήκη που συντάσσεται από δύο ή περισσότερους διαθέτες είναι άκυρη (άρθρο 4:93 BW). Συμφωνία για μελλοντική επαγωγή κληρονομίας είναι επίσης άκυρη. Σύμφωνα με το άρθρο 4:4(2) BW, συμφωνίες που αποσκοπούν στη διάθεση, εν όλω ή εν μέρει, μη επαχθείσας κληρονομίας είναι εξ ολοκλήρου άκυρες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Ο συμβολαιογράφος που έχει συντάξει τη διαθήκη οφείλει να καταχωρίζει τα στοιχεία αυτής την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα στο κεντρικό μητρώο διαθηκών (CTR).
Βλέπε επίσης: http://www.centraaltestamentenregister.nl/. Πληροφορίες για τη φύλαξη, καταχώριση και αναζήτηση διαθηκών διατίθενται επίσης στον δικτυακό τόπο της Ένωσης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Διαθηκών (ENRWA) στην ενότητα «Information sheet» (δελτίο πληροφοριών): http://www.arert.eu/

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Μόνο οι κατιόντες του θανόντος (τέκνα ή –εάν τα τέκνα έχουν προαποβιώσει– τα τέκνα αυτών) δικαιούνται νόμιμη μοίρα. Ο/η σύζυγος και οι ανιόντες δεν δικαιούνται νόμιμη μοίρα. Η νόμιμη μοίρα ισούται με το μισό της κληρονομιαίας περιουσίας, βλ. άρθρο 4:64 BW. Κατιών που επικαλείται το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα, παύει να θεωρείται κληρονόμος και πλέον λογίζεται κληρονομικός δανειστής.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Ελλείψει διαθήκης, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές στις διάφορες υποθετικές περιπτώσεις:
Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, καταρχήν, κληρονομείται ισομερώς από τους γονείς και τα αδέλφια του. Σε κάθε περίπτωση, κάθε γονέας κληρονομεί τουλάχιστον ποσοστό ενός τετάρτου.
Εάν ο θανών ήταν άγαμος με τέκνα, η κληρονομία διανέμεται ισομερώς στα τέκνα.

Εάν ο θανών καταλείπει σύζυγο και είναι άτεκνος, ο τελευταίος επιζών σύζυγος υπεισέρχεται στη συνολική κληρονομία.
Εάν ο θανών καταλείπει σύζυγο και τέκνα, αυτοί λαμβάνουν ίσα κληρονομικά μερίδια, ωστόσο ο επιζών σύζυγος λαμβάνει διά του νόμου τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία. Η κληρονομιαία περιουσία εκκαθαρίζεται για λογαριασμό του συζύγου. Κάθε τέκνο θα έχει, δυνάμει της κληρονομικής ιδιότητας, χρηματική αξίωση έναντι του επιζώντος συζύγου. Η χρηματική αξίωση αναλογεί στο κληρονομικό μερίδιο του τέκνου. Η εν λόγω αξίωση καθίσταται εκτελεστή εάν ο επιζών σύζυγος κηρυχθεί σε πτώχευση ή τεθεί σε διαδικασία αναδιάρθρωσης οφειλών (βλέπε επίσης τον νόμο περί αναδιάρθρωσης οφειλών φυσικών προσώπων (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*) ή αποβιώσει (άρθρο 4:13 BW).
Οι έγγαμοι σύζυγοι και οι καταχωρισμένοι σύντροφοι αντιμετωπίζονται με ίσους όρους.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Αρμόδια αρχή των Κάτω Χωρών ως προς το δίκαιο της κληρονομικής διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι. Τα μέρη απευθύνονται σε συμβολαιογράφο της επιλογής τους, ανεξαρτήτως του τόπου τελευταίας κατοικίας του θανόντος.
Ο κληρονόμος έχει τρεις επιλογές. Εάν επιθυμεί απλώς να αποδεχθεί την κληρονομία, μπορεί να το πράξει, ρητά ή σιωπηρά, χωρίς την τήρηση ειδικών διατυπώσεων. Επακόλουθο της αποδοχής της κληρονομίας είναι η απεριόριστη προσωπική ευθύνη του κληρονόμου για τα χρέη της κληρονομίας. Ωστόσο, ο /η κληρονόμος δύναται να περιορίσει την ευθύνη του/της με ρητή αποδοχή της κληρονομίας με τον όρο ότι το παθητικό της κληρονομίας δεν υπερβαίνει το ενεργητικό. Εάν ο κληρονόμος επιθυμεί να αποποιηθεί την κληρονομία ή την αποδέχεται με τον όρο ότι το παθητικό της κληρονομίας δεν υπερβαίνει το ενεργητικό της, οφείλει να υποβάλει δήλωση στο δικαστήριο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το δικαστήριο θέτει το χρονικό όριο για την αποδοχή της κληρονομίας.
Η αποδοχή ή αποποίηση των κληροδοσιών πραγματοποιείται χωρίς την τήρηση συγκεκριμένων διατυπώσεων. Στη νομοθεσία των Κάτω Χωρών, η μερική αποδοχή των κληροδοσιών είναι άκυρη.
Για την παραίτηση από τη νόμιμη μοίρα, αρκεί ο αναγκαίος κληρονόμος να μην τη διεκδικήσει. Η νομοθεσία δεν προβλέπει ειδικές διατυπώσεις προς τούτο. Εάν οι αναγκαίοι κληρονόμοι παραιτούνται από τη νόμιμη μοίρα τους, δύνανται να το αναφέρουν σε δήλωσή τους.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ειδικά εάν υπάρχει συμφωνία συζύγων για τη ρύθμιση των περιουσιακών τους σχέσεων ή διαθήκη, ενδείκνυται η προσφυγή σε συμβολαιογραφική αρχή για την εκκαθάριση της κληρονομίας. Κάθε κληρονόμος ή ο εκτελεστής διαθήκης, εάν υπάρχει, δύναται να απευθυνθεί σε συμβολαιογράφο στις Κάτω Χώρες. Τα μέρη απευθύνονται σε συμβολαιογράφο της επιλογής τους, ανεξάρτητα από τον τόπο της τελευταίας κατοικίας του θανόντος. Ο συμβολαιογράφος θα συνεπικουρήσει τους κληρονόμους στην εκκαθάριση της κληρονομίας. Θα καθορίσει ποιοι είναι οι κληρονόμοι, έπειτα θα διακριβώσει την ύπαρξη διαθήκης και θα συμβουλεύσει τους δικαιούχους ως προς την αναγκαιότητα της αποδοχής της κληρονομίας ή την ενδεχόμενη σκοπιμότητα της αποποίησης αυτής. Συντάσσει επίσης την απογραφή της κληρονομίας και τη διανομή αυτής. Δύναται επίσης να τους συνεπικουρήσει στη συμμόρφωσή τους με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Σε ελάχιστες μόνον περιστάσεις το δικαστήριο μετέχει στην εκκαθάριση της κληρονομικής διαδοχής. Τούτο δύναται να συμβεί σε περίπτωση αμφισβήτησης της κληρονομιαίας περιουσίας ή εάν ένας από τους κληρονόμους (επί παραδείγματι εάν είναι ανήλικος) δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει τα συμφέροντά του/της.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Στις Κάτω Χώρες, δεν προβλέπεται η προσφυγή σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου. Ωστόσο, παρέχεται τίτλος, το κληρονομητήριο (*Verklaring van Erfrecht*), βλ. άρθρο 4:188 BW, που εκδίδεται από συμβολαιογραφική αρχή των Κάτω Χωρών (βλ. άρθρο 3:31 BW) για κάθε ενδιαφερόμενο μέρος, ιδίως για τους κληρονόμους. Ο εκτελεστής της διαθήκης μπορεί επίσης να ζητήσει την έκδοση κληρονομητηρίου. Στο κληρονομητήριο, ο συμβολαιογράφος, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, κατονομάζει τα πρόσωπα που έχουν κληρονομικό δικαίωμα, την κληρονομική τους μερίδα και το όνομα του εκτελεστή, εάν υπάρχει. Με το κληρονομητήριο, οι κληρονόμοι/εκτελεστής μπορούν να δηλώσουν την ταυτότητά τους στους δανειστές της κληρονομίας και θα είναι σε θέση να αποκτούν πρόσβαση στους τραπεζικούς λογαριασμούς, κ.ο.κ. Απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή δικαιώματος σε ακίνητη περιουσία προς κληρονόμο.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Κληρονόμος που έχει αποδεχθεί ανεπιφύλακτα την κληρονομία, υπέχει πλήρη ευθύνη για τα χρέη του θανόντος (άρθρο 4: 182 BW). Σε περίπτωση αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη της κληρονομίας μόνον έως το ενεργητικό της. Ο/Η κληρονόμος δεν υπέχει προσωπική ευθύνη.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το κληρονομητήριο δύναται να καταχωριστεί στο δημόσιο μητρώο ακίνητης περιουσίας. Για τη μεταβίβαση τίτλου κυριότητας ακινήτου, απαιτείται ξεχωριστή συμβολαιογραφική πράξη.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η νομοθεσία των Κάτω Χωρών δεν προβλέπει τον υποχρεωτικό διορισμό διαχειριστή κληρονομίας.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Οι διαθέτες μπορούν να ορίζουν εκτελεστή στη διαθήκη τους, ο οποίος μπορεί να εκκαθαρίζει την κληρονομιαία περιουσία. Σε περίπτωση αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής, το δικαστήριο δύναται να ορίσει ειδικό διαχειριστή.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο εκτελεστής που κατονομάζεται στη διαθήκη έχει, κατά κανόνα, περιορισμένες εξουσίες σύμφωνα με το άρθρο 4:144 BW. Διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία και διευθετεί τα χρέη αυτής. Οι διαθέτες δύνανται να απονέμουν στον εκτελεστή περισσότερα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα μεταβίβασης κινητών πραγμάτων της κληρονομίας χωρίς την έγκριση των κληρονόμων. Εάν ο εκτελεστής ορίζεται ως ειδικός εκτελεστής (ο καταπιστευματοδόχος που εκκαθαρίζει την κληρονομία), δύναται να μεταβιβάζει κινητά πράγματα και να λαμβάνει κάθε απόφαση που αφορά τον χωρισμό της κληρονομιαίας περιουσίας.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι κληρονόμοι δύνανται να καταρτίσουν έγγραφο διανομής με τον τύπο της συμβολαιογραφικής πράξης. Τούτο είναι αναγκαίο σε περίπτωση νομικής ανικανότητας του κληρονόμου (λόγω ανηλικότητας ή συνδικίας / δικαστικής συμπαράστασης). Για τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή δικαιώματος σε ακίνητη περιουσία στις Κάτω Χώρες απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη, βλ. απάντηση στην ερώτηση 7 ανωτέρω. Σε κάθε άλλη περίπτωση, δεν απαιτείται έγγραφο διανομής κληρονομίας. Το κληρονομητήριο συνιστά επαρκή τίτλο για τη μεταβίβαση αγαθών, όπως τραπεζικοί λογαριασμοί και λοιπή κινητή περιουσία.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Τελευταία επικαιροποίηση: 17/11/2021
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.
Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση de αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Κληρονομική διαδοχή - Αυστρία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κατά τη σύνταξη διαθήκης, πρέπει να τηρούνται ιδιαίτερες τυπικές προϋποθέσεις. Στο αυστριακό δίκαιο, είναι γνωστές μεταξύ άλλων οι εξής μορφές διαθήκης:
Η δημόσια διαθήκη, η οποία συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου,
η ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία πρέπει να συντάσσεται εξ ολοκλήρου με το χέρι και να υπογράφεται από τον διαθέτη, και
η μη ιδιόγραφη διαθήκη (συντάσσεται χειρόγραφα ή δακτυλογραφημένα από άλλο πρόσωπο εκτός του διαθέτη), η οποία καταρτίζεται ενώπιον τριών μαρτύρων.
Κληρονομική σύμβαση (άρθρο 1249 επ. Γενικού Αστικού Κώδικα — ABGB) μπορούν να συνάψουν μόνο σύζυγοι ή μελλόνυμφοι υπό τον όρο της σύναψης γάμου, καθώς και (μελλοντικοί) καταχωρισμένοι σύντροφοι και μάλιστα με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης [άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) του νόμου περί συμβολαιογραφικών πράξεων], με συμμετοχή δύο μαρτύρων ή ενός ακόμα συμβολαιογράφου. Με κληρονομική σύμβαση, η οποία πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις εγκυρότητας διάταξης τελευταίας βούλησης, μπορούν να διατεθούν το πολύ τα τρία τέταρτα της κληρονομίας. Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι εξομοιώνονται με τους συζύγους και τους μελλονύμφους σε αυτό το πλαίσιο (άρθρο 1217 του ABGB).
Συνδιαθήκη μπορεί να καταρτιστεί μόνο από συζύγους ή καταχωρισμένους συντρόφους (άρθρο 586 του ABGB).
Η δωρεά αιτία θανάτου διέπεται από το άρθρο 603 του ABGB και αποτελεί σύμβαση που πρέπει να συναφθεί με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Οι διαθήκες, οι κληρονομικές συμβάσεις, καθώς και οι συμβάσεις παραίτησης από την κληρονομία και τη νόμιμη μοίρα οι οποίες είναι κατατεθειμένες σε συμβολαιογράφους, δικαστήρια ή δικηγόρους μπορούν να καταχωριστούν στο ηλεκτρονικό κεντρικό μητρώο διαθηκών της Αυστρίας που τηρείται από τον Αυστριακό Συμβολαιογραφικό Σύλλογο (άρθρο 140β του κώδικα συμβολαιογράφων). Αυτό το μητρώο είναι το μοναδικό εκ του νόμου ρυθμιζόμενο μητρώο διαθηκών. Τα δικαστήρια και οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να δηλώνουν αυτά τα έγγραφα στο μητρώο (άρθρο 140γ παράγραφος 2 του κώδικα συμβολαιογράφων). Η καταχώριση παρέχει δυνατότητα εξεύρεσης αυτών των εγγράφων κατά τη δίκη της κληρονομίας. Οι δικηγόροι και οι δικηγορικές εταιρείες μπορούν να καταχωρίζουν διαθήκες και άλλες διατάξεις τελευταίας βούλησης στο μητρώο διαθηκών των Αυστριακών δικηγόρων.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η νόμιμη μοίρα που περιορίζει την ελευθερία του διαθέτη ανέρχεται στο ήμισυ της εξ αδιαθέτου κληρονομικής μερίδας του θανόντος. Δικαίωμα νόμιμης μοίρας έχουν οι κατιόντες του θανόντος και ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος ή καταχωρισμένος/-η σύντροφος. Αν ο νόμιμος μεριδούχος δεν βρισκόταν σε στενή οικογενειακή σχέση με τον θανόντα επί μακρόν (περί τα 20 έτη) ή ποτέ, υπάρχει δυνατότητα μείωσης της νόμιμης μοίρας.
Η νόμιμη μοίρα είναι το μερίδιο της αξίας της κληρονομίας του θανόντος που πρέπει να περιέλθει στον νόμιμο μεριδούχο. Η νόμιμη μοίρα καταβάλλεται σε χρήμα. Ωστόσο, μπορεί επίσης να καλυφθεί από δωρεά αιτία θανάτου του θανόντος (άρθρο 780 του ABGB) ή δωρεά εν ζωή (άρθρο 781 του ABGB).
Η αξίωση νόμιμης μοίρας πρέπει να ασκηθεί δικαστικώς εντός τριών ετών από τη γνώση της ύπαρξης της αξίωσης και πάντως το αργότερο εντός τριάντα ετών (άρθρο 1487 του ABGB). Η προθεσμία παραγραφής αρχίζει με τη γνώση των καθοριστικών για την γένεση της αξίωσης πραγματικών περιστατικών, το νωρίτερο ένα έτος μετά τον θάνατο του θανόντος (άρθρα 765 και 1487α του ABGB).
Η παραίτηση από τη νόμιμη μοίρα μπορεί να γίνει ήδη εν ζωή. Αυτό πρέπει να γίνει με τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης ή δικαστικού πρακτικού (άρθρο 551 του ABGB).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που ο θανών δεν απολείπει ούτε σύζυγο ή καταχωρισμένο/-η σύντροφο ούτε τέκνα, το κληρονομικό δικαίωμα περιέρχεται στους γονείς του θανόντος και στους απογόνους τους (αδέλφια του θανόντος) (άρθρα 735 και 736 του ABGB).
Αν ο θανών απολείπει τέκνα, όχι όμως σύζυγο ή καταχωρισμένο/-η σύντροφο, τα τέκνα του κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 732 του ABGB).
Αν ο θανών απολείπει σύζυγο ή καταχωρισμένο/-η σύντροφο, αλλά όχι τέκνα, ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος ή καταχωρισμένος/-η σύντροφος είναι ο μοναδικός κληρονόμος.
Αν ο θανών απολείπει σύζυγο ή καταχωρισμένο/-η σύντροφο και τέκνα, ο/η σύζυγος ή καταχωρισμένος/-η σύντροφος κληρονομεί το ένα τρίτο της κληρονομίας, καθώς και το νόμιμο εξαίρετο. Τα δύο τρίτα τα κληρονομούν τα τέκνα του κατ' ισομοιρία (άρθρο 744 του ABGB).
Ο μη καταχωρισμένος σύντροφος (μόνιμος σύντροφος) κληρονομεί αν δεν υπάρχει άλλος νόμιμος κληρονόμος διαφορετικά, κληρονομεί μόνο εφόσον υπάρχει σχετική διάταξη τελευταίας βούλησης. Ωστόσο, ο επιζών μόνιμος σύντροφος εξασφαλίζεται μέσω του μισθωτικού δικαίου ή του νόμου περί

ιδιοκτησίας κατοικιών. Αν ο θανών και ο/η μόνιμος/-η σύντροφός του ήταν συγκύριοι κατοικίας (συγκυριότητα κατοικίας), το ποσοστό συγκυριότητας του θανόντος περιέρχεται στον/στην επιζώντα/-ώσα σύντροφο. Επιπλέον, ο μόνιμος σύντροφος έχει νόμιμο εξαίρετο και κατ' επέκταση το χρονικά περιορισμένο δικαίωμα να συνεχίσει να διαμένει στην κοινή κατοικία επί ένα έτος και να χρησιμοποιεί τα κινητά που ανήκουν στο κοινό νοικοκυριό, στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για να διατηρηθούν αντίστοιχες συνθήκες διαβίωσης με τις παρελθοντικές.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Ειρηνοδικείο (Bezirksgericht)· δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου.

Καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου υπαγόταν τελευταία ο θανών (βάσει της κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του) (άρθρο 105 του νόμου για τη δικαστική δικαιοδοσία — JN σε συνδυασμό με τα άρθρα 65 και 66 του JN). Το ειρηνοδικείο χρησιμοποιεί για τη διεξαγωγή της διαδικασίας έναν συμβολαιογράφο ως δικαστικό επίτροπο (άρθρο 1 του νόμου περί δικαστικού επιτρόπου, GKG).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Ειρηνοδικείο (Bezirksgericht), δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Ειρηνοδικείο (Bezirksgericht), δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ειρηνοδικείο (Bezirksgericht), δικαστικός επίτροπος (συμβολαιογράφος) ως όργανο του δικαστηρίου

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, η λεγόμενη δίκη της κληρονομίας, κινείται μετά τη γνωστοποίηση της κληρονομικής διαδοχής από το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο θανών είχε την τελευταία κατοικία ή συνήθη διαμονή του. Η εν λόγω διαδικασία διεξάγεται από συμβολαιογράφο, υπό την ιδιότητά του ως δικαστικού επιτρόπου, και περατώνεται με δικαστική απόφαση.

Η δίκη της κληρονομίας πρέπει να άρχεται αυτεπαγγέλτως, μόλις γνωστοποιηθεί ο θάνατος στο δικαστήριο (άρθρο 143 παράγραφος 1 του νόμου περί εκούσιας δικαιοδοσίας, AußStrG).

Ο δικαστικός επίτροπος προσδιορίζει τους κληρονόμους στο πλαίσιο της δίκης της κληρονομίας (άρθρο 797 του ABGB).

Ο δικαστικός επίτροπος [άρθρο 1 παράγραφος 2 εδάφιο 2 στοιχείο β) και άρθρο 2 παράγραφος 2 του νόμου περί δικαστικού επιτρόπου, GKG] καταρτίζει κατάλογο απογραφής, αν έχει εκδοθεί δήλωση αποδοχής κληρονομίας υπό όρους, αν πρόσωπα που έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας είναι ανήλικα ή χρειάζονται για άλλους λόγους νόμιμο εκπρόσωπο, αν εγκρίθηκε ο αποχωρισμός της κληρονομίας από την περιουσία του κληρονόμου, αν πρέπει να ληφθεί υπόψη κληρονομικό καταπίστευμα ή ιδρύθηκε ιδιωτικό ίδρυμα με διάταξη τελευταίας βούλησης, αν η κληρονομία θα μπορούσε να περιέλθει στο κράτος ως άνευ κληρονόμων ή εφόσον το ζητήσει ένας δικαιούχος ή ο διαχειριστής της κληρονομίας (άρθρο 165 του AußStrG).

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ουδείς επιτρέπεται να καταλάβει αυτοδυνάμως τη νομή της κληρονομίας. Πρέπει να πραγματοποιηθεί νόμιμη παράδοση της νομής με τη λεγόμενη δικαστική εγκατάσταση στην κληρονομία (απόφαση του δικαστηρίου κληρονομιών) (άρθρο 797 του ABGB και άρθρο 177 του AußStrG). Προϋπόθεση της δικαστικής εγκατάστασης στην κληρονομία είναι η δήλωση αποδοχής κληρονομίας, στην οποία οι ενδιαφερόμενοι αποδεικνύουν το κληρονομικό τους δικαίωμα, και η ολοκλήρωση της δίκης της κληρονομίας. Αλλά και επί ακινήτων η μεταβίβαση της κυριότητας συντελείται ήδη με την δικαστική εγκατάσταση στην κληρονομία, δηλαδή ανεξάρτητα από τυχόν καταχώριση στο κτηματολόγιο. Ωστόσο, ο δικαστικός επίτροπος πρέπει να υποβάλει αίτηση κατχώρισης στο κτηματολόγιο αντί των κληρονόμων, αν δεν το πράξουν οι ίδιοι εντός εύλογης προθεσμίας.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος με ολόκληρη την περιουσία τους. Ωστόσο, αν έχει καταρτιστεί κατάλογος απογραφής, ευθύνονται μόνο μέχρι την αξία της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο τίτλος κτήσης πρέπει να υποβληθεί στο κτηματολογικό δικαστήριο (Grundbuchsgericht). Ο κληρονόμος πρέπει να υποβάλει την απόφαση για τη δικαστική εγκατάσταση στην κληρονομία, ενώ ο κληροδόχος επίσημη βεβαίωση. Επιπλέον, πρέπει ενδεχομένως να υποβληθεί βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας και, ανάλογα με τη νομοθεσία του ομόσπονδου κράτους, επίσης μια άδεια σύμφωνα με το δίκαιο για τις κτηματικές συναλλαγές καθώς και, ενδεχομένως, ένα αποδεικτικό στοιχείο της υπηκοότητας του αποκτώντος.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Δεν χρειάζεται να διοριστεί διαχειριστής.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο κληρονόμος, ο οποίος κατά την ανάληψη της κληρονομίας αποδεικνύει επαρκώς το κληρονομικό του δικαίωμα, έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί και να διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας και να εκπροσωπεί την κληρονομία, εφόσον το δικαστήριο της κληρονομίας δεν διατάξει διαφορετικά· αν αυτό αφορά πολλά πρόσωπα, ασκούν από κοινού αυτό το δικαίωμα, εφόσον δεν συμφωνήσουν διαφορετικά (άρθρο 810 παράγραφος 1 του ABGB).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Η αυστριακή κληρονομική διαδικασία αποδίδει δευτερεύουσα μόνο σημασία στον εκτελεστή διαθήκης. Αυτό προκύπτει από τη δικαστική μέριμνα και τη θέση του δικαστικού επιτρόπου ως δικαστικού οργάνου, το οποίο εξασφαλίζει ότι γίνεται γνωστή η βούληση του θανόντος. Σύμφωνα με το άρθρο 816 του ABGB, ο θανών μπορεί να διορίσει εκτελεστή της τελευταίας βουλήσεώς του με διάταξη τελευταίας βουλήσεως. Το εύρος των καθηκόντων προκύπτει από τη διάταξη τελευταίας βουλήσεως και εκτείνεται από την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των όρων ή της διανομής της κληρονομίας από τον κληρονόμο ή τον κληροδόχο έως τη διαχείριση της κληρονομίας.

Αν ύστερα από αίτηση των πιστωτών της κληρονομίας (άρθρα 813 έως 815 του ABGB) οριστεί προφορική συζήτηση, ο δικαστικός επίτροπος πρέπει να γνωστοποιήσει δημόσια την ημερομηνία της και να καλέσει επίσης τον εκτελεστή της διαθήκης (άρθρο 174 του AußStrG).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Κατόπιν αιτήματος, ο δικαστικός επίτροπος πρέπει να εκδώσει στον δικαιούχο επίσημη βεβαίωση του δικαιώματος εκπροσώπησής του (βλ. 9.2 ανωτέρω) (άρθρο 172 του AußStrG).

Όταν καθοριστούν οι κληρονόμοι και τα μερίδιά τους και αποδειχθεί η εκπλήρωση των λοιπών προϋποθέσεων, το δικαστήριο πρέπει να παραδώσει την κληρονομία στους κληρονόμους (άρθρο 177 του AußStrG: απόφαση για δικαστική εγκατάσταση στην κληρονομία). Αντίγραφο της απόφασης για τη δικαστική εγκατάσταση στην κληρονομία που φέρει βεβαίωση της νομικής ισχύος της αρκεί για την άρση της δέσμευσης πιστωτικών διαθεσίμων σε τραπεζικά ιδρύματα (άρθρο 179 του AußStrG).

Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο εκδίδεται από τον δικαστικό επίτροπο σύμφωνα με τα άρθρα 62 επ. του ευρωπαϊκού κανονισμού περί κληρονομικής διαδοχής αριθ. 650/2012. Εάν ο αιτών δεν συμφωνεί με το εν λόγω κληρονομητήριο, το δικαστήριο πρέπει να ελέγξει το κληρονομητήριο. Το κληρονομητήριο που εξέδωσε ο δικαστικός επίτροπος παύει να παράγει αποτελέσματα και αντικαθίσταται από το κληρονομητήριο που εκδίδει το δικαστήριο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Πολωνία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);
Σύμφωνα με το δίκαιο της Πολωνίας, η διάθεση περιουσίας αιτία θανάτου επιτρέπεται μόνο με τη μορφή διαθήκης. Απαγορεύονται οι συνδιαθήκες. Νόμιμοι τύποι διαθήκης είναι οι εξής:
η ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία συντάσσεται εξ ολοκλήρου ιδιοχείρως και φέρει ημερομηνία και την υπογραφή του διαθέτη
η συμβολαιογραφική διαθήκη, η οποία συντάσσεται από συμβολαιογράφο υπό τον τύπο συμβολαιογραφικής πράξης
διαθήκη η οποία υπαγορεύεται προφορικά και συντάσσεται παρουσία δύο μαρτύρων ενώπιον της δημοτικής αρχής (*wójt*), ήτοι του δημάρχου (*burmistrz*) ή του επικεφαλής της δημοτικής αρχής (*prezydent miasta*)
προφορική διαθήκη (η οποία συντάσσεται μόνο ενόψει του επικείμενου θανάτου ενός προσώπου και εφόσον είναι αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερής η σύνταξη διαθήκης με έναν από τους ανωτέρω τρόπους), ενώπιον τριών μαρτύρων.
Όσον αφορά την κληρονομική σύμβαση, νόμιμη είναι μόνο η συμφωνία παραίτησης από την κληρονομία. Η σχετική συμφωνία μπορεί να καταρτιστεί μεταξύ του μελλοντικού διαθέτη και του νομίμου κληρονόμου και είναι έγκυρη εφόσον περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;
Η διαθήκη δεν χρειάζεται να καταχωριστεί για να είναι έγκυρη. Διαθήκη η οποία έχει συνταχθεί υπό τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης ή έχει εγχειριστεί σε συμβολαιογράφο πρέπει να καταχωριστεί στο Εθνικό Συμβούλιο Συμβολαιογράφων (*Krajowa Rada Notarialna*).

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);
Το πολωνικό δίκαιο δεν προβλέπει περιορισμούς στο δικαίωμα του διαθέτη να ορίσει κληρονόμο ή κληρονόμους. Το δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα επίσης δεν περιορίζει το δικαίωμα του διαθέτη να διαθέτει την περιουσία του, ωστόσο προστατεύει τα δικαιώματα των συγγενών εξ αίματος και του συζύγου του διαθέτη, οι οποίοι δικαιούνται να λάβουν συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;
Ελλείψει διαθήκης ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες:
Εάν ο θανών ήταν άγαμος και άτεκνος, κληρονομούν οι γονείς του. Σε περίπτωση που ο ένας γονέας έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, το μερίδιό του περιέρχεται στα αδέλφια του διαθέτη κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ένα από τα αδέλφια του διαθέτη έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας και έχει κατιόντες, το μερίδιό του περιέρχεται στους κατιόντες του κατ' ισομοιρία. Εάν δεν υπάρχουν αδέλφια ή κατιόντες αυτών, το σύνολο της κληρονομίας διανέμεται στους παππούδες και τις γιαγιάδες του διαθέτη κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που ένας εκ των παππούδων ή γιαγιάδων έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, το μερίδιό του/της περιέρχεται στους κατιόντες του/της. Σε περίπτωση που ένας εκ των παππούδων ή γιαγιάδων που είχε αποβιώσει κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας δεν έχει κατιόντες, το μερίδιό του/της περιέρχεται στους λοιπούς παππούδες και γιαγιάδες του διαθέτη κατ' ισομοιρία. Εάν δεν υπάρχουν συγγενείς οι οποίοι στοιχειοθετούν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα, η κληρονομία περιέρχεται στη δημοτική αρχή του τελευταίου τόπου κατοικίας του διαθέτη. Εάν δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί ο τελευταίος τόπος κατοικίας του διαθέτη στην Πολωνία ή εάν ο διαθέτης διέμενε στο εξωτερικό, η κληρονομία περιέρχεται στο Δημόσιο.
Εάν ο θανών ήταν άγαμος αλλά έχει τέκνα, κληρονομούν αποκλειστικά τα τέκνα του.
Εάν ο θανών ήταν έγγαμος κληρονομεί αποκλειστικά ο επιζών σύζυγος, εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες, γονείς, αδέλφια ή κατιόντες των αδελφών του θανόντος.
Εάν ο θανών ήταν έγγαμος και είχε τέκνα, η κληρονομία περιέρχεται στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα κατ' ισομοιρία. Ωστόσο, ο σύζυγος λαμβάνει μερίδιο τουλάχιστον ίσο προς το ένα τέταρτο της κληρονομίας. Σε περίπτωση που ο θανών και ο επιζών σύζυγος είχαν νόμιμη συγκυριότητα επί περιουσιακού στοιχείου, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το ένα δεύτερο του περιουσιακού στοιχείου με τη λύση της συγκυριότητας, το δε υπόλοιπο ένα δεύτερο περιέρχεται στην κληρονομία του θανόντος.
Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει επιζώντα σύζυγο ή συγγενείς εξ αίματος που να κληρονομούν εξ αδιαθέτου, η κληρονομία διαιρείται ισομερώς μεταξύ των τέκνων του/της συζύγου του κληρονόμου των οποίων οι γονείς είχαν αποβιώσει κατά την επαγωγή της κληρονομίας (κληρονομία που αφορά τους προγονούς).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;
Ο αιτών πρέπει να απευθυνθεί σε συμβολαιογράφο ή στο δικαστήριο του τελευταίου τόπου κατοικίας του διαθέτη.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας υποβάλλεται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή διαμονής του προσώπου που υποβάλλει τη δήλωση, ή ενώπιον συμβολαιογράφου. Πρόσωπα που διαμένουν στο εξωτερικό μπορούν να υποβάλουν δήλωση αποποίησης κληρονομίας με τη μορφή που προβλέπεται από το δίκαιο του τόπου όπου υποβάλλεται η δήλωση.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο υπάρχουν δύο είδη κληροδοσίας: η έμμεση κληροδοσία και η άμεση κληροδοσία. Μόνο η άμεση κληροδοσία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αποδοχής ή αποποίησης. Αυτό δεν είναι δυνατό για τις έμμεσες κληροδοσίες.

Οι αρχές που αναφέρονται στην προηγούμενη ερώτηση είναι αρμόδιες για την παραλαβή των εν λόγω δηλώσεων σχετικά με τις άμεσες κληροδοσίες.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Στο πολωνικό δίκαιο δεν προβλέπεται νόμιμη μοίρα. Ωστόσο, κληρονόμος μπορεί να αξιώσει την καταβολή νόμιμης μοίρας, δηλ. ανάλογου χρηματικού ποσού. Δεν υποβάλλεται δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Πρόσωπο που επιθυμεί την έκδοση εγγράφου το οποίο πιστοποιεί την κληρονομική του ιδιότητα μπορεί είτε να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο για την έκδοση κληρονομητηρίου ή να λάβει από συμβολαιογράφο αριθμημένο κληρονομητήριο. Σε περίπτωση περισσοτέρων κληρονόμων, η κληρονομία μπορεί να διανεμηθεί, κατόπιν αιτήματός τους, μέσω δικαστικής διαδικασίας εκκαθάρισης της κληρονομίας ή από συμβολαιογράφο δυνάμει συμφωνίας εκκαθάρισης της κληρονομίας η οποία περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ένα πρόσωπο αποκτά την ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου αντίστοιχα κατά την επαγωγή της κληρονομίας σύμφωνα με τον νόμο (με την επιφύλαξη του δικαιώματος αποποίησης της κληρονομίας).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Καταρχήν, οι κληρονόμοι ευθύνονται απεριόριστα για τα χρέη του θανόντος. Κληρονόμος μπορεί να περιορίσει την σχετική ευθύνη του αποδεχόμενος την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής. Σε αυτή την περίπτωση, ο κληρονόμος οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου ή ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου εντός έξι μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση της κληρονομίας. Οι κληρονόμοι ευθύνονται αλληλεγγύως για τα χρέη του θανόντος.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας η οποία αποτελεί μέρος κληρονομίας στα κτηματολογικά μητρώα ο κληρονόμος πρέπει, κατά κανόνα, να προσκομίσει έγγραφα τα οποία πιστοποιούν την ιδιότητά του ως κληρονόμου, δηλ. δικαστικό κληρονομητήριο ή συμβολαιογραφικό κληρονομητήριο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Καταρχάς, σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο, μπορεί να διοριστεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης διαχειριστής της κληρονομίας, εφόσον για οποιονδήποτε λόγο υπάρχει κίνδυνος μη διανομής της κληρονομίας σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη. Προς τον σκοπό αυτό, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο του τόπου της κληρονομίας προς αναγνώριση της ιδιότητάς του ως κληρονόμου, κληροδόχου ή δικαιούχου νόμιμης μοίρας. Αίτηση μπορεί επίσης να υποβληθεί από τον εκτελεστή διαθήκης, από πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα συγκυριότητας επί περιουσιακού στοιχείου, από πρόσωπο το οποίο έχει δικαιώματα από κοινού με τον διαθέτη, από δανειστή ο οποίος προσκομίζει έγγραφες αποδείξεις της αξίωσής του κατά του διαθέτη ή από τις φορολογικές αρχές.

Κατά δεύτερον, στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας, το δικαστήριο διορίζει διαχειριστή της κληρονομίας αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Στη διαθήκη του ο διαθέτης μπορεί να διορίσει εκτελεστή, ο οποίος θα διαχειριστεί την κληρονομία μετά τον θάνατο του διαθέτη.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο εκτελεστής διαθήκης οφείλει να διενεργεί πράξεις διαχείρισης της κληρονομίας, να εξοφλεί τα χρέη της κληρονομίας, ειδικότερα να εκτελεί τυχόν κληροδοσίες και εντολές, και να διανέμει τελικά την κληρονομία στους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη και τη σχετική νομοθεσία, και, σε κάθε περίπτωση, αμέσως μετά την εκκαθάριση της κληρονομίας.

Ο εκτελεστής μπορεί να ασκεί αγωγές ή να ενάγεται σε σχέση με ζητήματα που προκύπτουν από την διαχείριση της κληρονομίας, το οργανωμένο μέρος αυτής ή συγκεκριμένα κληρονομιαία στοιχεία. Μπορεί επίσης να ασκεί αγωγές για ζητήματα που σχετίζονται με δικαιώματα που αποτελούν μέρος της κληρονομίας και να ενάγεται για ζητήματα που αφορούν χρέη της κληρονομίας.

Ο εκτελεστής μπορεί επίσης να παραδώσει το αντικείμενο συγκεκριμένης κληροδοσίας στο πρόσωπο προς το οποίο αυτό καταλείπεται.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τα πρόσωπα τα οποία είναι νόμιμοι κληρονόμοι οφείλουν να υποβάλουν αντίγραφα των εγγράφων οικογενειακής κατάστασης που αποδεικνύουν τη συγγενική τους σχέση με τον θανόντα (π.χ. πιστοποιητικό γέννησης, πιστοποιητικό γάμου). Ο κληρονόμος ή κληροδόχος οφείλει να υποβάλει τη διαθήκη από την οποία αντλεί δικαιώματα επί της κληρονομίας.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/10/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση pt αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: en

Κληρονομική διαδοχή - Πορτογαλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης είναι έγκυρη εφόσον έχει μία από τις ακόλουθες δύο μορφές: i) διαθήκη ii) σύμβαση.

i) Διαθήκη

Η διαθήκη είναι προσωπική πράξη και δεν μπορεί να καταρτιστεί μέσω αντιπροσώπου.

Η συνδιαθήκη, δηλ. η διαθήκη δύο ή περισσοτέρων προσώπων στο ίδιο έγγραφο, είτε υπέρ τρίτου προσώπου είτε υπέρ αλλήλων, απαγορεύεται.

Η διαθήκη είναι δήλωση βούλησης ενός και μόνο προσώπου, η οποία δεν απαιτείται να απευθυνθεί ούτε να κοινοποιηθεί σε οποιοδήποτε πρόσωπο. Είναι ελεύθερα ανακλητή και τα περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στους κληρονόμους ή κληροδόχους μετά τον θάνατο του διαθέτη.

Η διαθήκη μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.

Τακτική διαθήκη είναι η δημόσια διαθήκη και η μυστική διαθήκη.

Η δημόσια διαθήκη καταρτίζεται από συμβολαιογράφο και καταχωρίζεται στο αρχείο του.

Η μυστική διαθήκη καταρτίζεται και υπογράφεται από τον διαθέτη ή άλλο πρόσωπο με αίτημα του διαθέτη, και πρέπει να επικυρωθεί από συμβολαιογράφο. Μπορεί να τηρείται από τον διαθέτη ή τρίτο πρόσωπο ή να κατατεθεί σε συμβολαιογράφο. Το πρόσωπο που έχει στην κατοχή του τη μυστική διαθήκη υποχρεούται να την προσκομίσει εντός τριών ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση του θανάτου του διαθέτη. Σε αντίθετη περίπτωση, ευθύνεται για τη ζημία που θα προκληθεί και, εφόσον είναι κληρονόμος, καθίσταται ανάξιος να κληρονομήσει.

Ο νόμος προβλέπει τις ακόλουθες μορφές έκτακτης διαθήκης: στρατιωτική διαθήκη, διαθήκη επί πλοίου, διαθήκη επί αεροσκάφους, διαθήκη υπό συνθήκες καταστροφής. Διαθήκη συντάσσεται έγκυρα υπό μία από τις ανωτέρω μορφές εφόσον επισυμβούν συγκεκριμένες περιστάσεις που ορίζονται στον νόμο. Η έκτακτη διαθήκη οποιασδήποτε μορφής καθίσταται άκυρη δύο μήνες μετά την επέλευση του γεγονότος το οποίο απέτρεψε τον διαθέτη από το να συντάξει τακτική διαθήκη.

Το πορτογαλικό δίκαιο προβλέπει επίσης ειδικό τύπο διαθήκης η οποία συντάσσεται από υπήκοο Πορτογαλίας στο εξωτερικό δυνάμει αλλοδαπής νομοθεσίας. Η διαθήκη αυτή ισχύει στην Πορτογαλία εφόσον συνταχθεί ή επικυρωθεί έχοντας περιβληθεί τον νόμιμο τύπο.

ii) Σύμβαση

Στην πορτογαλική έννομη τάξη η συμβατική διαδοχή επιτρέπεται κατ' εξαίρεση. Μπορεί να λάβει χώρα δυνάμει κληρονομικής σύμβασης ή δωρεάς ενόψει γάμου, και ισχύει από τον χρόνο θανάτου του διαθέτη. Για να είναι έγκυρες μετά τον θάνατο του διαθέτη τόσο η κληρονομική σύμβαση ενόψει γάμου όσο και η δωρεά ενόψει γάμου, πρέπει να περιέχονται σε προγαμιαίο σύμφωνο (convenção antenupcial)

Κατά κανόνα, ωστόσο, η συμβατική διαδοχή απαγορεύεται. Συνεπώς η κληρονομική σύμβαση καταρχήν απαγορεύεται επί ποινή ακυρότητας. Η δωρεά αιτία θανάτου επίσης απαγορεύεται, ωστόσο δεν είναι άκυρη αλλά μετατρέπεται εκ του νόμου σε διάταξη τελευταίας βούλησης και είναι ελεύθερα ανακλητή.

Υπάρχουν δύο είδη κληρονομικής σύμβασης που αναγνωρίζονται από τον νόμο κατ' εξαίρεση ως έγκυρα: α) ορισμός του/της συζύγου ως κληρονόμου ή κληροδόχου, εκ μέρους του/της άλλου/-ης συζύγου ή τρίτου β) ορισμός τρίτου προσώπου ως κληρονόμου ή κληροδόχου, εκ μέρους οποιουδήποτε συζύγου.

Η διάκριση μεταξύ κληρονόμου και κληροδόχου διευκρινίζεται κατωτέρω στην απάντηση της ερώτησης « Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;»

Οι έγκυρες κληρονομικές συμβάσεις παράγουν αποτελέσματα μόνο μετά τον θάνατο του διαθέτη. Ωστόσο, η συμφωνία του σημείου α) ανωτέρω δεν ανακαλείται μονομερώς αφότου γίνει αποδεκτή, και ο διαθέτης, ενόσω βρίσκεται εν ζωή, δεν μπορεί να προβεί σε δωρεές υπέρ τρίτων εις βάρος του δικαιούχου. Η κληρονομική σύμβαση του σημείου β) ανωτέρω είναι ελεύθερα ανακλητή εφόσον ο τρίτος δεν συμμετείχε στο προγαμιαίο σύμφωνο ως αποδεχόμενο μέρος.

Πέραν των δύο αυτών ειδών κληρονομικής σύμβασης, ο νόμος αναγνωρίζει επίσης ως έγκυρη τη δωρεά αιτία θανάτου ενόψει γάμου. Η δωρεά αυτή διενεργείται, ενόψει γάμου, υπέρ του/της συζύγου από τον/την άλλο/-η σύζυγο ή από τρίτο. Η δωρεά αιτία θανάτου ενόψει γάμου υπόκειται στους όρους της κληρονομικής σύμβασης και πρέπει να περιέχεται σε προγαμιαίο σύμφωνο.

Σημείωση:

Η πορτογαλική νομοθεσία προβλέπει δύο είδη διαδοχής: Το ένας είδος είναι η εκούσια διαδοχή –δυνάμει διαθήκης ή σύμβασης– που αναφέρεται στην παρούσα απάντηση. Το δεύτερο είδος είναι η νόμιμη διαδοχή –εξ αδιαθέτου ή αναγκαστική– η οποία αναφέρεται στις απαντήσεις των ερωτήσεων «Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);» και « Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;».

Η εκούσια διαδοχή είναι το αποτέλεσμα μιας εθελούσιας πράξης εκ μέρους του διαθέτη, π.χ. διαθήκης ή σύμβασης.

Η νόμιμη διαδοχή ορίζεται από τον νόμο. Είναι γνωστή ως αναγκαστική διαδοχή όταν επέρχεται απευθείας από τον νόμο, και δεν χωρεί παρέκκλιση από αυτή όποια κι αν είναι η βούληση του διαθέτη. Είναι επίσης γνωστή ως εξ αδιαθέτου διαδοχή όταν επέρχεται από τον νόμο, και δεν χωρεί παρέκκλιση από αυτή όποια κι αν είναι η βούληση του διαθέτη.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Καταρχήν, δεν απαιτείται η καταχώριση της διάταξης τελευταίας βούλησης.

Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις που κατοχυρώνονται με διάφορες διατάξεις. Η διάταξη τελευταίας βούλησης πρέπει να καταχωρίζεται, για παράδειγμα, στις ακόλουθες περιπτώσεις: i) προνομιακή διάθεση περιουσίας δυνάμει διαθήκης με εμπράγματη ισχύ ii) σύσταση ή τροποποίηση προνομίου iii) υποχρέωση περιορισμού δωρεάς με υποχρέωση απόδοσης iv) προγαμιαίο σύμφωνο.

Στις περιπτώσεις των σημείων i), ii) και iii) ανωτέρω, πρέπει να υποβληθεί το σχετικό έγγραφο στο κτηματολόγιο (Conservatória do Registo Predial) από τον αιτούντα ή τον καθ' ου, από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον στην καταχώριση ή από το πρόσωπο το οποίο υποχρεούται να προβεί

σε καταχώριση σύμφωνα με το νόμο (επίσημη καταχώριση που επιβάλλεται σε ορισμένες περιπτώσεις από τα δικαστήρια, την Εισαγγελία ή τον υπάλληλο του κτηματολογίου). Η καταχώριση διενεργείται με την περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων και την καταγραφή των γεγονότων και σχετικών σχολίων καθώς και ορισμένων περιστάσεων.
Στην περίπτωση του σημείου iv), διενεργείται καταχώριση στο ληξιαρχείο (Conservatórias do Registo Civil), μέσω εγγραφής ή σημείωσης περιθωρίου, με δήλωση των μερών. Σ' αυτήν την περίπτωση, τα πρόσωπα με τα οποία σχετίζεται άμεσα το γεγονός ή των οποίων απαιτείται η συναίνεση για την πλήρη ισχύ της καταχώρισης, μπορούν επίσης να συμμετέχουν στην καταχώριση.

Σημείωση:

Το προνόμιο αφορά δικαίωμα του επιζώντος συζύγου να διατρέφεται από τις προσόδους που κληρονόμησε από τον θανόντα.
Η υποχρέωση απόδοσης συνίσταται στην επιστροφή στην κληρονομιαία περιουσία, από τους κατιόντες που προσδοκούν να συμπεριληφθούν στην κληρονομική διαδοχή, πραγμάτων ή αξιών που κληροδότησε ο ανιών.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία η νόμιμη μοίρα αποτελεί περιορισμό της ελευθερίας διάθεσης περιουσίας αιτία θανάτου. Η νόμιμη μοίρα είναι το τμήμα της περιουσίας του διαθέτη το οποίο ο διαθέτης δεν έχει δικαίωμα να διαθέσει επειδή προορίζεται από τον νόμο για τους αναγκαίους κληρονόμους. Πρόκειται για τη λεγόμενη αναγκαστική διαδοχή. Αποτελεί μορφή διαδοχής από την οποία δεν χωρεί παρέκκλιση όποια και αν είναι η βούληση του διαθέτη.
Οι αναγκαίοι κληρονόμοι είναι ο/η σύζυγος, οι κατιόντες και οι ανιόντες. Ο/Η σύζυγος και οι κατιόντες αποτελούν την πρώτη τάξη διαδοχής. Ελλείψει κατιόντων, κληρονομούν ο σύζυγος και οι ανιόντες.
Οι περιορισμοί στη διάθεση περιουσίας αιτία θανάτου (νόμιμη μοίρα) έχουν ως εξής:
η νόμιμη μοίρα του συζύγου και των τέκνων αντιστοιχεί στα δύο τρίτα της κληρονομιάς
εάν ο διαθέτης δεν έχει κατιόντες ή ανιόντες, η νόμιμη μοίρα του/της συζύγου αντιστοιχεί στο ένα δεύτερο της κληρονομιάς
εάν δεν υπάρχει σύζυγος αλλά υπάρχουν τέκνα, η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο ένα δεύτερο της κληρονομιάς, εφόσον υπάρχει μόνο ένα τέκνο, ή στα δύο τρίτα της κληρονομιάς εφόσον υπάρχουν δύο ή περισσότερα τέκνα
η νόμιμη μοίρα των κατιόντων στη δεύτερη και τις επόμενες τάξεις διαδοχής αντιστοιχεί στο μερίδιο που θα ελάμβανε ο ανιών τους
εάν δεν υπάρχουν κατιόντες, η νόμιμη μοίρα του/της συζύγου και των ανιόντων αντιστοιχεί στα δύο τρίτα της κληρονομιάς
εάν δεν υπάρχουν κατιόντες ούτε σύζυγος, η νόμιμη μοίρα των γονέων αντιστοιχεί στο ένα δεύτερο της κληρονομιάς σε περίπτωση που ορίζονται ως κληρονόμοι ανιόντες της δεύτερης και επόμενης τάξης διαδοχής, η νόμιμη μοίρα τους αντιστοιχεί στο ένα τρίτο της κληρονομιάς.

Σημείωση:

Ο/Η σύζυγος δεν ορίζεται ως κληρονόμος εάν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη έχει εκδοθεί διαζύγιο ή οι σύζυγοι τελούν υπό δικαστικό χωρισμό δυνάμει τελεσίδικης δικαστικής απόφασης ή δικαστικής απόφασης η οποία πρόκειται να τελεσιδικήσει. Εάν κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη εκκρεμεί διαδικασία έκδοσης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, οι κληρονόμοι μπορούν να συνεχίσουν τη διαδικασία προκειμένου να καθοριστεί η τύχη της περιουσίας. Σ' αυτή την περίπτωση, εφόσον εκδοθεί η απόφαση διαζυγίου ή διάστασης, ο/η σύζυγος δεν ορίζεται ως κληρονόμος.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που ο θανών δεν έχει συντάξει έγκυρη διάταξη τελευταίας βούλησης σχετικά με τη διάθεση, εν όλω ή εν μέρει, της περιουσίας του μετά τον θάνατό του, η κληρονομιά περιέρχεται στους αναγκαίους κληρονόμους. Αυτή η διαδικασία είναι γνωστή ως εξ αδιαθέτου διαδοχή, και αποτελεί μορφή διαδοχής από την οποία χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη.
Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι ο/η σύζυγος, οι συγγενείς και το Δημόσιο, με την εξής σειρά: α) σύζυγος και κατιόντες β) σύζυγος και ανιόντες γ) αδέλφια και κατιόντες αυτών δ) λοιποί εκ πλαγίου συγγενείς έως και τον τέταρτο βαθμό συγγένειας ε) το Δημόσιο.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

Η αρμοδιότητα επί θεμάτων διαδοχής ορίζεται αναλόγως εάν η διαδοχή αμφισβητείται (αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής) ή όχι (απλή αποδοχή).
Αρμόδιοι για θέματα αμφισβητούμενης διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι και τα δικαστήρια. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1083 παράγραφος 1 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.χ. αφάνεια, δικαιοπρακτική ανικανότητα, απογραφή ζητηθείσα από την Εισαγγελία), η διαδικασία απογραφής διενεργείται υποχρεωτικά ενώπιον δικαστηρίου. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν τη διενέργεια της απογραφής από συμβολαιογράφο ή από το δικαστήριο.
Αρμόδιοι για θέματα μη αμφισβητούμενης διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι και τα δημόσια μητρώα (τα ληξιαρχεία και τα κτηματολόγια), που έχουν αρμοδιότητα για βεβαίωση της ιδιότητας του κληρονόμου και την αντίστοιχη διανομή της κληρονομιάς.
Οι δικηγόροι και οι δικαστικοί πληρεξούσιοι (solicitadores) έχουν εξουσίες να προβούν στη διανομή της κληρονομιάς μέσω της επικύρωσης ιδιωτικού εγγράφου, αλλά δεν έχουν την εξουσία να βεβαιώνουν την ιδιότητα του κληρονόμου.

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Σε περίπτωση αμφισβητούμενης διαδοχής, αρμοδιότητα για τη διενέργεια της απογραφής είναι τα δικαστήρια ή τα συμβολαιογραφία, σύμφωνα με το άρθρο 1083 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
Σε περίπτωση απλής αποδοχής της κληρονομιάς δεν απαιτείται η διεξαγωγή της διαδικασίας απογραφής. Σ' αυτήν την περίπτωση οι κληρονόμοι και κληροδόχοι εκκαθαρίζουν και διανέμουν μεταξύ τους την κληρονομιά με κοινή συμφωνία, χωρίς να είναι υποχρεωτική η διαδικασία ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου.
Στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομιάς αποδοτέας στο Δημόσιο, η αντίστοιχη ειδική δικαστική διαδικασία εκκαθάρισης της κληρονομιάς υπέρ του Δημοσίου διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, σύμφωνα με τα άρθρα 2152 έως 2155 του πορτογαλικού Αστικού Κώδικα.
Στην περίπτωση μη αμφισβητούμενης διαδοχής, αρμόδιοι είναι οι συμβολαιογράφοι, τα ληξιαρχεία και τα κτηματολόγια, χωρίς να ισχύουν περιορισμοί ως προς την κατά τόπον αρμοδιότητα. Επομένως, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στον φορέα της επιλογής τους χωρίς τοπικό περιορισμό.
Σε περίπτωση μη αμφισβητούμενης διαδοχής, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, εναλλακτικά, να προβούν σε διανομή ενώπιον οποιουδήποτε δικηγόρου και δικαστικού πληρεξουσίου της Πορτογαλίας, εφόσον έχει εκ των προτέρων βεβαιωθεί η ιδιότητα των κληρονόμων (π.χ. από δημόσιο μητρώο ή από συμβολαιογράφο).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Ως προς την αρμόδια αρχή προς την οποία υποβάλλεται η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς, δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ κληροδοσίας και κληρονομιάς ή μεταξύ νόμιμης και εκούσιας διαδοχής. Συνεπώς η απάντηση και στις τρεις αυτές ερωτήσεις είναι η ίδια.
Εφόσον έχει γίνει αποδοχή της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής, η δήλωση αποδοχής γίνεται στο πλαίσιο της διαδικασίας απογραφής. Σ' αυτή την περίπτωση, αρμοδιότητα την παραλαβή της δήλωσης αποδοχής έχει το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος.
Η αποδοχή της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής διασφαλίζεται με τη διεξαγωγή απογραφής ή την παρέμβαση σ' αυτή.

Άλλο είδος αποδοχής κληρονομιάς είναι η απλή αποδοχή, η οποία λαμβάνει χώρα όταν η κληρονομιά γίνεται δεκτή και διανέμεται χωρίς να απαιτείται η διεξαγωγή της διαδικασίας απογραφής.
Οι κανόνες που διέπουν την αποδοχή της κληρονομιάς ισχύουν και για την αποδοχή της κληροδοσίας. Η διαφορά μεταξύ κληροδοσίας και κληρονομιάς διευκρινίζεται στην απάντηση της επόμενης ερώτησης.
Σε περίπτωση διεξαγωγής της διαδικασίας απογραφής, η δήλωση αποποίησης πρέπει να γίνει ή να επισυναφθεί στο πλαίσιο αυτής. Σ' αυτή την περίπτωση, αρμοδιότητα την παραλαβή της δήλωσης αποποίησης έχει το δικαστήριο ή ο συμβολαιογράφος.
Η αποποίηση διενεργείται ως εξής: με δημόσιο ή με επικυρωμένο ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία σύμφωνα με τον νόμο μπορούν να διατεθούν μόνο με αυτόν τον τρόπο με ιδιωτικό έγγραφο στις λοιπές περιπτώσεις.
Η αποδοχή ή αποποίηση κληρονομιάς ή κληροδοσίας είναι μονομερής δικαιοπραξία, δηλαδή αμφότερες διενεργούνται με τη μορφή δήλωσης του κληρονόμου ή κληροδόχου, η οποία δεν απαιτείται να απευθυνθεί ούτε να κοινοποιηθεί σε συγκεκριμένο πρόσωπο.
Στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομιάς, οι ενδιαφερόμενοι ή η Εισαγγελία μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο να ειδοποιήσει τον κληρονόμο να προβεί σε αποδοχή της κληρονομίας, σύμφωνα με τα άρθρα 1039 έως 1041 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σ' αυτήν την περίπτωση, αρμόδιο για την παραλαβή της δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης είναι το δικαστήριο. Η κληρονομιά θεωρείται σχολάζουσα για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει υπάρξει αποδοχή της και δεν έχει αυτή κηρυχθεί ως αποδοτέα στο Δημόσιο.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η διαδικασία εξαρτάται από το εάν αμφισβητείται ή όχι η διαδοχή.

ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΟΧΗ

Σκοπός της διαδικασία απογραφής που κινείται λόγω διαδοχής είναι ο εξής: η διανομή της κληρονομιάς προκειμένου να λήξει το καθεστώς συγκυριότητας των κληρονόμων η καταγραφή των κληρονομιαίων στοιχείων όπου δεν απαιτείται διανομή η εκκαθάριση της κληρονομιάς όταν απαιτείται — άρθρο 1082 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
Όταν η διαδικασία απογραφής κινείται ενώπιον του δικαστηρίου, διεξάγεται σύμφωνα με τον τίτλο XVI του βιβλίου V του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρα 1082 έως 1129). Η εσωτερική κατά τόπον αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων προσδιορίζεται σύμφωνα με τα συνδετικά στοιχεία του άρθρου 72 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
Τα κύρια στάδια της διαδικασίας δικαστικής απογραφής είναι τα εξής: i) αρχική αίτηση· ii) διατύπωση ενστάσεων και επαλήθευση των υποχρεώσεων· iii) προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων μερών· iv) επικύρωση της διαδικασίας και συνεδρίαση των ενδιαφερόμενων μερών· v) μείωση των δωρεών ή κληροδοτημάτων που θίγουν τη νόμιμη μοίρα· vi) διάγραμμα της διανομής και απόφαση με την οποία αυτή επικυρώνεται. Μετά την απόφαση μπορεί να κινηθεί διαδικασία με αίτημα την ακύρωση ή την τροποποίηση της διανομής, τη διενέργεια περαιτέρω διανομής ή τον προσδιορισμό μεριδίου κληρονόμου που δεν έχει κληθεί.
Όταν η απογραφή ζητείται ενώπιον συμβολαιογράφου με τη μορφή της συμβολαιογραφικής διαδικασίας απογραφής που προβλέπεται στο παράρτημα του νόμου αριθ. 117/2019 της 13ης Σεπτεμβρίου 2019 που παραπέμπει, με τις απαραίτητες τροποποιήσεις, στον τίτλο XVI του βιβλίου V του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
Από τα άρθρα 1 έως 5 του παραρτήματος του ως άνω νόμου αριθ. 117/2019 προκύπτει ότι: ο Συμβολαιογραφικός Σύλλογος δημοσιεύει στον ιστότοπό του (www.notários.pt) τον κατάλογο των συμβολαιογράφων ενώπιον των οποίων μπορεί να διενεργηθεί απογραφή· στο πλαίσιο της συμβολαιογραφικής διαδικασίας απογραφής η διενέργεια των σχετικών επιμέρους πράξεων εμπίπτει στην αρμοδιότητα του συμβολαιογράφου, ωστόσο η απόφαση με την οποία επικυρώνεται η απογραφή εκδίδεται από το δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται η διαδικασία γι' αυτόν τον σκοπό, με την επιφύλαξη άλλων ζητημάτων τα οποία ο συμβολαιογράφος μπορεί να θέσει στην κρίση του δικαστή· το δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί ενστάσεων που ασκούνται στο πλαίσιο της συμβολαιογραφικής διαδικασίας απογραφής· τα μέρη είναι ελεύθερα να επιλέξουν το συμβολαιογραφείο ενώπιον του οποίου σκοπεύουν να ζητήσουν τη διενέργεια της διαδικασίας απογραφής, εφόσον υπάρχει συναφής σύνδεση με την κληρονομική διαδοχή (π.χ. τόπος έναρξης της κληρονομικής διαδοχής· τόπος της περιουσίας· τόπος διαμονής της πλειονότητας των άμεσα ενδιαφερόμενων).

ΜΗ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΟΧΗ

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διευθετήσει τα σχετικά ζητήματα ενώπιον συμβολαιογράφου ή δημόσιου μητρώου. Στην υπηρεσία μιας στάσης του δημόσιου μητρώου μπορεί να διεκπεραιώσει όλα τα ζητήματα που αφορούν την κληρονομική διαδοχή, από τη βεβαίωση της ιδιότητας του κληρονόμου έως την οριστική καταγραφή της περιουσίας συνεπεία της διανομής.
Εναλλακτικά, αφού βεβαιωθεί η ιδιότητα των κληρονόμων από τον συμβολαιογράφο ή δημόσιο μητρώο, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να διανείμουν τα στοιχεία της κληρονομιάς με ιδιωτικό έγγραφο που έχει επικυρωθεί από δικηγόρο ή δικαστικό πληρεξούσιο.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Οι κληρονόμοι κληρονομούν τον θανόντα εν όλω ή εν μέρει, δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αυτοί κληρονομούν δεν είναι προκαθορισμένα. Αντιθέτως, οι κληροδόχοι λαμβάνουν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή αντικείμενα αξίας.
Στη νόμιμη διαδοχή το κληρονομικό δικαίωμα απορρέει από τον νόμο. Στην εκούσια διαδοχή το κληρονομικό δικαίωμα απορρέει από τη δήλωση βούλησης του διαθέτη. Οι δικαιούχοι μπορεί να έχουν την ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου είτε στη νόμιμη είτε στην εκούσια διαδοχή.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη και λοιπά βάρη της κληρονομιάς μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων της απογραφής, εκτός εάν αποδείξουν οι δανειστές ή κληροδόχοι ότι υπάρχουν και άλλα περιουσιακά στοιχεία. Εφόσον έχει διεξαχθεί απογραφή, το βάρος απόδειξης σχετικά με την ύπαρξη άλλων περιουσιακών στοιχείων φέρουν οι δανειστές ή οι κληροδόχοι.
Σε περίπτωση απλής αποδοχής, οι κληρονόμοι και πάλι ευθύνονται για τα χρέη και λοιπά βάρη της κληρονομιάς έως την αξία των κληρονομιαίων στοιχείων, ωστόσο πρέπει οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι να αποδείξουν ότι η κληρονομιά δεν περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία επαρκούς αξίας για την εξόφληση των χρεών ή την εκτέλεση των κληροδοσιών. Σ' αυτή την περίπτωση, το βάρος απόδειξης σχετικά με την μη ύπαρξη άλλων περιουσιακών στοιχείων φέρουν οι κληρονόμοι ή οι κληροδόχοι.
Τα κατωτέρω έξοδα βαρύνουν την κληρονομιά: έξοδα κηδείας του διαθέτη και συναφείς δαπάνες έξοδα εκτελεστή διαθήκης, έξοδα διαχειριστή και εκκαθαριστή της κληρονομιάς εξόφληση των χρεών του θανόντος εκτέλεση κληροδοσιών.
Στην περίπτωση περιουσιακών στοιχείων τα οποία κληρονομούν εξ αδιαιρέτου περισσότεροι κληρονόμοι, αυτοί βαρύνονται συλλογικά εις ολόκληρον. Μετά τη διανομή της κληρονομιάς, κάθε κληρονόμος ευθύνεται αναλογικά με βάση το κληρονομικό του μερίδιο.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Στην απάντηση που ακολουθεί αναφέρονται μεμονωμένα: τα έγγραφα και οι πληροφορίες που απαιτούνται για την καταχώριση ακινήτων· την απαιτούμενη προκαταβολή· και τον τρόπο υποβολής της αίτησης στο δημόσιο μητρώο (αυτοπροσώπως, ταχυδρομικά ή μέσω διαδικτύου).

Απαιτούμενα έγγραφα και πληροφορίες

Στην αίτηση καταχώρισης ακινήτου πρέπει να προσδιορίζεται ο αιτών, τα σχετικά στοιχεία και ακίνητα, και να περιέχεται κατάλογος δικαιολογητικών εγγράφων.
Καταχωρίζονται μόνο τα στοιχεία τα οποία περιέχονται στα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα.
Έγγραφα τα οποία έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα γίνονται δεκτά εφόσον έχουν μεταφραστεί σύμφωνα με τον νόμο, με εξαίρεση τα έγγραφα στην αγγλική, γαλλική ή ισπανική γλώσσα στις περιπτώσεις όπου ο αρμόδιος υπάλληλος κατέχει την αντίστοιχη γλώσσα.
Όταν η εγκυρότητα της αίτησης καταχώρισης πρέπει να εκτιμάται βάσει αλλοδαπού δικαίου, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αποδείξει, μέσω κατάλληλου εγγράφου, το περιεχόμενο της αίτησης.
Εάν η αίτηση καταχώρισης αφορά κτίριο το οποίο δεν περιγράφεται σ' αυτή, πρέπει να επισυνάπτεται πρόσθετη δήλωση στην οποία να προσδιορίζεται το όνομα, η κατάσταση και διεύθυνση των προσώπων που έχουν δικαίωμα κυριότητας επί αυτού αμέσως πριν από τον μεταβιβάζοντα, καθώς και το αντίστοιχο απόσπασμα καταχώρισης, εκτός εάν ο αιτών περιλάβει στη δήλωσή του τους λόγους για τους οποίους αυτά δεν είναι γνωστά.
Εάν η καταχώριση αφορά μερίδιο επί μη περιγραφόμενου περιουσιακού στοιχείου που τελεί υπό καθεστώς συγκυριότητας, πρέπει να ορίζονται το όνομα, η κατάσταση και η διεύθυνση όλων των συγκυρίων.

Απαιτούμενη προκαταβολή

Η προκαταβολή του απαιτούμενου ποσού διενεργείται κατά την υποβολή της αίτησης ή εσωκλείεται σ' αυτή όταν αποστέλλεται ταχυδρομικά. Η προκαταβολή αντιστοιχεί στο εκτιμώμενο συνολικό πληρωτέο ποσό. Εάν το σχετικό ποσό δεν καταβληθεί κατά την υποβολή της αίτησης καταχώρισης, η αίτηση μπορεί να απορριφθεί αμέσως.
Εάν δεν καταβληθεί το εν λόγω ποσό και η αίτηση δεν έχει απορριφθεί, η αρμόδια υπηρεσία καταχώρισης κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο την προθεσμία καταβολής του πληρωτέου ποσού επί ποινή άρνησης της καταχώρισης.
Η ίδια διαδικασία ακολουθείτε όταν το προκαταβληθέν ποσό δεν επαρκεί και δεν έχει συμπληρωθεί.

Υποβολή αίτησης καταχώρισης αυτοπροσώπως, ταχυδρομικά ή μέσω διαδικτύου

Η αίτηση καταχώρισης ακινήτου μπορεί να υποβληθεί αυτοπροσώπως, ταχυδρομικά ή μέσω διαδικτύου.
Στην περίπτωση της αυτοπρόσωπης ή ταχυδρομικής υποβολής της αίτησης καταχώρισης, αυτή πρέπει να υποβληθεί εγγράφως, με τη μορφή των εντύπων που έχει εγκρίνει το διοικητικό συμβούλιο του Ινστιτούτου Μητρώων και Συμβολαιογράφων (Instituto dos Registos e do Notariado, I. P. – IRN, I. P.). Πρέπει να επισυνάπτονται σ' αυτήν τα έγγραφα που αποσκοπούν στην τεκμηρίωση του υπό καταχώριση γεγονότος και οι ως άνω συμπληρωματικές δηλώσεις, εφόσον απαιτείται.
Δεν απαιτείται η χρήση των εντύπων της προηγούμενης παραγράφου σε αιτήσεις καταχώρισης που υποβάλλονται εγγράφως από δημόσιους φορείς που έχουν την ιδιότητα του αιτούντος ή καθ' ου, από δικαστήρια, εισαγγελικές αρχές, διαχειριστές αφερεγγυότητας ή όργανα εκτέλεσης, ανεξαρτήτως εάν αυτές υποβάλλονται αυτοπροσώπως ή ταχυδρομικά.
Αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται από δικαστήρια, εισαγγελικές αρχές, όργανα εκτέλεσης ή δικαστικούς επιμελητές οι οποίοι διενεργούν πράξεις οργάνου εκτέλεσης, και από διαχειριστές αφερεγγυότητας, συνιστάται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά, και να συνοδεύονται από τα αναγκαία για την καταχώριση δικαιολογητικά και τα αντίστοιχα ποσά.
Οι αιτήσεις καταχώρισης υποβάλλονται και ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας http://www.predialonline.mj.pt. Η διαδικασία καταχώρισης μέσω διαδικτύου δεν ισχύει για αιτήσεις που αφορούν τεκμηρίωση, διόρθωση ή αμφισβήτηση των αποφάσεων του μητρώου.
Για την ηλεκτρονική υποβολή αίτησης κτηματολογικής καταχώρισης απαιτείται η χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού. Ψηφιακό πιστοποιητικό διαθέτουν οι πολίτες που διαθέτουν πορτογαλικό δελτίο ταυτότητας και έχουν ενεργοποιήσει το συνδεδεμένο μ' αυτό ψηφιακό πιστοποιητικό, οι δικηγόροι, οι συμβολαιογράφοι και οι δικαστικοί πληρεξούσιοι.
Οι διευθυντές και μέλη διοικητικών συμβουλίων εμπορικών εταιρειών ή αστικών εταιρειών εμπορικού τύπου μπορούν να επιβεβαιώσουν ότι τα ηλεκτρονικά έγγραφα που έχουν υποβάλει είναι όμοια με τα αντίστοιχα πρωτότυπα έγγραφα κατά την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων καταχώρισης στις οποίες αιτών είναι η αντίστοιχη εταιρεία.

Σημείωση:

Δικαίωμα υποβολής αίτησης καταχώρισης ακινήτου έχουν μόνο τα φυσικά και/ή νομικά πρόσωπα τα οποία θεωρούνται από τον νόμο ως έχοντα αντίστοιχο δικαίωμα. Τα πρόσωπα αυτά ορίζονται στην απάντηση της ερώτησης «Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πώς;», στην ενότητα όπου αναφέρονται τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν στο υποθηκοφυλακείο.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή της κληρονομιάς είναι υποχρεωτικός όταν κινείται η διαδικασία απογραφής. Σ' αυτή την περίπτωση είναι υποχρεωτικός ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς (cabeça-de-casal) ο οποίος θα ασκεί τα σχετικά καθήκοντα. Το πρόσωπο που αιτείται την κίνηση της διαδικασίας απογραφής ορίζει το πρόσωπο που θα ασκεί τα καθήκοντα του διαχειριστή κληρονομιάς σύμφωνα με τον νόμο. Το πρόσωπο αυτό ορίζεται στο έντυπο της αίτησης για την κίνηση της διαδικασίας απογραφής.
Στην περίπτωση της σχολάζουσας κληρονομιάς, ενδέχεται να μην υπάρχει νόμιμος διαχειριστής κληρονομιάς. Σ' αυτή την περίπτωση οποιοσδήποτε κληρονόμος μπορεί να διενεργεί πράξεις διαχείρισης της κληρονομιάς ακόμη και πριν από την αποδοχή ή αποποίησή της. Εάν υπάρχει κίνδυνος ζημίας ή φθοράς των περιουσιακών στοιχείων σχολάζουσας κληρονομιάς, το δικαστήριο διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομιάς. Αυτό συμβαίνει κατόπιν αιτήματος της Εισαγγελίας ή οποιουδήποτε ενδιαφερομένου. Ορισμός της σχολάζουσας κληρονομιάς παρατίθεται ανωτέρω στην απάντηση της ερώτησης *«Ποια είναι η αρμόδια αρχή: (...) για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;»*

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Διαχειριστής κληρονομιάς

Ο διαχειριστής κληρονομιάς είναι καταρχήν αρμόδιος για τη διαχείριση της κληρονομιάς μέχρι την εκκαθάριση και διανομή της.
Σύμφωνα με τον νόμο, τα καθήκοντά του αναλαμβάνουν τα κατωτέρω πρόσωπα με την ακόλουθη σειρά:
α) ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος, εφόσον οι σύζυγοι δεν βρίσκονται σε δικαστικό χωρισμό και εφόσον είναι κληρονόμος ή έχει μερίδιο στην κοινή συζυγική περιουσία
β) στον εκτελεστή της διαθήκης, εφόσον δεν ορίζεται άλλως από τον διαθέτη
γ) σε συγγενείς του θανόντος οι οποίοι είναι νόμιμοι κληρονόμοι
δ) στους κληροδόχους που ορίζονται στη διαθήκη.
Εάν το σύνολο της κληρονομιάς διανέμεται σε κληροδόχους, ο πλέον ευνοημένος κληροδόχος ενεργεί ως διαχειριστής κληρονομιάς, στη θέση των κληρονόμων. Σε περίπτωση ισότιμων κληροδόχων, προτεραιότητα έχει ο μεγαλύτερος σε ηλικία.
Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η διαχείριση της κληρονομιάς εν όλω ή εν μέρει ανατίθεται σε εκτελεστή διαθήκης ή σε βεβαρημένο κληρονόμο, όπως ορίζεται κατωτέρω.

Εκτελεστής διαθήκης

Στην περίπτωση που υπάρχει διαθήκη, ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως υπεύθυνα για την εκτέλεση της διαθήκης εν όλω ή εν μέρει. Αυτό λέγεται διορισμός εκτελεστή. Το πρόσωπο που διορίζεται ονομάζεται εκτελεστής διαθήκης.

Βεβαρημένος κληρονόμος

Ο ορισμός καταπιστευματοδόχου είναι η πράξη με την οποία ο διαθέτης αναθέτει σε εγκατάστατο κληρονόμο την υποχρέωση να διατηρήσει την κληρονομιά προκειμένου αυτή να περιέλθει σε άλλον κληρονόμο μετά τον θάνατό του. Ο κληρονόμος που αναλαμβάνει αυτή την υποχρέωση ονομάζεται βεβαρημένος. Ο δικαιούχος ονομάζεται καταπιστευματοδόχος. Ο βεβαρημένος κληρονόμος διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία του καταπιστεύματος και απολαύει αυτών.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Εξουσίες του διαχειριστή κληρονομιάς

Ο διαχειριστής κληρονομιάς διαχειρίζεται την περιουσία του θανόντος και, εάν ο τελευταίος ήταν έγγαμος με σύστημα κοινοκτημοσύνης, διαχειρίζεται και την κοινή συζυγική περιουσία.

Ο διαχειριστής κληρονομιάς μπορεί να ζητήσει από τους κληρονόμους ή τρίτους να παραδώσουν στον ίδιο τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχουν και τα οποία αυτός πρέπει να διαχειρίζεται. Μπορεί επίσης να ασκεί αγωγές προστασίας της νομής κατά κληρονόμων ή τρίτων και να εισπράττει τις απαιτήσεις της κληρονομιάς στις περιπτώσεις όπου πιθανή καθυστέρηση θα έθετε σε κίνδυνο την ικανοποίησή τους ή στις περιπτώσεις οικειοθελούς εξόφλησης.

Ο διαχειριστής κληρονομιάς έχει υποχρέωση να εκποιεί καρπούς ή λοιπά στοιχεία της κληρονομιάς που υπόκεινται σε φθορά και να διαθέτει το προϊόν της εκποίησης για την κάλυψη των εξόδων κηδείας του θανόντος και συναφών δαπανών καθώς και των εξόδων διαχείρισης.

Μπορεί επίσης να εκποιεί μη αναλώσιμα προϊόντα στον βαθμό που αυτό απαιτείται για την κάλυψη των εξόδων κηδείας του θανόντος και συναφών δαπανών, καθώς και των εξόδων διαχείρισης.

Πέραν των περιπτώσεων που αναφέρονται ανωτέρω, τα κληρονομικά δικαιώματα ασκούνται μόνο από ή κατά όλων των κληρονόμων από κοινού.

Εξουσίες του εκτελεστή διαθήκης

Ο εκτελεστής διαθήκης που έχει οριστεί από τον διαθέτη έχει τις εξουσίες που ορίζει ο διαθέτης.

Εάν ο διαθέτης δεν έχει ορίσει τις εξουσίες του εκτελεστή της διαθήκης, ο τελευταίος έχει τις εξής υποχρεώσεις: να μεριμνήσει και διενεργήσει τα απαραίτητα για την κηδεία του διαθέτη και να καλύψει τις σχετικές δαπάνες να παρακολουθεί την εκτέλεση της διαθήκης και να υπερασπίζεται την εγκυρότητά της στο δικαστήριο, εάν χρειαστεί να εκτελεί τα καθήκοντα του διαχειριστή κληρονομιάς.

Ο διαθέτης μπορεί να αναθέσει στον εκτελεστή της διαθήκης την υποχρέωση να εκτελέσει κληροδοσίες και λοιπές υποχρεώσεις, εφόσον ο εκτελεστής είναι ο διαχειριστής κληρονομιάς και η απογραφή δεν είναι υποχρεωτική. Προς τον σκοπό αυτό ο εκτελεστής μπορεί να έχει εξουσιοδοτηθεί από τον διαθέτη να εκποιήσει οποιαδήποτε στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας (κινητά ή ακίνητα) ή εκείνα που ορίζονται στη διαθήκη.

Εξουσίες του βεβαρημένου κληρονόμου

Ο βεβαρημένος κληρονόμος δεν διαχειρίζεται απλώς αλλά και επωφελείται από τα περιουσιακά στοιχεία του καταπιστεύματος. Σχετικά ισχύουν οι διατάξεις περί επικαρπίας, στο μέτρο που συνάδουν με το καταπίστευμα. Ο βεβαρυμένος κληρονόμος μπορεί να εκποιήσει ή να συστήσει βάρη επί περιουσιακών στοιχείων του καταπιστεύματος μόνο με την άδεια του δικαστηρίου.

Κληρονόμοι και κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς

Κατά το χρονικό διάστημα που η κληρονομιά σχολάζει, συνιστά κεφάλαιο με νομική προσωπικότητα. Η κληρονομιά μπορεί επομένως να ενάγει και να ενάγεται. Σ' αυτήν την περίπτωση, εφόσον δεν υπάρχει διαχειριστής κληρονομιάς, είναι δυνατή μία από τις ακόλουθες λύσεις:

Πριν από την αποδοχή ή αποποίηση της κληρονομιάς, οποιοσδήποτε εκ των κληρονόμων μπορεί να ζητήσει τη λήψη επειγόντων διοικητικών μέτρων ενόσω η κληρονομιά σχολάζει. Εάν προβληθούν ενστάσεις, στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, υπερισχύει η βούληση της πλειονότητας.

Κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς μπορεί επίσης να οριστεί από το δικαστήριο. Ο κηδεμόνας οφείλει να επισπεύσει όλες τις απαραίτητες δικαστικές διαδικασίες και να ασκήσει τις αγωγές που πρέπει να ασκηθούν άμεσα, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα της κληρονομιάς. Ο ίδιος εκπροσωπεί την κληρονομιά σε όλες τις αγωγές που ασκούνται κατά αυτής. Ο κηδεμόνας οφείλει να λάβει την άδεια του δικαστηρίου προκειμένου να εκποιήσει ή να συστήσει βάρη επί ακινήτων, αντικειμένων αξίας, εμπορικών εγκαταστάσεων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων των οποίων η εκποίηση ή επιβάρυνση δεν αποτελεί πράξη διαχείρισης. Δικαστική άδεια παρέχεται μόνο όταν η σχετική πράξη δικαιολογείται για την αποτροπή φθοράς ή βλάβης των περιουσιακών στοιχείων, για την εξόφληση των χρεών της κληρονομιάς και τη διενέργεια απαραίτητων ή χρήσιμων βελτιώσεων, ή σε άλλες περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης.

Όταν η κληρονομιά δεν σχολάζει πλέον, μετά την αποδοχή της και πριν από τη διανομή, ο νόμος επιτρέπει σε οποιονδήποτε εκ των κληρονόμων να ζητήσει τη δικαστική αναγνώριση της ιδιότητάς του ως κληρονόμου και την ολική ή μερική απόδοση των κληρονομιαίων στοιχείων από τα πρόσωπα που τα κατέχουν ως κληρονόμοι ή υπό άλλη ιδιότητα ή χωρίς νόμιμο δικαίωμα. Η αγωγή αυτή είναι γνωστή ως αγωγή περί κλήρου. Μπορεί να ασκηθεί από έναν μόνο κληρονόμο χωρίς τη συνδρομή των λοιπών, όμως δεν θίγει το δικαίωμα του διαχειριστή κληρονομιάς να απαιτήσει κατά τα ανωτέρω την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία οφείλει ο ίδιος να διαχειριστεί.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Έγγραφα που αποδεικνύουν την ιδιότητα κληρονόμου ή κληροδόχου

Δικαστικές αποφάσεις.

Συμβολαιογραφικές πράξεις

Βεβαίωση περί αναγνώρισης της ιδιότητας κληρονόμου στο πλαίσιο απλουστευμένης διαδικασίας, που εκδίδεται από τα ληξιαρχεία.

Τα ανωτέρω αποδεικνύουν την ιδιότητα των κληρονόμων και/ή κληροδόχων οι οποίοι βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου.

Οι δικαστικές αποφάσεις, συμβολαιογραφικές πράξεις και απλουστευμένες πράξεις αναγνώρισης κληρονόμων συνιστούν έγγραφα με πλήρη αποδεικτική αξία.

Η σχετική ιδιότητα των κληρονόμων και κληροδόχων καταχωρίζεται από το ληξιαρχείο με σημείωση περιθωρίου στη ληξιαρχική πράξη θανάτου.

Έγγραφα που αποδεικνύουν τη διανομή της κληρονομιάς

Στην αμφισβητούμενη διαδοχή:

Απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου η οποία επικυρώνει τη διανομή της κληρονομιάς κατά την κληρονομική διαδικασία ενώπιον συμβολαιογράφου. Με την απόφαση ορίζονται τα κληρονομικά μερίδια (δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία που λαμβάνει κάθε κληρονόμος ή κληροδόχος). Η σχετική απόφαση αποτελεί δημόσιο έγγραφο με πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Στη μη αμφισβητούμενη διαδοχή:

Επικυρωμένο ιδιωτικό έγγραφο που συντάσσεται ενώπιον δικηγόρου ή δικαστικού πληρεξουσίου, που ορίζει τον τρόπο προσδιορισμού των κληρονομικών μεριδίων. Το έγγραφο αυτό δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο αλλά, σ' αυτή την περίπτωση, έχει αποδεικτική ισχύ ισότιμη με την πλήρη.

Έγγραφο που αποδεικνύει τη διανομή κατά την απλουστευμένη κληρονομική διαδικασία ενώπιον του δημόσιου μητρώου. Η σχετική απόφαση αποτελεί δημόσιο έγγραφο με πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Πράξη διανομής που συντάσσεται από τον συμβολαιογράφο. Η σχετική απόφαση αποτελεί δημόσιο έγγραφο με πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Οποιοδήποτε των ανωτέρω εγγράφων που αποδεικνύει τη διανομή της κληρονομιάς, μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την καταχώριση των κληρονομιαίων στοιχείων υπέρ του κληρονόμου ή κληροδόχου, ανεξαρτήτως εάν έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ.

Τελική σημείωση

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έντυπο είναι γενικής φύσης, μη εξαντλητικές και δεν δεσμεύουν τον φορέα επαφής, το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, τα δικαστήρια ή οποιονδήποτε αποδέκτη. Δεν συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να ανατρέξετε στην εκάστοτε εφαρμοστέα νομοθεσία.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 31/10/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Ρουμανία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η κατάρτιση συνδιαθήκης και κληρονομικής σύμβασης απαγορεύονται από το ρουμανικό δίκαιο.

Τα δύο είδη τακτικής διαθήκης είναι η ιδιόγραφη και η γνήσια διαθήκη.

Η ιδιόγραφη διαθήκη συντάσσεται, χρονολογείται και υπογράφεται από τον διαθέτη και, για να ολοκληρωθεί η κατάρτισή της, προσκομίζεται σε συμβολαιογράφο προκειμένου να σφραγιστεί και να επικυρωθεί νομίμως.

Η γνήσια διαθήκη καταρτίζεται από συμβολαιογράφο ή άλλο πρόσωπο που έχει σχετική δημόσια εξουσία. Ο διαθέτης υπαγορεύει το περιεχόμενο της διαθήκης στον συμβολαιογράφο, ο οποίος το καταγράφει και εν συνεχεία το διαβάζει στον διαθέτη, επισημαίνοντας τις σχετικές διατυπώσεις. Εάν η διαθήκη είχε ήδη συνταχθεί από τον διαθέτη, ο συμβολαιογράφος τη διαβάζει μεγαλόφωνα και ο διαθέτης δηλώνει ότι το περιεχόμενό της συνιστά την τελευταία του βούληση. Η διαθήκη υπογράφεται από τον διαθέτη, ενώ η επικύρωση της γνησιότητας υπογράφεται από τον συμβολαιογράφο. Κατά την επικύρωση της γνησιότητας, εκτός από τον διαθέτη, μπορούν να παρίστανται ένας ή δύο μάρτυρες.

Η έκτακτη διαθήκη συντάσσεται σε ειδικές περιστάσεις από ορισμένα νομιμοποιούμενα συναφώς πρόσωπα, παρουσία δύο μαρτύρων και έχει την αποδεικτική ισχύ δημοσίου εγγράφου.

Στην περίπτωση που κληροδοτούνται χρηματικά ποσά σε ειδικά ιδρύματα, πρέπει να τηρηθούν οι ειδικές τυπικές απαιτήσεις που καθορίζονται στους ειδικούς νόμους που διέπουν τη λειτουργία των εν λόγω ιδρυμάτων.

Η διαθήκη **περιέχει** διατάξεις σχετικά με τον καθορισμό του άμεσου (ή έμμεσου) κληροδόχου, τη διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας, την αποκλήρωση, τον διορισμό εκτελεστών της διαθήκης, τα βάρη της κληρονομίας, την ανάκληση κληροδοσίας κ.λπ.

Οι διατάξεις που αφορούν τη μεταβίβαση της περιουσίας / περιουσιακών στοιχείων του θανόντος καλούνται κληροδοσίες. **Οι κληροδοσίες** διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες: καθολικές κληροδοσίες ή κληροδοσίες δυνάμει καθολικού/ειδικού τίτλου. **Με την καθολική κληροδοσία**απονέμεται δικαίωμα επί του συνόλου της κληρονομίας, **ενώ με την κληροδοσία δυνάμει καθολικού τίτλου απονέμονται δικαιώματα** σε τμήμα της κληρονομίας.

Βλ. άρθρα 1034 επ. του αστικού κώδικα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Ο συμβολαιογράφος που επικυρώνει τη διαθήκη πρέπει να την καταχωρίσει στο **Εθνικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Δικαιοπραξιών από Ελευθεριότητα (Registrul național notarial de evidență a liberalităților — RNNEL**), στο οποίο καταχωρίζονται και οι δωρεές.

Βλ. το άρθρο 1046 του αστικού κώδικα και το άρθρο 164 του νόμου 36/1995 για τους συμβολαιογράφους και τις δραστηριότητες των συμβολαιογράφων, όπως έχει αναδημοσιευτεί.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Η νόμιμη μοίρα στην κληρονομία είναι το τμήμα της κληρονομιαίας περιουσίας το οποίο δικαιούνται οι αναγκαίοι κληρονόμοι (ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος, οι κατιόντες και οι προνομιούχοι ανιόντες – γονείς του θανόντος) ακόμη και στην περίπτωση που ο θανών είχε εκφράσει διαφορετική βούληση. Η νόμιμη μοίρα κάθε αναγκαίου κληρονόμου συνίσταται στο ήμισυ της εξ αδιαθέτου μερίδας του, εφόσον δεν υφίστανται δικαιοπραξίες από ελευθεριότητα και η διαθήκη δεν περιέχει διατάξεις αποκλήρωσης.

Βλ. τα άρθρα 1086 επ. του αστικού κώδικα.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Η κληρονομία περιέρχεται στους νόμιμους κληρονόμους, δηλαδή στον/στην επιζώντα/-ώσα σύζυγο και στους συγγενείς του θανόντος, κατά την ακόλουθη σειρά:

κατιόντες – πρώτη τάξη κληρονόμων

ανιόντες και προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς – δεύτερη τάξη κληρονόμων

κοινοί ανιόντες – τρίτη τάξη κληρονόμων

κοινοί εκ πλαγίου συγγενείς – τέταρτη τάξη κληρονόμων

Οι κατιόντες και οι ανιόντες έχουν δικαίωμα στην κληρονομία ανεξαρτήτως του βαθμού συγγένειας με τον θανόντα, ενώ οι εκ πλαγίου συγγενείς κληρονομούν μόνο εφόσον συνδέονται με τον θανόντα με συγγένεια έως και τον τέταρτο βαθμό.
Μόνο οι κατιόντες των τέκνων του θανόντος και οι κατιόντες των αδελφών του θανόντος μπορούν να κληθούν ως κληρονόμοι δυνάμει δικαιώματος υποκατάστασης. Στην περίπτωση αυτή, η κληρονομία κατανέμεται κατά ρίζες. Εάν μια ρίζα έχει περισσότερους κλάδους, η κατανομή γίνεται κατ' ισομοιρία εντός της ίδιας ρίζας.
Ο/Η επιζών/-ώσα σύζυγος καλείται στην κληρονομική διαδοχή μαζί με οποιαδήποτε τάξη εξ αδιαθέτου κληρονόμων με βάση τα ακόλουθα μερίδια:
1/4 της κληρονομιαίας περιουσίας, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται στους κατιόντες
1/3 της κληρονομιαίας περιουσίας, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται στους προνομιούχους ανιόντες και τους προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς
1/2 της κληρονομιαίας περιουσίας, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται είτε στους προνομιούχους ανιόντες είτε στους προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς
3/4 της κληρονομιαίας περιουσίας, εφόσον το υπόλοιπο περιέρχεται στους κοινούς ανιόντες ή στους κοινούς εκ πλαγίου συγγενείς.
Ο/Η επιζών/-ώσα σύζυγος ενδέχεται να έχει το δικαίωμα παραμονής στη συζυγική οικία, ενώ μπορεί επίσης να κληρονομήσει την οικοσκευή και τις κοινές οικιακές συσκευές.
Οι κατιόντες, τα τέκνα του θανόντος και οι σε ευθεία γραμμή κατιόντες αυτών, αποκλείουν όλους τους κληρονόμους των άλλων τάξεων και καλούνται στην κληρονομία με βάση τον βαθμό συγγένειας. Εάν στην κληρονομία καλείται ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος, οι κατιόντες κληρονομούν από κοινού τα 3/4 της κληρονομίας.
Προνομιούχοι ανιόντες είναι ο πατέρας και η μητέρα του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία.
Προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς είναι οι αδελφοί του θανόντος και οι κατιόντες αυτών, έως τον τέταρτο βαθμό συγγένειας.
Εάν ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος καλείται στην κληρονομία μαζί τόσο με προνομιούχους ανιόντες όσο και με προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς, οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης κληρονομούν τα 2/3 της κληρονομίας· η μερίδα των κληρονόμων της δεύτερης τάξης ισούται με το 1/2 της κληρονομίας, εφόσον υπάρχουν προνομιούχοι ανιόντες ή προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς, όχι όμως συγγενείς και των δύο κατηγοριών.
Η κληρονομία που περιέρχεται στους προνομιούχους ανιόντες και τους προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς κατανέμεται σε αυτούς ανάλογα με τον αριθμό των προνομιούχων ανιόντων. Εάν βρίσκεται ένας γονέας εν ζωή, λαμβάνει το 1/4, ενώ οι προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς δικαιούνται τα 3/4. Εάν βρίσκονται αμφότεροι οι γονείς εν ζωή, λαμβάνουν από κοινού το 1/2, ενώ οι προνομιούχοι εκ πλαγίου συγγενείς δικαιούνται το υπόλοιπο 1/2.
Η κληρονομία που περιέρχεται στους προνομιούχους εκ πλαγίου συγγενείς κατανέμεται σε αυτούς κατ' ισομοιρία, ενώ αν καλούνται στην κληρονομία δυνάμει δικαιώματος υποκατάστασης, κατανέμεται κατά ρίζες. Στην περίπτωση που υπάρχουν διαφορετικές εκ πλαγίου συγγένειες, η κληρονομία κατανέμεται κατ' ισομοιρία μεταξύ της μητρικής και της πατρικής γραμμής, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω κανόνων. Οι εκ πλαγίου συγγενείς οι οποίοι συνδέονται με τον θανόντα μέσω και των δύο γραμμών λαμβάνουν σωρευτικά μερίδια.
Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι, **η κληρονομία είναι σχολάζουσα** και περιέρχεται στον δήμο ή στην κοινότητα στην οποία βρίσκεται η κληρονομιαία περιουσία κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας.
Βλ. άρθρα τα 970 έως 983 και τα άρθρα 1135 έως 1140 του αστικού κώδικα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Η αρμόδια αρχή για τις διαδικασίες μη αμφισβητούμενης κληρονομικής διαδοχής είναι οι συμβολαιογράφοι, ενώ τα ειρηνοδικεία είναι αρμόδια για τις υποθέσεις αμφισβητούμενης κληρονομικής διαδοχής.
Ο κληρονόμος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσφύγει απευθείας στο δικαστήριο υποβάλλοντας βεβαίωση ελέγχου του μητρώου κληρονομιών επικυρωμένη από συμβολαιογράφο.
Βλ. τα άρθρα 103 επ. του νόμου αριθ. 36/1995 και το άρθρο 193 του κώδικα πολιτικής δικονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Κληρονόμος αποδέχεται την κληρονομία εφόσον αναλαμβάνει ρητά τον τίτλο / την ιδιότητα του κληρονόμου. Σιωπηρή αποδοχή της κληρονομίας επέρχεται με πράξη/ενέργεια στην οποία μπορεί να προβεί μόνο πρόσωπο το οποίο έχει την ιδιότητα του κληρονόμου (άρθρο 1108 του αστικού κώδικα).
Η δήλωση αποποίησης κληρονομίας υποβάλλεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή διπλωματικής αποστολής ή προξενικής αντιπροσωπείας της Ρουμανίας [άρθρο 1120 παράγραφος 2 του αστικού κώδικα)].
Όλα τα συμβολαιογραφικά έγγραφα που αφορούν την αποδοχή ή την αποποίηση κληρονομίας καταχωρίζονται στο Εθνικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Κληρονομικών Δικαιωμάτων (Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesorale — RNNEOS).

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Βλ. 5.2.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Βλ. 5.2.
Αφού επέλθει η κληρονομική διαδοχή, τυχόν δικαιοπραξίες από ελευθεριότητα που παραβιάζουν τη νόμιμη μοίρα υπόκεινται σε μείωση κατόπιν αίτησης των αναγκαίων κληρονόμων, των διαδόχων και των ανέγγυων πιστωτών των αναγκαίων κληρονόμων. Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι αναγκαίοι κληρονόμοι, η μείωση εφαρμόζεται μόνο εντός των ορίων της νόμιμης μοίρας που αντιστοιχεί στον αιτούντα και αποκλειστικά προς όφελός του. Η μείωση μπορεί να συνεπάγεται την ακυρότητα κληροδοσιών και την ακύρωση δωρεών.
Βλ. τα άρθρα 1092 έως 1097 του αστικού κώδικα.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Η συμβολαιογραφική διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται κατόπιν αιτήματος. Το αίτημα καταχωρίζεται στο αρχείο κληρονομιών του συμβολαιογράφου στο μητρώο κληρονομιών του επιμελητηρίου των συμβολαιογράφων. Ο συμβολαιογράφος που επιλήφθηκε της διαδικασίας ελέγχει ότι είναι κατά τόπον αρμόδιος και παραγγέλλει την κλήτευση των προσώπων που έχουν κληρονομικό δικαίωμα και, αν υπάρχει διαθήκη, κλητεύει τον κληροδόχο, τον εκτελεστή της διαθήκης, τον νόμιμο εκπρόσωπο κληρονόμου που είναι δικαιοπρακτικά ανίκανος, το εποπτικό όργανο (αν συντρέχει περίπτωση), τον εκπρόσωπο της δημόσιας διοίκησης (στην περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας). Ο συμβολαιογράφος ελέγχει την ιδιότητα των κληρονόμων και των κληροδόχων, την έκταση των δικαιωμάτων τους και τη σύνθεση της κληρονομιαίας περιουσίας.
Ο αριθμός και η ιδιότητα των κληρονόμων και/ή ο τίτλος των κληροδόχων εξακριβώνονται βάσει πιστοποιητικών προσωπικής κατάστασης, μέσω της διαθήκης και με τη συνδρομή μαρτύρων. Τα περιουσιακά στοιχεία αποδεικνύονται μέσω επίσημων εγγράφων / άλλων αποδεικτικών μέσων που αναγνωρίζονται από τον νόμο.
Βλ. τα άρθρα 103 έως 120 του αναδημοσιευθέντος νόμου αριθ. 36/1995.
Ο κληρονόμος ή άλλο πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσφύγει απευθείας στο αρμόδιο δικαστήριο υποβάλλοντας βεβαίωση ελέγχου του μητρώου κληρονομιών επικυρωμένη από συμβολαιογράφο. Δικαστική διανομή μπορεί να λάβει χώρα με συμφωνία των μερών. Εάν δεν υπάρχει τέτοια

συμφωνία, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση για τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων και τον προσδιορισμό των κληρονόμων, των μεριδίων στην κληρονομιαία περιουσία, των απαιτήσεων, των χρεών και των υποχρεώσεων. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να αποφασίσει τη μείωση του αντικειμένου δικαιοπραξιών από ελευθεριότητα και την αναστροφή δωρεών. Η διανομή των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται σε είδος, με τη διαμόρφωση μεριδίων ή με την παραχώρηση επιμέρους περιουσιακών στοιχείων σε έναν από τους κληρονόμους υπό τον όρο καταβολής αποζημίωσης στους υπόλοιπους κληρονόμους. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την πώληση της περιουσίας με τη συναίνεση των μερών ή μέσω δημόσιου πλειστηριασμού που διενεργείται από δικαστικό επιμελητή. Το δικαστήριο αποφαίνεται με σχετική διάταξη, τα δε ποσά τα οποία έχουν κατατεθεί από έναν κληρονόμο για τους υπόλοιπους και εκείνα που προκύπτουν από την πώληση διανέμονται από το δικαστήριο.
Βλ. το άρθρο 110 του νόμου αριθ. 36/1995 και το άρθρο 193 παράγραφος 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας.
Με τη συναίνεση όλων των κληρονόμων, ο συμβολαιογράφος μπορεί να προβεί σε **εκκαθάριση των κληρονομικών υποχρεώσεων**, δηλαδή σε είσπραξη των απαιτήσεων, εξόφληση των χρεών και υποχρεώσεων, πώληση των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων και εκτέλεση συγκεκριμένων κληροδοσιών.
Κατά την υποχρεωτική προκαταρκτική διαδικασία, ο συμβολαιογράφος εκδίδει **πιστοποιητικό εκκαθάρισης της κληρονομίας**, στο οποίο αναφέρονται η κληρονομιαία περιουσία (ενεργητικό και παθητικό), οι κληρονόμοι και τα αντίστοιχα κληρονομικά μερίδια, και γίνεται μνεία της συναίνεσής τους όσον αφορά τους τρόπους εκκαθάρισης των υποχρεώσεων, τον διορισμό εκκαθαριστή και την προθεσμία για την περάτωση της διαδικασίας.
Ο εκκαθαριστής εισπράττει τις απαιτήσεις της κληρονομίας, εξοφλεί τα χρέη και πωλεί τα περιουσιακά στοιχεία. Επίσης, συντάσσει έκθεση προς τον αρμόδιο συμβολαιογράφο, στην οποία αναφέρει τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την είσπραξη των απαιτήσεων και τις ρυθμίσεις για τη διευθέτηση των χρεών. Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, ο συμβολαιογράφος εκδίδει **πιστοποιητικό κληρονομίας** και σημειώνει το καθαρό προϊόν της εκκαθάρισης στην κληρονομιαία περιουσία.
Βλ. τα άρθρα 121 έως 134 του νόμου αριθ. 36/1995 και το άρθρο 1114 του αστικού κώδικα.
Η **διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας** μεταξύ των κληρονόμων λαμβάνει χώρα μετά την έκδοση του πιστοποιητικού κληρονομίας μετά το πέρας της εκκαθάρισης. Η διανομή της περιουσίας μπορεί να είναι εκούσια. Η αναστροφή των δωρεών συνίσταται σε υποχρέωση του/της επιζώντος/-ώσας συζύγου και των κατιόντων του θανόντος που έχουν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα να επιστρέψουν τυχόν περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποτελέσει το αντικείμενο δωρεάς και δεν εξαιρούνταν από αυτή την υποχρέωση.
Εξόφληση υποχρεώσεων. Εξαιρέσεις στη νόμιμη διανομή των υποχρεώσεων της κληρονομίας
Οι καθολικοί διάδοχοι και οι κληρονόμοι δυνάμει καθολικού τίτλου υποχρεούνται να συνεισφέρουν στην εξόφληση των χρεών και των υποχρεώσεων της κληρονομίας κατά την αναλογία του κληρονομικού τους μεριδίου.
Οι προσωπικοί πιστωτές των κληρονόμων και κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει τη διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας και να ασκήσει το δικαίωμά του να παρίσταται στην εκούσια διανομή ή να παρέμβει στη διανομή. Οι αιτήσεις των πιστωτών καταχωρίζονται στο Εθνικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Πιστωτών Φυσικών Προσώπων και Ανακοπών κατά Κληρονομικής Διανομής (RNNEC – Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral).
Καθολικός διάδοχος / κληρονόμος δυνάμει καθολικού τίτλου που κατέβαλε πλεονάζον τμήμα του κοινού χρέους έχει δικαίωμα αναγωγής κατά των υπολοίπων, μόνο όμως για το τμήμα του κοινού χρέους που αντιστοιχεί σε κάθε κληρονόμο, ακόμη και αν είχαν υποκατασταθεί στα δικαιώματα των πιστωτών.
Διανομή των περιουσιακών στοιχείων των ανιόντων
Οι ανιόντες μπορούν να διανείμουν τα περιουσιακά τους στοιχεία μεταξύ των κατιόντων δυνάμει δωρεάς ή διαθήκης. Εάν σε αυτή τη διανομή δεν έχουν συμπεριληφθεί όλα τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας, τα περιουσιακά στοιχεία που εξαιρέθηκαν διανέμονται σύμφωνα με όσα προβλέπει ο νόμος.
Βλ. τα άρθρα 669 έως 686 και τα άρθρα 1143 έως 1163 του αστικού κώδικα.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κληρονόμος μπορεί να καταστεί πρόσωπο που βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας και/ή έχει την ικανότητα να λαμβάνει παροχές από ελευθεριότητα, έχει κληρονομικό δικαίωμα, δεν έχει κηρυχθεί ανάξιο και δεν έχει αποκληρωθεί.
Το πρόσωπο που καλείται στην κληρονομία μπορεί να αποδεχτεί ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Κληροδόχος ο οποίος είναι επίσης εκ του νόμου κληρονόμος μπορεί να ασκήσει το κληρονομικό του δικαίωμα υπό οποιαδήποτε από τις δύο ιδιότητες. Εάν, χωρίς να έχει παραβιαστεί η νόμιμη μοίρα, προκύπτει από τη διαθήκη ότι πρόθεση του διαθέτη ήταν να μειωθεί το μερίδιο που καταλείπεται στον κληροδόχο υπό την ιδιότητά του ως εκ του νόμου κληρονόμου, ο τελευταίος μπορεί να ενεργεί μόνο ως κληροδόχος.
Βλ. τα άρθρα 957 έως 963, 987, 989, 993, 1074 έως 1076, 1100 και 1102 του αστικού κώδικα.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, βλ. ερώτηση 6.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Η αίτηση μεταγραφής στο κτηματολόγιο πρέπει να συνοδεύεται από το πρωτότυπο έγγραφο ή από αντίγραφό του επικυρωμένο από συμβολαιογράφο και, στην περίπτωση δικαστικής απόφασης, από επικυρωμένο αντίγραφο με την ένδειξη «οριστική». Το ακίνητο καταχωρίζεται στο κτηματολόγιο εφόσον το έγγραφο πληροί ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις: περιέχει στοιχεία ταυτοποίησης του προσώπου και του ακινήτου· συνοδεύεται από μετάφραση επικυρωμένη από συμβολαιογράφο (στην περίπτωση δημόσιου συμβολαιογραφικού εγγράφου, πρέπει να έχει εκδοθεί από συμβολαιογράφο της Ρουμανίας) · συνοδεύεται από κτηματολογικά αποσπάσματα και αποδείξεις καταβολής των σχετικών τελών κ.λπ. Η πρώτη μεταγραφή του ακινήτου στο ενοποιημένο σύστημα πληροφοριών του κτηματολογίου και υποθηκοφυλακείου μπορεί να διενεργηθεί επίσης με βάση το πιστοποιητικό κληρονομίας και τα κτηματολογικά έγγραφα.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Οικειοθελής διορισμός

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστές της διαθήκης. Ο εκτελεστής της διαθήκης διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη από τον χρόνο της επαγωγής της κληρονομίας. Το ανωτέρω χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με δικαστική απόφαση.

Υποχρεωτικός διορισμός

Εάν ο οφειλέτης αποβιώσει πριν από τον διορισμό δικαστικού επιμελητή ως υπεύθυνου εκτέλεσης, δεν είναι δυνατή η κίνηση διαδικασίας εκτέλεσης. Αν ο οφειλέτης αποβιώσει μετά την κίνηση της διαδικασία εκτέλεσης, η διαδικασία αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί έως την αποδοχή της κληρονομίας ή έως τον διορισμό κηδεμόνα / ειδικού κηδεμόνα για τη διοίκηση της κληρονομίας. Εάν ο πιστωτής ή ο δικαστικός επιμελητής στον οποίο έχει ανατεθεί η εκτέλεση λάβει γνώση του θανάτου του οφειλέτη, οφείλει να υποβάλει αίτηση στο επιμελητήριο συμβολαιογράφων της περιφέρειας της τελευταίας κατοικίας του θανόντος προκειμένου να καταχωριστεί η διαδικασία εκτέλεση και να εκδοθεί σχετικό πιστοποιητικό. Στο πιστοποιητικό πρέπει να αναφέρεται αν έχει διευθετηθεί η κληρονομική διαδοχή και, σε καταφατική περίπτωση, να καταγράφονται οι κληρονόμοι και να διευκρινίζεται αν έχει διοριστεί κηδεμόνας για το διάστημα έως την αποδοχή της κληρονομίας.

Εάν υπάρχει κίνδυνος εκποίησης, απώλειας, αντικατάστασης ή καταστροφής των περιουσιακών στοιχείων, ο συμβολαιογράφος τα σφραγίζει ή τα παραδίδει σε θεματοφύλακα.
Για το χρονικό διάστημα που προηγείται της αποδοχής της κληρονομίας ή σε περίπτωση που ο κληρονόμος είναι άγνωστος, ο συμβολαιογράφος μπορεί να ορίσει ειδικό κηδεμόνα για τη διοίκηση της κληρονομίας *προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα του δυνητικού κληρονόμου*.
Βλ. το άρθρο 686 του κώδικα πολιτικής δικονομίας και το άρθρο 1117 παράγραφος 3, το άρθρο 1136 και τα άρθρα 1077 έως 1085 του αστικού κώδικα.
9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;
Ο εκτελεστής της διαθήκης, ο εκκαθαριστής, οι εξ αδιαθέτου (εκ του νόμου) κληρονόμοι / κληρονόμοι εκ διαθήκης, ο διορισμένος θεματοφύλακας/κηδεμόνας (βλ. σημείο 9.1).
Ο εκκαθαριστής, ο οποίος εκτελεί τα καθήκοντά του υπό την εποπτεία του συμβολαιογράφου, μπορεί να διοριστεί από τον κληρονομούμενο, τους κληρονόμους ή από το δικαστήριο.
Βλ. το άρθρο 124 του νόμου αριθ. 36/1995, το άρθρο 1117 παράγραφος 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας και το άρθρο 1136 του αστικού κώδικα.
9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;
Βλ. σημείο 9.1.
Ο εκτελεστής της διαθήκης επιθέτει τις σφραγίδες, διενεργεί απογραφή, αιτείται από το δικαστήριο την έγκριση της πώλησης των περιουσιακών στοιχείων, εξοφλεί τα χρέη της κληρονομίας και εισπράττει τις απαιτήσεις.
Βλ. τα άρθρα 1077 έως 1085 του αστικού κώδικα και τα άρθρα 103 έως 134 του νόμου αριθ. 36/1995.
10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;
Ο συμβολαιογράφος συντάσσει αιτιολογημένα **συμπεράσματα** και, μετά τη διευθέτηση της κληρονομικής διαδοχής, εκδίδει οριστικό πιστοποιητικό βάσει του οποίου εκδίδεται το πιστοποιητικό κληρονομίας/κληροδοσίας.
Το **πιστοποιητικό κληρονομίας** περιλαμβάνει τις ρυθμίσεις για τον καθορισμό της έκτασης των δικαιωμάτων και αποδεικνύει την ιδιότητα των κληρονόμων και τα κληρονομικά τους δικαιώματα. Ο συμβολαιογράφος μπορεί να εκδώσει **πιστοποιητικό κληρονομικής ιδιότητας** στο οποίο αναφέρεται ο αριθμός των κληρονόμων, η ιδιότητά τους και η έκταση των δικαιωμάτων τους, όχι όμως και η κληρονομιαία περιουσία.
Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία θεωρείται σχολάζουσα και εκδίδεται **πιστοποιητικό σχολάζουσας κληρονομίας**.
Ο συμβολαιογράφος μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία προκειμένου να εκδώσει οριστικό πιστοποιητικό για τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραλείφθηκαν και εκδίδει **συμπληρωτικό πιστοποιητικό κληρονομίας.**
Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι έχει υποστεί ζημία μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο επιδιώκοντας την ακύρωση του πιστοποιητικού και την αναγνώριση των δικαιωμάτων του. **Σε περίπτωση ακύρωσης του πιστοποιητικού, ο συμβολαιογράφος εκδίδει νέο πιστοποιητικό κληρονομίας με βάση την οριστική απόφαση του δικαστηρίου**. Πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον μπορούν επίσης να ζητήσουν από τον συμβολαιογράφο τη σύνταξη δημόσιου εγγράφου με το οποίο πιστοποιείται η επίτευξη φιλικού διακανονισμού για την επίλυση της διαφοράς. Στην περίπτωση αυτή, εκδίδεται νέο πιστοποιητικό κληρονομίας. Έως ότου επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός για την επίλυση της διαφοράς μέσω συμβολαιογραφικής πράξης ή έως ότου ακυρωθεί το πιστοποιητικό κληρονομίας από το δικαστήριο, το νέο πιστοποιητικό χρησιμεύει ως απόδειξη της ιδιότητας του εξ αδιαθέτου (εκ του νόμου) κληρονόμου ή του κληρονόμου εκ διαθήκης, καθώς και των περιουσιακών δικαιωμάτων των κληρονόμων που αποδέχτηκαν τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας κατ' αναλογία προς το κληρονομικό τους μερίδιο.
Οι καθολικοί διάδοχοι / κληρονόμοι δυνάμει καθολικού τίτλοι μπορούν να ζητήσουν οποτεδήποτε την αναγνώριση της ιδιότητάς τους έναντι οποιουδήποτε προσώπου στην κατοχή του οποίου βρίσκονται, χωρίς νόμιμο τίτλο, περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας, **ασκώντας αγωγή περί κλήρου**.
Στο πλαίσιο της διαδικασίας αμφισβητούμενης κληρονομικής διαδοχής, τα δικαστήρια εκδίδουν διατάξεις και αποφάσεις. Η απόφαση διανομής έχει διαπλαστικό αποτέλεσμα και καθίσταται εκτελεστή μόλις τελεσιδικήσει.
Βλ. τα άρθρα 1130 έως 1134 και 1635 έως 1639 του αστικού κώδικα και τα άρθρα 113 έως 120 και επόμενα του νόμου αριθ. 36/1995.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 06/09/2021
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Σλοβενία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);
α) Διαθήκες: Η διαθήκη είναι έγκυρη αν έχει συνταχθεί σε μορφή η οποία προβλέπεται από τον νόμο περί κληρονομίας (εφεξής: ΝΚ) και σύμφωνα με τους όρους που αυτός προβλέπει.
Ο ΝΚ προβλέπει τα εξής είδη διαθήκης: ιδιόγραφη διαθήκη, διαθήκη ενώπιον μαρτύρων, δικαστική διαθήκη, προφορική διαθήκη, διαθήκη στο εξωτερικό, διαθήκη επί σλοβενικού πλοίου, διαθήκη που συντάσσεται σε κατάσταση ανάγκης ή πολέμου, και διεθνής διαθήκη.
Ο ΝΚ προβλέπει τα εξής όσον αφορά τα προαπαιτούμενα που συνδέονται με το είδος της διαθήκης:

Η **ιδιόγραφη διαθήκη** είναι έγκυρη αν έχει συνταχθεί και υπογράφεται από τον διαθέτη ιδιοχείρως (άρθρο 63 παράγραφος 1 του ΝΚ).
Διαθέτης ο οποίος γνωρίζει γραφή και ανάγνωση συντάσσει **διαθήκη ενώπιον μαρτύρων** υπογράφοντας ιδιοχείρως ενώπιον δύο μαρτύρων έγγραφο το οποίο έχει καταρτίσει άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του, δηλώνοντας ενώπιόν τους ότι πρόκειται για τη διαθήκη του. Οι μάρτυρες θέτουν ιδιοχείρως την υπογραφή τους επί της διαθήκης σε υστερόγραφο, αναφέροντας την ιδιότητά τους ως μαρτύρων, ωστόσο η προσθήκη του υστερόγραφου αυτού δεν αποτελεί προϋπόθεση εγκυρότητας της διαθήκης (άρθρο 64 ΝΚ).
Η **δικαστική διαθήκη** συντάσσεται για λογαριασμό και με αίτημα του διαθέτη από τον αρμόδιο δικαστή, ο οποίος αρχικά πιστοποιεί την ταυτότητα τον διαθέτη. Ο διαθέτης εν συνεχεία διαβάζει και υπογράφει τη διαθήκη και ο δικαστής πιστοποιεί επί αυτής ότι ο διαθέτης διάβασε και υπέγραψε τη διαθήκη ενώπιόν του. Σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν γνωρίζει ανάγνωση ή δεν είναι σε θέση να διαβάσει τη διαθήκη, ο δικαστής τη διαβάζει σε αυτόν ενώπιον δύο μαρτύρων. Ο διαθέτης εν συνεχεία υπογράφει τη διαθήκη ενώπιον των ίδιων μαρτύρων ή θέτει κάποιο χαρακτηριστικό σημείο επί αυτής δηλώνοντας ότι αυτή αποτελεί τη διαθήκη του. Εν συνεχεία η διαθήκη υπογράφεται από τους μάρτυρες (άρθρα 65 και 66 ΝΚ).
Διαθήκη στο εξωτερικό συντάσσεται για λογαριασμό υπηκόου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις διατάξεις περί σύνταξης δικαστικής διαθήκης, από πρόξενο ή εκπρόσωπο του διπλωματικού σώματος της Δημοκρατίας της Σλοβενίας ο οποίος ασκεί προξενικά καθήκοντα (άρθρο 69 ΝΚ).
Διαθήκη επί σλοβενικού πλοίου συντάσσεται από τον πλοίαρχο σύμφωνα με τις διατάξεις περί σύνταξης δικαστικής διαθήκης. Η εν λόγω διαθήκη παύει να ισχύει 30 ημέρες μετά την επιστροφή του διαθέτη στη Σλοβενία (άρθρο 70 ΝΚ).
Διαθήκη που συντάσσεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή πολέμου: σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή πολέμου, ο λοχαγός ή ο επικεφαλής αντίστοιχης ή ανώτερης μονάδας ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ενώπιον λοχαγού μπορεί να συντάξει διαθήκη για λογαριασμό μέλους στρατιωτικής μονάδας σύμφωνα με τις διατάξεις περί σύνταξης δικαστικής διαθήκης. Η εν λόγω διαθήκη παύει να ισχύει 60 ημέρες μετά τη λήξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή του πολέμου εφόσον η θητεία του διαθέτη λήξει πριν ή μετά από αυτή, ή 30 ημέρες μετά τη λήξη της θητείας του (άρθρο 71 ΝΚ).
Η **διεθνής διαθήκη** συντάσσεται εγγράφως. Δεν απαιτείται να συνταχθεί ιδιοχείρως από τον διαθέτη, και μπορεί να συνταχθεί σε οποιαδήποτε γλώσσα, χειρόγραφα ή άλλως. Ο αρμόδιος δικαστής δύναται να συντάξει διεθνή διαθήκη κατόπιν αιτήματος του διαθέτη. Σε περίπτωση που ο διαθέτης είναι σλοβένος υπήκοος, τα σχετικά καθήκοντα μπορεί να εκτελέσει μέλος του διπλωματικού σώματος ή της προξενικής αρχής του άρθρου 69 ΝΚ (εφεξής: «εξουσιοδοτημένο πρόσωπο»). Ο διαθέτης πρέπει να δηλώσει ενώπιον δύο μαρτύρων και του εξουσιοδοτημένου προσώπου ότι πρόκειται για τη διαθήκη του και ότι ο ίδιος γνωρίζει το περιεχόμενό της, και να υπογράψει τη διαθήκη ενώπιον των εν λόγω προσώπων ή, εάν την έχει ήδη υπογράψει, να αναγνωρίσει και να επιβεβαιώσει την υπογραφή του. Εάν ο διαθέτης δεν είναι σε θέση να υπογράψει τη διαθήκη, οφείλει να δηλώσει στο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο την αιτία. Το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο καταγράφει τη σχετική δήλωση στη διαθήκη. Ο διαθέτης μπορεί επίσης να ζητήσει την υπογραφή της διαθήκης του από άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του. Οι μάρτυρες και το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο θέτουν την υπογραφή τους ενώπιον του διαθέτη σε υστερόγραφο το οποίο αναφέρει ότι υπογράφουν ως μάρτυρες ή ως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (άρθρο 71a ΝΚ). Ο νόμος περί κληρονομίας περιέχει επίσης λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία νομιμοποιούνται ως μάρτυρες διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71b), σχετικά με την υπογραφή και χρονολόγηση της διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71c), τη φύλαξη της διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71č), την ακύρωση διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71d), την επικύρωση διεθνούς διαθήκης (άρθρο 71e), την κήρυξη διεθνούς διαθήκης ως έγκυρης (άρθρο 71f) και την εγκυρότητα ως προς το είδος και τις προϋποθέσεις της υπογραφής (άρθρο 71g ΝΚ).
Προφορική διαθήκη: ο διαθέτης δύναται να συντάξει ενόρκως διαθήκη προφορικά ενώπιον δύο μαρτύρων, μόνον εφόσον δεν είναι σε θέση να συντάξει έγγραφη διαθήκη λόγω έκτακτων περιστάσεων. Η προφορική διαθήκη παύει να ισχύει 30 ημέρες μετά το πέρας των έκτακτων περιστάσεων υπό τις οποίες συντάχθηκε (άρθρο 72 ΝΚ). Ο νόμος περιέχει επιπλέον λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία νομιμοποιούνται ως μάρτυρες προφορικής διαθήκης (άρθρο 73), τα καθήκοντα των μαρτύρων (άρθρο 74), την άκυρη διάθεση δυνάμει προφορικής διαθήκης (άρθρο 75), την προθεσμία προσβολής της διαθήκης (άρθρο 76) και τις αποδείξεις ύπαρξης διαθήκης (άρθρο 77).
Ο νόμος περί συμβολαιογράφων (εφεξής: ΝΣ) προβλέπει επίσης τη συμβολαιογραφική διαθήκη, η οποία είτε συντάσσεται από συμβολαιογράφο υπό τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης την οποία υπαγορεύει ο διαθέτης, είτε έχει συνταχθεί εγγράφως από τον διαθέτη ως διάταξη τελευταίας βούλησης και κατατίθεται σε συμβολαιογράφο προς επικύρωση. Η συμβολαιογραφική διαθήκη παράγει τα ίδια αποτελέσματα όπως η δικαστική διαθήκη (άρθρο 46 παράγραφος 1 ΝΣ).
Πέραν των ανωτέρω διατυπώσεων, για την εγκυρότητα της διαθήκης απαιτείται ο διαθέτης να έχει νομική ικανότητα σύνταξης διαθήκης. Σύμφωνα με τον ΝΚ, διαθήκη συντάσσεται εγκύρως από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει ικανότητα διάκρισης και έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του (άρθρο 59 παράγραφος 1 ΝΚ). Σε περίπτωση που ο διαθέτης έχει συντάξει τη διαθήκη υπό καθεστώς απειλής, εξαναγκασμού ή απάτης, ή από σφάλμα, η διαθήκη δεν είναι έγκυρη καθώς δεν αντανακλά τα δικαιώματα και την αληθή βούληση του διαθέτη (άρθρο 60 παράγραφος 1 ΝΚ).
β) Συνδιαθήκη: Ο ΝΚ δεν προβλέπει τη δυνατότητα σύνταξης συνδιαθήκης. Συνεπώς, αφού αυτή δεν αποτελεί μία από τις μορφές διαθήκης που προβλέπονται εκ του νόμου, θεωρείται άκυρη σύμφωνα με το άρθρο 62 του ΝΚ. Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία, άκυρη είναι μόνο η διαθήκη στην οποία δύο πρόσωπα, συνήθως σύζυγοι, υποδεικνύουν αλλήλους ως κληρονόμους τους (αυτό πιθανότατα συμβαίνει διότι το συγκεκριμένο είδος διαθήκης προσομοιάζει πολύ στην κληρονομική σύμβαση, η οποία απαγορεύεται σύμφωνα με το άρθρο 103 του ΝΚ), όχι όμως η διαθήκη την οποία συντάσσουν δύο πρόσωπα υπέρ τρίτου προσώπου (βλ. Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (Κληρονομικό Δίκαιο), *Uradni list*, 2009, σ. 127-128).
γ) Κληρονομική σύμβαση: Σύμφωνα με τον ΝΚ, κληρονομική σύμβαση με την οποία ένα πρόσωπο καταλείπει την περιουσία του ή μέρος αυτής στον αντισυμβαλλόμενό του ή σε τρίτο πρόσωπο, είναι άκυρη (άρθρο 103 ΝΚ). Αντίστοιχα, σύμβαση επί προσδοκώμενης διαδοχής ή κληροδοσίας (άρθρο 104 ΝΚ) ή σύμβαση επί του περιεχομένου διαθήκης (άρθρο 105 ΝΚ) είναι επίσης άκυρες σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομίας.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Όχι. Στον νόμο περί κληρονομίας δεν προβλέπεται ειδική επικύρωση της διαθήκης.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι. Οι αναγκαίοι κληρονόμοι δικαιούνται να λάβουν τμήμα της κληρονομίας το οποίο δεν έχει δικαίωμα να διαθέσει ο κληρονομούμενος (άρθρο 26 παράγραφος 1 ΝΚ). Το σχετικό τμήμα της κληρονομίας ονομάζεται «νόμιμη μοίρα». Αναγκαίοι κληρονόμοι είναι: οι κατιόντες, τα υιοθετημένα τέκνα του θανόντος και οι δικοί τους κατιόντες, οι γονείς και ο/η σύζυγος του θανόντος. Δεδομένου ότι οι διατάξεις του ΝΚ που διέπουν τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις, τους περιορισμούς και το καθεστώς των συζύγων ισχύουν εξίσου για τους άνδρες και τις γυναίκες που έχουν μακροχρόνια σχέση χωρίς έχουν συνάψει γάμο, οι εν λόγω διατάξεις επιτρέπουν και σ' αυτούς να είναι αναγκαίοι κληρονόμοι ο ένας του άλλου, αλλά μόνο αν δεν υπάρχουν λόγοι για τους οποίους ο γάμος μεταξύ των δύο θα ήταν άκυρος. Το ίδιο ισχύει και για τους έγγαμους ή μη συντρόφους του ίδιου φύλου (συντρόφους σε καταχωρισμένο ή μη σύμφωνο συμβίωσης δύο ανδρών ή δύο γυναικών). Οι παππούδες, γιαγιάδες, αδελφοί και αδελφές του θανόντος είναι αναγκαίοι κληρονόμοι μόνο αν έχουν μόνιμη ανικανότητα εργασίας και είναι άποροι. Τα ανωτέρω πρόσωπα είναι αναγκαίοι κληρονόμοι αν καλούνται στην κληρονομία για να λάβουν τη νόμιμη μοίρα σύμφωνα με τις τάξεις διαδοχής (άρθρο 25 ΝΚ).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε αυτή την περίπτωση η διαδοχή επέρχεται όπως προβλέπει ο νόμος: την περιουσία του διαθέτη κληρονομούν οι κατιόντες, τα υιοθετημένα τέκνα του και οι δικοί τους κατιόντες, ο/η σύζυγος, οι γονείς, οι θετοί γονείς του διαθέτη και οι συγγενείς τους, οι αδελφοί και αδελφές του διαθέτη και οι κατιόντες τους, και οι

παππούδες και γιαγιάδες του διαθέτη και οι κατιόντες τους. Άνδρας και γυναίκα που διατηρούν μακρόχρονη σχέση χωρίς να έχουν τελέσει γάμο μπορούν να κληρονομήσουν αλλήλους ως σύζυγοι, αλλά μόνο αν ο γάμος τους δεν θα ήταν άκυρος για οποιονδήποτε λόγο. Το ίδιο ισχύει και για τους έγγαμους ή μη συντρόφους του ίδιου φύλου, δηλ. συντρόφους σε καταχωρισμένο ή μη σύμφωνο συμβίωσης δύο ανδρών ή δύο γυναικών [εφεξής: σύμφωνο συμβίωσης (partnerska zveza)]. Τα πρόσωπα αυτά κληρονομούν σύμφωνα με τις τάξεις διαδοχής, κατά τις οποίες οι κληρονόμοι των εγγύτερων τάξεων αποκλείουν τους κληρονόμους των απώτερων τάξεων (άρθρο 10 NK).

Πρώτη τάξη διαδοχής:

Στην πρώτη τάξη καλούνται οι κατιόντες και ο/η σύζυγος του θανόντος, καθώς και ο/η άνευ γάμου σύντροφος ή ο/η σύντροφος σε σύμφωνο συμβίωσης, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία και αποκλείουν όλους τους άλλους κληρονόμους (άρθρο 11 NK).

Με βάση τη διανομή κατά ρίζες (*vstopna pravica*), το μερίδιο κατιόντος ο οποίος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη περιέρχεται στα τέκνα του (εγγονούς του θανόντος) κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που εγγονός δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτόν εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη περιέρχεται στα τέκνα του (δισέγγονους του θανόντος) κατ' ισομοιρία. Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται έως τον τελευταίο κατιόντα του θανόντος (άρθρο 12 NK).

Αν ο/η σύζυγος του θανόντος η ο/η άνευ γάμου σύντροφος ή ο/η σύντροφος σε σύμφωνο συμβίωσης δεν διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για τη διαβίωσή του /της και καλείται με άλλους κληρονόμους της πρώτης τάξης, το δικαστήριο δύναται έπειτα από αίτημα του/της συζύγου ή συντρόφου να διατάξει την περιέλευση σε αυτόν/-ήν μέρους της κληρονομίας το οποίο δικαιούνται κατά τον νόμο οι συγκληρονόμοι του/της. Ο/η σύζυγος ή ο/η άνευ γάμου σύντροφος ή ο/η σύντροφος σε σύμφωνο συμβίωσης μπορεί να ζητήσει αύξηση του κληρονομικού του/της μεριδίου εις βάρος ενός ή όλων των συγκληρονόμων του/της. Το δικαστήριο δύναται να διατάξει την περιέλευση ολόκληρης της κληρονομίας στον/στην σύζυγο/σύντροφο, αν η αξία της κληρονομίας είναι τόσο μικρή ώστε ο/η σύζυγος/σύντροφος θα είχε πρόβλημα διαβίωσης σε περίπτωση διανομής της (άρθρο 13 παράγραφος 1 NK).

Αν άλλοι κληρονόμοι της πρώτης τάξης δεν διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για τη διαβίωσή τους και εφόσον καλούνται με τον/την σύζυγο ή τον/την άνευ γάμου σύντροφο ή σύντροφο σε σύμφωνο συμβίωσης του θανόντος, το δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματός τους, να διατάξει την περιέλευση σε αυτούς μέρους της κληρονομίας το οποίο δικαιούται κατά τον νόμο ο/η σύζυγος/σύντροφος. Όλοι ή μεμονωμένοι συγκληρονόμοι δύνανται να ζητήσουν την αύξηση του κληρονομικού τους μεριδίου εις βάρος του/της συζύγου/συντρόφου του θανόντος (άρθρο 13 παράγραφος 2 NK).

Μεμονωμένοι συγκληρονόμοι οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για τη διαβίωσή τους, μπορούν επίσης να ζητήσουν αύξηση του κληρονομικού τους μεριδίου εις βάρος άλλων συγκληρονόμων (άρθρο 13 παράγραφος 3 NK).

Το δικαστήριο δύναται να διατάξει την περιέλευση ολόκληρης της κληρονομίας σε όλους ή σε μεμονωμένους συγκληρονόμους, εφόσον η αξία της κληρονομίας είναι τόσο μικρή ώστε θα είχαν πρόβλημα διαβίωσης σε περίπτωση διανομής της (άρθρο 13 παράγραφος 4 NK).

Κατά την κρίση του αιτήματος αύξησης ή μείωσης των κληρονομικών μεριδίων το δικαστήριο λαμβάνει δεόντως υπόψη όλες τις παραμέτρους της υπόθεσης, ιδίως την οικονομική κατάσταση των συγκληρονόμων και τη δυνατότητά τους να ασκούν αμειβόμενη απασχόληση, καθώς και την αξία της κληρονομίας (άρθρο 13 παράγραφος 5 NK).

Δεύτερη τάξη διαδοχής:

Στη δεύτερη τάξη διαδοχής καλούνται οι γονείς και ο/η σύζυγος ή άνευ γάμου σύντροφος ή σύντροφος σε σύμφωνο συμβίωσης του θανόντος, εφόσον δεν υπάρχουν κατιόντες εν ζωή. Οι γονείς του θανόντος κληρονομούν το ήμισυ της κληρονομίας, ο/η δε σύζυγος/σύντροφος το υπόλοιπο ήμισυ. Αν δεν υπάρχει εν ζωή σύζυγος/σύντροφος, κληρονομούν οι γονείς του θανόντος κατ' ισομοιρία το σύνολο της κληρονομίας (άρθρο 14 NK).

Εάν ένας γονέας του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτόν εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη με βάση τη διανομή κατά ρίζες περιέρχεται στα τέκνα του εν λόγω γονέα (αδελφούς και αδελφές του θανόντος), στους εγγονούς, δισέγγονους και απώτερους κατιόντες του, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή μεταξύ τέκνων και λοιπών κατιόντων (άρθρο 15 παράγραφος 1).

Εάν αμφότεροι οι γονείς του θανόντος δεν βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του, το μερίδιό που θα περιερχόταν σε αυτούς εάν βρίσκονταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος περιέρχεται στους κατιόντες τους: το μερίδιο του πατέρα περιέρχεται στους κατιόντες του και αντίστοιχα το μερίδιο της μητέρας στους δικούς της κατιόντες. Σε κάθε περίπτωση, οι ετεροθαλείς αδελφοί και αδελφές του θανόντος από την πλευρά του πατέρα του κληρονομούν κατ' ισομοιρία το μερίδιο του πατέρα, και αντίστοιχα οι ετεροθαλείς αδελφοί και αδελφές από την πλευρά της μητέρας κληρονομούν κατ' ισομοιρία το μερίδιο της μητέρας, ενώ οι αδελφοί και αδελφές του διαθέτη κληρονομούν το μερίδιο του πατέρα κατ' ισομοιρία με τους ετεροθαλείς αδελφούς και αδελφές από τον πατέρα και τους ετεροθαλείς αδελφούς και αδελφές από τη μητέρα (άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 NK).

Εάν κάποιος γονέας του θανόντος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος και εφόσον δεν έχει κατιόντες, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτόν εάν βρισκόταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος περιέρχεται στον άλλο γονέα. Εάν δεν βρίσκεται εν ζωή ούτε ο άλλος γονέας, οι κατιόντες του κληρονομούν το μερίδιο το οποίο θα κληρονομούσε ο ένας ή ο άλλος γονέας (άρθρο 15 NK). Εάν αμφότεροι οι γονείς έχουν προαποβιώσει του θανόντος και δεν έχουν κατιόντες, ολόκληρη η κληρονομία περιέρχεται στον επιζώντα σύζυγο ή άνευ γάμου σύντροφο ή σύντροφο σε σύμφωνο συμβίωσης του θανόντος (άρθρο 16 και 17 NK).

Τρίτη τάξη διαδοχής:

Αν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της πρώτης ή δεύτερης τάξης, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της τρίτης τάξης.

Στην τρίτη τάξη διαδοχής καλούνται οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, εφόσον δεν βρίσκονται στη ζωή ο/η σύζυγος ή ο/η άνευ γάμου σύντροφος ή ο /η σύντροφος σε σύμφωνο συμβίωσης και οι κατιόντες ή οι γονείς του θανόντος και αυτοί δεν έχουν κατιόντες. Το ήμισυ της κληρονομίας περιέρχεται στον παππού και τη γιαγιά από την πλευρά του πατέρα του θανόντος και το υπόλοιπο ήμισυ στον παππού και τη γιαγιά από την πλευρά της μητέρας (άρθρο 18 NK).

Ο παππούς και η γιαγιά της ίδιας ρίζας κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Εάν οι ανιόντες του θανόντος από τη μία ρίζα δεν βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτούς εάν βρίσκονταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη περιέρχεται στα τέκνα, στους εγγονούς και στους απώτερους κατιόντες τους, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδοχή μεταξύ τέκνων και λοιπών κατιόντων. Ως προς τους λοιπούς κληρονόμους, οι κανόνες που διέπουν τη διαδοχή των γονέων και των κατιόντων των γονέων του θανόντος (άρθρο 19 NK) ισχύουν και για το δικαίωμα διαδοχής του παππού και της γιαγιάς από τη μία ρίζα και των κατιόντων τους.

Εάν ο παππούς και η γιαγιά του θανόντος από τη μία ρίζα δεν βρίσκονται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη και δεν έχουν κατιόντες, το μερίδιο που θα περιερχόταν σε αυτούς εάν βρίσκονταν εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος περιέρχεται στον παππού και τη γιαγιά της άλλης ρίζας και στα τέκνα, στους εγγονούς και στους απώτερους κατιόντες τους, σύμφωνα με το άρθρο 19 του NK (άρθρο 20 NK).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Οι κληρονομικές διαφορές δικάζονται από τα δικαστήρια της Δημοκρατίας της Σλοβενίας. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο είναι το τοπικό δικαστήριο (*okrajno sodišče).*

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Το δικαστήριο στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το δικαστήριο στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Το δικαστήριο στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Σε περίπτωση θανάτου ή κήρυξης φυσικού προσώπου ως θανόντος, το αρμόδιο για την καταχώριση του θανάτου ληξιαρχείο διαβιβάζει το πιστοποιητικό θανάτου στο δικαστήριο θεμάτων κληρονομίας εντός 30 ημερών (άρθρο 179 παράγραφος 1 ΝΚ).

Το δικαστήριο επισπεύδει την κληρονομική διαδικασία αυτεπαγγέλτως μετά την παραλαβή του πιστοποιητικού θανάτου.

Εάν, σύμφωνα με το πιστοποιητικό θανάτου, ο κληρονομούμενος δεν διαθέτει περιουσία, το δικαστήριο θεμάτων κληρονομίας δεν επισπεύδει κληρονομική διαδικασία. Το ίδιο ισχύει εάν ο θανών διέθετε μόνο κινητή περιουσία και δεν υποβληθεί αίτημα επίσπευσης της κληρονομικής διαδικασίας από κάποιον κληρονόμο (άρθρο 203 παράγραφοι 1 και 2 ΝΚ). Σε κάθε άλλη περίπτωση, το δικαστήριο διατάσσει την επίσπευση της κληρονομικής διαδικασίας. Κατά την εν λόγω διαδικασία το δικαστήριο ορίζει τους κληρονόμους του θανόντος, τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν την κληρονομία και τα στοιχεία της κληρονομίας τα οποία δεν μεταβιβάζονται στους κληρονόμους, κληροδόχους ή άλλα πρόσωπα (άρθρο 162 ΝΚ).

Η κληρονομική διαδικασία είναι από τη φύση της εκούσια (όχι κατ' αντιμωλία) διαδικασία. Σε περίπτωση που οποιοδήποτε γεγονός επί του οποίου θεμελιώνονται τα δικαιώματα των κληρονόμων αμφισβητείται μεταξύ των μερών, το δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία και διατάσσει την έναρξη σχετικής αστικής ή διοικητικής διαδικασίας (άρθρο 210 παράγραφος 1 ΝΚ).

Εφόσον το δικαστήριο ορίσει τα πρόσωπα τα οποία θεμελιώνουν κληρονομικό δικαίωμα, κηρύσσει τα πρόσωπα αυτά κληρονόμους δυνάμει απόφασης επί διαδοχής (άρθρο 214 παράγραφος 1 ΝΚ). Η σχετική απόφαση επιδίδεται σε όλους τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και στα πρόσωπα τα οποία έχουν ασκήσει αξιώσεις κατά της κληρονομίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδικασίας (άρθρο 215 παράγραφος 1 ΝΚ).

Το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή των αναγκαίων ενεργειών μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο μετά την τελεσιδικία της απόφασης.

Οποιοσδήποτε κληρονόμος δύναται να ζητήσει τη διανομή της κληρονομίας οποτεδήποτε, όχι όμως σε ακατάλληλο χρόνο. Το σχετικό δικαίωμα δεν υπόκειται σε παραγραφή. Συμφωνία με την οποία κληρονόμος παραιτείται του δικαιώματος διανομής της κληρονομίας είναι άκυρη, όπως είναι και οποιαδήποτε διάταξη διαθήκης η οποία αποκλείει ή περιορίζει τη σχετική διανομή (άρθρο 144 ΝΚ). Ο νόμος περί κληρονομίας δεν περιέχει διατάξεις σχετικά με τον τρόπο διανομής της κληρονομίας. Το θέμα αυτό διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Εμπράγματου Δικαίου (ΚΕΔ- Stvarnopravni zakonik) που αφορούν τη διανομή της κοινής περιουσίας. Αυτό σημαίνει ότι η κληρονομία αποτελεί κοινή περιουσία των συγκληρονόμων. Οι συγκληρονόμοι μπορούν να ορίσουν με συμφωνία τον τρόπο διανομής της κληρονομίας. Σε περίπτωση που αδυνατούν να συμφωνήσουν, το δικαστήριο ορίζει τον τρόπο διανομής κατά την εκούσια διαδικασία. Εάν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας όλοι οι κληρονόμοι ζητήσουν τη διανομή της κληρονομίας και συμφωνήσουν όσον αφορά τον τρόπο διανομής , το δικαστήριο στην απόφασή του παραπέμπει στη σχετική συμφωνία (άρθρο 214 παράγραφος 3 ΝΚ).

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ο νόμος περί κληρονομίας προβλέπει ότι η κληρονομία περιέρχεται στους κληρονόμους του θανόντος δυνάμει του ιδίου νόμου (αυτοδικαίως) κατά τον χρόνο του θανάτου (άρθρο 132 ΝΚ). Η απόφαση με την οποία το δικαστήριο ορίζει τους κληρονόμους μετά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας είναι συνεπώς μόνο αναγνωριστικής φύσης.

Ο κληροδόχος επίσης αποκτά το κληροδότημα κατά τον χρόνο του θανάτου, εκτός εάν η κληροδοσία υπόκειται σε αιρέσεις ή χρονικούς περιορισμούς. Σε αυτή την περίπτωση, ο κληροδόχος λαμβάνει την κληροδοσία όταν πληρωθεί η αίρεση ή ο χρονικός περιορισμός. Η κτήση του κληροδοτήματος σημαίνει ότι ο κληροδόχος μπορεί να ζητήσει την πλήρωση των όρων της κληροδοσίας. Η περιέλευση της κυριότητας στον κληροδόχο διέπεται από τις γενικές διατάξεις του ΚΕΔ.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι. Ωστόσο, ευθύνονται περιορισμένα. Οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος έως την αξία του κληρονομικού τους μεριδίου. Εφόσον υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτοί ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρο για τα χρέη του θανόντος, δηλ. καθένας έως την αξία του κληρονομικού του μεριδίου, ανεξαρτήτως εάν έχει προηγηθεί η διανομή της κληρονομίας. Όσον αφορά το ποσοστό ευθύνης κάθε κληρονόμου, τα χρέη καλύπτονται κατ' αναλογία προς τα αντίστοιχα μερίδια, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στην διαθήκη (άρθρο 142 ΝΚ).

Κληρονόμος ο οποίος έχει αποποιηθεί το μερίδιό του δεν ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος (άρθρο 142 παράγραφος 2 ΝΚ).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Το δικαστήριο της περιοχής του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου αποφασίζει αν επιτρέπεται η μεταγραφή βάσει εγγράφων που αποδεικνύουν την ύπαρξη νομίμου δικαιώματος κτήσης το οποίο υπόκειται σε μεταγραφή, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.

Η μεταγραφή κληρονομιαίου ακινήτου διενεργείται βάσει τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί της διαδοχής η οποία εκδίδεται στο πλαίσιο κληρονομικής διαδικασίας (άρθρο 40 παράγραφος 1 σημείο 6 του νόμου περί υποθηκοφυλακείων, ZZK-1) Το δικαστήριο της περιοχής του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου διατάσσει τη μεταγραφή δικαιώματος κληρονόμου επί ακινήτου αυτεπαγγέλτως και σύμφωνα με την τελεσίδικη απόφαση επί της διαδοχής.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Δεν υπάρχει νόμιμη υποχρέωση διορισμού διαχειριστή της κληρονομίας.

Κατά κανόνα, έως τη διανομή της κληρονομίας, η διαχείριση και οι πράξεις διάθεσης της κληρονομίας ασκούνται από τους κληρονόμους από κοινού. Η διαχείριση της κληρονομίας ανατίθεται σε ειδικό διαχειριστή με τη συναίνεση των κληρονόμων. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διαχείριση της κληρονομίας, με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου το δικαστήριο ορίζει διαχειριστή για τη διαχείριση της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων ή ορίζει το τμήμα της κληρονομίας το οποίο θα διαχειρίζεται κάθε κληρονόμος (άρθρο 145 ΝΚ).

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει με τη διαθήκη του ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστή(-ές) της διαθήκης (άρθρο 95 παράγραφος 1 ΝΚ). Μεταξύ άλλων, ο εκτελεστής της διαθήκης διαχειρίζεται την κληρονομία (άρθρο 96 παράγραφος 1 ΝΚ).

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει με τη διαθήκη του ένα ή περισσότερα πρόσωπα ως εκτελεστή/-ές της διαθήκης (άρθρο 95 παράγραφος 1 ΝΚ). Εφόσον δεν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης, ο εκτελεστής της διαθήκης είναι υπεύθυνος συγκεκριμένα για τη διαχείριση της κληρονομίας, την εξόφληση των χρεών της και την εκτέλεση τυχόν κληροδοσιών και, κυρίως, για την εκτέλεση της διαθήκης σύμφωνα με τις επιθυμίες του διαθέτη (άρθρο 96 παράγραφος 1 ΝΚ). Εάν δεν έχει διοριστεί εκτελεστής της διαθήκης, οι κληρονόμοι οι οποίοι διαχειρίζονται από κοινού την κληρονομία έως τη διανομή της μπορούν να αναθέσουν τη διαχείριση σε ειδικό διαχειριστή. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διαχείριση της κληρονομίας, με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου το δικαστήριο ορίζει διαχειριστή για τη διαχείριση της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων ή ορίζει το τμήμα της κληρονομίας το οποίο θα διαχειρίζεται κάθε κληρονόμος (άρθρο 145 ΝΚ).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Εφόσον έχει διοριστεί από τον διαθέτη εκτελεστής της διαθήκης, η διαθήκη ορίζει και τα καθήκοντα του τελευταίου.
Εφόσον δεν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης, ισχύουν τα κατωτέρω σύμφωνα με τον νόμο (άρθρο 96 παράγραφος 1 NK):
ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διαχειρίζεται την κληρονομία με τη δέουσα επιμέλεια. Ιδίως, οφείλει να διευθετεί τυχόν ασφαλιστικά θέματα, θέματα απογραφής και εκτίμησης της κληρονομίας (άρθρο 184 NK) και θέματα που αφορούν στη διατήρηση συγκεκριμένων κινητών περιουσιακών στοιχείων (άρθρα 190 και 191 NK).
Ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει να ασκεί τη διαχείριση της κληρονομίας και όταν αυτή περιλαμβάνει τη διάθεση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων.
Κατά την περίοδο εκτέλεσης των καθηκόντων του, ο εκτελεστής της διαθήκης αποκλείει τους κληρονόμους από τις πράξεις διαχείρισης και διάθεσης της κληρονομίας.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να μεριμνά για την εξόφληση των χρεών του διαθέτη και την εκπλήρωση των όρων και προϋποθέσεων (βαρών) των κληροδοσιών.
Ο εκτελεστής της διαθήκης οφείλει να διασφαλίσει την εκτέλεση της διαθήκης σύμφωνα με τις επιθυμίες του διαθέτη (βλ. Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (Κληρονομικό Δίκαιο), *Uradni list* 2009, σ. 170-171).
Εάν έχουν διοριστεί περισσότεροι εκτελεστές της διαθήκης, αυτοί ασκούν τα καθήκοντά τους από κοινού, εφόσον δεν έχει ορίσει άλλως ο διαθέτης (άρθρο 96 παράγραφος 2 NK). Ο εκτελεστής της διαθήκης υποβάλει στο δικαστήριο έκθεση επί των καθηκόντων του και δικαιούται αποζημίωση για τα έξοδα και τις υπηρεσίες του, η οποία καταβάλλεται από το διαθέσιμο τμήμα της κληρονομίας με απόφαση του δικαστηρίου (άρθρο 97 NK).
Εάν δεν έχει διοριστεί εκτελεστής της διαθήκης, οι κληρονόμοι οι οποίοι διαχειρίζονται από κοινού την κληρονομία μέχρι τη διανομή της μπορούν να αναθέσουν τη διαχείριση σε ειδικό διαχειριστή. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη διαχείριση της κληρονομίας, το δικαστήριο ορίζει διαχειριστή με αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου, για τη διαχείριση της κληρονομίας για λογαριασμό των κληρονόμων, ή ορίζει το τμήμα της κληρονομίας το οποίο θα διαχειρίζεται κάθε κληρονόμος (άρθρο 145 NK).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Το δικαστήριο εκδίδει απόφαση επί της διαδοχής, η οποία αφορά την ουσία της υπόθεσης, κατά το πέρας της κληρονομικής διαδικασίας. Στην απόφασή του ορίζει τα στοιχεία της κληρονομίας, τους κληρονόμους και κληροδόχους και όποια άλλα πρόσωπα δικαιούνται μερίδιο της κληρονομίας. Σύμφωνα με τον NK, η απόφαση επί της διαδοχής πρέπει να ορίζει ή να περιέχει τα εξής (άρθρο 214 παράγραφος 2):
όνομα και επώνυμο (καθώς και τυχόν προηγούμενα επώνυμα), πατρώνυμο, επάγγελμα, ημερομηνία γέννησης και εθνικότητα του θανόντος, και, σε περίπτωση θανούσας, το πατρικό της επώνυμο
κατάλογο των ακινήτων της κληρονομίας, με τα σχετικά στοιχεία μεταγραφής, και κατάλογο των κινητών περιουσιακών στοιχείων, με παραπομπή στην απογραφή της κληρονομίας
όνομα, επώνυμο, επάγγελμα και διεύθυνση μόνιμης κατοικίας των κληρονόμων, τη σχέση μεταξύ κάθε κληρονόμου και του θανόντος, κατά πόσο επέρχεται διαδοχή εξ αδιαθέτου ή δυνάμει διαθήκης και, σε περίπτωση περισσοτέρων κληρονόμων, το μερίδιο κάθε κληρονόμου στην κληρονομία
την πληροφορία εάν έχει ανασταλεί η διαδικασία αναγνώρισης κάποιου κληρονόμου
την πληροφορία εάν έχει ανασταλεί το δικαίωμα οποιουδήποτε κληρονόμου λόγω παρέλευσης ή μη παρέλευσης καθορισμένης χρονικής περιόδου ή λόγω μη πλήρωσης κάποιας αίρεσης, ή αν το δικαίωμα κληρονόμου εξαρτάται από διαλυτική αίρεση ή άλλη προϋπόθεση η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως διαλυτική αίρεση, ή περιορίζεται από δικαίωμα επικαρπίας, και εάν ναι, τον δικαιούχο αυτού του δικαιώματος
όνομα, επώνυμο, επάγγελμα και διεύθυνση μόνιμης κατοικίας τυχόν κληροδόχων, δικαιούχων επικαρπίας ή εχόντων άλλα δικαιώματα τα οποία απορρέουν από την κληρονομία, με ακριβή περιγραφή των δικαιωμάτων αυτών.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Σλοβακία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Το δίκαιο της Σλοβακίας δεν επιτρέπει την κατάρτιση κληρονομικής σύμβασης ούτε τη σύνταξη συνδιαθήκης.
Υπάρχουν διάφοροι τρόποι νόμιμης σύνταξης διαθήκης:
1. Η ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή του διαθέτη και ημερομηνία. Διαθήκη η οποία συντάσσεται κατά τα ανωτέρω δεν απαιτείται να φέρει την υπογραφή μαρτύρων.
2. Διαθήκη η οποία συντάσσεται γραπτώς με διαφορετικό τρόπο (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, γραφομηχανής ή από τρίτο πρόσωπο) πρέπει να υπογράφεται ενώπιον δύο μαρτύρων, οι οποίοι την υπογράφουν και πιστοποιούν ότι αυτή αποτελεί τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη. Διαθήκη η οποία συντάσσεται κατά τα ανωτέρω πρέπει να φέρει επίσης την ιδιόχειρη υπογραφή του διαθέτη και ημερομηνία.

3. Συμβολαιογραφική διαθήκη. Ο συμβολαιογράφος είναι υπεύθυνος για την τήρηση των διατάξεων που διέπουν το περιεχόμενο και τη μορφή αυτού του είδους διαθήκης. Η συμβολαιογραφική διαθήκη καταχωρίζεται στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών.
4. Έκτακτη διαθήκη συντάσσεται όταν η κατάσταση της υγείας του διαθέτη δεν είναι καλή ή όταν αυτός δεν βλέπει ή δεν ακούει ή δεν μπορεί να διαβάσει ή να γράψει. Σ' αυτές τις περιπτώσεις η διαθήκη συντάσσεται ενώπιον τριών μαρτύρων. Οι μάρτυρες πιστοποιούν τη διαθήκη υπογράφοντάς την μετά την ακρόαση του περιεχομένου της. Στο έγγραφο προσδιορίζεται το πρόσωπο το οποίο τη συνέταξε και εκείνο το οποίο την ανέγνωσε μεγαλοφώνως, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο διαπιστώθηκε ότι αυτή αποτελεί τη διάταξη τελευταίας βούλησης του διαθέτη.
Ως μάρτυρες νομιμοποιούνται μόνο πρόσωπα τα οποία έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα. Δεν νομιμοποιούνται ως μάρτυρες πρόσωπα τα οποία είναι τυφλά, κωφά ή δεν διαθέτουν ικανότητα ομιλίας, ούτε πρόσωπα που δεν γνωρίζουν τη γλώσσα στην οποία εκφράζεται ο διαθέτης, ούτε οι δικαιούχοι της κληρονομίας.
Προκειμένου η διαθήκη να είναι έγκυρη, πρέπει να αναγράφει την ημέρα, τον μήνα και το έτος σύνταξής της. Εύλογα, σημαντικό τμήμα του περιεχομένου της διαθήκης είναι ο καθορισμός των προσώπων τα οποία θα λάβουν το σύνολο ή αναλογικά μερίδια της κληρονομίας ή συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία (ποιος θα λάβει τι).
Εφόσον η διαθήκη έχει συνταχθεί ιδιοχείρως από τον διαθέτη, συνιστάται αυτός να ενημερώνει τους οικείους του σχετικά με τον τόπο φύλαξης της διαθήκης. Όροι ή αιρέσεις που τυχόν περιέχονται στη διαθήκη δεν έχουν έννομες συνέπειες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Οι συμβολαιογράφοι οφείλουν να καταχωρίζουν αυτεπαγγέλτως τις διαθήκες που συντάσσονται υπό τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών το οποίο τηρείται στο Επιμελητήριο Συμβολαιογράφων. Οι διαθήκες που συντάσσονται σύμφωνα με τα σημεία 1, 2 και 4 ανωτέρω δεν απαιτείται να καταχωρίζονται, όμως με αίτημα του διαθέτη ή άλλου προσώπου μπορούν να κατατεθούν σε συμβολαιογράφο προς φύλαξη. Ο συμβολαιογράφος οφείλει επίσης να καταχωρίζει τη φύλαξη της διαθήκης στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, το άρθρο 479 του νόμου αριθ. 40/1964, δηλαδή του Αστικού Κώδικα (*Občiansky zákonník*), ορίζει τη νόμιμη μοίρα στην κληρονομία και τους δικαιούχους της νόμιμης μοίρας (οι οποίοι καλούνται «αναγκαίοι κληρονόμοι», *neopomenuteľný dedič*): «Οι ανήλικοι κατιόντες λαμβάνουν μερίδιο τουλάχιστον ίσο προς το εξ αδιαθέτου μερίδιό τους, οι δε ενήλικοι κατιόντες μερίδιο τουλάχιστον ίσο με το ήμισυ του εξ αδιαθέτου μεριδίου τους. Αν η διαθήκη αντίκειται στην ανωτέρω διάταξη, το σχετικό τμήμα της διαθήκης είναι άκυρο, εκτός εάν οι αντίστοιχοι κληρονόμοι έχουν εξαιρεθεί από την κληρονομία διά της αποκλήρωσης».

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Η διαδοχή επέρχεται από τον νόμο (εξ αδιαθέτου διαδοχή), με διαθήκη ή και με τους δύο αυτούς τρόπους. Αν ο διαθέτης δεν έχει συντάξει διαθήκη ή υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί στη διαθήκη, επέρχεται η εξ αδιαθέτου διαδοχή με βάση τις τάξεις των κληρονόμων.
1η τάξη
Στην πρώτη τάξη καλούνται τα τέκνα και ο/η σύζυγος του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Αν κάποιο τέκνο δεν κληρονομεί, το μερίδιό του διανέμεται στα τέκνα αυτού κατ' ισομοιρία. Αν ένα ή όλα τα εν λόγω τέκνα δεν κληρονομούν, υποκαθίστανται από τους κατιόντες τους, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία.
Εάν ο κληρονομούμενος δεν είχε κατιόντες ή αυτοί δεν κληρονομούν (π.χ. έχουν όλοι αποποιηθεί την κληρονομία, κανένας δεν έχει κληρονομική ικανότητα, έχουν αποκληρωθεί νομίμως ή δεν λαμβάνονται υπόψη), καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της 2ης τάξης.
2η τάξη
Αν οι κατιόντες του θανόντος δεν κληρονομούν, καλούνται στη δεύτερη τάξη ο/η σύζυγος, οι γονείς του θανόντος και οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο συνοικούσε μαζί του για τουλάχιστον ένα έτος πριν από τον θάνατό του και το οποίο εκ του λόγου αυτού φρόντιζε την κοινή κατοικία ή ήταν εξαρτημένο από τον θανόντα για τη διατροφή του. Οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης κληρονομούν κατ' ισομοιρία ωστόσο, ο/η σύζυγος λαμβάνει πάντοτε τουλάχιστον το ήμισυ της κληρονομίας.
3η τάξη
Αν δεν κληρονομεί ούτε ο/η σύζυγος ούτε οι γονείς του θανόντος, καλούνται στην τρίτη τάξη και κληρονομούν κατ' ισομοιρία οι αδελφοί του θανόντος και οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο συνοικούσε μαζί του για τουλάχιστον ένα έτος πριν από τον θάνατό του και το οποίο εκ του λόγου αυτού φρόντιζε την κοινή κατοικία ή ήταν εξαρτημένο από τον θανόντα για τη διατροφή του. Εάν δεν κληρονομούν οι αδελφοί του θανόντος, αυτοί υποκαθίστανται από τα τέκνα τους, τα οποία κληρονομούν κατ' ισομοιρία.
4η τάξη
Αν δεν υπάρχουν κληρονόμοι της τρίτης τάξης, καλούνται αυτοί της τέταρτης τάξης, δηλαδή οι παππούδες και γιαγιάδες του θανόντος, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία, ενώ αν δεν κληρονομεί κανείς από αυτούς, κληρονομούν τα τέκνα τους κατ' ισομοιρία.
Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομιαία περιουσία περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δημόσιο.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Το πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο θανών διατηρούσε τη μόνιμη κατοικία του κατά τον χρόνο του θανάτου του ή, εάν ο θανών δεν είχε τη μόνιμη κατοικία του στη Σλοβακία, το πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο θανών διέθετε περιουσιακά στοιχεία και, αν δεν υπάρχει πρωτοδικείο σ' αυτή την περιοχή, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου απεβίωσε ο θανών. Το πρωτοδικείο διορίζει συμβολαιογράφο ως αρμόδιο για τη διενέργεια των αναγκαίων πράξεων και για την έκδοση απόφασης επί της υπόθεσης. Οι πράξεις του συμβολαιογράφου έχουν ισχύ δικαστικών πράξεων. Στις αρμοδιότητές του δεν περιλαμβάνονται: η λήψη απόφασης για την κίνηση διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, η υποβολή αίτησης παροχής νομικής συνδρομής στο εξωτερικό, η λήψη απόφασης για την απαλλαγή του συμβολαιογράφου ή του προσωπικού του από τα καθήκοντά του, ούτε η λήψη απόφασης περί ανατροπής της απόφασης που αφορά την κληρονομική διαδοχή, σε περίπτωση που διαπιστωθεί μεταγενέστερα ότι ο θανών είναι ακόμα εν ζωή ή ότι αποσύρθηκε η δήλωση του θανάτου του.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Οι κληρονόμοι δηλώνουν προφορικά ενώπιον του συμβολαιογράφου ότι αποδέχονται ή αποποιούνται την κληρονομία, ή υποβάλλουν έγγραφη σχετική δήλωση στο δικαστήριο κληρονομικών διαφορών εντός ενός μηνός από τον χρόνο κοινοποίησης προς τους ίδιους του δικαιώματος αποδοχής/αποποίησης της κληρονομίας και των συνεπειών της σχετικής δήλωσης.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Το δίκαιο της Σλοβακίας δεν προβλέπει την κληροδοσία.

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν προβλέπεται ειδική δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας. Η διαδικασία είναι ανάλογη με εκείνη της αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομίας, χωρίς ωστόσο να ισχύει η προθεσμία του ενός μηνός.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Το ληξιαρχείο κοινοποιεί στο αρμόδιο πρωτοδικείο τους θανάτους εντός της περιοχής αρμοδιότητάς του. Το δικαστήριο κινεί τη διαδικασία, ενδεχομένως και αυτεπαγγέλτως, εφόσον λάβει γνώση του θανάτου ή της κήρυξης προσώπου ως θανόντος. Καταρχάς, το δικαστήριο διεξάγει έλεγχο στο Κεντρικό Συμβολαιογραφικό Μητρώο Διαθηκών, προκειμένου να διαπιστώσει αν ο θανών είχε συντάξει διαθήκη, πράξη αποκλήρωσης ή πράξη ανάκλησης οποιασδήποτε εξ αυτών, ή δήλωση επιλογής του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές διατάξεις, και εντοπίζει τον συμβολαιογράφο στον οποίο έχει κατατεθεί το σχετικό έγγραφο. Το δικαστήριο διεξάγει προκαταρκτική έρευνα, προκειμένου να εντοπίσει τους κληρονόμους και το ενεργητικό και παθητικό της κληρονομιαίας περιουσίας και λαμβάνει τυχόν επείγοντα μέτρα για τη διασφάλιση της διαδοχής. Δεν απαιτείται η διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας σε σχέση με τη διαδοχή, αν το δικαστήριο επιβεβαιώσει ότι η κληρονομιαία περιουσία περιέρχεται σε έναν μόνο κληρονόμο ή, αυτοδικαίως, στο Δημόσιο.

Εάν δεν αμφισβητηθεί η κληρονομική διαδοχή, ο συμβολαιογράφος, ως εντεταλμένος του δικαστηρίου, εκδίδει απόφαση επί της κληρονομικής διαδοχής, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

η κληρονομιαία περιουσία περιέρχεται σε έναν μόνο κληρονόμο

η κληρονομιαία περιουσία περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δημόσιο

οι κληρονόμοι έχουν καταρτίσει συμφωνία διανομής της κληρονομίας μεταξύ τους οποιοσδήποτε εκ των δανειστών του θανόντος συμμετέχει στην εν λόγω συμφωνία, εφόσον η απαίτηση του δανειστή αποτελεί μέρος του διακανονισμού

οι κληρονόμοι και οι δανειστές του θανόντος έχουν καταρτίσει συμφωνία να παραιτηθούν από τις αξιώσεις τους αν η κληρονομιαία περιουσία είναι υπερχρεωμένη

εάν τα μέρη δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία, ο συμβολαιογράφος πιστοποιεί το μερίδιο κάθε κληρονόμου ή προβαίνει σε διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας αποφασίζοντας τι θα λάβει ο κάθε κληρονόμος

ο συμβολαιογράφος δεν εγκρίνει τη συμφωνία διανομής της κληρονομίας και πιστοποιεί το μερίδιο κάθε κληρονόμου ή προβαίνει σε διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας αποφασίζοντας τι θα λάβει ο κάθε κληρονόμος.

Η οριστική απόφαση επί της κληρονομικής διαδοχής είναι το έγγραφο με το οποίο συντελείται η μεταβίβαση της κυριότητας επί της κληρονομιαίας περιουσίας στους κληρονόμους.

Εάν η έκδοση απόφασης επί των κληρονομικών δικαιωμάτων προϋποθέτει την εξακρίβωση αμφισβητούμενων πραγματικών περιστατικών, και αν δεν επιτευχθεί συμβιβασμός, το δικαστήριο ζητεί από τον κληρονόμο το δικαίωμα του οποίου φαίνεται λιγότερο πιθανό να αναγνωριστεί, να ασκήσει αγωγή για τον προσδιορισμό των αμφισβητούμενων πραγματικών περιστατικών. Περαιτέρω, το δικαστήριο καθορίζει προθεσμία για την άσκηση της αγωγής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός.

Αν η κληρονομία είναι υπερχρεωμένη, οι δε κληρονόμοι και δανειστές του θανόντος δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων για την εξόφληση των χρεών, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας. Με την απόφαση εκκαθάρισης το δικαστήριο διατάσσει τους δανειστές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους εντός ορισμένης προθεσμίας, άλλως εκπίπτουν από τις εν λόγω αξιώσεις.

Το δικαστήριο (ο συμβολαιογράφος ως εντεταλμένος του δικαστηρίου) εκκαθαρίζει την υπερχρεωμένη κληρονομιαία περιουσία διαθέτοντας τα στοιχεία ενεργητικού του κληρονομούμενου σε τιμές αντίστοιχες με εκείνες παρόμοιων περιουσιακών στοιχείων. Κατά την πώληση των περιουσιακών στοιχείων, ο εντεταλμένος του δικαστηρίου ενεργεί για λογαριασμό των μερών ιδίω ονόματι, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τυχόν ευνοϊκότερες προτάσεις των μερών σχετικά με τη ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων. Ο συμβολαιογράφος καταθέτει το προϊόν της εκκαθάρισης σε τραπεζικό λογαριασμό που έχει ανοίξει για τον σκοπό αυτόν. Αν κάποια περιουσιακά στοιχεία δεν διατεθούν, περιέρχονται στο Δημόσιο από τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Η διαδοχή επέρχεται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Η απόφαση του συμβολαιογράφου ή η δικαστική απόφαση επί της κληρονομικής διαδοχής έχει μόνον αναγνωριστική ισχύ όσον αφορά γεγονότα τα οποία συνέβησαν στο παρελθόν. Ωστόσο, η ολική διάθεση της κληρονομιαίας περιουσίας επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει εκδοθεί από τον συμβολαιογράφο οριστική απόφαση επί της κληρονομικής διαδοχής ή σχετική δικαστική απόφαση.

Ο χρόνος θανάτου του κληρονομούμενου πρέπει να αποδεικνύεται με πιστοποιητικό θανάτου, με κοινοποίηση του θανάτου που εκδίδεται από ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών της Σλοβακίας σε περίπτωση θανάτου Σλοβάκου πολίτη στο εξωτερικό, ή με δικαστική απόφαση η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας για την κήρυξη φυσικού προσώπου ως θανόντος στην περίπτωση αφάνειας, όπου ο χρόνος θανάτου προσδιορίζεται με την απόφαση του δικαστηρίου. Τα δικαστήρια της Σλοβακίας είναι αποκλειστικά αρμόδια για την κήρυξη Σλοβάκων πολιτών ως θανόντων. Τα δικαστήρια της Σλοβακίας μπορούν να κηρύξουν αλλοδαπό υπήκοο ως θανόντα, ωστόσο οι έννομες συνέπειες της σχετικής απόφασης ισχύουν μόνο για τους μόνιμους κατοίκους της Σλοβακίας και μόνο για περιουσιακά στοιχεία τα οποία βρίσκονται στη Σλοβακία.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ναι, οι κληρονόμοι ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος και για τα εύλογα έξοδα της κηδείας του θανόντος, μόνο όμως έως την αξία του κληρονομικού τους μεριδίου. Η πληρωμή των χρεών του θανόντος δεν βαρύνει την προσωπική περιουσία των κληρονόμων. Εάν υπάρχουν περισσότεροι του ενός κληρονόμοι, ευθύνονται για τα έξοδα της κηδείας και για τα χρέη ανάλογα με το μερίδιό τους επί του συνόλου της κληρονομιαίας περιουσίας. Σε περίπτωση υπερχρεωμένης κληρονομίας, οι κληρονόμοι μπορούν να συμφωνήσουν με τους δανειστές την εκχώρηση της περιουσίας για την εξόφληση των χρεών. Η συμφωνία αυτή επικυρώνεται από το δικαστήριο, εφόσον δεν αντίκειται στον νόμο ή στα χρηστά ήθη.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Αρμόδια για τη μεταγραφή ακινήτου στο κτηματολόγιο είναι η τοπική αρχή της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το ακίνητο. Η τοπική αρχή διενεργεί τη μεταγραφή αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης του κυρίου ή άλλου εξουσιοδοτημένου προσώπου. Η αίτηση μεταγραφής υποβάλλεται εγγράφως και περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα εξής στοιχεία:

α) όνομα (εταιρική επωνυμία) και διεύθυνση μόνιμης κατοικίας (καταστατική έδρα) του αιτούντος

β) την τοπική αρχή στην οποία απευθύνεται η αίτηση

γ) δημόσιο έγγραφο ή άλλο έγγραφο που πιστοποιεί το δικαίωμα επί του ακινήτου

δ) κατάλογο συνημμένων. Τα έγγραφα που επισυνάπτονται στην αίτηση μεταγραφής είναι:

i) δημόσιο έγγραφο ή άλλο έγγραφο που πιστοποιεί το δικαίωμα επί του ακινήτου αν πρόκειται για τη μεταγραφή εμπράγματου βάρους που έχει συσταθεί εκ του νόμου, δεν απαιτείται να επισυναφθεί το έγγραφο που πιστοποιεί την απαίτηση

ii) τα αναγνωριστικά στοιχεία του οικοπέδου, αν το δικαίωμα επί του ακινήτου δεν αναγράφεται στον τίτλο

iii) άλλα έγγραφα με αποδεικτική ισχύ για τους σκοπούς της διαδικασίας.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός. Ωστόσο, εάν καταστεί αναγκαίο για λόγους γενικού ή μείζονος συμφέροντος των μερών, το δικαστήριο λαμβάνει αυτεπαγγέλτως επείγοντα μέτρα για τη διασφάλιση της κληρονομιαίας περιουσίας και μπορεί να διορίσει διαχειριστή. Κατά κανόνα διορίζεται διαχειριστής ένας κληρονόμος ή άλλο οικείο πρόσωπο του θανόντος, ή και ένας συμβολαιογράφος –εξαιρουμένου του συμβολαιογράφου που έχει διοριστεί από το δικαστήριο ως αρμόδιος για τη διεξαγωγή της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής.
Ο διαχειριστής που διορίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Σλοβακίας διαφέρει από εκείνον που προβλέπεται στο κοινό δίκαιο.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Η εκτέλεση της διαθήκης ανατίθεται στον συμβολαιογράφο που έχει διοριστεί από το δικαστήριο ως αρμόδιος για τη διεξαγωγή της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής. Οι κληρονόμοι διαχειρίζονται την περιουσία την οποία έχουν κληρονομήσει, όμως, έως ότου περατωθεί η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, απαιτείται έγκριση του δικαστηρίου για τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας, καθώς και για λοιπές ενέργειες οι οποίες δεν εμπίπτουν στην καθημερινή διαχείριση της περιουσίας.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, ο διαχειριστής προβαίνει σε κάθε ενέργεια η οποία απαιτείται για τη διατήρηση της κληρονομιαίας περιουσίας εντός των ορίων που τίθενται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο ορίζει το εύρος της εξουσιοδότησης την οποία παρέχει προκειμένου ο διαχειριστής να διατηρήσει την αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν την κληρονομιαία περιουσία. Ο διαχειριστής ευθύνεται για κάθε ζημία την οποία προκαλεί λόγω παράβασης των καθηκόντων του, όπως αυτά ορίζονται από τον νόμο ή από το δικαστήριο. Μετά το πέρας της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, ο διαχειριστής υποβάλλει τελική έκθεση στους κληρονόμους, το δε δικαστήριο ορίζει την αμοιβή και τα έξοδα που είναι καταβλητέα από τους κληρονόμους στους οποίους περιέρχεται η κληρονομία.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Μετά το πέρας της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, ο συμβολαιογράφος εκδίδει απόφαση επί της κληρονομικής διαδοχής, η οποία έχει την ισχύ δικαστικής απόφασης. Σε αυτήν αναγράφονται τα ονόματα των κληρονόμων και ορίζονται τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιέρχονται στους κληρονόμους και τα αντίστοιχα μερίδια.
Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε κληρονόμου, ο συμβολαιογράφος μπορεί να εκδώσει πιστοποιητικό ομάδας κληρονόμων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής. Το σχετικό έγγραφο πιστοποιεί «γεγονότα τα οποία είναι γνωστά από τον φάκελο» και αποτελεί δημόσιο έγγραφο το οποίο εκδίδεται από τον συμβολαιογράφο που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση της κληρονομικής διαδικασίας, κυρίως προς απόδειξη της κληρονομικής ιδιότητας των κληρονόμων ή άλλων δικαιούχων οι οποίοι αποκτούν δικαιώματα του κληρονομούμενου (π.χ. δικαίωμα λήψης ασφαλιστικής αποζημίωσης, δικαιώματα μέλους, δικονομική θέση σε εκκρεμείς δικαστικές διαδικασίες κ.λπ.).

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 03/01/2022
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Φινλανδία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Τα κληρονομικά ζητήματα διέπονται από τις διατάξεις του Κληρονομικού Κώδικα (40/1965). Ο μόνος τρόπος να προβλεφθεί η τύχη της κληρονομιαίας περιουσίας μετά τον θάνατο είναι να καταρτιστεί διαθήκη. Η διαθήκη συντάσσεται εγγράφως ενώπιον δύο μαρτύρων. Ο διαθέτης υπογράφει τη διαθήκη κατά τον χρόνο σύνταξής της ή αναγνωρίζει προηγούμενη υπογραφή του επ' αυτής. Οι μάρτυρες υποχρεούνται να βεβαιώσουν τη σύνταξη διαθήκης θέτοντας την υπογραφή τους αφότου αυτή υπογραφεί από τον διαθέτη ή αφότου ο διαθέτης αναγνωρίσει την υπογραφή του επ' αυτής. Προφορική διαθήκη είναι επίσης δεσμευτική σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις.
Επιτρέπεται επίσης η σύνταξη αμοιβαίας διαθήκης, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις καταρτίζεται μεταξύ συζύγων για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας μεταξύ τους. Η αμοιβαία διαθήκη υπόκειται στις τυπικές διατυπώσεις που ισχύουν για τους υπόλοιπους τύπους διαθήκης. Οι κανόνες που ισχύουν για την αμοιβαία διαθήκη μεταξύ συζύγων ισχύουν και για την αμοιβαία διαθήκη μεταξύ των συντρόφων που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν τηρείται μητρώο διαθηκών από τις αρχές της Φινλανδίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Το δικαίωμα κληροδοσίας περιορίζεται προς όφελος των άμεσων κατιόντων και του/της συζύγου του θανόντος. Οι άμεσοι κατιόντες και τα υιοθετημένα τέκνα, καθώς και οι δικοί τους άμεσοι κατιόντες, δικαιούνται τη νόμιμη μοίρα στην κληρονομία. Η νόμιμη μοίρα αντιστοιχεί στο ήμισυ του μεριδίου της κληρονομιαίας περιουσίας που θα περιέρχετο στα πρόσωπα αυτά κατά την εξ αδιαθέτου διαδοχή.
Ο/η σύζυγος επίσης προστατεύεται στη διαθήκη του προαποβιώσαντος συζύγου. Ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος μπορεί να διατηρήσει την αδιαίρετη περιουσία του θανόντος συζύγου, με την επιφύλαξη αίτησης άμεσου κατιόντος για διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας ή διαθήκης του διαθέτη. Ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος μπορεί, ωστόσο, να διατηρήσει την αδιαίρετη κατοικία την οποία χρησιμοποιούσαν οι σύζυγοι από κοινού, καθώς και την οικοσκευή, εκτός εάν ο /η επιζών/-ώσα σύζυγος κατέχει ακίνητο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Βασικοί νόμιμοι κληρονόμοι είναι οι άμεσοι κατιόντες, καθένας από τους οποίους κληρονομεί κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που κάποιο τέκνο έχει αποβιώσει, υποκαθίσταται στη διαδοχή από τους δικούς του κατιόντες, ενώ όλες οι ρίζες της οικογένειας κληρονομούν κατ' ισομοιρία.
Σε περίπτωση που ο θανών ήταν έγγαμος αλλά δεν υπάρχουν εν ζωή άμεσοι κατιόντες του κατά τον χρόνο θανάτου του, η κληρονομιαία περιουσία περιέρχεται καταρχήν στον/στην επιζώντα/-ώσα σύζυγο. Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι έχουν δικαίωμα στην κληρονομία υπό τους ίδιους όρους με τους συζύγους.
Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου δεν υπάρχουν εν ζωή άμεσοι κατιόντες του και ο ίδιος δεν ήταν έγγαμος, κληρονομείται από τον πατέρα και τη μητέρα του κατ' ισομοιρία. Εάν ο πατέρας ή η μητέρα του θανόντος έχει αποβιώσει, το μερίδιό του/της διανέμεται στους αδελφούς και αδελφές του θανόντος. Σε περίπτωση που κάποιος αδελφός ή αδελφή έχει αποβιώσει, υποκαθίσταται στη διαδοχή από τους δικούς του κατιόντες, ενώ όλες οι ρίζες της οικογένειας κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Εάν δεν υπάρχουν αδελφοί ή αδελφές ή κατιόντες αυτών, αλλά βρίσκεται στη ζωή ο πατέρας ή η μητέρα του κληρονομουμένου, αυτός/-ή λαμβάνει όλη την κληρονομία.
Σε περίπτωση που κανένα από τα ανωτέρω πρόσωπα δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου, η κληρονομία περιέρχεται στους γονείς του πατέρα και της μητέρας του κληρονομουμένου. Σε περίπτωση που ο παππούς ή η γιαγιά του κληρονομουμένου από την πλευρά του πατέρα ή της μητέρας του έχει αποβιώσει, το μερίδιό του/της περιέρχεται στα τέκνα του/της. Τα εξαδέλφια δεν έχουν κληρονομικό δικαίωμα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Αρμόδιες για θέματα που αφορούν τη διαχείριση της κληρονομίας είναι διάφορες αρχές. Η απογραφή της κληρονομίας (*perukirja*), που συνίσταται σε κατάλογο με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας, πρέπει να διαβιβάζεται στη φορολογική αρχή της περιοχής όπου διέμενε ο κληρονομούμενος εντός ενός μήνα από την κατάρτισή της. Επίσης, μπορεί να ζητηθεί η επικύρωση του καταλόγου των προσώπων τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της κληρονομίας από την υπηρεσία δεδομένων ψηφιακών και δημογραφικών υπηρεσιών ή, στην περιφέρεια των νήσων Åland, από την κρατική υπηρεσία των νήσων Åland. Το Δημόσιο Ταμείο είναι η κεντρική υπηρεσία η οποία είναι αρμόδια για θέματα που αφορούν κτήση περιουσίας από το Δημόσιο. Το περιφερειακό δικαστήριο (*käräjäoikeus*) της περιοχής όπου διέμενε ο κληρονομούμενος είναι αρμόδιο για κάθε υπόθεση που αφορά την κληρονομία.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Αποδοχή της κληρονομίας μπορεί να γίνει με ανάληψη της ευθύνης της κληρονομιαίας περιουσίας. Οι κληρονόμοι μπορεί επίσης να καταρτίσουν χωριστή δήλωση αποδοχής της κληρονομίας. Σε περίπτωση που η κληρονομία έχει διαιρεθεί, η δήλωση αποδοχής πρέπει να απευθύνεται προς τους υπόλοιπους κληρονόμους που έχουν αποδεχθεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που η κληρονομία δεν έχει διανεμηθεί, η δήλωση αποδοχής πρέπει να καταρτίζεται προς τον διαχειριστή της κληρονομίας. Η σχετική δήλωση μπορεί επίσης να προσκομιστεί ενώπιον των δικαστηρίων.
Δεν υπάρχει συγκεκριμένη μορφή για τη δήλωση αποποίησης της κληρονομίας, ωστόσο αυτή πρέπει να καταρτίζεται εγγράφως. Η δήλωση αποποίησης καταρτίζεται από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο δικαιούται να λάβει μερίδιο στην κληρονομία, από τον διαχειριστή της κληρονομίας, τον διανομέα της κληρονομίας, τον εκτελεστή διαθήκης ή από τους κατιόντες οι οποίοι υποκαθιστούν αποβιώσαντες κληρονόμους. Η δήλωση αποποίησης παράγει αποτελέσματα έναντι της κατάσχεσης από πιστωτές εφόσον ο αποποιούμενος κληρονόμος την κοινοποιήσει ως προς την κληρονομία του θανόντος ή υποβάλει τη δήλωση αποποίησης στην υπηρεσία δεδομένων ψηφιακών και δημογραφικών υπηρεσιών ή, στην περιφέρεια των νήσων Åland, στην κρατική υπηρεσία των νήσων Åland προκειμένου αυτή να καταχωριστεί προσηκόντως στα σχετικά μητρώα (κεφ. 4 άρθρο 81 του Κώδικα Εκτέλεσης).

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος τύπος για την κοινοποίηση των προθέσεων των δικαιούχων της διαθήκης. Δήλωση αποδοχής η οποία έχει υποβληθεί στον διαχειριστή ή διανομέα της κληρονομίας θεωρείται ως δήλωση αποδοχής κληροδοσίας, όπως και κάθε άλλη ενέργεια του δικαιούχου σε σχέση με τα υπό κρίση περιουσιακά στοιχεία. Η ενημέρωση των κληρονόμων σχετικά με την κληροδοσία αποτελεί επαρκή ένδειξη ότι ο δικαιούχος προτίθεται να ασκήσει τα δικαιώματά του από τη διαθήκη.
Η δήλωση αποποίησης κληροδοσίας πρέπει να καταρτίζεται εγγράφως. Η δήλωση αποποίησης παράγει έννομα αποτελέσματα κατά της κατάσχεσης από πιστωτές, εφόσον ο δικαιούχος την κοινοποιήσει εγγράφως στους κληρονόμους ή καταθέσει τη δήλωση αποποίησης στην υπηρεσία δεδομένων ψηφιακών και δημογραφικών υπηρεσιών ή, στην περιφέρεια των νήσων Åland, στην κρατική υπηρεσία των νήσων Åland προκειμένου αυτή να καταχωριστεί στα σχετικά μητρώα (κεφ. 4 άρθρο 81 του Κώδικα Εκτέλεσης).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Οι κληρονόμοι οφείλουν να κοινοποιήσουν στον δικαιούχο εκ διαθήκης ότι διεκδικούν τη νόμιμη μοίρα τους με δικαστικό επιμελητή ή με οποιονδήποτε άλλο επαληθεύσιμο τρόπο, εντός έξι μηνών από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβαν γνώση της κληροδοσίας. Διεκδίκηση της νόμιμης μοίρας συνιστά και η σχετική δημοσίευση σε επίσημη εφημερίδα η οποία εκδίδεται εντός της ανωτέρω περιόδου, εάν η σχετική αξίωση δεν έχει κοινοποιηθεί στον δικαιούχο λόγω του ότι θεωρήθηκε ότι απέφευγε να του επιδοθεί το σχετικό έγγραφο ή σε περίπτωση που αυτός είναι αγνώστου διαμονής.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι φινλανδικές αρχές δεν κινούν κληρονομική διαδικασία αυτεπαγγέλτως. Μετά τον θάνατο ενός προσώπου καταρτίζεται καταρχάς απογραφή της κληρονομίας. Η απογραφή της κληρονομίας είναι έγγραφο με το οποίο αποσαφηνίζεται η κατάσταση της κληρονομιαίας περιουσίας. Με άλλα λόγια, πρόκειται για κατάλογο των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας. Τα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της περιουσίας του θανόντος αναγράφονται στο έγγραφο της απογραφής, μαζί με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του επιζώντος συζύγου και τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κοινής συζυγικής περιουσίας. Η απογραφή της κληρονομίας πρέπει να γίνει εντός τριών μηνών από τον θάνατο του κληρονομούμενου, αλλά η σχετική προθεσμία μπορεί να παραταθεί από τις φορολογικές αρχές εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.
Την υποχρέωση της απογραφής της κληρονομίας φέρει ο κληρονόμος που έχει αναλάβει την ευθύνη της κληρονομίας και είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας ή, κατά περίπτωση, ο διαχειριστής της κληρονομίας ή ο εκτελεστής της διαθήκης. Το πρόσωπο αυτό οφείλει να επιλέξει δύο εντολοδόχους για την απογραφή της κληρονομίας. Στο έγγραφο της απογραφής πρέπει να επισυνάπτεται και έκθεση επί του γενεαλογικού δέντρου του θανόντος. Στη Φινλανδία τηρούνται θρησκευτικά και πολιτικά ληξιαρχικά μητρώα, και επίσημα αποσπάσματα αυτών εκδίδονται είτε από την υπηρεσία δεδομένων ψηφιακών και δημογραφικών υπηρεσιών ή, στην περιφέρεια των νήσων Åland, από την κρατική υπηρεσία των νήσων Åland, είτε από την ενορία του θανόντος. Το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας αποστέλλεται στις φινλανδικές φορολογικές αρχές (*Verohallinto*) εντός ενός μήνα από την κατάρτισή του.
Με τον θάνατο του διαθέτη, ο δικαιούχος της διαθήκης την κοινοποιεί στους κληρονόμους με δικαστικό επιμελητή ή με άλλο επαληθεύσιμο τρόπο, παραδίδοντας σε αυτούς ακριβές αντίγραφο της διαθήκης. Κληρονόμος ο οποίος επιθυμεί να προσβάλει τη διαθήκη οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση εντός έξι μηνών από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβε γνώση της διαθήκης.
Η διανομή της κληρονομιαίας περιουσίας μπορεί να αρχίσει μόνον αφότου η κληρονομία έχει εκκαθαριστεί. Η εκκαθάριση της κληρονομίας συνίσταται στην εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας, στην εξόφληση των χρεών του θανόντος και της κληρονομίας και στην ικανοποίηση των

αξιώσεων των τυχόν κληροδόχων. Για τους σκοπούς της εκκαθάρισης της κληρονομίας, τα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της κληρονομίας αναλαμβάνουν από κοινού τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας, εκτός εάν υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τη διαχείριση της κληρονομίας. Εναλλακτικά προς την εν λόγω κοινή διαχείριση, τα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται μερίδιο επί της κληρονομίας μπορούν να αιτηθούν ενώπιον των δικαστηρίων τον διορισμό διαχειριστή της κληρονομίας. Με τον διορισμό του διαχειριστή οι δικαιούχοι δεν έχουν πλέον δικαίωμα να αποφασίζουν για ζητήματα τα οποία αφορούν την κληρονομία. Καθήκον του διαχειριστή της κληρονομίας είναι να εφαρμόζει όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την εκκαθάριση της κληρονομίας. Μετά το πέρας της εκκαθάρισης της κληρονομίας, ο διαχειριστής οφείλει να ενημερώσει σχετικά τους δικαιούχους και να καταρτίσει σχετική έκθεση.

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, κάθε δικαιούχος μπορεί να ζητήσει τη διανομή της κληρονομίας. Εάν ο κληρονομούμενος ήταν έγγαμος ή είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, η περιουσία πρέπει να διαιρεθεί προτού διανεμηθεί στους κληρονόμους. Οι δικαιούχοι μπορούν να συμφωνήσουν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο διανομής της κληρονομίας. Προς τον σκοπό αυτό καταρτίζεται έκθεση διανομής της κληρονομίας, η οποία υπογράφεται από τους δικαιούχους και επικυρώνεται ως αληθής και ακριβής από δύο αμερόληπτους μάρτυρες.

Οι δικαιούχοι δύνανται επίσης να αποταθούν στα δικαστήρια για την έκδοση απόφασης διορισμού διανομέα της κληρονομίας. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν οι δικαιούχοι αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας. Ο διαχειριστής της κληρονομίας ή ο εκτελεστής της διαθήκης εκτελεί καθήκοντα διανομέα της κληρονομίας, εφόσον δεν διατηρεί κληρονομικό δικαίωμα και εφόσον υπάρξει σχετικό αίτημα των δικαιούχων και δεν έχει οριστεί άλλος διανομέας της κληρονομίας.

Ο διανομέας της κληρονομίας ορίζει τον τόπο και χρόνο της διανομής και καλεί, αποδεδειγμένα, τους κληρονόμους να παραστούν σε αυτήν. Ο διανομέας της κληρονομίας οφείλει να διασφαλίσει ότι οι κληρονόμοι συμφωνούν με τη διανομή. Εφόσον υπάρξει σχετική συμφωνία, η κληρονομία κατανέμεται σύμφωνα με αυτή. Εφόσον δεν υπάρξει συμφωνία, ο διανομέας πρέπει να διανείμει την κληρονομία κατά τρόπο ώστε κάθε δικαιούχος να λάβει μερίδιο από τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία τα οποία απαρτίζουν την κληρονομία. Εάν δεν είναι δυνατή η διανομή της κληρονομίας με άλλον τρόπο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κατόπιν πρότασης του διανομέα, την πώληση ορισμένων στοιχείων της κληρονομιαίας περιουσίας από τον διανομέα ή, εφόσον είναι αναγκαίο, την πώληση ολόκληρης της κληρονομιαίας περιουσίας. Ο διανομέας της κληρονομίας καταρτίζει και υπογράφει έκθεση διανομής (*perinnönjakokirja*). Κάθε κληρονόμος μπορεί να αμφισβητήσει τη διανομή με την κίνηση δικαστικής διαδικασίας κατά των λοιπών κληρονόμων εντός έξι μηνών από τη διανομή.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κληρονόμος (*perillinen*) είναι το πρόσωπο που συνδέεται με οικογενειακή ή συζυγική σχέση ή σχέση υιοθεσίας με τον θανόντα, όπως ορίζεται από τον νόμο. Κληροδόχος (*testamentinsaaja*) μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Κληρονόμος ή κληροδόχος μπορεί να είναι μόνον πρόσωπο εν ζωή κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τέκνα τα οποία έχουν συλληφθεί πριν από τον θάνατο του κληρονομούμενου, εφόσον αυτά έχουν γεννηθεί ζωντανά.

Κληρονόμος ή δικαιούχος ο οποίος επιθυμεί να διεκδικήσει τα δικαιώματά του πρέπει να αποδεχτεί την κληρονομία ή να κοινοποιήσει την αξίωσή του στο πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία έχουν αποδεχθεί την κληρονομία. Σε περίπτωση που η κληρονομία δεν έχει διανεμηθεί, η σχετική αξίωση πρέπει να κοινοποιηθεί στο πρόσωπο το οποίο διαχειρίζεται την κληρονομία ή σε δικαστήριο. Ο κληρονόμος ή κληροδόχος θεωρείται ότι έχει αποδεχθεί την κληρονομία εφόσον έχει αναλάβει την ευθύνη της κληρονομιαίας περιουσίας, είτε ατομικά είτε από κοινού με άλλο πρόσωπο, έχει συμμετάσχει στην κατάρτιση της απογραφής της κληρονομίας ή στη διανομή της ή έχει προβεί σε οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες σε σχέση με την κληρονομιαία περιουσία.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι δικαιούχοι δεν ευθύνονται προσωπικά για τα χρέη του θανόντος. Δικαιούχος που είναι υπεύθυνος για την απογραφή της κληρονομιαίας περιουσίας ευθύνεται προσωπικά για τα χρέη του θανόντος μόνον εφόσον δεν υποβάλει εμπρόθεσμα την απογραφή της κληρονομίας.

Τα χρέη του θανόντος και της κληρονομίας εξοφλούνται από το ενεργητικό της κληρονομίας. Οι δικαιούχοι ευθύνονται, ωστόσο, προσωπικά για τα χρέη που ανέλαβαν εξ ονόματος της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Τα έγγραφα τα οποία απαιτούνται για την μεταγραφή ακίνητης περιουσίας ποικίλλουν ανάλογα με το εάν η σχετική περιουσία αποκτήθηκε με εξ αδιαθέτου διαδοχή ή με διαθήκη. Κατά την αίτηση έκδοσης πιστοποιητικού μεταγραφής λόγω εξ αδιαθέτου διαδοχής, η σχετική αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας, την έκθεση διανομής της κληρονομίας, το διάγραμμα γενεαλογικού δέντρου του θανόντος, τυχόν εκθέσεις διαίρεσης της κληρονομίας και τυχόν έγγραφα που αφορούν τη μεταβίβαση της κληρονομιαίας περιουσίας. Ο αιτών πρέπει επίσης να αποδείξει τη νομική ισχύ της διανομής επισυνάπτοντας στην αίτηση είτε έγγραφο αποδοχής υπογεγραμμένο από όλους τους δικαιούχους είτε πιστοποιητικό νομικής ισχύος το οποίο έχει εκδοθεί από το αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του θανόντος.

Κατά την αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού μεταγραφής δυνάμει διαθήκης, η σχετική αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας, το διάγραμμα γενεαλογικού δέντρου του θανόντος, την πρωτότυπη διαθήκη, πιστοποιητικό νομικής ισχύος της διαθήκης, και αποδεικτικά στοιχεία ότι η διαθήκη έχει κοινοποιηθεί σε όλους τους κληρονόμους. Εάν ο κατάλογος των δικαιούχων πρέπει να επικυρωθεί ως αληθής και ακριβής από την υπηρεσία δεδομένων ψηφιακών και δημογραφικών υπηρεσιών ή από την κρατική υπηρεσία των νήσων Åland, δεν απαιτείται να επισυναφθεί στην αίτηση διάγραμμα του γενεαλογικού δέντρου του θανόντος.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Δεν είναι υποχρεωτική η υποβολή αίτησης διορισμού διαχειριστή της κληρονομίας. Εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση, το δικαστήριο υποχρεούται να διορίσει διαχειριστή για να αναλάβει τη διαχείριση της κληρονομίας. Η αίτηση υποβάλλεται από οποιονδήποτε κληρονόμο ή κληροδόχο ή από τον εκτελεστή της διαθήκης. Η κληρονομιαία περιουσία μπορεί επίσης να μεταβιβασθεί στον διαχειριστή κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε πιστωτή της κληρονομίας ή του θανόντος, ή προσώπου το οποίο ευθύνεται για τα χρέη του θανόντος.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Οι δικαιούχοι συνδιαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας, εκτός εάν υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τη διαχείριση της κληρονομίας. Οι δικαιούχοι μπορούν επίσης να συμφωνήσουν τη συνδιαχείριση της κληρονομίας και ότι αυτή θα παραμείνει αδιαίρετη μέχρι νεωτέρας ή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η κληρονομία μπορεί να μεταβιβαστεί στον διαχειριστή της κληρονομίας με απόφαση δικαστηρίου. Σε αυτή την περίπτωση, παύει η συνδιαχείριση από μέρους των δικαιούχων και τα πρόσωπα αυτά παύουν να έχουν δικαίωμα λήψης αποφάσεων για θέματα που αφορούν την κληρονομία, ακόμη και αν οι σχετικές αποφάσεις ληφθούν ομόφωνα.

Ο κληρονομούμενος μπορεί να ορίσει συγκεκριμένο άτομο για τη διαχείριση της κληρονομίας ως εκτελεστή της διαθήκης του. Καθήκον του εκτελεστή διαθήκης είναι να διασφαλίσει την εκκαθάριση της κληρονομίας και την εκτέλεση της διαθήκης. Σε αυτή την περίπτωση, ο εκτελεστής μεριμνά για τα θέματα τα οποία, διαφορετικά, θα τελούσαν υπό την ευθύνη των δικαιούχων ή του διαχειριστή της κληρονομίας. Ο διορισμός εκτελεστή της διαθήκης δεν αποκλείει τον διορισμό διαχειριστή. Εφόσον στη διαθήκη υποδεικνύεται εκτελεστής, αυτός διορίζεται ως διαχειριστής, εκτός αν υπάρχει σοβαρός λόγος για τον μη διορισμό του.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Η συνδιαχείριση της κληρονομίας απαιτεί ομοφωνία εκτός από συγκεκριμένες ειδικές περιπτώσεις. Σε περίπτωση συνδιαχείρισης της κληρονομίας, οι δικαιούχοι εκπροσωπούν την κληρονομία σε συναλλαγές με τρίτους και σε δικαστικές υποθέσεις που αφορούν την κληρονομία. Ωστόσο, σε περίπτωση που επιβάλλεται η λήψη επείγοντος μέτρου, αυτό μπορεί να ληφθεί ακόμη και χωρίς τη συναίνεση όλων των δικαιούχων της κληρονομίας. Επίσης, οι δικαιούχοι της κληρονομίας μπορούν να διορίσουν κάποιον διαχειριστή της κληρονομίας.
Κατά τον διορισμό διαχειριστή της κληρονομίας το δικαστήριο εκδίδει και παραδίδει στον διαχειριστή έγγραφο διορισμού όπου ορίζεται η κληρονομία για την οποία ισχύει ο διορισμός του. Οι εξουσίες του διαχειριστή ισχύουν μόνο για τη συγκεκριμένη κληρονομία. Μετά την μεταβίβαση της κληρονομίας στην αρμοδιότητα του διαχειριστή, αυτός εκπροσωπεί την κληρονομία σε συναλλαγές με τρίτους και σε δικαστικές υποθέσεις που την αφορούν. Καθήκον του διαχειριστή της κληρονομίας είναι να προβεί σε κάθε ενέργεια η οποία απαιτείται για την εκκαθάριση της κληρονομίας. Ο διαχειριστής της κληρονομίας οφείλει να λάβει τη γνώμη των δικαιούχων της κληρονομίας για κάθε θέμα το οποίο τους αφορά. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, ωστόσο, η συναίνεση των δικαιούχων της κληρονομίας δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου από τον διαχειριστή.
Το εύρος των εξουσιών του εκτελεστή διαθήκης κατά την εκκαθάριση της κληρονομίας εξαρτάται από το περιεχόμενο της διαθήκης. Εφόσον δεν ορίζεται άλλως στη διαθήκη, ο εκτελεστής διαθέτει τις ίδιες εξουσίες με τον διαχειριστή της κληρονομίας.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Η απογραφή της κληρονομίας και η έκθεση διανομής της κληρονομίας είναι τα έγγραφα τα οποία εκδίδονται κατά την περάτωση της κληρονομικής διαδικασίας και αποδεικνύουν την κατάσταση και τα δικαιώματα των δικαιούχων.
Το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας πρέπει να ορίζει τους δικαιούχους, τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του θανόντος, τους δικαιούχους και τον/την επιζώντα/-ώσα σύζυγο (ακόμα και αν αυτός/-ή δεν δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας).
Η έκθεση διανομής αποτελεί τη βάση για τη διανομή της κληρονομίας. Δεν αποτελεί ωστόσο εκτελεστό τίτλο υπό την έννοια ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την κίνηση διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης ή ως βάση για τη μεταβίβαση της κυριότητας περιουσιακού στοιχείου. Η επιβολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης προϋποθέτει την έκδοση χωριστής οριστικής δικαστικής απόφασης.
Η έννοια της αποδεικτικής ισχύος των εγγράφων δεν αναγνωρίζεται στο φινλανδικό δίκαιο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/02/2024
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Σουηδία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του έχει δικαίωμα να συντάξει διαθήκη. Η διαθήκη είναι άκυρη εάν ο διαθέτης έπασχε από διανοητική διαταραχή κατά τον χρόνο σύνταξης αυτής. Η διαθήκη είναι έγκυρη εφόσον συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από τον διαθέτη. Επίσης, η διαθήκη πρέπει να συντάσσεται ενώπιον δύο μαρτύρων και να φέρει την υπογραφή τους. Οι μάρτυρες πρέπει να γνωρίζουν ότι πρόκειται για διαθήκη, όχι όμως απαραίτητα και το περιεχόμενό της.
Οι δύο μάρτυρες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, και να μην έχουν την ιδιότητα συζύγου, συμβιούντος συντρόφου, αδελφού ή άμεσου συγγενούς του διαθέτη ούτε οποιαδήποτε συγγένεια με αυτόν. Δεν μπορεί επίσης να είναι μάρτυρας πρόσωπο το οποίο κληρονομεί δυνάμει της διαθήκης καθώς και ο/η σύζυγος, συμβιών(-ούσα) σύντροφος, οποιοσδήποτε άμεσος συγγενής αυτού ή οποιοσδήποτε έχει στενή σχέση με αυτόν.
Ο διαθέτης μπορεί να συντάξει «έκτακτη διαθήκη» (*nödstestamente*) εφόσον κωλύεται να συντάξει διαθήκη κατά τον τρόπο που αναφέρεται ανωτέρω λόγω ασθένειας ή άλλης έκτακτης ανάγκης. Η διαθήκη μπορεί σε αυτήν την περίπτωση να καταρτιστεί προφορικά ενώπιον δύο μαρτύρων ή να συνταχθεί ιδιοχείρως και να υπογραφεί από τον διαθέτη.
Για την ακύρωση διαθήκης, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αγωγή ακύρωσης διαθήκης ενώπιον του δικαστηρίου. Η αγωγή υποβάλλεται εντός έξι μηνών από τη λήψη της διαθήκης.
Η διάθεση της κληρονομίας είναι έγκυρη μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με τις διατάξεις περί διαθηκών. Κληρονομικές συμβάσεις ή λοιπές συμφωνίες για τη μεταβίβαση της κληρονομίας μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου δεν είναι, επομένως, έγκυρες.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν υπάρχουν κανόνες για την καταχώριση των διαθηκών στη Σουηδία.
Προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη και η εκτέλεση της διαθήκης μετά τον θάνατο του διαθέτη, αυτός πρέπει να κοινοποιήσει σε πρόσωπο της εμπιστοσύνης του πού τηρείται η διαθήκη. Είθισται οι διαθήκες να τηρούνται σε δικηγορικά γραφεία ή τράπεζες. Εφόσον δεν είναι δυνατό να ανευρεθεί διαθήκη μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, ακολουθείται η προβλεπόμενη από τον νόμο κληρονομική διαδοχή. Αναδιανομή της κληρονομίας μπορεί να λάβει χώρα εφόσον ανευρεθεί διαθήκη σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Ο χρόνος παραγραφής είναι δέκα έτη.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, εάν ένα πρόσωπο είναι έγγαμο και/ή έχει τέκνα, ισχύουν περιορισμοί στο δικαίωμα διάθεσης της κληρονομίας.

Εάν ο διαθέτης ήταν έγγαμος, ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος έχει δικαίωμα να λάβει περιουσιακά στοιχεία τα οποία, μαζί με το μερίδιο που έλαβε ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος κατά τη διαίρεση της κοινής συζυγικής περιουσίας ή της προσωπικής του/της χωριστής περιουσίας, αντιστοιχούν σε τέσσερις τιμές βάσης, σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 άρθρα 6 και 7 του σουηδικού κώδικα κοινωνικής ασφάλισης. (2014: 44 400 σουηδικές κορόνες (SEK) x 4=177 600 SEK) (ο κανόνας ελάχιστου μεριδίου). Το δικαίωμα αυτό ισχύει στο μέτρο που επαρκεί η αξία της κληρονομίας. Αυτό σημαίνει ότι εάν δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία αντίστοιχης αξίας, ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος κληρονομεί όλη την υπάρχουσα κληρονομία. Διαθήκη η οποία περιορίζει αυτό το δικαίωμα είναι άκυρη ως προς αυτή τη διάταξη.

Τα τέκνα και τα εγγόνια του θανόντος (οι λεγόμενοι *bröstarvingar,* «κληρονόμοι») δικαιούνται ελάχιστη νόμιμη μοίρα επί της κληρονομίας. Η νόμιμη μοίρα (*laglott*) αντιστοιχεί στο ήμισυ της εξ αδιαθέτου μερίδας που προβλέπεται από τον νόμο για τα τέκνα και τα εγγόνια όταν δεν υφίσταται διαθήκη, την οποία τα τέκνα και τα εγγόνια κληρονομούν κατ' ισομοιρία. Διαθήκη η οποία περιορίζει τη νόμιμη μοίρα είναι άκυρη ως προς αυτό. Τέκνα και εγγόνια μπορούν να απαιτήσουν τη νόμιμη μοίρα που τους αναλογεί, με τροποποίηση της διαθήκης εντός έξι μηνών από τη λήψη της.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν δεν ορίζεται ειδική διανομή της κληρονομίας, αυτή διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες κληρονομικής διαδοχής που προβλέπει ο νόμος. Προϋπόθεση για τη θεμελίωση κληρονομικού δικαιώματος είναι ο κληρονόμος να βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του θανόντος. Κληρονομικό δικαίωμα έχουν ακόμη και πρόσωπα τα οποία γεννήθηκαν μετά τον θάνατό του αλλά είχαν συλληφθεί προ του θανάτου του.

Υπάρχουν τρεις τάξεις κληρονόμων σύμφωνα με τον νόμο. Η πρώτη τάξη κληρονόμων περιλαμβάνει τα τέκνα και εγγόνια του θανόντος. Η δεύτερη τάξη περιλαμβάνει τους γονείς και τα αδέλφια του θανόντος, ενώ η τρίτη τάξη τους παππούδες και γιαγιάδες και τα δικά τους τέκνα, δηλαδή τους αδελφούς των γονέων του θανόντος. Κάθε ρίζα κληρονομεί κατ' ισομοιρία. Οι κληρονόμοι της δεύτερης τάξης αποκλείονται από την κληρονομία εφόσον υπάρχουν εν ζωή κληρονόμοι της πρώτης τάξης. Οι κληρονόμοι της τρίτης τάξης καλούνται στην κληρονομία εφόσον δεν υπάρχουν εν ζωή κληρονόμοι της πρώτης ή της δεύτερης τάξης.

Εάν ο κληρονομούμενος ήταν έγγαμος, η κληρονομία περιέρχεται στον/στην επιζώντα(-ώσα) σύζυγο. Μετά τον θάνατο του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου συγκληρονομούν τα τέκνα και τα εγγόνια τους. Εφόσον δεν υπάρχουν τέκνα και εγγόνια, καλούνται στην κληρονομία οι κληρονόμοι της δεύτερης ή τρίτης τάξης. Οι εν λόγω κληρονόμοι έχουν επομένως δευτερεύον κληρονομικό δικαίωμα (*efterarv*) μετά τον θάνατο του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου.

Σε περίπτωση που υπάρχουν τέκνα του θανόντος τα οποία δεν είναι τέκνα του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου, αυτά δικαιούνται να λάβουν τη νόμιμη μοίρα τους μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου.

Εάν δεν υπάρχουν κληρονόμοι, η κληρονομία περιέρχεται στο Ταμείο Κληρονομιών (*den allmänna arvsfonden*).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Η διανομή της κληρονομίας διενεργείται συνήθως χωρίς την παρέμβαση των αρχών. Πραγματοποιείται, αντιθέτως, από τα πρόσωπα που έχουν κληρονομικό δικαίωμα και τους συγκυρίους των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διανομή της μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου. Τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα είναι ο/η επιζών (-ώσα) σύζυγος ή συμβιών σύντροφος, τα τέκνα (κληρονόμοι) και οι καθολικοί διάδοχοι. Τρεις μήνες μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου υποβάλλεται απογραφή της κληρονομίας στη φορολογική υπηρεσία (Skatteverket). Στο έγγραφο απογραφής κληρονομίας παρατίθενται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας. Αναφέρονται επίσης τα πρόσωπα τα οποία έχουν εξουσία εκπροσώπησης της κληρονομίας. Η φορολογική υπηρεσία είναι επίσης αρμόδια να εντοπίσει τους κληρόνομους αγνώστου διαμονής αναρτώντας σχετική ανακοίνωση στην επίσημη εφημερίδα της Σουηδίας («Post- och Inrikes Tidningar»).

Με σχετικό αίτημα οποιουδήποτε κληρονόμου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον διορισμό επίσημου διαχειριστή της κληρονομίας (*boutredningsman*), καθώς και να διορίσει τέτοιον επίσημο διαχειριστή. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν συμφωνούν στη διανομή της κληρονομίας, διορίζεται ειδικός διανομέας της κληρονομίας (*skiftesman*). Το πρόσωπο αυτό μπορεί να προβεί σε αναγκαστική διανομή της κληρονομίας. Ο διανομέας της κληρονομίας διορίζεται από το αρμόδιο τακτικό δικαστήριο.

Το ίδιο δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο για τις κληρονομικές διαφορές.

Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους κληρονόμους είναι ανήλικος ή ανίκανος για δικαιοπραξία, διορίζεται επίτροπος. Ο επίτροπος (*god man*) διορίζεται από τον βασικό κηδεμόνα (*överförmyndaren*).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Δεν απαιτείται ειδική αποδοχή του κληρονομικού δικαιώματος εκ μέρους του κληρονόμου. Ωστόσο, ο κληρονόμος οφείλει να κοινοποιήσει την ύπαρξή του και, εφόσον δικαιούται μερίδιο επί της κληρονομίας, να συνδράμει στη διαχείρισή της.

Πρόσωπο το οποίο κατονομάζεται ως κληρονόμος σε διαθήκη οφείλει, εφόσον επιθυμεί να ασκήσει το σχετικό δικαίωμα, να κοινοποιήσει τη διαθήκη στους νόμιμους κληρονόμους. Αυτό σημαίνει παράδοση θεωρημένου αντιγράφου της διαθήκης στους κληρονόμους, έναντι βεβαίωσης παραλαβής. Μετά την κοινοποίηση της διαθήκης, τυχόν κληρονόμοι οι οποίοι θεωρούν ότι αυτή πρέπει να κηρυχθεί άκυρη ή επιθυμούν την τροποποίησή της προκειμένου να λάβουν τη νόμιμη μοίρα τους ή ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος που επικαλείται τον κανόνα του ελάχιστου μεριδίου, διαθέτουν περιθώριο έξι μηνών για να καταθέσουν στο δικαστήριο αγωγή ακύρωσης.

Τα τέκνα ή εγγόνια του θανόντος μπορούν να παραιτηθούν από το κληρονομικό τους δικαίωμα υπέρ του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου. Η εν λόγω παραίτηση δεν συνιστά αποποίηση της κληρονομίας αντιθέτως, ο κληρονόμος απλώς αναβάλλει το κληρονομικό του δικαίωμα. Ο κληρονόμος θα έχει δευτερεύον κληρονομικό δικαίωμα από την κληρονομία του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου, μετά δε τον θάνατο αυτού(-ής), ο κληρονόμος δικαιούται να λάβει το ελάχιστο μερίδιό του επί της κληρονομίας. Σε περίπτωση που ο κληρονόμος δεν είναι εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του/της επιζώντος(-ώσας) συζύγου, το μερίδιό του περιέρχεται στους δικούς του κληρονόμους.

Κληρονόμος ή κληροδόχος μπορεί να παραιτηθεί του σχετικού του δικαιώματος με απευθείας δήλωση προς τον διαθέτη, δηλαδή πριν από τον χρόνο θανάτου του τελευταίου. Εφόσον δεν ορίζεται άλλως, η εν λόγω παραίτηση ισχύει για τους κληρονόμους του κληρονόμου. Ωστόσο, τα τέκνα ή εγγόνια ή οι κληρονόμοι αυτών διατηρούν πάντοτε το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα.

Σε περίπτωση που κάποιος κληρονόμος ή κληροδόχος παραιτηθεί ή δεν αναλάβει το μερίδιό του, η σουηδική φορολογική υπηρεσία μπορεί να τον διατάξει να ασκήσει το δικαίωμά του εντός έξι μηνών από τη σχετική εντολή. Εάν ο κληρονόμος ή κληροδόχος δεν ασκήσει το δικαίωμά του, εκπίπτει του σχετικού δικαιώματος επί της κληρονομίας. Παραίτηση από κληρονομικό δικαίωμα χωρεί έως τον χρόνο διανομής της κληρονομίας.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Μετά τον θάνατο του διαθέτη, τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα, δηλαδή ο/η επιζών(-ώσα) σύζυγος ή συμβιών(-ούσα) σύντροφος, οι κληρονόμοι και οι καθολικοί κληροδόχοι υποχρεούνται να διαχειρίζονται από κοινού την κληρονομιαία περιουσία. Τα πρόσωπα αυτά έχουν την υποχρέωση να διενεργήσουν απογραφή της κληρονομίας (*bouppteckning*) και να υποβάλουν το σχετικό έγγραφο στη φορολογική υπηρεσία. Εφόσον το ενεργητικό της

κληρονομίας υπερβαίνει το παθητικό, το πλεόνασμα διανέμεται σύμφωνα με τον νόμο ή σύμφωνα με τη διαθήκη. Η κληρονομία διαιρείται δυνάμει εγγράφου διανομής κληρονομίας (*arvskifte*), το οποίο καταρτίζεται από τους κληρονόμους και τους καθολικούς διαδόχους. Η σχετική πράξη πρέπει να καταρτίζεται γραπτώς και να φέρει την υπογραφή όλων των κληρονόμων. Εάν οι κληρονόμοι αδυνατούν να συμφωνήσουν για τη διανομή της κληρονομίας, μπορεί να διοριστεί διανομέας της κληρονομίας (*skiftesman*) και να διεξαχθεί αναγκαστική διανομή. Σε περίπτωση στην οποία η διαθήκη ορίζει εκτελεστή της διαθήκης (*testamentsexekutor*), αυτός είναι υπεύθυνος για τη διανομή.
Εάν ο θανών ήταν έγγαμος ή είχε συμβιούντα(-ούσα) σύντροφο, συνήθως διενεργείται διαίρεση της κοινής περιουσίας του ζεύγους. Η διαίρεση της κοινής περιουσίας λαμβάνει χώρα πριν από τη διανομή της κληρονομίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Το κληρονομικό δικαίωμα αποκτάται από τον κληρονόμο (*arvinge*) διά του νόμου. Προϋπόθεση κτήσης του κληρονομικού δικαιώματος είναι ο κληρονόμος να βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη. Εναλλακτικά, ο κληρονόμος πρέπει να έχει συλληφθεί πριν από τον χρόνο θανάτου και να γεννηθεί μετά από αυτόν. Υπάρχουν τρεις τάξεις κληρονόμων: για περισσότερες πληροφορίες βλέπε ερώτηση 4.
Κληροδόχος (*testamentstagare*) είναι το πρόσωπο το οποίο αποκτά περιουσιακά στοιχεία του κληρονομουμένου δυνάμει έγκυρης διαθήκης. Σε περίπτωση που ο κληροδόχος δεν βρίσκεται εν ζωή κατά τον χρόνο θανάτου του διαθέτη, υποκαθίσταται από τους συγγενείς του, εφόσον αυτοί έχουν κληρονομικό δικαίωμα σύμφωνα με την κληρονομική διαδοχή που προβλέπεται από τον νόμο.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι, οι κληρονόμοι δεν ευθύνονται για τα χρέη του θανόντος. Με τον θάνατο ενός προσώπου, τα περιουσιακά του στοιχεία και χρέη συνιστούν την κληρονομία (*dödsbo*). Η κληρονομία έχει δική της νομική προσωπικότητα και συνεπώς φέρει δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σε περίπτωση που τα χρέη υπερβαίνουν το ενεργητικό της κληρονομίας, αυτή κηρύσσεται σε πτώχευση και δεν λαμβάνει χώρα διανομή της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Κάθε πρόσωπο το οποίο αποκτά δικαιώματα κυριότητας επί ακινήτου υποχρεούται να ζητήσει τη μεταγραφή των ακινήτων στη κτηματολογική υπηρεσία (https://www.lantmateriet.se/), συνήθως εντός τριών μηνών από τον χρόνο κτήσης του ακινήτου. Ο αιτών τη μεταγραφή υποχρεούται να υποβάλει τον τίτλο κτήσης του ακινήτου και κάθε άλλο απαραίτητο έγγραφο το οποίο αποδεικνύει τη νόμιμη κτήση του. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι σε περίπτωση κτήσης διά αγοράς, πρέπει να υποβληθεί, μεταξύ άλλων, το σχετικό πωλητήριο συμβόλαιο. Σε περίπτωση κτήσης διά κληρονομικής διαδοχής, αρκεί καταρχήν σε ορισμένες περιπτώσεις (εφόσον υπάρχει μόνον ένας κληρονόμος) η υποβολή του πρωτότυπου εγγράφου απογραφής της κληρονομίας και επικυρωμένου αντιγράφου. Σε άλλες περιπτώσεις, πρέπει να υποβληθεί το πρωτότυπο έγγραφο διανομής της κληρονομίας και επικυρωμένο αντίγραφο. Ενδέχεται να απαιτούνται και άλλα έγγραφα, όπως για παράδειγμα η συναίνεση του βασικού κηδεμόνα εάν υπάρχει κληρονόμος ο οποίος είναι ανήλικος ή ανίκανος για δικαιοπραξία. Σε ορισμένες περιπτώσεις το αίτημα μεταγραφής μπορεί να συνοδεύεται από διαθήκη η οποία έχει αποκτήσει νομική ισχύ στη θέση του εγγράφου διανομής της κληρονομίας.
Το πρόσωπο το οποίο υπέβαλε τελευταίο αίτηση μεταγραφής τεκμαίρεται ως κύριος του ακινήτου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Είναι υποχρεωτικός ο διορισμός επίσημου διαχειριστή της κληρονομίας σε περίπτωση που υπάρξει σχετικό αίτημα από πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα επί της κληρονομίας. Ο κληροδόχος, δηλαδή πρόσωπο το οποίο αποκτά συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο δυνάμει διαθήκης, έχει επίσης δικαίωμα να ζητήσει τον διορισμό επίσημου διαχειριστή της κληρονομίας. Ο διαχειριστής της κληρονομίας διορίζεται από το αρμόδιο δικαστήριο. Ο διαχειριστής πρέπει να διαθέτει τις γνώσεις που απαιτούνται για τη διαχείριση της κληρονομίας.
Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει στη διαθήκη ότι η διαχείριση της κληρονομίας ανατίθεται σε εκτελεστή διαθήκης αντί των κληρονόμων και καθολικών διαδόχων.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Καταρχάς, είναι τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα, δηλαδή ο/η επιζών (-ώσα) σύζυγος ή συμβιών(-ούσα) σύντροφος, οι κληρονόμοι και οι καθολικοί διάδοχοι. Τα πρόσωπα τα οποία έχουν κληρονομικό δικαίωμα πρέπει να αναγράφονται στο έγγραφο απογραφής της κληρονομίας. Εφόσον έχει διοριστεί επίσημος διαχειριστής της κληρονομίας ή εκτελεστής διαθήκης, αυτός έχει εξουσία εκπροσώπησης της κληρονομίας αντί των κληρονόμων.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Καθήκον του επίσημου διαχειριστή κληρονομίας είναι η καταγραφή του ενεργητικού και του παθητικού της κληρονομίας και η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που την αποτελούν. Πρέπει επίσης να οριστούν οι κληρονόμοι και κληροδόχοι προκειμένου να λάβει χώρα διανομή της κληρονομίας σύμφωνα με την εξ αδιαθέτου νόμιμη κληρονομική διαδοχή ή τη διαθήκη. Ο διαχειριστής της κληρονομίας έχει επομένως εξουσία να υπογράφει όλα τα νομικά έγγραφα τα οποία απαιτούνται προς τον σκοπό αυτό. Τίθενται κάποιοι περιορισμοί στις εξουσίες του διαχειριστή της κληρονομίας, π.χ. για την πώληση ακινήτων ο διαχειριστής πρέπει να λάβει την έγγραφη συναίνεση όλων των συγκυρίων των ακινήτων, ειδάλλως, εφόσον αυτό δεν είναι δυνατό, την άδεια του αρμόδιου πρωτοδικείου.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Τα συνηθέστερα έγγραφα είναι το έγγραφο απογραφής της κληρονομίας και το έγγραφο διανομής της κληρονομίας.
Έγγραφο απογραφής κληρονομίας (*bouppteckning*): Μετά τη διαδικασία απογραφής της κληρονομίας, στην οποία πρέπει να καλούνται όλοι οι κληρονόμοι και κληροδόχοι, καταρτίζεται έγγραφο απογραφής κληρονομίας, το οποίο υποβάλλεται στη φορολογική υπηρεσία. Το εν λόγω έγγραφο αναγράφει, μεταξύ άλλων, τους κληρονόμους και κληροδόχους καθώς και τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κληρονομίας. Το πρόσωπο που έχει καλύτερη γνώση της κληρονομίας, ο υπεύθυνος απογραφής, υποχρεούται να δηλώσει υπεύθυνα ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο έγγραφο της απογραφής είναι ακριβείς. Η ακρίβεια του εγγράφου απογραφής πρέπει να πιστοποιείται από δύο πρόσωπα. Στο έγγραφο απογραφής πρέπει να εσωκλείεται η διαθήκη και τυχόν προγαμιαίο συμβόλαιο. Η σουηδική φορολογική υπηρεσία τηρεί σχετικό μητρώο εγγράφων απογραφής κληρονομίας. Το καταχωρημένο στο μητρώο έγγραφο απογραφής κληρονομίας έχει σημαντική αξία στο αστικό δίκαιο. Το έγγραφο αυτό, είτε καθαυτό είτε από κοινού με το έγγραφο διανομής της κληρονομίας, μπορεί να προσκομιστεί από τα πρόσωπα τα οποία έχουν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα ως απόδειξη δικαιώματος, π.χ. όταν πρέπει να γίνει ανάληψη των χρημάτων από τον τραπεζικό λογαριασμό του θανόντος ή όταν πρέπει να υποβληθεί αίτηση μεταγραφής τίτλου ιδιοκτησίας.
Έγγραφο διανομής της κληρονομίας (*arvsskifte*): Για τη διανομή της κληρονομίας πρέπει να καταρτίζεται σχετικό έγγραφο διανομής της κληρονομίας. Το έγγραφο διανομής της κληρονομίας πρέπει να καταρτίζεται γραπτώς και να φέρει την υπογραφή των κληρονόμων και/ή κληροδόχων. Το εν λόγω έγγραφο έχει σημαντική αξία στο αστικό δίκαιο και μπορεί να προσκομιστεί από τα πρόσωπα τα οποία έχουν νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα ως απόδειξη δικαιώματος. Κατά το σουηδικό δίκαιο, ισχύει η ελεύθερη εκτίμηση των αποδείξεων, δηλαδή δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις περί της αποδεικτικής δύναμης συγκεκριμένου εγγράφου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Αγγλία και Ουαλία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται από τον διαθέτη ή τους διαθέτες. Για τη σύνταξη δεν απαιτείται η παροχή νομικών συμβουλών ούτε η ανάμιξη ασκούντων συναφές προς τη δικαιοσύνη επάγγελμα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν απαιτείται καταχώριση της διαθήκης.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Όχι, αλλά ορισμένα μέλη της οικογένειας και πρόσωπα που συντηρούσε ο κληρονομούμενος μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παροχή διατροφής από την κληρονομιαία περιουσία σύμφωνα με τον Νόμο περί κληρονομίας (Πρόβλεψη για την οικογένεια και τα εξαρτώμενα μέλη) [Inheritance (Provision for Family and Dependants) Act] του 1975.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Έγκυρη διαθήκη έχει ως αποτέλεσμα να περιέλθει η περιουσία του θανόντος με τον θάνατό του στους εκτελεστές της διαθήκης (νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του θανόντος). Δεν έχει ως αποτέλεσμα τη διάθεση της κληρονομιαίας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους.

Εάν ή στον βαθμό που ο κληρονομούμενος δεν άφησε έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής που ορίζονται στον Νόμο περί διαχείρισης κληρονομιαίων περιουσιών (Administration of Estates Act) του 1925 (όπως έχει τροποποιηθεί).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η περιουσία του κληρονομούμενου μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του, οι οποίοι μπορούν να παραλαμβάνουν δηλώσεις αποποίησης ή αποδοχής. Εκείνοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παραχώρηση εκπροσώπησης (παραχώρηση επικύρωσης διαθήκης σε περίπτωση διαδοχής από διαθήκη και έγγραφα διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής). Με την παραχώρηση επικυρώνεται η εξουσία τους να διαχειριστούν την κληρονομιαία περιουσία σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Τυχόν διαφορές σε σχέση με το δικαίωμα διαδοχής ή την παραχώρηση εκπροσώπησης μπορούν να παραπέμπονται στο δικαστήριο. Η δικαστική διαδικασία διέπεται από τους Κανόνες εκούσιας δικαιοδοσίας περί επικύρωσης διαθήκης ή τους Κανόνες πολιτικής δικονομίας.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι είναι υπεύθυνοι για την ταυτοποίηση και τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου στην κληρονομιαία περιουσία, την εξόφληση των χρεών του κληρονομούμενου (συμπεριλαμβανομένου του φόρου κληρονομίας) και τη διανομή της εναπομείνασας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη ή με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει τους δικαιούχους που θα κληρονομήσουν την κληρονομιαία περιουσία συντάσσοντας έγκυρη διαθήκη. Αν δεν υπάρχει έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής. Οι δικαιούχοι κληρονόμοι αποκτούν το δικαίωμα διαδοχής κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου ή, στην περίπτωση δικαιούχων που έχουν καταστεί τέτοιοι λόγω του θανάτου κληρονόμου κατά τη διάρκεια διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας, κατά τον θάνατο του κληρονόμου που είχε μέχρι πρότινος το δικαίωμα διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι. Τα χρέη βαρύνουν την κληρονομιαία περιουσία.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Όπως αναφέρθηκε στην απάντηση της ερώτησης 5, η κληρονομιαία περιουσία μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι μεταβιβάζουν την ακίνητη περιουσία στον δικαιούχο κληρονόμο κατά τη διάρκεια της διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας. Ο δικαιούχος κληρονόμος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία της παραχώρησης εκπροσώπησης και της μεταβίβασης στο κτηματολόγιο σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες του κτηματολογίου.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία και διανέμουν τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η μορφή της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το είδος των περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένα αγαθά ενδέχεται να μεταβιβάζονται με παράδοση της κατοχής. Τα χρηματικά ποσά ενδέχεται να καταβάλλονται με επιταγή. Βλέπε ερώτηση 9 σχετικά με τα οικόπεδα.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 31/08/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Βόρεια Ιρλανδία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάθεση της κληρονομιαίας περιουσίας μπορεί να πραγματοποιηθεί βάσει νομοθετικών κανόνων (αν δεν υπάρχει διαθήκη) ή βάσει διαθήκης. Δεν υπάρχει υποχρέωση κατάρτισης διαθήκης. Ωστόσο, αν συνταχθεί διαθήκη, αυτή μπορεί να συνταχθεί από τον διαθέτη, με ή χωρίς τη βοήθεια επαγγελματία νομικού. Για τη σύνταξη δεν απαιτείται η παροχή νομικών συμβουλών ούτε η ανάμιξη ασκούντων συναφές προς τη δικαιοσύνη επάγγελμα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν απαιτείται καταχώριση της διαθήκης. Ωστόσο, είναι δυνατή, έναντι τέλους, η κατάθεση διαθήκης προς φύλαξη στο Ανώτερο Δικαστήριο (High Court) της Βόρειας Ιρλανδίας.

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου, με τη διαθήκη μεταβιβάζεται η κληρονομιαία περιουσία στους εκτελεστές (νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους) του, δεν γίνεται όμως διάθεση της κληρονομιαίας περιουσίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ναι, μπορεί να υφίστανται περιορισμοί ως προς περιουσιακά στοιχεία. Για παράδειγμα, η μερίδα θανόντος συγκύριου σε εξ αδιαιρέτου ιδιοκτησία περιέρχεται αυτόματα στον/στους επιζώντα/-ες συγκύριους (βάσει του λεγόμενου δικαιώματος επιζώντος).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ή στον βαθμό που ο κληρονομούμενος δεν άφησε έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής που ορίζονται στον Νόμο περί διαχείρισης κληρονομιαίων περιουσιών (Βόρεια Ιρλανδία) [Administration of Estates Act (Northern Ireland)] του 1955 (όπως έχει τροποποιηθεί).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η περιουσία του κληρονομούμενου μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Εκείνοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παραχώρηση εκπροσώπησης (παραχώρηση επικύρωσης διαθήκης σε περίπτωση διαδοχής από διαθήκη και έγγραφα διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής). Με την παραχώρηση επικυρώνεται η εξουσία τους να διαχειριστούν την κληρονομιαία περιουσία σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Τυχόν διαφορές σχετικά με το δικαίωμα διαδοχής ή την παραχώρηση εκπροσώπησης μπορούν να παραπέμπονται στο δικαστήριο. Η δικαστική διαδικασία διέπεται από τους Κανόνες του County Court (NI) του 1981 και τους Κανόνες του Court of Judicature (NI) του 1980.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι είναι υπεύθυνοι για την ταυτοποίηση και τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου στην κληρονομιαία περιουσία, την εξόφληση των χρεών του κληρονομούμενου (συμπεριλαμβανομένου του φόρου κληρονομίας) και τη διανομή της εναπομείνασας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου ή, σε περίπτωση θανάτου των δικαιούχων κληρονόμων κατά τη διάρκεια διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας, κατά τον θάνατο του προσώπου που είχε μέχρι πρότινος το δικαίωμα διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι. Τα χρέη βαρύνουν την κληρονομιαία περιουσία.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι μεταβιβάζουν την ακίνητη περιουσία στον δικαιούχο κληρονόμο κατά τη διάρκεια της διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας. Ο δικαιούχος κληρονόμος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία της παραχώρησης εκπροσώπησης και της μεταβίβασης στο κτηματολόγιο ή στο υποθηκοφυλακείο σύμφωνα με τους Κανόνες του κτηματολογίου (Βόρεια Ιρλανδία) του 1994 ή τους Κανονισμούς μεταγραφής πράξεων στο υποθηκοφυλακείο (Βόρεια Ιρλανδία) του 1997.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία και διανέμουν τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η μορφή της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το είδος των περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένα αγαθά ενδέχεται να μεταβιβάζονται με παράδοση της κατοχής. Τα χρηματικά ποσά ενδέχεται να καταβάλλονται με επιταγή. Βλέπε ερώτηση 9 σχετικά με τα οικόπεδα.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/08/2021
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Σκωτία

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Ο διαθέτης μπορεί να προσπορίσει περιουσιακή ωφέλεια σε άλλους, λόγω θανάτου, με διαθήκη. Οι απαιτήσεις του Νόμου περί γραπτού τύπου (Σκοτία) [Writing (Scotland) Act] του 1995 επιβάλλουν στις διαθήκες που συντάσσονται μετά την 1η Αυγούστου 1995 τον γραπτό τύπο και την υπογραφή τους από τον διαθέτη.

Επίσης, τα πρόσωπα μπορούν να κατέχουν κινητή και ακίνητη περιουσία με την κυριότητα να ανήκει εξ αδιαιρέτου σε αυτά και στον επιζώντα (γνωστό ως ρήτρα κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος).

Τα πρόσωπα μπορούν επίσης να κατέχουν κινητή και ακίνητη περιουσία με τίτλο στο όνομά τους ή ως συγκύριοι με άλλα πρόσωπα, με ρήτρα ειδικής διαδοχής που προβλέπει ότι η ιδιοκτησία ή η εξ αδιαιρέτου μερίδα ενός προσώπου περιέρχεται σε άλλο πρόσωπο λόγω θανάτου.

Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει διαθήκη, ρήτρα κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος ή ρήτρα ειδικής διαδοχής, η περιουσία μεταβιβάζεται σύμφωνα με τον Νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκοτία) [Succession (Scotland) Act] του 1964.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Στη Σκοτία δεν απαιτείται η καταχώρηση διαθήκης.

Ο τίτλος κυριότητας επί ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων με ρήτρα ειδικής διαδοχής ή κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, θα καταχωρείται είτε στο Μητρώο μεταγραφών πράξεων (Register of Sasines) είτε στο Κτηματολόγιο της Σκοτίας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο τίτλος κυριότητας επί κινητής περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων που περιέχουν ρήτρα ειδικής διαδοχής ή κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, θα καταχωρίζεται, για παράδειγμα, στο μητρώο μετόχων μιας εταιρείας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Σύμφωνα με το δίκαιο της Σκοτίας, τέκνο ή επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος είναι δυνατό να εγείρει αξιώσεις νόμιμης μοίρας επί της κληρονομιαίας κινητής περιουσίας κατά τον θάνατο του γονέα/συζύγου/συντρόφου, ακόμα και όταν ο θανών έχει αφήσει διαθήκη. Το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας συνιστά μέτρο προστασίας από την αποκλήρωση. Τα τέκνα έχουν δικαίωμα είτε στο ένα τρίτο της κινητής περιουσίας του κληρονομούμενου (μετρητά, μετοχές κ.α.), εάν υπάρχει επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος είτε στο ήμισυ της κινητής περιουσίας, εάν δεν υπάρχει επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος. Επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος έχει δικαίωμα είτε στο ένα τρίτο της κινητής περιουσίας του κληρονομούμενου (μετρητά, μετοχές κ.α.), εάν υπάρχουν τέκνα, είτε στο ήμισυ της κινητής περιουσίας, εάν δεν υπάρχουν τέκνα.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Η περιουσία θα μεταβιβάζεται σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκοτία) του 1964, με τη σειρά που αναφέρεται ακολούθως.

(α) ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Χηρεύσαντες σύζυγοι ή επιζώντες καταχωρισμένοι σύντροφοι έχουν προηγούμενα δικαιώματα επί της κληρονομιαίας περιουσίας του θανόντος συζύγου ή καταχωρισμένου συντρόφου.

Σε περίπτωση που ο θανών είχε στην κυριότητά του οικία στην οποία ζούσε ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος, ο επιζών δικαιούται την οικία, την οικοσκευή και την επίπλωση αυτής, με την επιφύλαξη ορισμένων ορίων. Ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος μπορεί να εγείρει αξίωση για:
την οικία, εφόσον η αξία της είναι μικρότερη από 473 000 λίρες στερλίνες
την οικοσκευή και την επίπλωση αξίας έως 29 000 λίρες στερλίνες.
Εάν ο θανών άφησε τέκνα ή άλλους κατιόντες, ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος δικαιούται τις πρώτες 50 000 λίρες στερλίνες από την κληρονομιαία περιουσία. Εάν ο θανών δεν άφησε τέκνα ή άλλους κατιόντες, ο επιζών σύζυγος/καταχωρισμένος σύντροφος δικαιούται τις πρώτες 89 000 λίρες στερλίνες από την κληρονομιαία περιουσία.
(β) ΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ)
Σε περίπτωση εναπομείνασας κληρονομιαίας περιουσίας μετά την ικανοποίηση των «προγενέστερων δικαιωμάτων», ο επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος και τα τέκνα έχουν ορισμένα «νόμιμα δικαιώματα» (νόμιμη μοίρα) επί της «κληρονομιαίας κινητής περιουσίας» του θανόντος, όπως περιγράφεται στην απάντηση της ερώτησης 3 ανωτέρω.
(γ) ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
Μετά την ικανοποίηση των προγενέστερων και των νομικών δικαιωμάτων, η υπόλοιπη αδιάθετη κληρονομιαία περιουσία μεταβιβάζεται σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου, με την εξής σειρά:
τα τέκνα
σε περίπτωση επιζώντων γονέων και αδελφών, οι γονείς κληρονομούν το ήμισυ και οι αδελφοί και αδελφές το έτερο ήμισυ
οι αδελφοί και αδελφές, εάν δεν υπάρχουν επιζώντες γονείς
οι γονείς, εάν δεν υπάρχουν επιζώντες αδελφοί και αδελφές
ο επιζών σύζυγος ή καταχωρισμένος σύντροφος
οι θείοι ή οι θείες (από την πλευρά οποιουδήποτε γονέα)
οι παππούδες και οι γιαγιάδες (από την πλευρά οποιουδήποτε γονέα)
οι αδελφοί και οι αδελφές των παππούδων/γιαγιάδων (από την πλευρά οποιουδήποτε γονέα)
άλλοι ανιόντες – πιο μακρινής συγγένειας σε σχέση με τους παππούδες/τις γιαγιάδες
το Στέμμα.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Στις περισσότερες κληρονομιαίες περιουσίες, ο εκτελεστής (είτε κατονομάζεται στη διαθήκη του κληρονομούμενου είτε διορίζεται από το τοπικό δικαστήριο (sheriff court)) είναι απαραίτητο να λάβει «επικύρωση» από το τοπικό δικαστήριο. Η παραχώρηση επικύρωσης είναι ο τίτλος που παρέχεται στον εκτελεστή για να διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία που αναφέρεται στον κατάλογο απογραφής περιουσίας ο οποίος συνοδεύει την αίτηση επικύρωσης και, επίσης, παρέχει στον εκτελεστή την εξουσία να ασχολείται με όλα τα θέματα της κληρονομικής διαδοχής σε σχέση με την εν λόγω κληρονομιαία περιουσία.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Στις περισσότερες κληρονομιαίες περιουσίες είναι απαραίτητο να υπάρχει εκτελεστής για τη διαχείριση της περιουσίας που ορίζεται είτε βάσει διαθήκης είτε από το τοπικό δικαστήριο (εκτελεστής διορισμένος από το δικαστήριο) όταν δεν υπάρχει έγκυρη διαθήκη ή εάν οι εκτελεστές που ορίστηκαν αδυνατούν ή δεν επιθυμούν να αναλάβουν αυτόν τον ρόλο.
Στις περισσότερες κληρονομιαίες περιουσίες, ο/οι εκτελεστής/-ές πρέπει να υποβάλει/-ουν αίτηση στο τοπικό δικαστήριο για επικύρωση.
Ο διορισμένος από το δικαστήριο εκτελεστής υποχρεούται, εκτός εάν η κληρονομιαία περιουσία δεν υπόκειται στη διαδικασία μικρών κληρονομιαίων περιουσιών καθώς και σε λίγες ακόμη άλλες περιπτώσεις, να αποκτήσει ασφαλιστική κάλυψη (bond of caution) πριν από την έναρξη διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας.
Κατά την υποβολή της, η αίτηση επικύρωσης πρέπει να συνοδεύεται από κατάλογο απογραφής που αναφέρει όλα τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας και από τη διαθήκη, εάν υφίσταται.
Το δικαστήριο παραχωρεί επικύρωση όσον αφορά τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας που αναφέρονται στον κατάλογο και που είναι ευθύνη του εκτελεστή να συγκεντρωθούν.
Μόλις συγκεντρωθεί η κληρονομιαία περιουσία, ο εκτελεστής πρέπει στη συνέχεια να εξοφλήσει τυχόν χρέη και να καταβάλει φόρους που οφείλονται, πριν προβεί στη διανομή της περιουσίας σύμφωνα με τη διαθήκη ή τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκοτία) του 1964.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Σε περίπτωση που υπάρχει διαθήκη, θα κατονομάζει τους δικαιούχους ή την κατηγορία δικαιούχων που πρέπει να κληρονομήσουν μέρος ή το σύνολο της κληρονομιαίας περιουσίας, με την επιφύλαξη αξιώσεων νόμιμης μοίρας.
Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, τα δικαιώματα και η σειρά με την οποία οι δικαιούχοι θα κληρονομήσουν την περιουσία ορίζονται στον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκοτία) του 1964.
Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, ο επιζών συμβιών μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο, εντός έξι μηνών από τον θάνατο, για τη χορήγηση ποσού από την κληρονομιαία περιουσία βάσει του Νόμου περί οικογενειακού δικαίου (Σκοτία) [Family Law (Scotland) Act] του 2006.
«Θεμελίωση δικαιώματος» είναι η χρονική στιγμή κατά την οποία ο δικαιούχος αποκτά «δικαίωμα στην περιουσία» όσον αφορά μια κληροδοσία. Σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκοτία) του 1964, η κληρονομιαία περιουσία μεταβιβάζεται στον εκτελεστή για τους σκοπούς της διαχείρισης. Σε αυτό το σημείο, ο δικαιούχος αποκτά ενοχικό δικαίωμα έναντι του εκτελεστή για την παράδοση του αντικειμένου της κληροδοσίας υπέρ του δικαιούχου. Όταν το αντικείμενο της κληροδοσίας παραδίδεται στον δικαιούχο, εκείνος αποκτά «εμπράγματο δικαίωμα».
Η χρονική στιγμή της θεμελίωσης δικαιώματος άπτεται της πρόθεσης του θανόντος, η οποία προσδιορίζεται με αναφορά στη διαθήκη του.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Ο εκτελεστής υποχρεούται να εξοφλήσει όλα τα χρέη που οφείλονται από την κληρονομιαία περιουσία πριν από τη διανομή της στους δικαιούχους. Η κληρονομιαία περιουσία δεν διανέμεται πριν από την παρέλευση έξι μηνών από την ημερομηνία θανάτου, έτσι ώστε να δοθεί χρόνος στους δανειστές να εγείρουν την αξίωσή τους. Εάν ένας δανειστής δεν εγείρει αξίωση εντός έξι μηνών και ο εκτελεστής διανείμει την κληρονομιαία περιουσία, θεωρητικά υπόχρεοι για την εξόφληση οφειλών, στον βαθμό της κληροδοσίας τους, είναι οι δικαιούχοι.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Ο τίτλος κυριότητας επί ακίνητης περιουσίας μπορεί να μεταβιβαστεί σε δικαιούχο μέσω διάταξης τελευταίας βούλησης που πρέπει να καταχωρείται στο κτηματολόγιο της Σκοτίας ή με την επισύναψη υπογεγραμμένου εγγράφου (έκθεμα) στην επικύρωση (ή στο πιστοποιητικό επικύρωσης).
Σε περίπτωση ρήτρας κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, ο τίτλος κυριότητας επί της περιουσίας περιέρχεται αυτόματα στον κύριο που επιζεί και ένα απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου πρέπει να συνοδεύει τους τίτλους κυριότητας.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Η επικύρωση του δικαστηρίου δεν απαιτείται για όλες τις κληρονομιαίες περιουσίες - ορισμένοι διαχειριστές της κληρονομιαίας περιουσίας προχωρούν σε διανομή της χωρίς την ανάγκη επικύρωσης. Εάν απαιτείται επικύρωση, πρέπει να διοριστεί εκτελεστής, είτε βάσει διαθήκης είτε κατόπιν υποβολής αίτησης για εκτελεστή διορισμένο από το δικαστήριο.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο εκτελεστής που ορίζεται βάσει διαθήκης ή διορίζεται από το δικαστήριο και στον οποίο έχει παραχωρηθεί επικύρωση από το δικαστήριο θα διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διαχειριστές κληρονομιαίας περιουσίας μεταβιβάζουν την περιουσία του κληρονομούμενου χωρίς την ανάγκη επικύρωσης.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Να συγκεντρώνει την κληρονομιαία περιουσία που αναφέρεται στον κατάλογο απογραφής ο οποίος συνοδεύει την αίτηση επικύρωσης.
Να εξοφλεί τα χρέη και να καταβάλει τους φόρους.
Να διανέμει την εναπομείνασα κληρονομιαία περιουσία στους δικαιούχους βάσει της διαθήκης ή, όπου δεν υπάρχει διαθήκη, σύμφωνα με τον νόμο περί κληρονομικής διαδοχής (Σκοτία) του 1964.
Να επιδιώκει την εξόφληση απαιτήσεων του θανόντα.
Σε περίπτωση που ο θανών υπέστη προσωπικές βλάβες προ του θανάτου, ο εκτελεστής έχει τα ίδια δικαιώματα αποζημίωσης που θα είχε ο θανών.
Ο εκτελεστής έχει το δικαίωμα να συνεχίσει αγωγή αποζημίωσης για προσωπικές βλάβες που κατατέθηκε από τον θανόντα πριν από τον θάνατό του και η εκδίκασή της δεν έχει ολοκληρωθεί.
Σε περίπτωση κατάθεσης αγωγής για δυσφήμιση από τον θανόντα, η εκδίκαση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου του, το δικαίωμα αποζημίωσης δύναται να μεταβιβαστεί στον εκτελεστή.
Εάν ο θανών είχε δικαίωμα αποζημίωσης λόγω αθέτησης σύμβασης, αυτό μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αγωγής που συνεχίζει ή καταθέτει ο εκτελεστής.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Δεν απαιτείται η έκδοση εγγράφων που αποδεικνύουν την ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων. Τα στοιχεία της κληρονομιαίας περιουσίας μεταβιβάζονται στους δικαιούχους από τον εκτελεστή που διαχειρίζεται την περιουσία και για ορισμένους από τους δικαιούχους, αυτό συνεπάγεται επίσημη μεταβίβαση και, πιθανόν, μεταγραφή τίτλου. Όπως προαναφέρθηκε, σε περίπτωση ρήτρας κληρονομικού δικαιώματος του επιζώντος, ο τίτλος κυριότητας επί της περιουσίας περιέρχεται αυτόματα στον επιζώντα κύριο, και τους τίτλους κυριότητας πρέπει να συνοδεύει απόσπασμα της ληξιαρχικής πράξης θανάτου. Στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης στη Σκοτία, πρέπει να υποβάλλεται έντυπο φόρου κληρονομίας, ακόμα και όταν δεν οφείλεται φόρος κληρονομίας.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/08/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Κληρονομική διαδοχή - Γιβραλτάρ

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βούλησης συντάσσεται από τον διαθέτη ή τους διαθέτες. Για τη σύνταξη δεν απαιτείται η παροχή νομικών συμβουλών ούτε η ανάμιξη ασκούντων συναφές προς τη δικαιοσύνη επάγγελμα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Δεν απαιτείται καταχώριση της διαθήκης.
Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου, με τη διαθήκη μεταβιβάζεται η κληρονομιαία περιουσία στους εκτελεστές (νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους) του, δεν γίνεται όμως διάθεση της κληρονομιαίας περιουσίας.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Όχι.

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Εάν ή στον βαθμό που ο κληρονομούμενος δεν άφησε έγκυρη διαθήκη, η κληρονομιαία περιουσία διανέμεται σύμφωνα με τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής που ορίζονται στον Νόμο περί διαχείρισης κληρονομιαίων περιουσιών (Administration of Estates Act) του 1933 (όπως έχει τροποποιηθεί).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η περιουσία του κληρονομούμενου μεταβιβάζεται στους νόμιμους προσωπικούς αντιπροσώπους του. Εκείνοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο για παραχώρηση εκπροσώπησης (παραχώρηση επικύρωσης διαθήκης σε περίπτωση διαδοχής από διαθήκη και έγγραφα διαχείρισης σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής). Με την παραχώρηση επικυρώνεται η εξουσία τους να διαχειριστούν την κληρονομιαία περιουσία σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Τυχόν διαφορές σχετικά με το δικαίωμα διαδοχής ή την παραχώρηση εκπροσώπησης μπορούν να παραπέμπονται στο δικαστήριο. Η δικαστική διαδικασία διέπεται από τους Κανόνες εκούσιας δικαιοδοσίας περί επικύρωσης διαθήκης ή τους Κανόνες Πολιτικής Δικονομίας.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι είναι υπεύθυνοι για την ταυτοποίηση και τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων του κληρονομούμενου στην κληρονομιαία περιουσία, την εξόφληση των χρεών του κληρονομούμενου και τη διανομή της εναπομείνασας περιουσίας στους δικαιούχους κληρονόμους σύμφωνα με τη διαθήκη ή τους κανόνες της εξ αδιαθέτου διαδοχής.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Κατά τον θάνατο του κληρονομούμενου ή, σε περίπτωση θανάτου των δικαιούχων κληρονόμων κατά τη διάρκεια διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας, κατά τον θάνατο του προσώπου που είχε μέχρι πρότινος το δικαίωμα διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Όχι. Τα χρέη βαρύνουν την κληρονομιαία περιουσία του θανόντος.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι μεταβιβάζουν την ακίνητη περιουσία στον δικαιούχο κληρονόμο κατά τη διάρκεια της διαχείρισης της κληρονομιαίας περιουσίας. Ο δικαιούχος κληρονόμος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία της παραχώρησης εκπροσώπησης και της μεταβίβασης στο κτηματολόγιο σύμφωνα με τον Νόμο περί τίτλων κυριότητας γης του Γιβραλτάρ (Gibraltar Land Titles Act) του 2011.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 9.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Οι νόμιμοι προσωπικοί αντιπρόσωποι διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία και διανέμουν τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η μορφή της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το είδος των περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένα αγαθά ενδέχεται να μεταβιβάζονται με παράδοση της κατοχής. Τα χρηματικά ποσά ενδέχεται να καταβάλλονται με επιταγή. Βλέπε ερώτηση 9 σχετικά με τα οικόπεδα.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.